

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14'üncü Toplantı
14 Kasım 2019 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri

- a)Kültür ve Turizm Bakanlığı
- b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
- e)Vakıflar Genel Müdürlüğü
- f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
- ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- h)Atatürk Araştırma Merkezi
- ı)Atatürk Kültür Merkezi
- i)Türk Dil Kurumu

j)Türk Tarih Kurumu

k)Kapadokya Alan Başkanlığı

III.- SUNUMLAR

1.- Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

2.- RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin'in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Genel Kurulda Plan ve Bütçe Komisyonundan çıkan bir torba yasa görüşüldüğü için oraya da katıldıklarına ve yanlış anlaşılmalarmalarını rica ettiklerine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

14'üncü Toplantı
14 Kasım 2019 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.11'de açılarak üç oturum yaptı.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy,
RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin,

Tarafından, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunum yapıldı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşölmelerine devam edilerek;

Kültür ve Turizm Bakanlığının,
Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun,
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün,
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün,
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının,
Vakıflar Genel Müdürlüğünün,
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının,
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının,
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun,
Atatürk Araştırma Merkezinin,
Atatürk Kültür Merkezinin,
Türk Dil Kurumunun,
Türk Tarih Kurumunun,
2020 yılı bütçeleri ile 2018 yılı kesin hesapları;
Kapadokya Alan Başkanlığının,
2020 yılı bütçesi,
Kabul edildi.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Genel Kurulda Plan ve Bütçe Komisyonundan çıkan bir torba yasa görüşüldüğü için oraya da katıldıklarına ve yanlış anlaşılmalarmalarını rica ettiklerine ilişkin bir açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.55'te toplantıya son verildi.

14 Kasım 2019 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.11

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 14'üncü Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri(*)

a)Kültür ve Turizm Bakanlığı

b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü

d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

e)Vakıflar Genel Müdürlüğü

f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı

g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

h)Atatürk Araştırma Merkezi

ı)Atatürk Kültür Merkezi

i)Türk Dil Kurumu

j)Türk Tarih Kurumu

k)Kapadokya Alan Başkanlığı

BAŞKAN - Gündemimizde Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Kapadokya Alan Başkanlığının bütçesi bulunmaktadır.

(*) (1/278) ve (1/277) esas numaralı Kanun Teklifleri ile Sayıştay tezkereleri 24 Ekim 2019 tarihli 4'üncü Toplantı tutanağına eklidir.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a söz vereceğim.

Ancak söz vermeden önce bir hususu dile getirmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri, yine milletvekili olmayan arkadaşlarımız; kimseyi ayakta istemiyorum. Lütfen, herkes yerlerine otursun, özellikle arka kısımda bürokratların bulunduğu bölümde ayakta dolaşan arkadaş istemiyorum. Eğer yer yoksa lütfen dışarıya çıkalım, dışarıda özellikle ara bölümde canlı yayınla yine bizleri izleyebilir, bizleri takip edebilirsiniz. Ayakta kimseyi istemiyorum arkadaşlar.

Bir de kapı önünde yığılmalar oluyor. Yine kimseyi kapı önünde istemiyorum. Oradaki bürokrat arkadaşlarımız, zaman zaman basın mensuplarımız da orada bulunabiliyor. Lütfen, herkes yerlerini alsın ve ayakta kimseyi görmek istemiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Ersoy.

Süreniz otuz dakika.

III.- SUNUMLAR

1.- Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın 2019 yılı bütçesi içerisinde gerçekleştirdiği ve 2020 bütçe yılında planladığı faaliyetleri sizlerle paylaşmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımız bütçesiyle ilgili sözlerime başlamadan önce, Malazgirt Zaferi'nin yıl dönümü etkinliğine yönelik hazırlıkları incelemek üzere gittiği Ahlat'tan Van'a hareket ederken geçirdiği elim trafik kazası sonucu kaybettiğimiz, değerli hocamız ve Bakan Yardımcımız Sayın Ahmet Haluk Dursun'u bir kez daha saygıyla ve rahmetle anmak istiyorum. Hocamız her zaman yaptığı gibi memleketi için koştururken bizi derin bir keder içinde bırakarak aramızdan ayrıldı. Bu coğrafyanın tarih ve kültür alanına yaptığı eşsiz hizmet ve katkılardan mahrum kalacak olmamız, hem ülkemiz hem de Bakanlığımız için yeri doldurulamaz bir kayıptır. Buradan bir kez daha hocamıza Allah'tan rahmet, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; millet iradesinin ülke yönetimine doğrudan katılmasını sağlayan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sayesinde Bakanlığımız, Cumhurbaşkanlığıyla irtibatlı şekilde, yasama gücünün de desteğini alarak yapısal düzenlemelerin hız kazandığı, mevcut sistemin iyileştirildiği, kaynakların en etkin biçimde kullanılmasına yönelik yöntemlerin geliştirildiği bir döneme girmiştir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte Bakanlığımızın teşkilat yapısı değişmiş, bu değişimle birlikte sorumluluk alanlarımız daha da artmıştır. TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Yunus Emre Enstitüsüyle birlikte artık kamu diplomasisinin de en önemli aktörlerinden biri konumuna gelmiş bulunmaktayız. Bu farkındalıkla, hem Türkiye'de hem de uluslararası arenada büyük bir kararlılık ve gayretle çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Bakanlık olarak faaliyetlerimizi, tüm paydaşların katılımıyla ve her kesimin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde planlamakta ve yürütmekteyiz. Artan iş yükü ve sorumluluğumuzu, sektörün dinamiklerine hâkim, deneyimli kadrolarımızın katkıları ve Cumhurbaşkanlığımızdan aldığımız güç ve ivmeyle planlı, programlı ve süratli bir şekilde yerine getirmek için özveriyle çalışmaya devam ediyoruz.

Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüyle başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Dünya Turizm Örgütü'nün 2019 yılı Eylül ayı barometresi verilerine göre Türkiye, 2018 yılında dünyanın en fazla turist çeken 6'ncı, en fazla turizm geliri elde eden 14'üncü ülkesi olmuştur.

2018 Ocak-Eylül döneminde yabancı ziyaretçi ve yurt dışı ikametli vatandaşlar olmak üzere, yaklaşık 37,1 milyon olan toplam ziyaretçi sayısı 2019'un aynı döneminde yüzde 12,24 artarak 41,6 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı Ocak-Eylül döneminde turizm gelirinde 26,6 milyar dolarla bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16'lık artış olmuştur. Kişi başı gecelik gelir ise bir önceki yıla göre yüzde 3'lük artışla 69,8 dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bizim 2023 Strateji Planı'nda da hazırladığımız grafikte... Biz artık biliyorsunuz, kişi başı gecelik gelirleri ön plana çıkarıyoruz. Kişi başı gelirden daha önemlisi kişi başı gecelik gelirdir. 2016 yılında, turizmin en düşük seviyeye geldiği yerde bu -grafikte de görebiliyorsunuz- 62 dolardı. 2017'de bir tık düzelme başladı, 63 dolar oldu; geçen sene 65 dolara kadar çıktık ve 2019, bu sene -bizim 2023 öngörü projesinde- 67 olarak yer aldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yatak...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Kişi başı gecelik geliri yatak falan değil, bütün turizm gelirleri, hepsinden elde eden, bu TÜİK verisi o şekilde hesaplanıyor. Bu 67 dolarlık gelirin bu sene aslında biraz daha üzerinde kapatmasını öngörüyoruz, 68-69 dolar bandını da zorlayabilir ve 2023'e kadar da 86 dolara tekrar erişmek istiyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakanım, çok özür diliyorum. Kişi başı gecelik gelir ile kişi başı arasında ne fark var?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Şöyle fark var: Yaptığınız turist profili değişiyor artık Türkiye'nin. Biz eskiden klasik bir turizm yapıyorduk, klasik turizmde de deniz, kum, güneş ağırlıklı yapıyorduk. Şimdi artık çeşitlemeye başladık. Nedir yani? Şehir turizmini devreye aldık, kültür turlarını daha...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Kişi başına...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Anlatıyorum. Profil değişince -şehir turizmi vesairede- konakla süreleri değişiyor yani ortalama kalış süreleri değişiyor. Bir de bizim turizmde bize has bir özelliğimiz var; yurt dışında yerleşik vatandaşlarımız var, bunlar tatillerinin büyük bir kısmını Türkiye'de geçiriyorlar. Eskiden bunların pasta payı yüksekti, bizim yabancı turist sayımız arttıkça pasta payları azalıyor. Bunların tatil eğilimlerinden de bir değişiklik oluşmaya başladı. Eskiden yılda 1 kere gelirken şimdi yılda 2 kere, 3 kere gelmeye başladılar; tabii, daha sık gelince ortalama kalış süreleri azalmaya başladı yani eskiden ortalama 23,5 geceleme kalırken şimdi ortalama 14,5'e kadar bu sene düşmesini bekliyoruz. Bunun sebebi sık gelmeleri yani 1 kere geleceğine 2 kere, 3 kere gelince daha kısa süreyle kalıyor ve kişi başı gecelik harcamaları da azalıyor. Mesela burada yabancılar ile yerlilerin karşılaştırmasını görürsünüz. Yurt dışında yerleşik vatandaşların gecelik gelirlerinin, harcamalar gelirlerinin azaldığını görüyoruz. Niye? Sıklıkla geliyorlar. Yani bir kere gelse daha fazla

alışveriş edecek hepsini bir kerede alacak; 2 kere gelirse bir kısmını ikincide alıyor, bir kısmın birincide alıyor. Gecelik gelirleri de harcıyorlar ama orada da artık minimuma geldik, daha fazla bizi aşağıya çekemez. Yani bizim turizm gelirlerinde aslında “yabancı” diye bakacak olursanız çok daha hızlı bir düzelme başladı. Yani şöyle basit bir şekilde bakın, en dip olduğu yerde yabancı harcaması 64 dolar, üst tarafta yeşil olarak gözüken, sonra 2017’de yatal düzelme orada da başlıyor 66, 2018’de 68, 2019’da 70 dolar ki -bu sene ocak ayında açıklanacak- bence 71 dolarla falan kapatırız “yabancı” diye bakarsanız.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Çok özür dilerim. Bilgilenmek açısından soruyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tabii, tabii sorun sıkıntı değil.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Birden fazla gelmesi o zaman da sayıyı artırmıyor mu yani etkilemiyor mu?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tabii, kesinlikle etkiliyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Harcamayı yıl içine yayması sonucu nasıl değiştiriyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Ben totale bakmayın diyorum. Bakın, şimdi kârlılığını belirlemek çok önemlidir. Kişi başı gecelik gelirin artması turizm yatırımcısı açısından çok önemlidir. Siz kârlılığı artıracaksınız ki...

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, soru-cevaba girmeyelim çünkü sunumunuzu yetiştiremeyeceksiniz. Not alalım daha sonra tekrar cevaplırsınız.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bakanlığımız bütçe ödenekleri dâhilinde sektörle iş birliği içinde yatırımlarımızı sürdürmekteyiz.

Seyahat acentelerine yönelik uçak yakıt desteği 2018’de sonlandırılmış olup, müracaatları 2018 yılı sonunda tamamlanan seyahat acentelerinin ödemeleri 2019 yılında gerçekleştirilmektedir. 2019’un ilk 10 ayında 90 adet seyahat acentesine 796 milyon Türk lirası ödeme yapılmıştır, yaklaşık 100 milyon Türk lirası daha ödeme yapılarak uçak yakıt desteği ödemeleri 2019 yılı sonunda tamamlanmış olacaktır. Yani bu sene için yapmış olduğumuz yakıt destekleri aslında acentelerin 2018’den devreden alacakları. Yani 2019 yılıyla ilgili biz herhangi bir teşvik uygulamadık. Niye uygulamadık? İhtiyaç yoktu, zaten turist sayısı ve akışında herhangi bir sıkıntı yoktu. Bu açıdan da incelediğiniz zaman, 2020’deki cari transfer kalemi yani bu yakıt desteklerini çıkardığınız zaman, azalmış gibi gözüküyor aslında artmıştır.

Ülkemize kruvaziyer gemiyle turist getiren (A) grubu seyahat acentelerine destek sağlanması amacıyla da 2019 yılı başından itibaren 7 firmaya 15,8 milyon ödeme yapılmıştır. 2019 yılından sarkan teşvik ödemelerine istinaden 2020 yılında 20 milyon ödeneye ihtiyaç duyulmaktadır. İleriye dönük kruvaziyer rezervasyonları çok iyi gitmekte. 2020 yılı Mart ayı itibarıyla hizmete girecek olan İstanbul Galataport Limanı’mızın 2021 sezonu itibarıyla da “full” kapasiteye geçeceğini öngörüyoruz. Yani ileriye dönük gelen rezervasyon akışından bu görülmektedir. Bu sebeple, 2022 yılı itibarıyla yeni bir “port” a ihtiyacımız olacak. Bununla ilgili Ulaştırma Bakanlığımızla da bir çalışma yürütüyoruz, ortak bir çalışma, 2020 Haziran sonuna kadar bununla ilgili ihaleyi gerçekleştirip en geç 2022 sezonunda hizmete girmesini sağlayacağız. Zaten bu gidişat da iyi olduğu için 2020 itibarıyla “cruise”da herhangi bir ekstra teşvik vermemize gerek bulunmuyor.

Bakanlığımızca ilan edilen turizm merkezleri ile turizm potansiyeli arz eden yerlerde çevre düzenlemesi veya altyapı uygulamaları yaptıran yerel yönetimlere maddi ve tekniğin yanında kontrolörlük desteği de vermekteyiz.

2020 yılı için hedefimiz, Antalya Serik ve Muğla Bodrum, Torba, Kızılağaç, Yalı, İçmeler'de atık su arıtma tesisi ve bağlantılı altyapı tesislerinin projelendirilmesiyle yapım işlerinin kısmen tamamlanmasıdır. Biliyorsunuz, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Yasası'ndaki değişiklikle Bakanlığımız ihtiyaç duyan belediyelere özellikle turizm merkezlerinde altyapı desteği veriyoruz.

Mavi Bayrak sayısını her yıl artırmak ve dünya turizm sektöründen hak ettiğimiz payı alabilmek için Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı arasında önemli çalışmalar yapılmakta olup 2019 yılında deniz suyu analizleri için 997 bin lira, sivrisinekle mücadele çalışmaları için ise 500 bin lira ödenek aktarılmıştır. Ülkemizde 2019 yılı itibarıyla 463 plaj, 22 marina, 15 deniz turizmi aracı Mavi Bayraklı olarak faaliyet göstermektedir. Mavi Bayrak sıralamasında 2019 yılında 463 plajla ülkemiz dünya sıralamasında 3'üncü olmuştur.

İç turizmde geçtiğimiz yıllarda sıklıkla dile getirilen ve medyada geniş yer tutan plajlardaki yüksek ücretlerle ilgili tepkilere karşılık turizmin yoğun olduğu bölgelerde yerel halkın da taleplerini dikkate alarak bazı formüller geliştireceğimizin sözünü vermiştik. Bu minvalde, halk plajları projesini geliştirdik. Halk plajlarının ilkinin Bodrum'da, 2'ncisini de Çeşme'de hizmete açtık. 400'er kişilik halk plajlarına girişler ücretsiz olup uygun fiyat ve yüksek hizmet standartlarıyla halkımızı ağırlamakta. Bu, çok kabul gören bir şey oldu, çok da olumlu karşılandı, dolulukları da çok iyiydi. 2020 yılında açılmak üzere, Bodrum'da 1 adet, Antalya Kemer'de ise 2 adet halk plajı çalışmamız devam etmekte. Her yıl bunların sayısını bölgeden gelen talepler doğrultusunda artıracamız, emsallerine göre çok daha makul fiyatlarla hizmet verecek halk plajlarını devreye almayı sürdüreceğiz.

Yatırımlar noktasında önem verdiğimiz bir diğer husus, toplumsal kalkınmaya katkılarıyla büyük öneme sahip olan kültür merkezlerimizdir. Ülkemizde Bakanlığımızca yaptırılan 84 kültür merkezi bulunmaktadır. Ayrıca yine Bakanlığımızca yaptırılıp yerel idarelere tahsis edilen 32 kültür merkezimiz mevcuttur. 2019 yılında Sinop Kültür Merkezi, Tekirdağ Yahya Kemal Beyatlı Kültür Merkezi ve İzmir Bornova Kültür ve Sanat Merkezi ile Sivas Kongresi'nin 100. yıl dönümü etkinlikleri kapsamında Sivas Muhsin Yazıcıoğlu Kültür Merkezi hizmete açılmıştır. 2020 yılında Van Erciş Kültür Merkezi, Mersin Silifke Kültür Merkezi ve Burdur Kültür Merkezi inşaatları da tamamlanacaktır.

2020 yılı için Bakanlığımızın en önemli projelerinden biri de, İstanbul Atatürk Kültür Merkezinin nitelik ve nicelik bakımından çağımızın gereksinimlerine uygun olarak yeniden hizmete açılmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda, mevcut binaların yıkımı tamamlanmış olup azami ölçüde yerli ve millî imkânlarla gerçekleştirilecek şekilde projesi revize edilmiş ve Bakanlığımız adına Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından ihalesi yapılarak inşaatına başlanmıştır. Yeni Atatürk Kültür Merkezi 2020 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır. Burada çok hızlı ilerliyoruz, inşallah, bu yılın sonuna kadar yetiştireceğiz, çok düzenli şekilde de kontrolleri yapıyor, programa uygun bir şekilde ilerliyor.

Aynı şekilde, başkentimize dünya standartlarında bir konser salonu kazandırmak amacıyla yapımına başlanan Ankara Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu inşaatı da 2020 yılında tamamlanacaktır. Bu, geçmişten gelen uzun süren bir inşaat, orada da çok hızlı hareket ediyoruz özellikle bu sene, mutlaka 2020 sonunda onu da hizmete açacağız, gerekli bütçesini, kaynağını da hazırladık, bu sene inşallah, hizmete alıyoruz orayı da.

İstanbul Eyüp semtinde bulunan Rami Kışlası'nın ihya edilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir; 1'inci ve 2'nci etap restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır, 3'üncü etap restorasyon ve çevre düzenleme çalışmaları en kısa sürede başlayacaktır. Rami Kışlası'yla ilgili restorasyon çalışmaları tamamlandığında İstanbul ilimiz ve ülkemiz geniş bir koleksiyonu barındıracak fiziki kapasiteye sahip bir kütüphane ve çeşitli kültürel mekânları da içeren bir kültür kompleksine kavuşacaktır.

Tanıtma Genel Müdürlüğü:

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; turizmde 2023 hedefimiz 75 milyon turist 65 milyar dolar turizm geliridir. Bu hedeflere ulaşmak için politika değişikliğine gittik, tanıtım stratejimizi değiştirdik. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansını kurarak yönetim kurulunu ağırlıklı olarak, çalışanlarının ise tamamını özel sektörden oluşturduk. Turizm gelirlerinin yüksek olduğu diğer ülkelerdeki gibi bizde tanıtım devlet tarafından değil, devletin desteği ile özel sektör tarafından yapılacak. Bununla ilgili bir istatistik göstermek istiyorum tanıtıma verdiğimiz ağırlığı anlatabilmek için: 2018 yılında sadece Kültür Bakanlığı paylarıyla 18 milyon dolarlık bir tanıtım gerçekleşmişti. 2019 yılında biz başka kaynaklarımızı da buraya aktararak tanıtım bütçemizi bu yıl 72 milyon dolara çıkardık, belki biraz da üstüne çıkacağız yıl sonuna kadar. Onun olumlu gelişmelerini de zaten bu seneki turizm sonuçlarından elde ettik. 2020 yılında ise Turizm Geliştirme Ajansı payının da desteğiyle -ki yaklaşık 125 milyon dolar bir gelir öngörüyoruz- yine, 55 milyon dolar Bakanlık olarak katkıda bulunacağız. Bizim Bakanlık taahhüdümüz 25 milyon dolar buraya biliyorsunuz ama ilk dört yıl biz taahhüdümüzün üstünde destek vererek hızlı bir şekilde turizmin yükselmesini garanti altına almak istiyoruz. Toplam bütçesi 180 milyon dolara çıkmış oluyor. Aşamalı olarak 2021’de 200, 2022’de 210 milyon, 2023’te 220 milyon dolara çıkan bir tanıtım bütçesi olacak. Böylelikle hem sürdürülebilir hem istikrarlı bir tanıtım politikasına Türkiye kavuşmuş olacak.

Zaten bu Turizm Geliştirme Ajansının ilk faydasını da Thomas Cook krizinde fazlasıyla gördük. Burada da koltuk kapasiteleri var biliyorsunuz, Thomas Cook krizi çok panik yaratmıştı sektör içinde, biz panik yapılmaması gerektiğini özellikle vurguladık. İlk etapta bir Thomas Cook destek kredisi hazırlandı. Bu kasım sonuna kadar bütün firmalara kullanılacak, talepleri biz aldık, bankalar değerlendiriyor, ay sonuna kadar tamamı kullanılacak. Ön gördüğümüz gibi çok ciddi bir talep gelmedi, sektör kendi içinde bunu çözdü. 2’nci kısmında ise önemli olan bundan sonraki sezonu kurtarmak yani Thomas Cook’tan kaybolan kapasitenin hızlı bir şekilde yerine konmasıydı. 1 Nisan-1 Kasım tarihleri arasında bu yedi aylık süreçte 850 bin koltuğu vardı Thomas Cook’un. Bu 850 bin koltuğun yerine yaklaşık 1 milyon 300 bin ilave koltuk koyarak kapatmış olduk. Yani nasıl yaptık? Bir: Mevcut oyuncuların kapasite artışı sağladık. İki: Yeni oyuncuların pazara girmesini sağladık. Hatta burada British Airways de -ki tarifeli sefer olması açısından önemli- o da uzun yıllardan sonra kapasite artışına gitme kararı aldı, easyJet yoğun bir şekilde tekrar Türkiye pazarına girmeye karar verdi. Bunlarla birlikte 850 bin kayba karşılık 1,3 milyon ek kapasiteyi gerçekleştirdik. Yani hem kaybı kapatmış olduk hem de İngiltere pazarında büyüme için gerekli olan koltuk kapasitesini ekletmiş olduk. Bu da Turizm Geliştirme Ajansının tanıtım destekleri sayesinde çok hızlı bir şekilde, birkaç gün içinde protokollerin yapılıp -uçak sıkıntısı var biliyorsunuz- uçakların Türkiye’ye yönlendirilmesini sağlayarak oldu. Niye bu önemli? Biliyorsunuz, bu 737 MAX’lardan dolayı piyasadan çok yoğun bir şekilde uçak çekildi, öncelikli olanlar, uçağı kapabilen sezonu kurtarıyor. Geçen hafta ben, İngiltere’de fuardaydım, Türkiye satışları açık ara 1’inci sırada yer alıyor diğer ülkelerle kıyaslandığında. Yani Thomas Cook’la ilgili kriz ihtimalinin tamamının ortadan kalkmış olduğunu en son fuarda da görmüş olduk.

Thomas Cook’la ilgili yine, bir şey daha belirtmek istiyorum: Thomas Cook ne ilk büyük çaplı iflas ne de son olacak. Bu, bir arz güvenliği sorunudur ve kaçınılmaz yani bundan sonra da bu tarz iflasların yaşanılmasını kaçınılmaz. Önemli olan bizim, sektörü buna dayanıklı hâle getirmemizdir. Bu da markalaşma ve bunun sonucu olan münferit rezervasyonların artmasıyla mümkün olabiliyor. Bu işin ilacı da tanıtım, tarifeli seferler, teknoloji ve çağa uygun yeni iletişim sistemlerinin etkin kullanması.

Kurulan yeni sistemde, tanıtım yaptıkça turizm gelirlerimiz artacak, gelirler artıkça tanıtım bütçesiyle büyüyecek ve hedeflere ulaşmak üzere bu tanıtımla birlikte uzak destinasyonlardan gelen yolcu trafiğini de artırmayı planlıyoruz. Bu misafirler uzun konaklama yapıyorlar. Uzun konaklama bu ortalama kalış süresini artırdığını için bizim açımızdan önemli. Türkiye’de birbirine yakın kültürel,

arkeolojik ve gastronomi değerleriyle ön plana çıkan şehirlerimizi gruplandırarak tanıtacağız, bu şekilde daha fazla gezilecek yer alternatifi vererek süreyi uzatmayı planlıyoruz. Özellikle, deniz, kum, güneş turizmiyle ön plana çıkan bölgelerin tarih, sanat, arkeoloji, gastronomi ve kültürel özelliklerini şehrin yaşam tarzı hâline getirip turistin otel dışına çıkmasını sağlayarak hem daha uzun kalmasını hem de konaklama dışı harcamasını arttıracak ortamlar yaratacağız.

Ürün çeşitliliğinde giderek kültür, sanat, arkeoloji, gastronomi, spor, doğa, sağlık, din, eğlence alışveriş, kongre, “cruise” gibi farklı ürünleri ön plana çıkaracağız; böylece arz çeşitliliğini artıracacağız. Bu faaliyetler sezonun uzaması ve on iki aya yayılması açısından da çok çok önemli.

Turizm şehirlerinde kültür, sanat etkinliklerini, uluslararası organizasyon ve etkinlikleri kentin bir parçası ve yaşam tarzı hâline getireceğiz. Böylece düşük sezonda da on iki ay boyunca turistlerin kısa süreli de olsa yıl içinde birkaç kere bu şehirleri ziyaret etmeleri için ortam hazırlanarak gastronomi, alışveriş gibi konaklama dışı etkinliklerden de yüksek gelir elde edilecek.

Turist sayısını ve turizm gelirlerimizi artırmak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak uzun bir aradan sonra 2019 yılında oldukça yoğun bir tanıtım kampanyası yürüttük. Avrupa’nın önde gelen ve en çok izlenen televizyon kanalları başta olmak üzere ülkemizin reklam filmleri gösterilmiş; en çok okuyucu kitlesine sahip yazılı basında ülke reklamlarımız ve içeriklerimizin yayımlanması sağlanarak ülkemizin kültür, tarihî ve turistik değerleri tanıtılmıştır. 2019 yılında ilk kez, Türkiye’nin tanıtımı amacıyla çeşitli reklam filmlerinin yapımını gerçekleştirdik uzun bir aradan sonra. İlk etapta, ülkemizin farklı bölgelerindeki eşsiz kültür varlıklarımızı dünyaya anlatmak amacıyla müze ve ören yerlerimize yönelik 23 adet on saniyelik ve 1 adet yüz saniyelik film hazırladık. Bu filmler, dijital reklamlarımızın yanı sıra ülkemize gelen ziyaretçilere doğrudan seslenmek için uçak içi ekranlar, havalimanları, toplu taşıma araçları, taksiler gibi birçok noktada gösterilmeye başlandı.

Bununla birlikte, ülkemizde yaşanan ziyaretçi deneyimlerine odaklı ve çağımızın trendlerine uygun 24 adet “story”, 2 adet otuz ve 1 adet doksan saniyelik film den meydana gelen reklam filmleri hazırladık. Çekimleri İstanbul, Kapadokya, Antalya, Muğla ve Denizli’de gerçekleşen filmler deniz, kum, güneş, aile tatili, gastronomi, kültür, sanat, eğlence, ekstrem sporlar gibi alanlarda ülkemizde yaşanan deneyimleri hedef kitlemizle buluşturuyor. Filmlerin gösterimini hedef pazarlardaki TV kanallarında ve dijital mecralarda da gerçekleştiriyoruz.

27 Eylül tarihinde lansmanını gerçekleştirdiğimiz 2023 Turizm Stratejisi’yle Türkiye’nin yurt dışına açılan dijital kapısı olan “web” sitesiyle birlikte tüm sosyal medya hesaplarını, “GoTurkey” çatısı altında, daha dinamik, yeni tasarım ve içeriklerle hayata geçirdik. “GoTurkey” portalı, destinasyonlarımıza ilişkin ayrıntılı bilgi, aktivite ve etkinlik rehberleri, seyahat planlaması aracı gibi daha kapsamlı ve etkin bir site olarak yenilenerek hizmet vermeye devam edecek.

Tanıtımda hâlen ülkemize büyük rakamlarla turist gönderen ana pazarlarımızın yanı sıra dünyadaki turizm büyümesinde kaynak pazarlar olarak öne çıkan Uzak Doğu ve Pasifik bölgelerinde yer alan Çin, Hindistan, Güney Kore, Japonya gibi yükselen pazarlara odaklanacağız. Orta ve Doğu Avrupa’nın gelişen ekonomileri de yeni odak pazarlarımız içerisine alınacaktır. Böylece turizmde kaynak çeşitliliği sağlanarak yeni odak pazarlar geliştirmeyi hedefliyoruz. Burada en önemli şey, özellikle Uzak Doğu’da “slot”lar. “Slot” kapasitelerini artırmak çok zor ve zahmetli bir iş. Burada özellikle Japonya ve Çin’de en önemli artış sağlamamız gereken yerlerde bu “slot” artışlarının ön izinlerini almayı başardık. Özellikle Japonya için örnek verecek olursam haftalık 7 “slot”umuz vardı Japonya’da, nisan itibarıyla bu 27 “slot”a çıkıyor ve Japonların kendi hava yolu ANA yani All Nippon Airways’te nisan ayı itibarıyla her gün “daily” olarak Türkiye’ye uçmaya başlıyor.

Bunların dışında 2019 yılı Bakanlığımızın yurt dışında yoğun kültürel diplomasi faaliyetlerini yürüttüğü bir yıl olmuştur. “Türkiye-Rusya Karşılıklı Kültür ve Turizm Yılı” kapsamında Rusya’da 20’den fazla kültürel faaliyet gerçekleştirilmiş, “2019 Japonya’da Türk Kültür Yılı” kapsamında, başta Topkapı Sarayı Sergisi olmak üzere oldukça prestijli kültür ve sanat projeleri hayata geçirilmiş, bu etkinliklerle ilgili olarak yerel basında çok sayıda haber yayınlanmıştır. Çok etkili bir etkinlik oldu. Tokyo’da ve Kyoto’da gerçekleştirildi ve bu sergi sırasında biz bilinçli bir şekilde Japonya’daki tanıtımlarımızı durdurduk serginin etkisini ölçümleyebilmek için. Uzun zamandır Türkiye aramalarında ilk 100’e giremeyen Japonya bu sergi boyunca 1’inci sırada yer aldı temmuz ayına kadar. Yani çok olumlu ve etkili sonuç alındığını buradan ölçümlemiş olabildik.

Dijital medya ve sosyal ağların tanıtım faaliyetlerindeki artan etkisinden yararlanmak ve ülkemizin yurt dışında tanıtımını söz konusu kanallardan sağlamak suretiyle niteliği çeşitlendirildi. Geniş kitlelere ulaşabilmek amacıyla, Instagram ve diğer sosyal ağlarda takipçi sayısı ve etkileşim seviyesi yüksek, etkinliği onaylanmış hesap sahiplerinin ülkemizde ağırlanmasına ağırlık verilmiş, 2019 yılının ilk dokuz ayında 633 basın mensubu, sektör temsilcisi ile “influencer” ve “blogger” ülkemizde ağırlanmıştır.

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü:

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, ülkemizi kültür ve turizm alanında marka hâline getirmek adına hayata geçirdiğimiz bazı projelerden söz etmek istiyorum.

Ülkemizde 154 arkeolojik kazı çalışması yürütülmektedir. Bunlardan 122 tanesi Türk Kazı Başkanlığınca, 32 tanesi yabancı kazı başkanlığınca sürdürülüyor. Ayrıca 50 müze kazısı, 110 kurtarma kazısı ve temizlik çalışması, 127 yüzey araştırması, 10 su altı kazısı ve araştırması, 10 kamu yatırımı kazısı olmak üzere, Ekim 2019 tarihi itibarıyla toplam 461 kazı ve araştırma faaliyeti gerçekleştirilmiş olup söz konusu çalışmalar için 2019 yılında ödenek miktarı 38 milyon lira olmuştur. Bakanlığımız 2020 yılı bütçesi imkânları dâhilinde bu ödenek miktarını 80 milyon liraya çıkarmayı hedeflemektedir.

2019 yılında, Bakanlığımız bünyesinde, arkeolojik kazı çalışmalarının sürelerinin uzatılarak yıl boyunca devam etmesini sağladık. En büyük sıkıntılarımızdan biri buydu. Biliyorsunuz, kazılar kırk beş ila altmış gün yapılıyor, sonra ara veriliyordu. Biz, on iki aylık kazı programı denen bir programı geçen sene devreye aldık. Bu proje çerçevesinde, başvuruda bulunanlar arasındaki, ilk etapta 20 arkeolojik kazı destek kapsamına alındı. Bu vesileyle arkeoloji, sanat tarihi ve restoratör branşlarından 120 uzman personelin ve 357 işçinin de kazı çalışmalarında istihdam edilmesi amaçlandı ve bunların çoğu da istihdam edilmeye başlandı. 2020’de desteklenen kazı sayısını ise 20’den 60’a çıkaracağız. Biliyorsunuz, bizim tarafımızdan sürekli yapılan 122 tane -Türk kazı başkanlıkları tarafından- yer var, bir sonraki senede bunu 122’ye çıkarıp tamamını bu kapsama almaya çalışıyoruz.

Kazı çalışmalarından bahsetmişken, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı kapsamında, Bakanlığımız ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi iş birliğinde yürütülen projeye ülkemizin ilk millî arkeoloji enstitüsü Anadolu Arkeolojisi ve Kültürel Miras Enstitüsü kurulmuştur. Bu bilgiyi de sizlerle paylaşmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Bakanlığımızca Koruma Bölge Kurulunda görüşülmek üzere gündemde bekleyen konuların hızlandırılmasına yönelik uygulamaya geçirilen Performans Yönetim Sistemi’yle 2017 yılında 30 bin 569 olan karar sayısı, 2018 yılında 31 bin 707’ye çıkarılmış; 2019 yılının ilk dokuz ayında ise bu rakam 24 bin 605’dir. Yıl sonu itibarıyla geçen seneye oranla ortalama yüzde 20 artış sağlanacaktır. 2018 yılının ilk dokuz ayında gündemde bekleyen konu sayısı 1.434 iken 2019 yılının ilk dokuz ayında bu sayı 152’ye indirilerek gündemde bekleyen konu sayısında yüzde 88 oranında düşüş sağlanmıştır. Ekim ayı sonu itibarıyla bu rakamı 144’e çektik, daha da performansı artırdık.

Kültür varlıklarımızla ilgili çalışmalarımız sadece bugünümüzle sınırlı değil, bu topraklara ait olan ancak vaktiyle yurt dışına çıkarıldığı tespit edilen kültür varlıklarımızın ülkemizin iadesine yönelik çalışmalar Bakanlığımız tarafından çoğunlukla diplomatik girişimler, gerekli olduğu hâllerde ise hukuk yoluna başvurulması suretiyle iç ve dış paydaşlarla koordineli bir şekilde sürdürülmektedir. Bu kapsamda, 2004-2019 yılları arasında toplam 4 bin 399 adet kültür varlığının ülkemize iadesi sağlanmıştır. Son dönemde ülkemize geri getirilen bu eserlerden en önemlileri arasında; 2018 yılında İskoçya'dan getirilen altın tacı, Fransa'dan getirilen bronz keçi figürünü, Almanya'dan getirilen figürlü mermer friz panelini ve Amerika Birleşik Devletleri Bowling Green Devlet Üniversitesinden getirilen 12 adet mozaik panoyu sayabiliriz. 2019'da İngiltere'den getirilen çini panoyu ve Bulgaristan'dan getirilen 63 eseri de örnek olarak verebilirim.

Bugün üzerinde yaşadığımız toprakların tarihi, insanlığın uygarlık tarihiyle özdeşdir. Bu zenginliğin bir sonucu olarak; Dünya Miras Listesi'ndeki varlık sayımız 18'e yükselmiştir. Bu paha biçilmez değerlerden biri olan ve 2018 yılında listeye alınan Göbeklitepe, 2019 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından ziyarete açılmıştır. Cumhurbaşkanımız 2019'u turizmde "Göbeklitepe Yılı" ilan etmiş, geçtiğimiz yıl 70 bin olan ziyaretçi sayısı bu yılın ilk dokuz ayında 277 bin 630 kişi olmuştur. Yıl sonunda bu rakamın 350 bin kişi seviyesine ulaşacağı öngörülmektedir.

2019 yılı itibarıyla Dünya Geçici Miras Listesi'nde de 78 varlığımız yer almaktadır. Geçici miras listemizde yer alan Malatya Arslantepe Arkeolojik Alanı'na ait Dünya Miras Listesi adaylık dosyası Dünya Miras Merkezine gönderilmiş olup, varlığın Dünya Miras Listesi'ne kaydedilme konusu 2020 yılında değerlendirilecektir. Bakanlığımız süreci titizlikle takip etmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2019 yılı itibarıyla Bakanlığımız bünyesindeki 198 müze, 143 düzenlenmiş ören yeri ve Bakanlığımız denetiminde 268 özel müzeyle bu alandaki faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Bakanlığımız 2019'da 22,5 milyon harcama yaparak 5 yeni müzeyi hizmete almıştır. Ayrıca 2019'da 8 ören yerinde karşılama merkezi, satış üniteleri, yürüyüş yolları ve seyir terasları tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Ağrı Doğubeyazıt İshak Paşa Sarayı, Bitlis Ahlat Selçuklu Mezarlığı, Antalya Kaş Xanthos Ören Yeri, Burdur Kibyra Ören Yeri ile Çanakkale Assos Ören Yeri çevre düzenlemesi ve ziyaretçi karşılama merkezi yapım çalışmaları 2019 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Bakanlığımız 2019 yılı yatırım programı ve işletme giderleri için kullanılmak üzere ayrılan ödenek miktarı 280 milyon liradır. Biz buna ek olarak müze ve ören yerlerimizin gelirlerinin artması ile bakım onarım, restorasyon işleri ve işletme giderleri için toplam 225 milyon lira ek kaynak yaratmış bulunmaktayız. Yani 280 milyona ilave 225 milyon ek kaynak yatırımı yaptık.

2019 yılının ilk on ayında müze ve ören yeri ziyaretçi sayısı yaklaşık 30,4 milyona ulaşarak tarihinde ilk defa 30 milyon seviyesini geçmiştir. Bu rakam 2018'in aynı döneminde 24,6 milyon kişi olmuştu. Müzelerimizdeki ziyaretçi sayısında geçen yıla oranla yüzde 23,5; gelirlerimizde ise yüzde 84 oranında artış sağlanmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla, Bakanlığımıza bağlı müze ve ören yeri ziyaretçi sayısının 33 milyonun üzerinde olacağı öngörülmektedir.

Müze ve ören yerlerinin ziyaretçi sayılarını artırmak ve bu alanda bir farkındalık yaratmak amacıyla 2008 yılında MüzeKart uygulaması başlamıştır. Müze ve ören yeri giriş ücretlerinde... Şimdi, bu MüzeKart'ı ve müze ören yerlerini özellikle belirtmek istiyorum. Biliyorsunuz, müze fiyatlarımız, fiyatları artırmış olmamıza rağmen, hâlâ Avrupa standartlarının altında; inşallah o açığı kapatacağız. Tabii, bu artışları yaparken de Türk vatandaşlarını korumak için yeni bir strateji geliştirdik, MüzeKart stratejisi ve geçen seneden itibaren MüzeKart'a herhangi bir zam yapmıyoruz. Bundan sonra da MüzeKart'ta -sadece Türk vatandaşları yararlanıyor- herhangi bir zam yapılmayacak.

MüzeKart nedir? Bir kereliğe mahsus 70 lira bir ücret ödüyorsunuz; aldığınız tarihten itibaren, Bakanlığımıza bağlı bütün müzeleri sınırsız bir şekilde kullanabiliyorsunuz. Yani, ayda 1kere bir müzeye giderseniz 12 kere gitmiş olursunuz, ortalaması 6 liraya geliyor. Bu sene yılbaşına kadar inşallah yeni bir aşama daha kaydediyoruz ve millî sarayları da MüzeKart kapsamına alıyoruz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Bunun duyurusunu iyi yaparsanız Sayın Bakan...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Yani, fiyatında herhangi bir değişiklik olmuyor ama millî sarayları da yılbaşından itibaren MüzeKart dâhiline alıyoruz; artık Türk vatandaşları MüzeKart'la millî sarayları da ziyaret edebilecekler.

Şöyle söyleyeyim, bakın: Müzelerimizin gelirlerinin yüzde 85'ini yabancı ziyaretçiden alıyoruz; kalan yüzde 15'in yüzde 7,5'ünü MüzeKart'tan elde ediyoruz yani Türk tüketici açısından çok avantajlı olan MüzeKart'tan, kalan 7,5'luk kısmı münferit girişlerden elde ediyoruz. Bu arada, Türk vatandaşlarında 0-18 yaşa ücretsiz, 65 yaş ve üzerine ücretsiz, üniversite öğrencilerine yüzde 50 indirimli, askerlere ücretsiz, öğretmenlere ücretsiz, arkeoloji sınıfı öğrencilerine de ücretsiz. Bunlara da baktığınız zaman, yani, aslında yüzde 100'ün içinde bizim şikâyet aldığımız kısım yüzde 1'lik bir kısım. Şimdi, yüzde 1'lik kısımdan şikâyet almayacağız diye yüzde 85 yabancından aldığımız gelirden vazgeçersek işte o zaman geçmişte olduğu gibi kazı ve ören yerlerindeki kazı faaliyetlerimizde aksamalar oluyor, mevcut müzelerimizin bakım ve onarımında aksamalar oluyor, yeni müzelerin açılması yavaşlıyor. Şimdi, biz bu düzenlemeleri yaparak hem müzelerimizin standartlarını yükselttik hem kazı ve ören yerlerimizi aşamalı bir şekilde on iki aylık kazı programına aldık; yani, ilk defa “Kaynak yok.” diye kısa kesilirken şimdi “Kaynak var, niye kazmıyorsunuz?” diye biz hocalarımıza yüklenmeye başladık. Aşamalı bir şekilde, önümüzdeki senenin sonuna kadar yani 2021 sonuna kadar tamamını on iki aylık kazı programına almış olacağız; o açıdan, çok önemli bir çalışmaydı. Türk vatandaşlarını da özellikle MüzeKart uygulamasıyla koruyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, ek süre veriyorum; lütfen, sunumunuzu ek sürede tamamlayın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Müzecilik faaliyetlerinin daha verimli yürütülmesi maksadıyla oluşturulan www.turkishmuseums.com “web” sitesiyle her müze ve ören yeri için hazırlanan barkod sistemi Haziran 2019 itibarıyla kullanıma açılmıştır. Bu sistemler aracılığıyla yapılan değerlendirmelerle, ziyaretçilerin şikâyet ve önerilerinin takip edilerek Bakanlığımıza bağlı müze ve ören yerlerinin standardının artırılması; doğal denetim, otokontrol mekanizmasıyla gelen eleştiriler ve istekler doğrultusunda ziyaretçi memnuniyetinin üst seviyelere taşınması hedeflenmektedir.

www.turkishmuseums.com “web” sitesi aracılığıyla yapılan puanlama ve değerlendirme sayfasında “Ziyaret ettiğiniz müzeyi yakınlarınıza tavsiye eder misiniz?” sorusuna ziyaretçiler tarafından verilen “Evet.” cevabı oranı yüzde 93 olmuştur. Ziyaretçiler tarafından yapılan puanlama dışında görüş ve önerilerin yazılabildiği değerlendirmelerin analizi sonucu, yapılan olumlu yorumların oranı yüzde 73 olarak tespit edilmiştir. Yani, burada biz bunu otokontrolle takip ediyoruz; buradan gelen yorumlar doğrultusunda, müze müdürleriyle birlikte olaya müdahale edip düzeltmeler yapıyoruz. Aşamalı bir şekilde müzelerdeki memnuniyet oranını ve hizmet standardını yükselterek ziyaretçi oranını artıracacağız. Yani, fiyatlar yükselmesine rağmen ziyaret oranları hızlı bir şekilde artmaya devam ediyor.

Ülkemiz, tarihinden gelen özellikleriyle oldukça zengin bir kültürel çeşitliliği içinde barındırmaktadır. Sahip olduğumuz eşsiz kültürel mirasımızın yurt dışında tanınması yanında değişik kültürel değerlerin ülkemizde tanıtılması, Bakanlığımızın önemle üzerinde durduğu bir konudur. 2019 yılında Bakanlığımızca, Japonya’da Türk Kültür Yılı kapsamında Tokyo ve Kyoto’da -demin bahsetmiştim- sergi gerçekleştirildi. Yine, 2020 yılında İtalya Floransa Uffizi Müzesinde “Hierapolis, Nehirlerin Efendisi, Bir Asya Kentinin Mitosları ve Gerçekleri” sergisi ile Kore Devlet Somut Olmayan Kültürel Miras Merkezinde “Türk Kahvesi” sergisinin düzenlenmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Kapadokya Alan Başkanlığı; Kapadokya alanındaki arkeolojik, kentsel ve doğal sit alanları, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve millî park gibi birçok farklı koruma statüsünün bulunmasının yol açtığı yetki karmaşası, alanın hak ettiği şekilde korunamamasına neden olmuştur. Alanda yapılmak istenen herhangi bir uygulama için izin süreçleri çok uzamakta. Sekiz yılı bulan koruma amaçlı imar planı onay ve izin süreleri tamamlanamadığı için yürürlüğe giremiyordu. Bunun sonucunda oluşan kaçak yapılaşmayı engellemek amacıyla, kamuoyunca da bilindiği üzere, 2019 yılı içerisinde tespit edilen kaçak uygulamalardan 157 tanesi Bakanlığımız öncülüğünde kaldırılmıştır; bu rakam şu an itibarıyla 170’i geçti, biz burada kontrollü bir şekilde kaçak yapıların yıkımına devam ediyoruz. Sözüne ettiğimiz bu sorunlar Kapadokya Alan Başkanlığının kurulmasını gerekli kılmıştır. Aslında Kapadokya Alan Başkanlığı talebi geçmiş dönemlerde de bölge ileri gelenleri, milletvekilleri ve sivil toplum örgütlerince özellikle talep edilmiş ancak hayata geçirilememiştir. Bakanlığımız, mahallinden gelen bu talepleri dikkate alarak, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olanaklarıyla, mevcut karmaşanın çözülmesi, iş ve işlemlerin kolaylaştırılması ve bürokrasinin azaltılması amaçlarıyla Kapadokya Alan Başkanlığını kurmuştur. Alanda her türlü uygulamanın nasıl olacağına karar veren bağımsız bir komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyonda daimî olarak Bakanlığımızdan 7 üye; Çevre ve Şehircilik Bakanlığından, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünden, Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odasından ve Nevşehir İl özel İdaresinden 1’er üye olmak üzere 11 üye bulunmaktadır. Konunun içeriğine göre belediye veya Vakıflar Genel Müdürlüğünden 1 temsilci üye de komisyona dâhil olmaktadır. Alan Başkanlığının teşkilatlanma süreci devam etmekte olup aralık ayı itibarıyla tamamlanması öngörülmektedir.

Alan Başkanlığı modeliyle merkezî idarelere verilmiş tüm koruma yetkilerini tek elde topladık ve karar verici komisyonda onların temsil edilmesini sağladık. Artık alanda kamunun talepleri doğrudan Başkanlığa yapılıyor ve sonuca bağlanıyor.

Komisyon 6 Eylül 2019 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştirdi. Toplam 25 konuyu gündeminde değerlendirmiş ve sonuca bağlamıştır. Kapadokya alanının korunması ve yaşatılmasını sağlamak üzere, alanın bütüncül bir şekilde değerlendirileceği üst ölçekli Kapadokya Alan Planları tanımlanmış olup yapılacak her türlü uygulamanın bu planlar doğrultusunda hazırlanacak olan üst ölçekli alan planlarıyla yürütüleceği öngörülmüştür.

Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü:

Değerli Komisyon üyeleri, Bakanlığımız, kültür mirasımızın koruma altına alınarak gelecek nesillere aktarılmasını, bilgiye erişimin kolaylaştırılmasını, toplumda kütüphane kullanımının ve okuma alışkanlığının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla titizlikle çalışmaktadır. 2018’de 1.162 olan kütüphane sayımız 2019 yıl sonu itibarıyla açılmış olacak toplam 20 kütüphanemizle birlikte 1.182’ye yükselmiş olup 20 milyonun üzerinde materyalle vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz. Bunların içinde, 39 ilimizde hizmet vermekte olan 58 çocuk kütüphanesi de bulunmaktadır. 2020’de ise 20 yeni kütüphaneyi hizmete açmayı hedefliyoruz.

Gerekli şartların sağlanmasıyla 30 il/ilçe halk kütüphanemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın özel önem verdiği “millet kütüphanesi” anlayışıyla hizmet vermeye başlamıştır. 2020 yılı sonuna kadar 10 kütüphanemizin daha “millet kütüphanesi” formatında hizmet vermesi hedeflenmektedir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, zamanı tasarruflu kullanmak açısından süre yetmeyebilir; onun için -zaten dağıttınız sunumunuzu- başlıklar hâlinde devam etmenizi tavsiye ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama çok geniş bir Bakanlık yani ek süre verin bence.

BAŞKAN – Ek süre verdim, yine de tamamlayamazsa vereceğim ama şu anki duruma göre daha özet geçebilirsiniz; elimizde şey var.

Arkadaşlar, hepinize dağıtıldı, değil mi?

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çalışmamız için ara verecekseniz sorun yok Sayın Başkan. Yani, biz hemen konuşmaya geçeceğiz. Siz ara verecek misiniz bizim çalışmamız için? Yani, bizim çalışmamız için ara verecekseniz sorun yok.

BAŞKAN – Ne arası?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, yani, biz duymayacağız ya, siz keseceksiniz. Ara verecek misiniz?

BAŞKAN – Kesmeyeceğim ben, her zaman yaptığımız uygulamada olduğu gibi sunum yetmeyebilir diye tavsiyede bulundum. Sizin önünüzde zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bizim de çalışmamız için süreye ihtiyacımız var; o zaman, ara vermeniz lazım bizim okumamız için.

BAŞKAN – Tamam ben, o zaman, sunumun tamamını alayım; araya gerek kalmayın, olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ben de onu diyorum, evet.

BAŞKAN - Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Teşekkür ederim Başkanım.

Yerleşik halk kütüphanelerinden çeşitli nedenlerle yararlanamayan vatandaşlarımıza, Bakanlığımız 53 gezici kütüphane aracıyla hizmet götürmektedir. Filomuza yıl sonuna kadar 4 adet yeni otobüs ekleyeceğiz. 2020 yılındaki ise 5 adetlik alımla gezici kütüphane sayımızı daha da arttırmayı planlıyoruz.

Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında “Eğitimde İş Birliği Protokolü” imzalandı. 7 pilot ilde bilgi okuryazarlığı eğitiminin kütüphaneciler tarafından verilmesine karar verilmiş olup eğitimin, öğretmen-kütüphaneci, okul-kütüphane iş birliğiyle ders müfredatı kapsamında uygulamalarla desteklenmesine ilişkin faaliyetler yürütülecektir.

Bilgi okuryazarlığı çalışmaları yurt genelinde geliştirilecektir; belirlenen pilot iller ise Aydın, Ankara, İzmir, Kayseri, Niğde, Şanlıurfa ve Tekirdağ’dır. Burada şunu da özellikle belirtmek isterim ki protokol öncesinde olduğu gibi, müstakil çocuk kütüphaneleri başta olmak üzere, halk kütüphanelerimizin hâlihazırda okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde yüzlerce okulla iletişimi ve iş birliği bulunmaktadır.

Birazcık kısa keserek geçiyorum.

Bakanlığımız, Türk edebiyatı yanında dünya edebiyatını da tanıtmaya yönelik projeler geliştirmektedir. Bu amaçla 2018 yılında başlattığımız çalışma kapsamında Nobel Edebiyat Ödülü’nü kazanan yazarların ülkemizde yayımlanan bütün kitapları 30 şehrimizin 30 il halk kütüphanesinde özel olarak tasarlanmış raflarda okuyucuların hizmetine sunulmuştur. 2019 yılında projemize dâhil

ettiğimiz 30 il halk kütüphanesinin yanında İstanbul Havalimanı Kütüphanesinde de bu çalışmayı gerçekleştirerek uygulama yapılan kütüphane sayısını 61'e yükselttik. 2020 yılında ise henüz bu projenin uygulanmadığı il halk kütüphaneleri başta olmak üzere, büyük ilçe halk kütüphanelerini de kapsayacak şekilde uygulamamızı sürdüreceğiz.

Millî Kütüphanemizin kapatıldığına dair birtakım spekülasyonlar yapılıyor. Bu spekülasyonları yapanlar maalesef bence sadece dedikodu yapıyorlar. Millî Kütüphanemiz mevcut yerinde hem de yirmi dört saat hizmet olarak hizmet veriyor, bunu önemle vurgulamak istiyorum. Ayrıca kapatmayı bırakın, biz Millî Kütüphaneyi büyütüyoruz. Ne yapıyoruz? Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğümüz bünyesinde eşsiz koleksiyonları Millî Kütüphanemizin envanterine dâhil ediyoruz, dâhil ettik. Yatırımına devam ettiğimiz ek depolama ünitelerimizle arşivleme kapasitesini 2 katına çıkardık. 70 kilometre olan toplam raf uzunluğumuzu 170 kilometreye yükseltiyor, sergi ve tasnif imkânımızı 2,5 buçuk kat artırıyoruz. Yine, yer altına inşa ettiğimiz depo alanları ve otopark salonlarının üstünde yeni okuma salonları ve sosyal donatı alanları kuruyoruz. Yani ben kamuoyunda, basında da okuyorum bununla ilgili eleştirileri, herhâlde orada yanlış bir algı oluştu veya yanlış bir algı yapılmaya çalışılıyor. Yani bırakın kapatmayı, tam tersi kapasitesini artırıyoruz, büyütüyoruz.

Sinema Genel Müdürlüğü:

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımızca sinema sektörüne 2004 yılından itibaren maddi destek sağlanmakta olup bu destekler sonucunda ülkemizde üretilen film ve izleyici sayılarında büyük artış yaşanmıştır. 2004 yılında 18 olan vizyona giren yerli film sayısı 2018 yılında 180'e, 11 milyon olan yerli film izleyici sayısı 2018 yılında 44 milyona ulaşmıştır. 2019 yılı Ekim ayı itibarıyla ülkemizde üretilen film sayısı 124, toplam izleyici sayısı, yerli izleyici sayısı ise yerli filmlerde 45 milyon olarak gerçekleşmiştir. Sinema sektörüne 2019 yılında 38 uzun metraj kurgu film yapım, 57 belgesel film yapım, 22 senaryo yazım, 51 kısa film yapım ve 11 animasyon film yapım projesi olmak üzere toplamda 38 milyon lira destek sağlanmıştır. Ayrıca, 2019 yılı Ekim ayı itibarıyla 26'sı yurt dışı, 57'si yurt içi olmak üzere sinema alanında 83 kültürel ve sanatsal etkinlik 25 milyon lirayla desteklenmiştir.

Türk sinemasında devlet desteğiyle sağlanan bu gelişme ve büyümenin sürdürülebilirliğinin ve uluslararası rekabet gücümüzün artırılması, ülkemizin film üretim merkezlerinden biri hâline gelmesi amacıyla bu yılın başında Sayın Cumhurbaşkanımızın çok kıymetli katkılarıyla yeni Sinema Kanunu yasalaşmıştır. Bu kanunla reklam süreleri düzenlenmiş, sinema bileti satışlarına ilişkin yapımçı, dağıtımçı ve sinema salonları arasında yaşanan sorunlar giderilmiştir. Bu değişimin sektöre yansımaları çok güçlü olmuş, yapımçıları tarafından bekletilen filmlerin vizyona girmesiyle sinema izleyici sayısı Ekim 2018'e göre yüzde 40 artışla -ekimden ekime kıyaslıyoruz- 8,8 milyon kişiye ulaşmıştır. Bakanlığımızca hazırlanan Sinema Bilet Takip Sistemi'yle sektördeki şeffaflık sorunu da çözülmüştür. İlk verilere göre ekim ayında yerli film izlenme oranı yüzde 73 olarak gerçekleşmiştir, dünya ortalamasının ve Avrupa ortalamasının çok çok üstündedir.

Yeni kanunla sinema sektörlerimize sağladığımız destekler çeşitlendirilmiştir. Bu destek türlerinden birisi de ülkemizi önemli bir film çekim merkezi hâline getirmek amacıyla uygulamaya konulan yabancı film yapım desteğidir. Belirlediğimiz kriterleri taşıyan ve ülkemizin tanıtımına katkı sağlayacak yabancı film yapımları için Türkiye'de harcanan tutarın yüzde 30'una kadarı destek olarak verilebilecektir. Bu doğrultuda ülkemizdeki film çekim lokasyonlarını tanıtmak, yabancı yapımcıların ihtiyaç duyacağı tüm bilgilere tek yerden ulaşabilmelerini sağlamak için "Filming in Turkey" "web" portalı hazırlanmıştır. 29 Kasım'da aktif hâle gelecek olan portal ülkemiz ile dünya sinema endüstrisi arasında bir köprü vazifesi görecektir.

Yeni Sinema Kanunu'yla bugüne kadar 150'den fazla ülkede büyük ilgiyle takip edilen ve ihracatta dünyada Amerika'dan sonra 2'nci sırada yer alan dizi filmlerimizi de destekleyeceğiz. Yapılan düzenlemeyle ülkemizin ve kültürümüzün uluslararası tanıtımına katkı sağlayacak nitelikteki dizi filmlerin üretimini teşvik edeceğiz.

Sinema alanında çok önem verdiğimiz bir diğer konu da çocuklarımızı sinemanın büyültü dünyasıyla buluşturarak onların kültürel hayatına katkı sağlamaktır. Bu hedefle başlatmış olduğumuz Sinemaya Gitmeyen Çocuk Kalmasın Projesi'yle 2019 yılında 1 milyon öğrencimize bulundukları illerdeki sinema salonlarında ücretsiz film gösterimi gerçekleştirilmiştir. İnşallah önümüzdeki yıl bu sayıyı 2 milyona çıkararak daha fazla çocuğumuzu sinemayla buluşturacağız.

Bu doğrultuda yine Bakanlığımız destekleriyle hayata geçirilen Çocuklar İçin Gezen Sinema Projesi kapsamında uygun teknik ekipman ve iklimlendirme olanağına sahip sinema tırımızla ilçelerde ve köylerde çocuklarımızı sinemayla buluşturmaktayız.

Sinemayla ilgi çok özel bir diğer çalışmamız da Sinema Müzesi Projesi'dir. Tarihi ve kültürel dokusuyla İstanbul'un en özgün yapılarından biri olan Atlas Pasajı'nda prestij bir eser olarak tasarlanan Sinema Müzesine ilişkin çalışmalarımıza süratle devam etmekteyiz. Film festivallerine ve galalara ev sahipliği yapacak kalıcı koleksiyon, süreli sergi alanı, etkileşimli dijital birimler ve uluslararası veri tabanlarına erişimin sağlanacağı ortak çalışma alanlarını barındıracak Sinema Müzemizi 2020 yılı içinde ülkemize ve dünya kültür sanat hayatına kazandırmayı planlıyoruz.

İstiklal Caddesi, Taksim, Beyoğlu... Bu bölge adeta İstanbul'un kalbi sizlerin de bildiğiniz gibi. Biz Atatürk Kültür Merkezi ve Sinema Müzemizle başlattığımız adımları yeni projelerle daha da genişleterek bu bölgeyi kültür ve sanatla bütünleşmiş bir yaşam alanı hâline getireceğiz, bununla ilgili elimizden gelen desteği vereceğiz.

Telif Hakları Genel Müdürlüğü:

Fikrî mülkiyet hakları konusu teknolojik gelişmelerin de etkisiyle kültürel gelişim ve ekonominin önemli bir parçası olmuştur. Bu açıdan eser üretiminin teşvik edilmesi, telif hakları sahiplerine hak ettikleri korumanın sağlanması ve kültür endüstrimizin güçlendirilmesi Bakanlığımızın öncelikli hedeflerindendir. Bu hedef doğrultusunda, telif hakları alanında gerekli mevzuat, korsanlıkla mücadele, eğitim, bilinçlendirme ve kültür sanat sektörlerini destekleyen faaliyetleri sürdürmekteyiz.

Bandrol, korsanlıkla mücadele kadar ilgili sektörlerle dair istatistikî veri edinilmesinde de önemli bir unsurdur. 2019 yılının ilk dokuz ayında kitaplar için 319 milyon, sinema ve müzik yapımları ile bilgisayar oyunları için ise 2 milyon olmak üzere toplam 321 milyon bandrol satılmıştır. İllerde bulunan denetim komisyonları kolluk kuvvetlerinin etkili çalışmalarıyla 2019 yılının ilk dokuz ayında gerçekleştirdiği 499 operasyonda 1 milyon 731 bin 228 adet korsan materyal ele geçirmiştir.

Bu noktada şu hususa özellikle değinmek istiyorum: Bakanlığımıza yönelik olarak piyasadaki bazı kitapların içeriğinden yola çıkarak neden bandrol verdiğimiz konusunda eleştiriler dile getirilmektedir. Bakanlığımız eserlerin içeriğini denetleme yetkisine sahip değildir. Bakın, bu çok önemli bir şey, bandrol bir denetim mekanizması değil. Bakanlığımız eserlerin içeriğini denetleme yetkisine sahip olmadığı gibi, hiçbir eser basılmadan önce içeriğine yönelik bir inceleme ve yaptırıma tabi tutulamaz. Bu, alenen sansür uygulaması olmakta ve Türkiye'de sansür kesinlikle yapılmamaktadır. Toplumumuzun rahatsız olduğu söz konusu eserlere yönelik kanuni bir yaptırım için vatandaşlarımızın Bakanlığımıza değil, savcılığa başvurması gerekmektedir.

2019 yılında, müzik, sinema, kitap türlerinde yaklaşık 1,5 milyon eserin eser sahibi, yayıncısı, yapımcısı gibi künye bilgilerine tek noktadan erişime imkan veren Eser Veri Tabanı on-line olarak kullanıma açılmış, mobil uygulama olarak da hizmete sunulmuştur. Yani bandrol aslında tamamen ticari bir işlemdir ve yayıncının yani eseri üreten kişinin haklarını, yayıncının haklarını korumak için yapılmış bir çalışmadır, korsanlığa karşı yapılmış bir çalışmadır, kesinlikle bir sansür mekanizması değildir, Türkiye’de de bu şekilde uygulanmamaktır. O yüzden bu tarz şikâyet olan konularda başvurulması gereken merci savcılıktır. Savcılık eliyle toplatma veya herhangi bir yaptırım uygulanacaksa uygulanmaktadır.

Yine bu yıl, Telif Hakları Genel Müdürlüğü arşivlerinde bulunan yaklaşık 70 bin adet yerli sinema ve müzik eserinin dijital ortama aktarılması çalışmaları başlatılmıştır. Önümüzdeki yıl tamamlanması beklenen bu çalışma ile millî kültürel miras niteliğindeki bu eserlerin korunması amacıyla bir veri tabanı oluşturulacak yargı organlarından gelen eser örneği taleplerinin daha hızlı karşılanması sağlanacaktır.

Fikrî mülkiyet sisteminin sağlıklı bir yapıda işlemesi, toplumda yeterli bilinç ve farkındalığın sağlanmasıyla mümkündür. Bu amaçla 2019 yılı itibariyle faaliyete geçen Telif Hakları Eğitim Merkezi ilgili kurum, kuruluş ve kişilere yönelik sertifika eğitimi vermekte ve öğrencilere dönük farkındalık çalışmaları yürütmektedir. Ayrıca, üniversiteler, emniyet ve yargı kurumları, meslek birlikleri iş birliklerine gitmektedir.

Ülkemiz 2018’de UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi’ne taraf olmuştur. Temel olarak kültürün kalkınmaya entegre edilebilmesini hedefleyen bu sözleşmeye yönelik işlemler Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bu kapsamda, kültürel değerlerimize sahip çıkmak, güçlü koruma sistemleri oluşturmak ve kültür endüstrilerimizi güçlendirmek amacıyla kamu ve özel sektörle ortak çalışmalar yürütülmektedir. Öte yandan, Bakanlık olarak kültür endüstrilerine ve özel sektöre yönelik verdiğimiz destekleri bugün sizlere dağıtılan teşvik rehberinde bulabilirsiniz.

Destekleme faaliyetlerinin yanı sıra, yine bu yıl kültür endüstrimizin ekonomik boyutunun ölçülmesine yönelik bir çalışma başlattık. Bu önemli bir çalışma. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü’nün (WIPO) metodolojisi kullanılarak yürütülen çalışma sonucunda yüksek katma değer sağlayan kültür endüstrilerinin gayrisafi yurt içi hasılaya ve istihdama katkısı, dış ticaret gelirleri içindeki payı gibi ekonomik verilerin diğer ülkelerle karşılaştırmalı olarak ortaya konmasını hedefliyoruz. 2020 yılı ilk çeyreğinde tamamlayarak kamuoyuyla paylaşacağımız bu rapor, kültür endüstrilerinin büyümesi ve gelişmesini teşvik edecek politika ve stratejilerin belirlenmesinde önemli bir kaynak olacaktır.

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğümüz:

Değerli Komisyon üyeleri, Bakanlık olarak müzik ve sahne sanatları alanında 28 senfoni ve müzik topluluğunda 1.135 sanatçı, görsel sanatlar alanında ise 3 resim heykel müzesiyle hizmet vermekteyiz.

2019 yılının Millî Mücadele’nin başlangıcının 100’üncü yıl dönümü olması münasebetiyle, o ruhu halkımıza tekrar hatırlatmak ve millî hafızayı canlı tutmak adına Cumhurbaşkanlığımız himayelerinde Samsun’da “1919 Bitmeyen Yolculuk” adlı sahne gösterisini halkımızla buluşturduk. Geleneksel halk dansları, modern dans, bale, jimnastik, akrobasi, tiyatro gibi farklı dalların, teknolojinin imkânlarından da yararlanılarak bir arada kullanıldığı, ses, ışık ve görsel anlamda tam bir şölen olan multidisipliner gösterimizde 638 sahne sanatçısı görev almıştır.

Bakanlık olarak kültür ve sanatı turizmle buluşturmak istiyor, yabancı ziyaretçilere yaptığımız etkinliklerle ulaşmaya çalışıyoruz. Bunu yaparak Bakanlığımız etkinliklerinin gerçekleştiği bölgelerde esnafımızın da kazanç sağlamasını hedefliyoruz. Bu, çok çok önemli. Yani özellikle tatil bölgelerinin

en önemli sıkıntılardan biri. İhtiyaçlarımızdan, projelendirilmiş ihtiyaçlardan biri turistin konaklama dışı harcamasını artırmak ve bölgedeki esnafın da bundan kazanç sağlaması, bununla ilgili projenin bir kapsamı bu.

Bu bağlamda, restore ettiğimiz Bodrum Kalesi Kuzey Hendeği konser alanı ile Bodrum Antik Tiyatrosu, İzmir Çeşme Açık hava Tiyatrosu ile Antalya EXPO performans alanında haziran-eylül aylarını kapsayan dönemde 19 etkinlik ve konser gerçekleştirdik.

2017-2018 sanat sezonunda 251 biletli etkinlikte 108.986 olan biletli seyirci sayımızı, 2018-2019 sanat sezonunda 380 biletli etkinlik ve 135.139 biletli seyirci sayısına çıkardık. Biletli etkinlik sayısındaki artış yüzde 51, biletli seyirci sayısındaki artış yüzde 24 olmuştur. Bilet gelirimizi ise yüzde 48 artışla 2 milyon 179 bin 720 liradan 3 milyon 224 bin 194 liraya çıkardık.

2019-2020 sanat sezonunda ise bir önceki sanat sezonuna göre biletli etkinlik sayımızı 660'a çıkararak yüzde 73'lük, biletli seyirci sayımızda 186 bin seviyesini yakalayarak yüzde 38'lik ve bilet gelirimizde 4 milyon 200 bin liraya ulaşarak yüzde 30'luk bir artış hedeflemektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızın özel tiyatrolara desteği kapsamında 2019 yılında 256 özel tiyatroya toplam 6 milyon 102 bin lira destek sağladığımızı da bu vesileyle belirtmek istiyorum.

Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğümüz:

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Türkiye, UNESCO nezdinde yürüttüğü çalışmalarla Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne kaydettirdiği 17 kültürel değeriyle 178 ülke arasında ilk 5 içinde yer almaktadır.

2019 yılı Aralık ayında Kolombiya'da gerçekleştirilecek UNESCO Hükümetler Arası Komite Toplantısı'nda, daha önce ulusal dosya olarak sunduğumuz "Geleneksel Türk Okçuluğu"nun da görüşülerek UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne 18'inci unsurumuz olarak kaydedilmesi beklenmektedir.

Bakanlığımız, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör iş birliğinde yürütülen "Bir Usta Bin Usta" adlı sosyal sorumluluk projesini 2010 yılında başlatmıştır. 2010-2019 yılları arasında 44 ilde açılan 50 kursla toplamda 901 usta yetiştirilmiştir. 2020'de 99 usta daha yetiştirilerek yeni usta sayımızı 1.000'e tamamlamış olacağız.

Geleneksel el sanatlarımızın yaşatılması ve tanıtımı amacıyla Kırgızistan, Çin, Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Bosna Hersek, Tataristan ve Belçika gibi çeşitli ülkelerde düzenlenen etkinliklere sanatçılarımızla katılım sağlanmıştır.

İlk olarak 25 Eylül 2018'de, daha sonra kapsamı genişletilerek 23 Eylül 2019 tarihinde Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığı arasında "Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Bu, özellikle turizm açısından çok çok önemli bir proje ve ihtiyaçtı, bunu da bu sene itibarıyla artırarak devreye almış olduk.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki ve teknik anadolu liselerinde konaklama ve seyahat hizmetleri, yiyecek içecek hizmetleri ve eğlence hizmetleri alanlarında öğrenim gören öğrencilerin otel ve işletmelerde nisan- ekim döneminde altı ay yoğunlaştırılmış beceri eğitimlerini almalarını sağlıyoruz.

Ayrıca 9'uncu sınıfta yirmi saat İngilizce dil eğitimi, 10'uncu sınıfta Rusça dil eğitimi, 11'inci sınıfta ise bölge özelliğine göre; Çince, Arapça, Almanca ve Fransızcadan birini seçip, 3'üncü dil eğitimini almış olarak mezun olacaklar. Yani turizm öğrencileri için esas olan en önemli şey lisan, 3 tane lisanı bundan sonra bu yeni okullarda öğretilip mezun edeceğiz. Yine sezonun yoğun olduğu dönemlerde

20 nisan-20 ekim tarihleri arasında öğretmenleriyle birlikte uygulamalı stajlarını, eğitimlerini anlaşmalı otellerde görecekler, hem sezondaki yoğunluk açısından destek amaçlı bir program olacak hem öğrencilerimiz eğitimlerini alırken gelir elde edecekler hem de buradan mezun oldukları zaman sektörde çok iyi yetişmiş olacaklar ve en az 3 tane lisanı da çok iyi biliyor olacaklar.

Hâlihazırda protokol kapsamına alınmış 11 meslek lisesi sayısının 2020 yılında 39 okul eklenerek 50'ye, 2021 yılında 100'e, 2022 yılında 150'ye, 2023 yılında ise 200'e ulaşması planlanmaktadır.

Yine 2019 yılında İstanbul ilinde, İstanbul Havalimanı, Sabiha Gökçen Havalimanı, Tarihî Yarımada, Taksim ve benzeri turizm merkezlerinde durak taksi esnafının turizm bilincinin geliştirilmesi projesi başlatılmıştır. Özellikle taksiciler çok ilgi gösterdi ve çok da yoğun katılım yapıyorlar; bu, bizim açımızdan sevindirici ve önemli bir konu.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türkçedeki bozulma ve yabancılaşmanın önüne geçilmesi, hayatın tüm alanlarını kapsayan kültür ve tarih bilincinin geliştirilmesi gibi sosyal ve beşerî bilimler alanında bilimsel araştırmalar yapılmasını amaçlayan bir kurumdur.

Yüksek Kurum bünyesindeki kurumlarca bilim ve kültür diplomasisi faaliyetleri kapsamında 40'ı aşkın ülkede ve ülkemizin 75 farklı şehrinde, 31 uluslararası ve 38 ulusal olmak üzere toplam 69 bilimsel etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerin 57'si yurt içinde, 12'si yurt dışında düzenlenmiştir. Yıl sonuna kadar 27 bilimsel etkinlik daha gerçekleştirilecektir.

Yüksek Kurum, Türk dili, tarihi ve kültürüne ilişkin destek ve katılımların artırılmasını sağlamak amacıyla 2019 yılında üniversitelere, kütüphanelere ve kamu kurumlarına yurt içinde ve yurt dışında toplam 43.157 adet eserin, 22.677 adet süreli yayının ve 94 adet yoğun diskin ücretsiz dağıtılmasını sağlamıştır. 2020 yılında da ücretsiz eser dağıtılmasına devam edilecektir.

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen tamamlar mısınız?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Kültürel diplomasimizin en önemli aktörlerinden olan Yunus Emre Enstitüsü, 48 ülkede 58 Türk kültür merkeziyle hizmet vermektedir. Ayrıca 50 ülkede 101 üniversiteyle Türkoloji Projesi'ni yürüten enstitü, bu şekilde toplamda 74 ülkede 159 irtibat noktasında hizmetlerini sürdürmektedir.

2019 yılında Seul ve Dublin'de kurulan kültür merkezleri faaliyetlerine başlamış olup Pekin, Muskat ve Abuja kültür merkezlerinin kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

2019 yılında 50 ülkeden 101 üniversiteyle ile “Türkoloji Projesi İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı:

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kelimeleriyle Çanakkale, bugünümüzü kurtaran, maziye kahramanlığını ve büyüklüğünü iade eden, bu toprakları bize ebedi vatan yapan zaferin adıdır.

Çanakkale Savaşlarının yaşandığı Gelibolu Tarihî Alanı'nı bir açık hava müzesine dönüştürme faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığımız 2019 yılında 11 adet yapım-bakım-onarım uygulama faaliyetini tamamlamış, 22 tanıtım ve etkinlik gerçekleştirmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü:

Medeniyet tarihimizde çok önemli bir yere sahip olan ve asırlar boyunca sosyal bünyemizde daima kaynaştırıcı ve birleştirici bir rol oynayan vakıflar, Türk dünyasının sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında ciddi rol oynamış müesseselerdir.

Bu önemli kültürel mirasımıza sahip çıkma sorumluluğuyla restorasyonu veya onarımı yapılan vakıf kültür varlığı sayısı 115 kat artırılmıştır. Yurt dışında Osmanlı coğrafyası içerisinde Kırım, Macaristan, Yemen ve Gürcistan olmak üzere toplam 4 ülkede bulunan vakıf kültür varlıklarının envanter çalışması da devam etmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce 2017 yılında 291, 2018 yılında 210 ve 2019 yılında 150 adet olmak üzere son üç yılda 651 adet eserin restorasyonu gerçekleştirilmiştir. Yine Vakıflar Genel Müdürlüğünce 2019 yılında, 4.521 kişiye muhtaç aylığı bağlanmış, 20.315 aileye toplam 78.780 kişiye gıda yardımı yapılmış, 15 bin öğrenciye burs verilmiştir.

TİKA:

Kurulduğu 1992 yılından bu yana uluslararası kalkınma iş birliği alanında faaliyet gösteren, ayırım gözetmeksizin önceliği insana ve refahının artırılmasına veren TİKA, Hükümetimizin aktif dış politikasıyla faaliyetlerini artırarak devam ettirmektedir.

2019 yılında, TİKA aracılığıyla 60 hastane ve sağlık tesisi, 237 okul ve eğitim tesisi, 26 idari teşkilat ve sivil tesis ve 15 kültürel tesis inşa edildi.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen son sözlerinizi alalım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, siz gelmeden tamamının sunulması yönünde bir karar alınmıştı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayıştayla ilgili bulgu raporlarını okuyalım.

BAŞKAN – Evet, lütfen Sayıştay bölümüne geçelim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Kültür ve Turizm Bakanlığının birimleri ile ilgili ve bağlı kuruluşlara ait 2019 faaliyetlerini ve önümüzdeki döneme dair belirlenen hedefleri sizlerle paylaşmış bulunmaktayım. Bu noktada müsaadenizle Bakanlığımızla ilgili 2018 Sayıştay Bulgu Raporu bilgilerini de sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bakanlığımızın 2018 yılı Sayıştay Bulgu Raporu'nda 2 bulgu yer almıştır. Bunlardan ilkinde Bakanlığımıza yönelik olarak “Sözleşme ve şartnamelere eklenmek suretiyle ihalenin gerçekleşmesinde belirleyici olan araçların, iş bitiminde idareye teslim edilmemesi” eleştirisi getirilmiştir. İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünce bahse konu işle ilgili taşıt iş bitimi taşınır kayıtlarına alınacak olup ihale edilen yapım işi 2020 yılında kesin kabulü yapılacağından, iş bitimi söz konusu taşıtın 2021 yılında bütçe teklifinde hibe olarak yer alması sağlanacaktır.

İkinci bulgu ise “teminat mektuplarının mevzuata uygun olarak muhasebe kayıtlarına alınmaması” yönündeki eleştiridir. Bu hususta da Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünce söz konusu teminat mektupları tutanakla Muğla Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne teslim edilmiştir. 2019 yılı Sayıştay Bulgu Raporu ise henüz Bakanlığımıza ulaşmamıştır.

Devam edeyim mi yoksa bitireyim mi?

BAŞKAN – Bütçeyle ilgili son cümlelerinizi alalım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Kültür Ve Turizm Bakanlığı 2018 Mali Yılı Kesin Hesabı'na dair bilgiler de şu şekildedir: Bütçe kanunuyla 2018 yılı için 3 milyar 997 milyon Türk lirası başlangıç ödenegi tahsis edilmiş olup

yıl içinde kurum içi, kurum dışı, yedek ödenek gibi ödenek eklemeleriyle 976 milyon 419 bin 517 lira ilave yapılmış; kurum içi, kurum dışı 536 milyon 169 bin 704 lira düşülmüş ve 901 milyon 67 bin 97 lira devirli ödenekle birlikte toplamda 5 milyar 338 milyon 319 bin lira ödenek Kurumumuz bütçesinde yer almıştır.

2018 yılı sonunda toplam ödeneğinin 4 milyar 489 milyon 304 bin 100 lirası kullanılmıştır.

YİKOB, yurt içi ve yurt dışı tanıtım faaliyetleri ile sinema destekleri için kullanılmak üzere ertesi yıla devredilen ödenek 554 milyon 546 bin 415 liradır. Toplam ödeneğin 294 milyon 290 bin 623 lirası kullanılmayarak iptal edilmiştir.

2018 yılı toplam ödeneğin yüzde 84,10'u kullanılmış olup yüzde 10,39 oranında devirli ödenek, yüzde 5,51 oranında iptal edilen ödenek bulunmaktadır. İptal edilen ödeneklerin gerekçeleri 2018 yılı bütçe giderleri kesin hesap cetveli açıklamalarında yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımızın 2020 yılı için öngörülen bütçe ödenekleriyle ilgili bilgi vererek konuşmama devam etmek istiyorum.

Bağlı ve ilgili kuruluşlarımız dâhil olmak üzere 2020 yılı bütçemiz 5 milyar 127 milyon 247 bin lira olarak öngörülmektedir. Bu bütçemizin 3 milyar 770 milyon 83 bin lirası cari bütçe, 1 milyar 357 milyon 164 bin lirası ise yatırım bütçesi olarak öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin çizdiği hizmet ve hızlı karar alma odaklı yeni yönetim anlayışıyla kültür, sanat ve turizm değerlerimizin korunması ve tanıtılması noktasında Bakanlığımızın görev ve sorumlulukları artmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın ülkemizi her alanda lider ülke olma hedefine götüren anlayışıyla uyumlu şekilde, bizler de hem kültür sanat hem de kamu diplomasisi ve turizm alanında üzerimize düşen görevleri eksiksiz yerine getireceğiz.

Cumhurbaşkanımızın milletimizi ve ülkemizi güçlü bir geleceğe taşımak idealiyle ortaya koyduğu 2023 vizyonuna katkı sağlamak amacıyla, eşsiz kültür mirasımızın korunmasını ve tanıtılmasını sağlayarak, sahip olduğumuz turizm potansiyelini gerçeğe çevirerek ve kamu diplomasisini bihakkın yerine getirerek, 2020 yılı bütçemizi en etkin ve verimli şekilde kullanmak azmindeyiz

Konuşmamı burada sonlandırırken 2020 yılı bütçemizin Bakanlığımıza ve de ülkemize hayırlı olmasını diler, hepimizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Özellikle kesin hesap ve Sayıştaya yönelik vermiş olduğunuz bilgilerden dolayı ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı Sayın Ebubekir Şahin'e söz veriyorum.

Süreniz on dakika.

Buyurun efendim.

2.- RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin'in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunu saygıdeğer üyeleri; Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2018 yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi vesilesiyle şahsım ve Üst Kurul adına hepimizi saygıyla selamlıyor, bütçe görüşmelerinin verimli ve başarılı geçmesini diliyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Biz sizi istifa etti biliyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen sessiz olalım, uğultu istemiyorum. Lütfen sessiz olun.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Anayasa gereği radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla 1994 yılında kurulan RTÜK, bugünkü yapısına 6112 sayılı Kanun’la kavuşturulmuştur. (Gürültüler)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Hem birkaç yerde maaş alınacak...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – “Küçük reis” konuşacak.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Lütfen, devam ediniz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Kendinize gelince sarı sevdanın yolları; işçiye, emekçiye gelince sarı kurşunlar, öyle mi?

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Üyeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen Üst Kurul, idari ve mali özerkliğe sahiptir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İstifa ettiğinizi düşünüyorum.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Sayın Başkanım, devam edeyim mi?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bildirici’nin haklılığı tespit edildi, haklılığı tescillendi, hâlâ o makamdasınız!

BAŞKAN – Sayın Girgin, lütfen, size saygımız sonsuz.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Bu yıl 25’inci yılını kutlayan Üst Kurulun merkez ve taşra teşkilatında toplam 519 kadrolu ve 157 sürekli işçi olmak üzere 676 personeli bulunmaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yanlış uygulamayı eleştiriyoruz Sayın Başkan, bir şey yok.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – RTÜK, kendisini Parlamentonun üzerinde görüyor, onu dile getiriyoruz.

BAŞKAN – Lütfen...

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – RTÜK, görevlerini merkez teşkilatının yanı sıra İstanbul, İzmir ve Diyarbakır Bölge Temsilcilikleri eliyle yürütmektedir.

Mevcut durumda, ülkemizde 1.042 radyo, 738 televizyon olmak üzere toplam 1.780 radyo ve televizyon yayını bulunmaktadır. 2018 yılı Aralık ayı itibarıyla, uydu ve kablo platform işletmecilerinin abone sayılarıysa 7 milyon 207 bin 791’dir.

Sektörün ticari iletişim geliri büyüklüğüyle ilgili olarak; radyo ve televizyon kuruluşlarının Üst Kurula beyan ettikleri brüt ticari iletişim gelirleri 2 milyar 684 milyon 629 bin 128 lira olarak gerçekleşmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Meclis iradesini yok sayan bir anlayışa sahiptiniz. Bizim oy verdiğimiz kişiyi nasıl yok sayarsınız!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kendini küçükleştiriyor da kendine “küçük reis” dedirtiyor. Ne zamandan beri reisin büyüğü, küçüğü oldu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya!

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler; Üst Kurul gelirleri yayın lisans ve kanal/frekans ücretleri, yayın iletim yetkilendirme ücretleri, medya hizmet sağlayıcılardan alınan yüzde 1,5’lik ticari iletişim gelir payları, gerekli hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından alınacak Hazine yardımlarıyla internet yayın platform işletmecilerinin net satışlarının binde 5 oranında alınan paylardan oluşmaktadır.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Bildirici burada olsaydı Komisyonunda yer kalmazdı.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kimi seçeceğimize de artık siz karar verin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dinleyemiyoruz, sessiz olun lütfen.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – 6112 sayılı Kanun’un ve 6745 sayılı Kanun’unda yapılan değişikliklerle radyo ve televizyon kuruluşlarının, aylık brüt ticari iletişim gelirleri üzerinden ödedikleri pay oranları yüzde 3’ten yüzde 1,5’a düşmüştür.

Öte yandan, lisans ücretleri 6112 sayılı Kanunun yapılan bir değişiklikle daha önce altı ayda eşit taksitlerle alınırken bu taksitlendirme on yıl vadeli olarak yapıldığı için Üst Kurul gerilerinde önemli bir düşüş gerçekleşmiştir. Üst Kurul, kurulduğu 1994 yılı dışında, giderlerini kendi gelirleriyle karşılamış ve Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığı bütçesinden geçen yıla kadar hiçbir suretle hazine yardımı almamıştır. Üst Kurulumuz hazine yardımı almamakla beraber, 2011 yılından bu yana gelir fazlalığını bütçeye aktarmıştır.(Gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Emecan, lütfen yardımcı olun bana.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Her yıl olduğu gibi 2019 yılında da reklam Üst Kurul payından 5 milyon 880 bin 910 lira... (Gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye...

Arkadaşlar... Arkadaşlar, müsaade edin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Siz ne özerksiniz ne de bağımsızsınız; hem özerk değilsiniz hem de bağımsız değilsiniz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – RTÜK’te FETÖ’cülerini barındırıyorsunuz, FETÖ’cülerini!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Meclisin üzerinde bir irade beyan edemezsiniz siz! Faruk Bildirici’ye yaptığınız haksızlığı nereden alıyorsunuz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – “Küçük reis...”

CAVİT ARI (Antalya) – Ayıp ayıp!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sizin iradenize de hakaret bu! Meclise hakaret.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Faruk Bildirici, milletin parasına sahip çıktı, görevden aldınız.

BAŞKAN - Arkadaşlar, bir müsaade edin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Etmeyeceğiz. Önce o başlasın, istifa etsin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Onun burada konuşmaya hakkı yok. Burası millet iradesinin tecelli ettiği yer, milletin iradesine saygısızlık yapan birisi burada konuşmamalı.

BAŞKAN – Lütfen...

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Sayın Başkan, onun burada konuşması bile Meclise hakaret.

BAŞKAN – Devam ediniz lütfen.

Buyurun.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; internet ortamından sunulan radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayınların düzenlenmesi ve denetlenmesi görevi, yasal olarak Üst Kurulumuza verilmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Meclisin seçtiği bir kişiyi görevden almaya yetkin yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Önce istifa edin, sonra konuşun. Önce istifa edin!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – RTÜK Başkanı konuşmasın burada, önce görevini bıraksın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaç yerde maaş alıyorsun?

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Sayın Başkan, Meclise hakaret olur.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Meclisi yok sayan adamı biz var mı sayacağız ya!

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Arkadaşlar, onun burada konuşması sizin iradenize de saygısızlık olur, Meclisin iradesine de.

(Gürültüler)

BAŞKAN - Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz devam edin.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Bugüne kadar internet ortamından 45 adet radyo, 26 adet televizyon ve 25 adet isteğe bağlı yayın hizmeti olmak üzere toplam 96 adet lisans başvurusu, 11 adet kuruluşun ise platform işletmeciliği yapılmıştır. Bunların haricinde toplam 780 adet internet ortamından yayın izni başvurusu yapılmış ve izin süreçler takip edilmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Önce Meclisin kararlarını tanıyacak. Faruk Bildirici'ye yaptığınız büyük bir haksızlık.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – İdari para cezalarıyla ilgili olarak Üst Kurulumuz verilmiş olan yetkiler çerçevesinde görevini yerine getirmektedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaç kurumdan maaş almaya devam ediyorsun?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Kendi kendine çalıp oynuyorsun. Vaz mı geçeceğiz sanki mücadeleden.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Üst Kurulumuz verdiği müeyyide kararlarında toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket etmektedir.

CAVİT ARI (Antalya) – Dinlemiyoruz sizi, dinlemiyoruz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Atatürk'e küfredenleri kendine danışman yaptın, danışman! Atatürk'e hakaret edenleri danışman yaptın, "tweet"leri duruyor hâlâ.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dinlemiyoruz!

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Çocuk ve gençlere yönelik zararlı yayınlarla kararlılıkla mücadele etmektedir. Başta kadına şiddet olmak üzere, şiddetin bütün unsurlarının medyada yeniden üretilmesini engellemek için azami gayret gösterilmektedir.

Ayrıca vatandaşlarımız yayınlarla alakalı olarak şikâyetlerini RTÜK'e bildirebilmektedir. 2019 yılı içerisinde 901.203 adet vatandaş bildirimi gelmiştir. (Gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Boş konuşuyorsun!

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Aynı dönemlerde program türlerine göre incelendiğinde dizi filmler yüzde 44, tele-alışveriş yüzde 13, sohbet programları yüzde 12, beceri ve direnç yarışmaları yüzde 5 şikâyet oranıyla önde bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Sayın Başkanım...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İşine geldiğini izlemiştir.

BAŞKAN – Sayın Başkan, süreniz tamamlandı, çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Kaç lira maaş alıyordunuz?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Her yerde maaş al, oh, ne güzel! Bir de kendine “küçük reis” dedirt. Nasıl oluyorsa artık!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç para alıyor ki Sayın Başkanım, hiçbir şey duymadık?

BAŞKAN – Arkadaşlar izin vermiyorlar ki.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bütçe, maaşına yeter mi!

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

(Gürültüler)

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Kaç yerde maaş alıyor ya, niye savunuyorsun!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Milletvekili olarak oy verdiğimiz kişiyi görevden aldı.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Bildirici’den özür dilemeniz lazım, o görevde olmamanız lazım sizin. Sayın Bildirici haklı çıktı, hangi yüzle onu görevinden alıyorsunuz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Üç yerden maaş alıyor, üç yerden!

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Parlamentonun üstünde değilsiniz siz! Önce kendi Başkanlığımızı bırakın, ayıp ya! Parlamentonun üstünde değilsiniz siz! Hangi yüzle buradan konuşuyorsunuz!

(Gürültüler)

BAŞKAN - Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:11.21

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.43****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 14'üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.
Görüşmelere başlıyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)*A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)*

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri(Devam)

*a)Kültür ve Turizm Bakanlığı(Devam)**b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu(Devam)**c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü(Devam)**ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü(Devam)**d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı(Devam)**e)Vakıflar Genel Müdürlüğü(Devam)**f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı(Devam)**g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı(Devam)**ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu(Devam)**h)Atatürk Araştırma Merkezi(Devam)**ı)Atatürk Kültür Merkezi(Devam)**i)Türk Dil Kurumu(Devam)**j)Türk Tarih Kurumu(Devam)**k)Kapadokya Alan Başkanlığı(Devam)*

BAŞKAN – ilk olarak Sayın Emecan'a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli arkadaşlar, basınıımızın değerli emekçileri; öncelikle herkesi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. İyi sabahlar diliyorum.

Evet, biraz gergin başladık. Ama şunu da belirtmek isterim: Burada bir şey yaşıyorsa onun da mutlaka bir sebebi vardır, bunun da altını çizmek lazım. RTÜK Başkanımızın başka bir üyeliği olmasından kaynaklı, TÜRKSAT üyeliği olmasından kaynaklı bizler üyeliğinin düştüğünü...

SALİH CORA (Trabzon) – Öyle bir şey yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Vardı, vardı Salih, yeni bıraktı.

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim.

...düşündüğümüz için bu durumu dile getirmemiz gerekiyor bu Komisyonda. Biraz şiddetli de olsa evet, bu dile getirildi ve biz bu fikrimizin de arkasındayız, bu düşüncemizin ve bu eleştirimizin arkasındayız; doğru değil. Meclisin iradesi yok sayılarak bir RTÜK üyesi görevden alınmıştır. Bu, tartışılmaya devam edecektir. Bunun altını çizerek başlamak istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, öncelikle sunumuzun için teşekkür ederiz. Sunumuzdan da izleyebildiğim kadariyla -bazen ileri saatlerde konuşma yapınca sunumu daha bir inceleme fırsatımız oluyor, şu an ben bu konuşmada tabii bunu yapamadım- gayretiniz görünüyor, çabanız görünüyor Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde yaptığınız çalışmalarda. Çok geniş kapsamlı bir Bakanlıksınız, çok kurum var altınızda, gerçekten işiniz çok kolay değil o anlamda. Ama bütüncül olması açısından da belki siz bunun faydasını görüyor olabilirsiniz.

Yalnız bütçenize baktığımız zaman, 2020 yılı bütçesinde 5 milyar 127 milyon 247 bin TL'lik bütçenizde yaklaşık yüzde 9,5'luk bir azalış görünüyor. Bu hedeflerinize ulaşma noktasında bütçenizin azalmış olması sizi nasıl etkileyecek; bunu da sormak istiyorum: Çünkü 2018 bütçesine baktığımızda, 2018 bütçesinde ciddi harcamalarınızın artmış olduğunu görüyoruz. Hemen hızlıca birkaç rakam vermek istiyorum: Örneğin, personel harcamaları ödeneği yüzde 7,2 aşmış bütçenizi, SGK harcamaları yüzde 6,3; cari transferler yüzde 23,5 aşmış, genel toplamda harcamalar ödeneği yüzde 12,3 aşmış. Bu karşılaştırmayı da sizden daha sonra, değerlendirmelere, sorulara cevap verirken alırsak seviniriz. 2018'de bu kadar aşmışken 2019'da da hemen hemen yaklaşıyorsunuz gördüğümüz kadariyle yani ağustos sonu bütçeniz, normalde 2019'da 5 milyar 664 bin 701'ken 3 milyar 788 milyon 179 bin; Bunu harcamışsınız zaten. Yani sizce yeterli olacak mı bu bütçeniz yapmak istediğiniz çalışmalara hizmetlere; birincisi bu.

Tabii, bir diğer önemli konu, siz turizmden geliyorsunuz. Turizme ayrılan pay ile kültür ve sanata ayrılan payın dengeli olduğunu düşünüyor musunuz, yeterli olacağını düşünüyor musunuz? Bunu sorarak devam etmek istiyorum ben.

Şimdi, bütçeyle ilgili birkaç sorum daha olacak. Örneğin, Sayıştay raporlarına girdiniz ama Vakıflar Genel Müdürlüğüyle ilgili Sayıştay raporlarında çok ciddi bulgular var. Baktığımız zaman, denetim görüşü dayanakları bulgu hissesi 8 tane, denetim görüşünü etkilemeyen tespit ve değerlendirmelerde 36 tane bulgu var. Burada zamanımız bunların hepsinin detayına girmeye tabii ki yetmeyecek ama çok ciddi bulgular var baktığımız zaman, diğer bakanlıklarda da çok karşımıza çıkan şeyler. Mesela, denetim görüşü dayanaklarında idare tarafından mevzuata aykırı borç verilmesi ve bu borçların yanlış hesaplarda takip edilmesi, kıdem tazminatı karşılıklarının eksik ayrılması gibi, idareye ait taşınmazların kayıt altına alınmaması. Ya, bu nasıl bir şeydir gerçekten merak ediyorum. Sayıştayın bulguları yani muhasebel hesapların, kayıtların tutulmaması çok ciddi eleştiriler Sayın Bakan. Yani bunlar sizin aslında varlıklarınızı da tam olarak gösteremediğinizi gösteriyor.

Denetim görüşünü diğer etkilemeyenlere baktığımızda, 36 taneyi değil ama birkaç örnek okumak istiyorum kayıtlara geçmesi açısından: Örneğin “İstanbul Fatih 59 ada 3 parsel üzerinde yer alan taşınmazda, Koruma Kurulu kararına aykırı şekilde kira sözleşmesi yapılması.” “Eski eserlerin onarım ve restorasyonu kapsamında değerlendirilemeyecek nitelikte yurt dışında yeni bina inşaatlarının yaptırılması.” Nasıl bir şey, bunun açıklanması lazım mesela. “Kira süresi sona eren taşınmazların ihale yapılmaksızın kiralınmaya devam edilmesi, ihalesiz kiralama.” “Restorasyon karşılığı kiraya verilen yerlerden elde edilecek gelirlerin hesabının sağlıklı olmaması.” “Vakıflar bölge müdürlükleri tarafından 2886 sayılı Kanun’a göre yapılan kiralamalarda kapalı ya da açık ihale yöntemleri yerine pazarlık usulünün kullanılması.” Tüm bunlar çok ciddi bulgular, açıklanmaya değer bulgular. Aslında,

biz her bütçede vurguluyoruz bu Sayıştay raporlarının ayrı değerlendirilmesi gerektiğini, Başkanımıza da sürekli söylüyoruz. Çünkü burada hem 2018 kesin hesabı hem 2019 bütçesi hem de 2020 bütçesini değerlendirip bir de Sayıştay raporlarını süremiz dâhilinde konuşmak mümkün olmuyor. İnşallah, bu Sayıştay raporları için ayrı oturumlar yaparız.

Bir de Vakıflar Genel Müdürlüğünde 2018 harcamalarında başlangıç ödeneği 531 milyon 415 bin iken 1 milyar 76 milyon 103 bin lira harcama yapılmış. Bunun sebebi tam olarak nedir? Neden kaynaklanmış? Yani hangi hizmetler yapılmıştır? Sunumunuzda vakıflarla ilgili bazı şeyler söylediniz, belki o söylediklerinizin de kapsamı içindedir. Buna da bir açıklama getirirseniz seviniriz.

Bütçeyle ilgili konulardan bahsettikten sonra yine aslında bütçeyi de ilgilendiren bir konu: Biz, biliyorsunuz, şu anda Genel Kurulda Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz. Şimdi, bu kanun teklifinde tabii, sizi ilgilendiren 2 tane madde vardı. Bir tanesi teklifin 9'uncu maddesi. Bu maddeye göre otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart otel, misafırhane ve tesislerde kalanlara bir konaklama vergisi getirdik. Bu konaklama vergisiyle ilgili açıkçası siz ne düşünüyorsunuz? Çok da kısa bir süre önce 15 Temmuz 2019 tarihli 7183 sayılı Kanun'la zaten tesislerden binde 7,5 oranında turizm katkı payı ihdas edilmişti. Bu, yine Komisyondan, Meclisten geçmişti. Şimdi, bunun üzerine bir de konaklama vergisi... Bir de konaklama vergisinde adalet yok çünkü kişi başına vergi alınıyor, kişi başı gecelik ücret üzerinden. Mesela beş yıldızlı otellerde kişi başı 18 TL, iki ve bir yıldızlı otellerde 6 TL; bu da adaletli bir paylaşım değil çünkü yani bin lira gecelik ücret ödeyenden 18 lira alınırken 100 lira gecelik ücret ödeyenden 6 lira alınacak. Hem adil değil hem de - beş yıldızlı otellere ne kadar dokunacak bilmiyoruz, belki onları da etkileyecektir çünkü sözleşmelerini birçoğu yapmıştır ama- özellikle küçük işletmeleri, sizin hedeflerinizi etkilemeyecek mi? Küçük işletmelerin müşteri bulması ya da hedeflerine ulaşmasını etkilemeyecek mi? Bu konudaki görüşlerinizi de duymak isteriz.

Tabii, bir diğer madde de teklifin 10'uncu maddesinde sanatçıların telif haklarıyla ilgili, ona da bir vergilendirme getirildi biliyorsunuz, 2019 için 500 bin TL'yi aşan mükelleflerin serbest meslek kazancı istisnasından yararlanamayacakları yönünde. Bununla da ilgili tabii, çok ciddi eleştiriler var yani bunun sanatsal faaliyetlerin gelişimine ve teşvikine engel olacağı yönünde eleştiriler var. Sizin temsilciniz, Bakanlık olarak verginin tabana yayılması açısından bunu uygun bulduğunuzu söyledi. Açıkçası bunlara da hazır siz buradayken bir açıklık getirirseniz çok seviniriz.

Diğer bir konu daha var sormak istediğim: 15 Temmuz Şehitler Vakfı kurulmuştu. 309 milyon TL toplandı bu Vakıfta. Vakfın Başkanının kim olduğu, yöneticilerinin kim olduğu, adresi, telefonu; bu bilgilere ulaşılmıyor. Sayın Genel Başkanımız sürekli bunu dile getiriyor fakat nedense bunlar bizimle paylaşılmıyor. Neden paylaşılmıyor ve paylaşacak mısınız; bunu da sormak istiyorum.

Umarım bütçeniz hayırlı olur.

Tabii, şöyle, önce bir turizmle ilgili birkaç şeyi paylaştıktan sonra devam edeceğim. 2015 yılından günümüze baktığımızda ziyaretçi sayısı artmasına rağmen, turizm gelirlerinde önemli bir azalma olduğunu görüyoruz. Örneğin 2015'te 41,1 milyon ziyaretçi girişinde 31,5 milyar dolar turizm geliri elde etmişiz. 2018 yılında 46,1 milyon ziyaretçi karşılığında 29,5 milyar dolar gelir elde etmişiz. Tabii ki dolar karşısında TL'nin değer kaybetmesinin mutlaka bunda katkısı vardır ama ciddi bir değer kaybımız var. 75 milyon turist hedeflediğinizi söylediniz, inşallah gerçekleşir. Yani 75 milyon turistle bu gelir artışını da sağlayabilecek misiniz; onu da -zannederim- yaşayarak göreceğiz ya da belki bir açıklamanız olabilir bununla ilgili.

Gelen turist sayısına baktığımız zaman 2018’de aslında en yüksek değerine ulaştığını da görüyoruz. Siz, şimdi epeyce yüksek bir hedef koymuşsunuz bu konuda. Yani inşallah hedeflerinize turizmde de ulaşsınız ama bu çıkarılacak olan kanunla konulacak vergilerin etkisini de duymak isteriz.

Baktığımız zaman, Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayınlanan 2019 Seyahat ve Turizm Rekabet Endeksi’ne göre ülkemiz 140 ülke arasında 43’üncü sırada yer alıyor. Tabii, bunun olumlu tarafları, olumsuz tarafları var, çok detayına girmeyeceğim şu anda.

Bir konu daha var turizmle ilgili değinmek istediğim: Yerli turiste uygulana fahiş fiyat. Bunu zannedirim her bütçede konuşuyoruz, geçen yıl da bu konu gündeme gelmişti ve siz, hatırladığım kadarıyla da çok kabul etmemiştiniz böyle bir şey olduğunu ama vatandaşlarımızın da yurt dışından gelen turistler gibi iyi bir tatile makul fiyatlarda ulaşmasının turizmde önünün açılması gerekiyor diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, biraz önce de sormuştum, kültür sanata ve turizme ayırdığınız pay gerçekten dengeli mi diye. Şimdi, baktığımız zaman, özellikle kültür sanat alanında çalışanlarınıza yönelik, personelinize, kadronuza, yönetiminize yönelik çok ciddi eleştiriler var, elimize gelen bilgiler var. Mesela Bakanlık personeliniz... Şimdi, siz bu hizmetleri, bu çalışmaları yaparken tek başınıza yapmıyorsunuz, arkanızda bakın, bir bürokrat kadrosu var, Bakanlığınızda çalışan personelleriniz, kadrolarınız var; onların emeğiyle, bu emekçilerle birlikte bu çalışmaları yürütüyorsunuz. Ancak Bakanlığınızda gördüğümüz kadarıyla kreş hizmeti, servis hizmeti, yemek hizmetinde çok ciddi aksamalar var, bu konuda şikâyetler var bize ulaşan. Yani Bakanlık merkezinde 100 çocuğa hizmet veren kreşin kapatıldığına yönelik örneğin, servis şikâyeti var ciddi. Ben -diğer arkadaşlarımız da mutlaka değinecekler bu konulara o yüzden- sürem azaldığı için çok fazla detayına girmek istemiyorum, şöyle çok hızlı bir şekilde...

Telif haklarıyla ilgili konuşmanızda değindiniz, gerçekten çok önemli bir konu bu. Yani sinema sanatçıların, yazarların, ürettikleri ürünler üzerinden telif haklarının alınabilmesi... Umarım, daha hızlı yol alırsınız bu konuda.

Şimdi, sanat kurumlarında güvencesiz çalışan arkadaşlarımız var. Gerçekten bu da önemli. Daha önce 703 no.lu KHK’yle kurum vasıfları değişen Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüklerinde artık sözleşmeli personellerin ağırlıklı istihdam edildiğiyle ilgili. Tabii, burada güvenceli, güvencesiz tartışması da ortaya çıkıyor. Bu konuda da belki açıklamalarınız olacaktır. Arkadaşlarımızın daha detaylı değineceğini düşünüyorum.

Çok önemli bir şey de -daha önce de kamuoyunda çok tartışıldı- özellikle kültür sanat faaliyetlerinin yapıldığı mekânlarda, hazırlandığı mekânlarda çalışanların güvencesi, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki önlemlerin yeterli alınıp alınmadığı; biz bunu çok önemsiyoruz. Sahne altı atölyelerde çalışan teknik personelin örneğin kimyasal madde zehirlenmeleri ya da kullandıkları kimyevi maddeler dolayısıyla emekli olmalarından kısa bir süre sonra meslek hastalıklarından dolayı kansere yakalanmaları; bunlar çok ciddi sıkıntılar. Bu konuda nasıl önlemlerinizi var, önlemlerinizi artırıyor musunuz? Ben bana gelen raporları okuduğum zaman açıkçası çok da bir şey yapılmadığını görüyorum ve hissediyorum, çok da üzülüyorum. Aslında Türkiye’nin tanıtımı açısından bu kadar önemli kurumları bünyesinde barındıran bir Bakanlığın bu konularda çok daha dikkatli olması gerekirdi. Mesela geleneksel sanatlarda geleneksel Türk müziği konserleri daha önce halka ücretsiz ulaşırken şimdi bilet satışı yapılmaktaymış. Neden böyle bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kısa bir özetle hemen hızlıca geçeceğim Başkanım, bir dakika daha istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Devlet Opera ve Balesinde yıllardır personelin kullandığı servisler yine yeterli bütçe olmaması gerekçesiyle kaldırılmış. Biraz önce de bahsettim, yüzde 9,5 oranında bütçeniz azaltılmış. Zannederim, bu aksaklıklar devam edecek.

Yine, senfoni orkestralarına baktığımızda, son yıllarda yapılması düşünülen hemen her yurt içi turne başvurusu için sponsor bulunmasıyla ilgili, “Harcırahsız gidin.” gibi baskılar uygulandığıyla ilgili...

Yine Bakanlığa bağlı 6 senfoni orkestrasından sadece Ankara’nın kendi salonunu kullanması; diğer senfoni orkestraları başka salonları hatta ücretli kullanmak zorunda kalıyorlarmış. Bu konuda bir önleminiz olacak mı?

Aslında şu söylediğim şeyler karşısında alacağınız önlemler sizin kültür ve sanata bakış açınızı da gösterecektir Sayın Bakan yani bir turizmci misiniz, onun yanında kültür sanatı da Bakanlığınız çatısı altında önemsiyor musunuz? Yani bu bütçeyle tabii, bu alanda neler yapabilirsiniz bilemiyorum.

Mesela emeklilik ya da ayrılma gibi nedenlerle boşalan yaratıcı ve teknik kadroların yenileriyle doldurulmasına izin verilmediği... Bu kadrolara sözleşmeli personeller mi alınıyor? Yani, taşeronlaşmaya mı gidiliyor hani “Taşeronlaşma azalacak.” denirken?

Bir de kütüphanelerle ilgili bir iki şeye değinmek istiyorum. Kütüphanelerle ilgili açıklamalarınızı da dinledim. Yeterli personel olmadığıyla ilgili eleştiriler var, bilgi ve belge yönetim bölümü mezunu personel olmak üzere yeterli istihdam sağlanamadığıyla ilgili. Yani, bu çocuklarımızı mezun ediyoruz; zaten işsizlik 8 milyona dayandı, çok işsizimiz var; bu çocuklarımızı değerlendiremez miyiz bu kütüphanelerde? Yani, en son ataması yapılan 200 kütüphanecinin de sözleşmeli çalıştığı... Yani, kadroludan sözleşmeliye doğru bir gidiş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Son olarak, Başkanım, Milli Kütüphane Başkanlığıyla ilgili... Önemlidir Milli Kütüphane Başkanlığımız. Fiziki alt yapısının yeterli olmadığı, bu nedenle de çalışma alanları yaratabilmek için matbaa ve ciltthanenin çalışır durumdaki makineleri sökülerek zannederim başka yerlere alınmış; dizi makineleri, milyonlarca ifade edilen tonlarca kâğıt başka yerlere hibe edilmek zorunda kalınmış. Siz ne düşünüyorsunuz? Bununla ilgili de bir önleminiz, bir çalışmanız olacak mı?

Daha çok şey var aslında konuşacak; diğer arkadaşlarımızın da ben değineceğini düşünüyorum. Bu noktada, ancak size bu bütçeyle başarılar dilemek düşüyor bize zannederim ama şunu da hatırlatarak sözlerimi bitirmek istiyorum: Bütçe artırımıyla ilgili teklif ve kabul sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılıyor Sayın Bakan; Genel Kurula indiği zaman hiçbir şekilde bir bütçe artırımı yapılamıyor. Eğer böyle bir talebiniz olursa da bunu burada çözmemiz gerekiyor.

Bütçeniz hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Altay, buyurun lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, torpil yapmış gibi oldun Başkanım bana, herhâlde biz aradan girdik. Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Şöyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Grup Başkan Vekili geliyordu zaman zaman sizi ziyarete.

BAŞKAN – Evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, sizi ziyarete geldim. Kolay gelsin diyorum, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Benim, daha doğrusu Komisyonumuzun özel misafirisiniz bugün.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sağ olun, sağ olun, teşekkür ederim.

Bütçe hayırlı olsun, çok hayırlı görmüyoruz ama hayırlı olsun diyeceğiz. Burada bulunan bütün sayın milletvekilleri bu ülke için, bu millet için çaba sarf ediyor, ter akıtıyor, emek veriyor; hakeza, kamuda çalışan bütün yöneticiler, alt-üst çalışanlar da aynı. Yani, esasen hepimiz aynı geminin içindeyiz. Toplumun ve devletin, yürürlükteki mevzuatın bize yüklediği görevler var, rollerimiz var; hepimiz üstlendiğimiz görevleri de bihakkın yapmak için buralardayız.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun koyan yerdir; kanun koymakla birlikte, denetleyen yerdir; bütçeyi yapan, sonra da denetleyen yerdir. Dolayısıyla, böyle olunca, bütçeyi yapan Meclisin, yaptığı bütçenin harcamalarını kör kuruşa kadar denetlemesi çok tabii ve doğaldır. Benim gönlüm arzu eder ki AK PARTİ'nin saygıdeğer milletvekilleri de diğer partilerle aynı yaklaşım ve anlayış içinde olsunlar. Hiç şüphesiz, yürütmeyi destekleyen bir parti olarak toleranslı olmalarını saygıyla, anlayışla karşılız ama eğriye eğri, doğruya doğru demek, diyebilmek lazım.

Ben gelmeden önce biraz gerilimin yükseldiğine dair bir bilgi de verildi bana. Arkadaşlarımızın bu konudaki refleksleri oldukça haklıdır ama bana ait bir söz vardır, hep söylerim: Siyaset nezaket ve vicdan işidir; siyaset, müzakere ve münakaşanın atbaşı götürülmesi gereken bir yerdir. Muhalefet partilerinin, özelde de Cumhuriyet Halk Partimizin en ağır eleştirileri yapması görevi ve hakkıdır ama bir hakaret varsa biz bunu doğru bulmayız, öyle bir şey olduğunu da zannetmiyorum.

Bu konuyla ilgili ben de kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum, çok uzatmayacağım.

Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla ilgili bir tartışma yaşadı Türkiye. Türkiye Büyük Millet Meclisi iradesiyle orada her ne kadar partiler tarafından, partilere düşen kontenjan noktasında aday gösterilmiş olsa da oraya giden bütün üyelerin -Sayın Başkan dâhil- RTÜK Kanunu'na uygun, Anayasa'ya uygun hareket etmeleri bir zorunluluk. Bizim kontenjanımızdan giden bir sayın üyenin azalığını, üyeliğini düşüren gerekçe 38'inci maddedeki gerekçedir ve diğerleri. Aynı şekilde, Sayın Başkanın da bu gerekçeyle, bu maddedeki gerekçeyle düşmüş olması gerekir ve biz Sayın Başkanı düşmüş sayıyoruz, RTÜK üyesi saymıyoruz. Yasal mevzuat yönünden şimdilik orada oturuyor, olabilir ama kamu vicdanı bakımından... Eğer biz burada kanun koyan yerin çalışanları ve sorumlularıysak, kanun koyarsak kanuna uyulmasını da istemek tabii hakkımız. Nitekim, Sayın Başkan, bizim ve Sayın Genel Başkanın uyarılarından sonra bu hatadan döndü. Faruk Bey de bir daha Meclise gelip basın toplantısı yapmazdı. Yani, Faruk Bey'i düşürüp Sayın Başkanı orada oturtmak vicdana, ahlaka sığmaz; doğru değil. Takdiridir, Meclisin takdiridir, bunları sonra konuşacağız yani çoğunluk partisiyle de konuşacağız ama bu yakışık almamıştır; bunu söylemeye çalışıyorum.

Öte yandan, RTÜK'ü sadece bu dönem için değil, kurulduğu günden beri eleştirmeye kalkarsak sabahlara kadar konuşsak yetmez. Ben hep şunu söylüyorum: İster siyasetçi ister bürokrat, biraz Allah'tan korkmak, biraz vicdan sahibi olmak lazım. Havuz medyasına, yandaş medyaya, teslim alınmış medyaya yönelik toleransların onda 1'i satın alınmamış ve yandaş olmayan medyaya gösterilse bize yeter; bakın, onda 1'i diyorum. Burada bir hakkaniyet yok, bir ölçü yok, bir terazi yok. Yani, bir televizyona, bir gazeteye pat diye ceza verirken, tereddütsüz, çok daha basit, sudan bir şey için cezayı

basan ya da yayın yasağı koyan RTÜK'ün çok daha ağır, vahim tabloları serdeden havuz medyasına, yandaş medyaya ya da teslim alınmış medyaya bu kadar tolerans göstermesini şık bulmuyoruz, ahlaki bulmuyoruz. Bu mesele böyle.

Arkadaşlarımız gerekli değerlendirmeyi yapacaklar, onların hakkını da çalmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hemen toparlayacağım efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, burada 5 siyasi parti var; bu 5 siyasi partinin -görünen tablo bakımından- 2 parti grubu bütçeye daha müspet bir yaklaşım sergilerken 3 siyasi parti grubunun da bütçeye eleştirileri var. Aslında partiye, bizim eleştirilerimize gerek yok; Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı çalışan Sayıştay raporları her şeyi söylüyor ve bu Sayıştay raporlarından da devleti sevk ve idare edenlerin biraz utanması lazım. Evet, bunun yaptırımları noktasında, Parlamentodaki AK PARTİ'nin sayısal çoğunluğuyla Meclis çok işlevsel olamıyor ama Sayıştay raporlarının biraz yüz kızartması lazım. Ancak biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak sayısal olarak diğer muhalefet partilerine oranla yoğun bir grup olduğumuzdan, milletvekillerimizin, milletin kör kuruşunun hesabının peşinde, Plan ve Bütçe Komisyonunda rol ve görev alma isteklerinin, diğer 2 muhalefet partimizin buradaki çalışma ve manevra alanını daralttığını görüyoruz. Bu konuda, zaten, bütçe başlamadan diğer 2 siyasi parti grubuyla da biz bu konuda bir istişare yapmış idik. Muhtemelen yarından itibaren diğer bütün partileri -sadece İYİ PARTİ ve HDP'yi de katmıyorum- MHP'nin ve AK PARTİ'nin de buradaki çalışma alanının, zamanının hak ettikleri kadar olabilmesi için bazı tasarruflarda da bulunacağız, arkadaşlarımızla konuşacağız. Muhalefet sadece biz değiliz, milletin hakkını koruyacak olan sadece biz değiliz, buradaki herkeştir. Bu yaklaşım içinde olacağımızı da hem İYİ PARTİ'ye hem HDP'ye buradan söylemek istiyorum.

Evet, ben, böyle... Özellikle tekrar altını çizerek şunu söyleyeyim: Kanun koyan yerin üyelerinin, kanunlara uyulmasını istemesinden daha doğal bir şey olamaz; Sayın Başkanla ilgili yüksek tartışmaların sebebinin de bu olduğunu görüyorum, bunu da anlayışla karşılamak lazım diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzu dikkatlice dinledim; teşekkür ederim sunumunuz için. Çok geniş bir Bakanlık temsil ediyorsunuz, gerçekten herhâlde en çok sayıda bağlı kurum ve kuruluş sizin Bakanlığınızda var; Allah kolaylık versin sizlere diyorum, zor bir görevin altındasınız.

Sayın Bakan, kültür ve turizmi konuşacağız. Ben, geçen seneki sunumunuzda olduğu gibi, daha çok turizm ağırlıklı bir sunum dinledim; bu da tabii, doğal, hani “mesleki deformasyon” diyelim sonuç olarak. Ama sonuç olarak sizin mesleğiniz yani turizm alanından geliyorsunuz, bir turizm şirketinin patronuydunuz, kurucusuydunuz, şu anda da önemli bir görev yapıyorsunuz. Bakın, Sayın Bakan, Sayın Tayyip Erdoğan dedi ki: “Ben ülkeyi şirket gibi yönetmek istiyorum.” Evet, bu hayaline kavuştu ve herhâlde “Alt şirketler kurmak istiyorum.” diye düşündü, ne bileyim “eğitim AŞ, sağlık AŞ, bir de turizm AŞ” gibi bir şirket kurmak istedi gibi düşünüyorum ve daha çok öyle bir vizyon gördüm

sunumuzda yani rakamlar, işte “Şu kadar turist gelecek, gelirimiz şu kadar artacak.” diye, genelde rakamlar üzerine. Oysa devletler şirketler gibi değildir, yalnızca rakamlarla konuşmazlar. Tarih, mesela kültür. Değerli arkadaşlar, bunlar önemli konular yani rakamlarla ölçülemeyecek konular Sayın Bakan ve bu konuda da bir vizyon ihtiyacı var. Yani neden biz kültürel varlığımızı koruma ve yaşatma üzerine bir vizyon göremiyoruz sizin sunumunuzda? Mesela neden biz beton şehirlerde yaşıyoruz da diyelim ki köşede bir tane tarihi ev varsa ya sanki onu uzaylılar yapmış gibi bakıp “Ya şu tarihi evi de alıp bir müteahhide versem, Anıtlar Kurulundan da şöyle geçirsem, yerine 10 katlı bina yapıp da rant kazansam.” bakışına teslim oluyoruz?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Eskidendi onlar, eskiden eskiden.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Mesela neden o tarihi evin esas hazine olduğunu düşünmüyoruz Sayın Bakan? Çünkü onunla ilişkimiz yok, insanlarımızın ciddi bir bölümü doğduğu yerde yaşamıyor, ciddi bir bölümü yaşamıyor, İstanbul’a geliyor, belli tarihi şeyler görüyor ama sanki onları uzaylılar yapmış gibi bakıyor. Neden biliyor musunuz Sayın Bakan? Siz de sunumunuzda çoğu şeyi 1071’den başlattınız. Yani “Türkler Anadolu’ya geldi, şöyle yaşadılar. Kurtuluş Savaşı, Çanakkale...” Daha çok bir parantez içinde kültürü anlattınız. Bu parantezin dışında çok daha geniş bir tarihimiz var oysa. Yani on iki bin yıllık Göbeklitepe’den bahsettiniz, sanki o Göbeklitepe uzaydan buraya düşmüş gelmiş; değil, bizim atalarımız yapmış. Arkadaşlar, Göbeklitepe’deki kazıyı yapan o Urfa’dakilerin DNA araştırması yapılmış o çıkan kemiklerdeki DNA’larla eşleşiyor yani on iki bin yıl önceki atalarının mezarlarını kazıyorlar insanlar. Arkadaşlar, Türkler evet 1071’de buraya geldiler ama daha önce de gelmişlerdi aslında, 1071’de başlamadı her şey, daha önce de buradaldı ama burada da halklar vardı ya. Yani geldiğinizde -hoş geldiniz sefalar getirdiniz de- burada halklar vardı zaten, Ermeniler, Süryaniler, Kürtler, Lazlar burada yaşıyorlardı ve bin yıla yakın sürede bir arada yaşadık. Hiçbir alt kültür, üst kültür meselemiz yoktu, arkadaşlar yoktu.

SALİH CORA (Trabzon) – Yine yok. Ayrımcılık yapma ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Çoğunlukla eşitlik... Bakın, pek çok sorumuz da vardı da ama bir yolunu bulmuştuk, bir arada yaşama hukuku konusunda bir yolunu bulmuştuk. Ne zamanki bu parantezi...

Bakın, size bir örnek vereceğim sizin sunumunuzdan Sayın Bakan; bakın, zurnanın zırt bir yer var. Şimdi Anayasa’ya göre denmiş ki: “Türk Devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türktür.”

ŞENOL SUNAT (Ankara) - Evet, ne güzel.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Şimdi, ben diyorum ki: Arkadaş, ben Türk değilim, ben Ermeni’yim. Diyorsunuz ki: “Yok, yok o seni de kapsıyor.” Şimdi, ben de diyorum ki: Kapsamıyor çünkü uygulamalarda öyle görüyorum. Mesela Türk Dil Kurumu diye bir kurum var. Şimdi kapsıyor olsa, o “Türk” beni de kapsıyor olsa ne yapar Türk Dil Kurumu? Mesela Batı Ermenicesi yok olmakta olan diller grubunda, değil mi, Türk Dil Kurumu Batı Ermenicesi yok olmasın diye çalışmalar yapar. Yapıyor mu? Hayır.

SALİH CORA (Trabzon) – Benzer çalışmalar yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Kürtçe diye bir dil var. Türk Dil Kurumu hepimizi kapsıyor olsa “Ya arkadaş Kürtçeyle ilgili çalışma yapalım, Zazacayla, Lazcacayla; Çerkezce yok oluyor, bunlarla ilgili bir çalışma yapalım.” der. Yapıyor mu? Hayır.

SALİH CORA (Trabzon) – Türkçe dışında başka dillerle ilgili çalışma yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Türk Tarih Kurumuna gelelim. Eğer o Türk hepimizi kapsıyor olsa arkadaşlar ne olurdu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

AYHAN EREL (Aksaray) – Ahıska Türklerine yapılanı da anlatsanıza.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yani şimdi eğer hepimizi kapsıyor olsaydı o “Türk” tanımı Türk Tarih Kurumu hepimizin ortak tarihini araştırırdı yani her şeyi Orta Asya’dan başlatmazdı, 1071’den devam etmezdi, her şeyi “Türk” parantezine almazdı yani “Türk soylu” parantezine almazdı, hepimizin ortak tarihi olarak anlatırdı çünkü hep beraber bir medeniyet kurduk, Türk’üyle, Kürt’üyle, Ermeni’siyle, Lazı’yla, Çerkez’iyle ortak bir medeniyetimiz var. Yani “Selçuklu da bizim Osmanlı da bizim, Bizans da Roma da Urartu da Frig de bizim.” diyen bir tarih anlayışını araştırırdı Türk Tarih Kurumu ama Türk Tarih Kurumunun yayınlarına bakıyorum, maalesef böyle bir vizyon.

“Yurt dışı Türkler” diye bir tanım var mesela. Şimdi, o Türkler eğer ki Los Angeles’taki Ermeni’yi, Paris’teki Kürt’ü de kapsıyor olsaydı değil mi, şöyle bir tanıma girmezdi mesela sizin kitapçığınızda aynen şöyle diyor: “Yurt dışında ihtiyaç sahibi...”

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Peki, Türkiye’deki Amerikan dernekleri ne yapıyor yani araştırmış mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, dinleyelim, lütfen...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hayır, araştırmış mı Amerikan derneklerini?

BAŞKAN – Hayır, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bakın, arkadaşlar, aynen şöyle söylüyor kitapçık: “Yurt dışında ihtiyaç sahibi soydaş ve akrabalarımıza da yardım elini uzattık.” Bunun gibi pek çok ifade var. Şimdi, demek ki arkadaşlar bir Türk var o soydaş, bir de akraba var. Ben herhâlde akrabaya giriyorum ama damat değilim bilmiyorum yani arkadaşlar akrabaya nasıl giriyorum, onu anlamıyorum yani nasıl akraba oluyoruz? Yani soydaş var, daha üstte bir yerde hani daha farklı bakılan, mesela “Orta Asya’dan Türk Cumhuriyetleri”ne şöyle çalışmalar yaptık.” diyorsunuz filan. Ben ona, soydaşa girmiyorum yani o Türk oluyor herhâlde bu durumda; akrabaya giriyorum ben ama akrabaya da girdiğimi düşünmüyorum.

Değerli arkadaşlar, işte, çoğulcu bir bakıştan, çoğulcu bir anlayıştan -hepimiz Osmanlı’nın bakiyesiyiz- daha dar bir bakışa hapsolmuşuz ve bakıştan çıkamıyoruz arkadaşlar.

Bakın, Hasankeyf’e biz niye sahip çıkamadık Sayın Bakan? Bakın, Hasankeyf burada, on iki bin yıllık tarihi var. Oraya bir baraj yapılacak “Şu kadar lira para getirecek.” Şu Hasankeyf’e, on iki bin yıllık tarihe inanın sahip çıksaydık biz oraya 5 milyon turist çekerdik, o barajın getirdiğinin 10 misli gelir elde ederdik ama bakın Hasankeyf ne hâle geldi? Çarşısı buldozerlerle yıkıldı Sayın Bakan, binlerce yıllık çarşısı buldozerlerle yıkıldı. İşte bu anlayışta olmamız lazım.

Mesela Muş Kale Mahallesi’ne gittim, yıllar önce yıkıldı, Muş’u bilenler bilir. Ya Muş’un Kale Mahalle’sinde inci gibi evler var, tarihî evler, tarihî kiliseler, tarihî bir yaşam. Ya, inanın, herhâlde ona sahip çıkan bir toplum olsaydık orayı ihya ederdik, çarşısını belirlerdik değil mi, demirciler çarşısı olurdu, zanaat çarşıları olurdu, o evler ihya edilirdi, Muş’a milyon turist getirirdik Sayın Bakan, milyon tane turist gelirdi. Ne yapıldı? O canım evler buldozerlerle yıkıldı, yerine TOKİ konutları geldi, beton evler geldi yerine Sayın Bakan. Ya, işte burada kaybediyoruz. Defineciler ne yapıyor biliyor musunuz? Gidiyor evlerin altını kazıyor, kilisenin altını kazıyor, dinamiti koyuyor taşın içine, havaya patlatıyor, o kiliseyi yok ediyor. Ya, hâlbuki bilse ki esas o define o kilise arkadaş ya. Sen onu ihya etsen oraya

binlerce, yüz binlerce, milyonlarca turist gelecek, o halk kalkınacak ama o kiliseyi patlattığında bir kere belki 1 kilo altın bulacaksın, onu da altı ayda harcayacaksın, çekip gidecek. İşte, kültüre buralarda bir yerde sahip çıkmamız lazım Sayın Bakan.

Bakın, toplumsal barış meselelerimiz var Sayın Bakan -çok önemli Bakanlıkta görev yapıyorsunuz- bu toplumsal barış meselelerini çözmek için hepimizin içinde olduğu bir anlayışla o adı “Türk”le başlayan kurumları öyle bir şekilde revize etmek gerekiyor; hepimizi sahiplenene, hepimizin dilini koruyan, Kürtçeyi de, Türkçeyi de, Ermeniceyi de koruyan bir anlayışa doğru yürümemiz gerekiyor.

Sayın Bakan, vakıflar çok önemliydi, bakın, Osmanlı tarihinde -Sayın Adnan Ertem arkanızda, çok büyük bir çaba içinde- vakıflar çok önemliydi. Ya Müslümanlar binlerce vakıflar kurmuş arkadaşlar. Nerede o vakıflar? Niye kurmuş vakıfları biliyor musunuz? Ya, bir camiye ihtiyacı olmuş, camisini yapmış vakıf olarak, bir araya gelmiş insanlar. Ne yapmış? Yanına bir medrese kurmuş. Ne yapmış? Yoksullara yardım etmek için bir mekanizma kurmuş. Ne yapmış? Bunu yerelde yapmışlar. Biz ne yapıyoruz? Her şeyi Ankara’dan belirliyoruz. Ankara’da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı yoksullara para dağıtmaya çalışıyor. Ne yapıyor? İşte, o Fatih’teki arkadaşlarımıza ulaşamıyor. Niye? Ankara’dan belirliyor çünkü. Fatih’te bir vakıf olsaydı emin olun o 4 vatandaşımız intihar etmezdi çünkü o mahalledeki vakıf bilirdi orada 4 tane yoksul olduğunu, faturasını ödeyemeyen insan olduğunu, götürür yardım elini ulaştırırdı. İşte, Müslümanlar binlerce vakıf kurmuşlar, şu anda yok. Hristiyanlar da vakıflar kurmuşlar. Ne için? Kilise inşa etmiş. Yoksullara yardım etmek için mekanizmalar kurmuş. Okullar inşa etmiş çocuklarına dillerini öğretsin diye, kilisede dinlerini öğretsin diye. O vakıflar da şimdi yok.

Sayın Bakan, bakın, vakıflarımız zor durumda. Biz size diyoruz ki: Bu vakıflar yedi yıldır seçimlerini yapamıyorlar Sayın Bakan. Ya, bu vakıflar niye yedi yıldır seçimlerini yapamıyorlar? 5 bakan eskittik, yedi yıldır seçimleri yenileyemedik. Sayın Bakandan ben geçen yıl rica etmiştim, bugün bir müjde duymayı umut ediyorum.

Bir şey daha var: Patriklerimiz var bizim mesela, patrikhanemiz var. Ya, on iki yıldır seçim yapamıyoruz arkadaşlar. Patriğimiz bu yıl vefat etti. On iki yıldır hastaydı, görevini yapamıyordu, seçim talep ediyorduk. Şimdi seçim yapılacak. Ya, yıllardır bu seçime Ruhban Okulumuz kapalı olduğu için, Ruhban Okulunu kapalı tuttuğunuz için deyim, ruhban yetiştiremiyoruz. Ne oluyor? Türkiye doğumlu yurt dışındaki patrikler de yani yüksek rahipler de katılabiliyordu. Şimdi, ne oldu arkadaşlar? Bunu sınırlandırdık. Ya, bu tip engellemelerle Sayın Bakan, inanın, bakın, çok büyük bir zarar veriyoruz. Dinî örgütlenmede özgür olmalıyız. Anayasa Mahkemesi yakın zamanda bir karar verdi: “Din özgürlüğüne halel getirmeyin.” dedi. Bu konudaki bakış çok önemli, hem vakıflarımızı ihya edelim hem dini örgütlenmelerimizi ihya edelim. İnsanlar özgürce ibadetlerini yapsınlar, vakıflarımızda da yoksula yardım etsinler.

Sayın Bakan, bakın -şunu geçeyim, çok sürem kalmadı- dünyanın en güzel ülkesine sahibiz. Ben, inanın, gençliğimde bütün dünyayı gezdim, bir sırt çantasıyla, küçük bütçelerle bütün dünyayı gezdim; dünyanın en güzel ülkesine sahibiz. Peki, neden Sayın Bakan yalnızca 600-700 dolar arasında kişi başı gelire sahibiz, bunu hiç düşündük mü? Ya, şu ülkeyi gerçekten hikâyesiyle buluştursak, kişi başı en çok gelir elde eden ülke oluruz. İnanın Sayın Bakan, ben ana destinasyonlar için gittiğimde, dünyanın pek çok yerinde benzer durum var, İstiklal Caddesi’nde de aynı durum var -Beyoğlu eski Belediye Başkanımız burada- kimliksiz bir caddeye dönüştü; dünyanın bütün caddelerinde olduğu gibi maalesef kebabçılar, dönerciler ve zincir mağazalarına hapsedildi. Ya, oysa bizim İnci Pastanemiz vardı cadde üzerinde, şimdi ara sokaklarda bir yere gitti, maalesef. Tarihi lokantalarımız vardı, zanaat satan mağazalarımız vardı, şimdi hepsi yok oldu. Efendim, yok kozmetik satan zincir mağazalar, kıyafet satan

zincir mağazalar... Yapmamız gereken bu kimliği, bu kültürü korumak. Bakın, insanlar, 1.500, 2 bin, 3 bin dolar harcayan turistler nereye gidiyorlar biliyor musunuz? Kültürü koruyan, kimliğini koruyan, özelliği olan, bir hikâyesi olan yere gidiyorlar; büyük MES turizmin yapıldığı yere gitmiyorlar.

Mesela, Diyarbakır Sur'un hikâyesi eğer korunuyorsa Sayın Bakan, oraya gidiyor mesela. Hani müstafî Başbakan "Diyarbakır Sur'u Toledo yapacağım." demişti ya, ben size Toledo'yu şimdi göstereyim ne durumda olduğunu. Bakın, Sayın Bakan, işte Toledo, size tanıtayım; bakın, Toledo. Bakın, Toledo'ya böyle binalar yaptılar, bazalt taşlarla yapılması gerekiyordu, beton binalar yaptılar böyle Toledo'ya. O bazalt taşlar da 45 derecede döküldü Sayın Bakan. Ya, bu Toledo'ya, hani Sur'a, şu andaki sizin Toledo'nuzda bir turist gelip 1 lira verir mi acaba ya? Oradaki binlerce yıllık tarihe, Demirciler Çarşısındaki Agop Usta'nın dükkânına gelip o hikâyeye verir.

SALİH CORA (Trabzon) – Güzel olanı göstermiyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama maalesef binlerce yıllık hikâye...

SALİH CORA (Trabzon) – Güzel taraflarını göstermiyorsun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, burada.

BAŞKAN – Sayın Çelebi... Sayın Çelebi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Onun bir tarihi zenginliği yok ki.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir de yıkanlara birkaç şey söyle.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, Sayın Bakan, yeni kuşaklar artık hikâyesi olan yere gidiyor. "Airbnb"de kalıyor yani otelde kalmıyor, tarihî bir evde kalmak istiyor. Bakın, köye gidiyor, niye? Şehirde sıkılıyor çünkü o beton evlerin içinde, bir köye gidiyor. "Agritourism"i çok iyi bilirsiniz mutlaka ama duymadık bir şey. Köye gidiyor, orada köyevinde yaşamak için 300 euro, 500 euro veriyor. Niye? Oradaki köylüyle beraber tarlada üzüm, bağbozumuna gidiyor, şarap yapımına gidiyor, başka etkinliklere gidiyor ve yüzlerce euro harcıyor. Ama işte, maalesef, turizmin de bu kadar ticarileşmesiyle her şey kimliksizleşti Sayın Bakan.

Son olarak –herhâlde vaktim bitiyor- Türkiye'nin tanıtım meselesine para harcıyorsunuz Sayın Bakan. 220 milyon dolar harcadınız değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – 2023'de.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2023'te harcayacaksınız.

Sayın Bakan, vallahi Türkiye'nin turizmine para harcıyorsunuz da... Şimdi, Türkiye'nin milletvekilleri olarak -size bir fotoğraf göstereceğim- geçen hafta 5 HDP'li milletvekili -eski belediye başkanımız, bakan yardımcımız çok iyi bilir- İstiklal Caddesi'nde bir yürüyüşe çıktık. Ne yapacağız? Kongremize insanları çağıracağız, bildiri dağıtacağız elimizde karanfillerle. İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu talimat verdi "Bu vekilleri ablukaya alın." diye. Vekilleri ablukaya almış, bizleri çok seviyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen tamamlayınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Güvenliğinizi sağlıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kendisi bizi çok seviyor. 5 milletvekili bakın, seçilmiş milletvekili, bildiri dağıttıyoruz, elimizde karanfiller, bildiriler, kongremize çağırıyoruz, İstanbul’da kongremiz var. Sayın Süleyman Soylu yüzlerce polisle -burada görmediğiniz daha binlercesi de var- bizi ablukaya aldı bu şekilde.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – PKK’dan koruyor kardeşim ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, biliyorsunuz, İstiklal Caddesi’nde turistler yürüyorlar.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ne alakası var İbrahim Bey ya, ne alakası var?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Baro başkanını öldürmedi mi PKK?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Biz yürüyünce yapmıyor, bildiri dağıtınca yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika arkadaşlar.

BAŞKAN – İbrahim Bey, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsi fotoğrafımızı çekiyorlar ve bütün dünya ajanslarında bu fotoğraf geçti.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, sizin de istediğiniz bu değil mi zaten?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İsterseniz 1 milyar doları tanıtıma harcayın Sayın Bakan, Türkiye Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde sonladaysa, Demokrasi Endeksi’nde sonladaysa, Osman Kavala hapisteyse, Selahattin Demirtaş hapisteyse, Ahmet Altan bir mahkeme kararıyla serbest bırakılıp bir hafta sonra bir talimatla tekrar tutuklanıyorsa siz isterseniz 1 milyar para harcayın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum.

...o binlerce dolar para harcayan bilinçli turist, demokratik ülkelere gitmek istiyor, hikâyesi olan ülkelere gitmek istiyor; hukukun üstünlüğünde sonlarda olan ülkelere gitmek istemiyor.

Siz Sayın Cumhurbaşkanına şu tavsiyede bulunun: Süleyman Soylu’yu görevden alsın, demokratik bir İçişleri Bakanımız olsun, böyle fotoğrafları dünyaya vermesin ki o 100 milyonlarca dolar harcadığınız para heba olmasın Sayın Bakan.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Partiler de terörizme destek vermesin.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Avrupa’daki camiler nereye gitti?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onları da yapalım, onları da yapalım hep beraber.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Durmuş Yılmaz’a söz verdim.

Sayın Paylan...

Arkadaşlar hatibe söz verdim, lütfen onu yemek arasında müzakere edersiniz. Hatibi dinleyelim, lütfen.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, şahsınızda yardımcılarınızı, bürokrat arkadaşlarınızı saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, basın mensupları da burada bulunmaları dolayısıyla burada olan biteni doğru bir şekilde inşallah kamuoyuyla paylaşır diye düşünüyorum, her zaman yaptıkları gibi.

Efendim, şimdi, demokrasilerde ülkenin yönetimi belli aralıklarla milletinden yetki almış siyasi heyet tarafından yapılır. Siyasi heyet bu yetkiyi aldıktan sonra, o süre zarfında ülkeyi kendi tercihleri doğrultusunda kurumların başına getirdikleri insanlarla ülkeyi yönetirler. Dolayısıyla bazı insanlar bazı kurumların başındaki yöneticiler doğrudan doğruya siyasiler tarafından atanır, bazılarının da işin nezaketinden ve ehemmiyetinden dolayı atama süreci paylaşılır. İşte bir kısmı icracı erk tarafından yapılır, bir kısmı Büyük Millet Meclisi tarafından yapılır ve dolayısıyla da bir dengeleme hedeflenir. Burada siyasi heyet tarafından atanan bürokratin elbette kendisini o makama getiren heyete bir borcu var. O borç, bir teşekkür borcudur, onun ilerisinde onun borcu millettendir ve onun görev alanını çizen yasalaradır. Dolayısıyla sadakati, milletine ve görev alanını çizen yasalaradır.

Biz bürokratların -kendim de geçmişte bürokrasiden geldiğim için- oturduğumuz sandalyeler, oturduğumuz makamlar babamızın malı değil. Biz milletin bize tahsis ettiği makamlarda oturduk. Dolayısıyla biz, o sandalyelere ne kattığımızı bilmiyoruz; zaman içerisinde biz bu dünyadan göç ettikten sonra yaptıklarımızı, ettiklerimizi bu ülkenin insanları değerlendirecekler ve bizi o akış içerisinde bir yere yerleştirecekler. Ama şu kesin ki biz bunu yaşarken biliyoruz, biz o sandalyeye ne kattığımızı bilmemekle birlikte, o sandalyenin bize ne kattığını ben biliyorum.

Ben, bilinen, uzun bir tarihî hiyerarşisi olan bir aileden vesairenden gelmiyorum, Anadolu'nun bir köyünde -tabiri caizse tırnak içinde söylüyorum- anası sarımsak, babası soğan olan bir ailenin çocuğuyum ve bu ülkedeki yöneticiler, AK PARTİ beni Merkez Bankası Başkanı yaptı. Ben sıradan bir insandım, o makama geldikten sonra ben bilinen bir insan hâline geldim. Dolayısıyla bunun idrakinde olan birisi olarak yine beni oraya getirdikleri için AK PARTİ'ye teşekkür ettim ama sadakatim AK PARTİ'ye, o siyasi iradeye değil. Benim sadakatim, Türk milletine ve benim görev alanını çizen yasalara. Dolayısıyla o görevimi yaparken herhangi bir şekilde bir eksiklik, yanlışlık olursa bu yanlış söylemek de bürokratin görevi. Dolayısıyla bu makamlar doldurulurken, bu makamlarda bu görevler yapılırken bu göz ardı edilmemeli. Biz bu işleri, bu görevleri yaparken de birtakım yanlışlıklar da yapabiliriz, insanız ama yaptığımız yanlışın ortaya çıkmasından sonra bu yanlışın kabul edilmesi de bir fazilettir, bir erdemdir. Bugün, burada, RTÜK Başkanı arkadaşımız TÜRKSAT'ta görevliydi yani "Evet, bir yanlışlık oldu, şu anda değilim." deseydi bu iş bitecekti ama ısrarla hâlâ "Maaş almadım, ben şu anda aldığım maaştan başka maaş almıyorum..." Doğru, inanıyoruz, şu anda aldığın maaştan başka maaş almıyorsun ama bundan önce böyle bir görevin vardı. Dolayısıyla doğruları söylemek, hataları kabul etmek bir erdemdir, bir fazilettir ve dolayısıyla da ülkenin bundan sonraki yönetimden de bence -her zaman söylüyorum- sürtünme katsayısını azaltacaktır. Eğer bu toplum biz yöneticilerin yaptığı bir hatanın kasten yapılmadığına insan olarak sehven yapıldığına inanıyorlarsa bunu tolere ediyorlar ve bunu bir kenara koyuyorlar ve diyorlar ki: "İnsandır yapar." ve buradan da toplum fayda görüyor. Söylemek istediğim şey şu: Bağımsız kurumların olduğu yerde demokrasi açığı var ama bu demokrasi açığını kapatacak olan o makamda görev yapan kişinin duruşu, tavrı, hâl ve hareketidir. O hâl ve hareketi de belirleyecek olan ona, o görev alanını çizen Parlamentonun yaptığı kanunlar dairesinde iş yapmaktır, onun dışına çıkmamaktır. Onun dışına çıktığınız zaman her şey bozuluyor.

Bizim şu anda ülke olarak karşı karşıya olduğumuz en önemli sorun şudur: Kurlsız bir topluma doğru gidiyoruz. Her defasında maslahatı ön plana çıkarıyoruz, gereğini yapmıyoruz. Maslahat, zaman içerisinde gelenek hâline geliyor, norm hâline geliyor; o norm yanlış olan normları legalize ediyor, kültürel hâle getiriyor ama doğru olan marjinalleşiyor, doğru olan bir kenarda, bir köşede kalıyor. Bizim şu anda en büyük yanlışımız bu. Dolayısıyla maslahattan ziyade kural ne diyorsa onun gereğini yapmak.

Örneğin, İstanbul'da Bakırköy'de 3 kule var, bu kule yanlış, İstanbul'un silüetini bozdu, plana projeye aykırı olarak yapılıyor. Eğer biz bunu zamanında ceza verip yıktırsaydık, birisi bir zarar görseydi, bunu cezasını çekseydi, herkes bundan sonra kuralı dikkate alır. Ama maalesef, bir işi yapıyoruz, yaptığımız iş yanlış, iş büyüyor, büyüyor, büyüyor orada bir şirketleşme ortaya çıkıyor, onlarca insan çalışıyor, gelir elde etmeye başlıyor ve ondan sonra da diyoruz ki: "Biz bunu düzeltmeye kalkarsak şu kadar insan işini kaybedecek, bu kadar gelir kaybedeceğiz, şu olacak, bu olacak." Bu yanlış sineye çekiyoruz ve yanlış üst üste yığmaya devam ediyoruz. Onun için bizim, dünyada medeni bir ülke olarak yerimizi alacak ve de yarışmada geriye kalmayacak, rekabet edeceksek ve herkesten de ileriye gideceksek bu maslahatçılığı bırakıp kurallı topluma geri dönmemiz mutlaka ve mutlaka şart. Bunu bu şekilde belirledikten sonra Sayın Bakanım, sunumunuzla ilgili olarak bir iki söz edip sözlerime son vereceğim, zaten yedi dakikam kaldı.

Şimdi, sunumunuz, bize şu ana kadar sunum yapan bazı bakanlıkların sunumundan çok çok iyi yani gerçekten içinde önemli bilgiler var. Dolayısıyla da -benden önceki arkadaşlarımla belirttiği gibi- çok geniş bir görev alanınız var. Dolayısıyla, belki de söylemek isteyeceklerinizin hepsini de söyleyemediniz ama elimizde bir belge var, inşallah biz bunu okuyarak devam ederiz.

Turizm, ülkelerin ekonomik yaşantılarına son yıllarda girmiş yani son yıl derken belki de bir asrı bile geçmeyen bir ekonomik faaliyet kolu ve son derece önemli bir ekonomik faaliyet kolu çünkü bunun içsellikleri var, dışsallıkları var, istihdamla ilgili olanları var; gelir getirici bir işlem, döviz kazandırıcı bir işlem vesaire vesaire. Dolayısıyla son derece önemli bir ekonomik aktivite kolu ve sektörü. Tabii, bunun birtakım yan etkileri de var. Çevresel sorunlar yaratıyor, suların kirlenmesiyle ilgili sorunlar var, ekolojik düzeni bozma yönleri var vesaire... Dolayısıyla bu faydalar ile bu kötü dışsallıkları optimize eden bir plan ve projenin olması lazım. Yani benim bu konularda çok ihtisasım yok ama görebildiğim kadarıyla, okuyabildiğim kadarıyla turizmle ilgili olarak bizim yaptığımız 1980'lerin sonunda rahmetli Özal'ın orta koyduğu bir master plan var. Şu anda Türkiye'de turizm politikaları –orta vade demeyeceğim- uzun vadede hâlâ aynı perspektiften yürütülüyor. Dolayısıyla bugün itibarıyla yeni bir master plana ihtiyaç var mı, yok mu? Açık söylemek gerekiyorsa benim ihtisas alanımı aşıyor. Fakat gördüğüm kadarıyla şu sorunlar da ortada yok değil.

Şimdi kaynakların etkin kullanılabilmesi için –dediğim gibi- birtakım planların, projelerin olması lazım. Ülkeye gelen turist sayısına baktığımızda, istikrarlı bir artış var fakat yüzdeler olarak baktığımızda 2003, 2004'teki artışlar daha önceki veya daha sonraki yıllardaki artışlardan yüzde olarak daha fazla. "Acaba bunun sebebi ne olabilir?" diye baktığımda ben şu sonuca vardım, belki de yanlış düşünüyorum: Demek ki o dönemde Türkiye'de bir Avrupa müktesebatı vardı, Kopenhag Kriterleri vardı, demokratikleşiyorduk ve aynı zamanda Türkiye'ye en fazla yabancı sermayenin girdiği dönem de o dönem. Dolayısıyla demokrasiyle, insan haklarıyla, birbirimizle olan barışçıl ilişkilerimizle vesaireyle de turizmin çok yakın bir ilişkisi olduğunu düşünüyorum. Sunumunuzla ilgili olarak tabii söylenecek çok şey var ama vaktim de kalmadı dört dakikam var. Şunu iki konuya da değinmek istiyorum, özellikle vakıflarla ilgili konuya değinmek istiyorum.

Vakıflar bizim kültürümüzde çok önemli bir yer tutuyor. Cenab-ı Hak kitabında bize "Malıyla, canıyla Allah yolunda hizmet edenler." diyor, böyle bir şey var. Dolayısıyla demek ki bizim dışımızdaki ihtiyaç sahipleri insanların ihtiyaçlarını gidermek için mallarımızla mücadele etmemiz ve onlara yardımcı olmamız Cenab-ı Hak tarafından teşvik ediliyor. Dolayısıyla biz bunu kendi kültürümüzde kurumsallaştırmışız ve bunun adına da "vakıf" demişiz. Şimdi, benim vakıftan anladığım şu: Çalışıp didinip, kazanç elde edip elde ettiği kazancın vergisini ve zekâtını verdikten sonra kalan kısmının başkasının yararlanması için kendisiyle olan mülkiyet ilişkisini koparıp toplumun yararına vakfetmektir,

kullanımına tahsis etmektir. Vakıftan benim anladığım bu. Fakat bugün geldiğimiz nokta itibarıyla vakıf işi bence çığırından çıkmış vaziyette. Daha ekonomik üretkenlik kapasitesini tamamlamamış yani ekonomik üretken olabilmek için eğitimini tamamlamamış, üniversiteyi bitirmemiş veyahüt da bitirse bile örneğin masterını yapmamış, doktorasını yapmamış ve arkasında da herhangi bir iş kurmamış veya bir işe girmemiş 28 yaşındaki, 30 yaşındaki delikanlıların veya hanımefendilerin, kendileri başkalarının gelirlerine muhtaçken vakıf kurup bu vakfı toplum yararı adına tescil ettirip sonra da devletin kamu malının üzerine el atması gibi bir durum var şu anda. Yani 30 yaşındaki adam hangi kazancı sağladı da o kazancı vakfedecek? Benim vakıftan anladığım, kazanılmış gelirin vakfedilmesi, mülkiyet ilişkisinin de koparılması. Ama şu anda 3 kişi bir araya geliyor, 3 kuruş para koyuyor, ondan sonra kamuya müracaat ediyor, oradan birtakım ayrıcalıklar elde ediyor, ondan sonra kamudan “Gel, şu binayı bana tahsis et, şu arsayı bana tahsis et.” “E, ne yapacaksın?” “Öğrenci okutacağım, fakire fukaraya aş yedireceğim, onların ihtiyaçlarını gidereceğim.” Ya, bu güzel de sen önce vakfa ne vakfettin, neyi kazandın da bunu koydun? Tabii, bunun arkasında ideolojik davranışlar var. Bugün iktidarda “A” var, o belli bir aktiviteyi ön plana çıkarıyor, o tür vakıflara öncelik tanıyor, yarın bir başkası gelecek, “B” gelecek “B” de başka bir şey söyleyecek.

Biraz önce, en başında söylediğim bu maslahat var ya yine maslahata dönüyoruz ve kendi ellerimizi ayaklarımızı bağlıyoruz. Vakıfçılık bu değil. Helalinden kazanmış, vergisini vermiş, zekâtını vermiş, tertemiz malını vakfedenler başımızın tacı. Ama maalesef, vakıf bugün çığırından çıktı. Bugün vakıfçılık, zenginın bu dünyadaki malını mezardan kontrol etme aracına dönüşmüştür; mesele budur. Onun için, bu vakıflar konusuna... Tabii, bunun sermaye birikim boyutu, vesairesi vesairesi var. Bu konuda söylenecek çok laf var fakat burada bırakıyorum. Dolayısıyla bu vakıf konusunu, eğer biz bu medeniyeti tekrar dirilteceksek böyle bir hevesimiz, arzumuz, isteğimiz de varsa onu aslına döndürelim, maslahatçılığı bırakalım ve bu insanlara geldikleri zaman “Nereden kazandın, kaç kuruş koyuyorsun, üç kuruş para kazanıp benden on kuruş isteme, kamu malına el atma.” diyelim, şu andaki vakıfçılık budur.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Söz sırası Sayın Kalaycı’da.

Buyurun efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Ahıska Türklerinin 14 Kasım 1944’te Stalin tarafından iki saat içinde tren vagonlarına doldurularak sürgün edilmelerinin yıl dönümünü acıyla anıyoruz. 14 Kasım 1944’te Ahıska bölgesinde 90.538 kişi topraklarından, anılarından, evlerinden, hayatından, eşinden dostundan zorla kopararak hayvan vagonlarıyla bilinmezliğe doğru sürgün edildiler. Sürgün esnasında 17 bin soydaşımız hayatını kaybetti. Sürgün kurbanlarını rahmetle ve Fatiha’larla anıyorum. Elbette, bu vahşeti unutmayacağız, unutturmayacağız.

Evet, değerli arkadaşlar, Anayasa’mızda da ifade edildiği üzere, “Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türk’tür.” “Türk” kavramına inatla etnik bir anlam yüklemek, art niyetli bir anlayıştır, bölücü, yıkıcı ve ayrımcı bir söylemdir. Din, dil, mezhep ve etnik köken

gözetilmeksizin 82 milyon kardeşdir, hepimiz Türk milletiyiz, hepimiz Türkiye'yiz. Elbette soy bağı ayrıdır, vatandaşlık bağı ayrıdır. Türkiye dışında soydaşlarımız var, onlara sahip çıkacağız, onlarla ilgileneceğiz, herkes de sahip çıkabilir yani hiç kimseye kendi soyuna sahip çıktığı için itiraz eden yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama devlet başka...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Konuştunuz Garo Bey, dinleyin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yeter ki Hınçakların, Taşnakların, PKK'nın, ASALA'nın görüşlerine sahip çıkılmasın; gayrimüslim olsun, hangi mezhepten olursa olsun hepimiz kardeşiz ve kardeş olarak yürüyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak da şunun altını çizerek söylüyorum: Benim gayrimüslim kardeşime de bir haksızlık yapıyorsa onun karşısında ilk duran bizler oluruz. Yani biz 82 milyon kardeşiz.

Sayın Bakanım, Sayıştay raporlarında bulgular var. Tabii, tek tek hepsine girmek için zamanımız elvermiyor. Sayıştay önerilerinin mutlaka yerine getirilmesi lazım. Bir öneri dikkatimi çekti: Bütçe gerçekleştirmeleriyle ilgili bilgi vermeme gibi bir tespit var. Bu, doğru değil Sayın Bakanım. Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapıyor yani o bilgileri bir anlamda bizim adımıza istiyor. Yani bu tür durumların yaşanmaması lazım.

Turizm sektöründe 2016 yılında yaşanan olumsuz gelişmelerden sonra 2017 yılında bir toparlanma sağlanmış ve her geçen yıl yeni rekorlara doğru gidilmektedir. 2018 yılında turist sayısı önceki yıla göre yüzde 21,8 artarak 45,8 milyona; turizm geliri de yüzde 12,2 artarak 29,5 milyar dolara ulaşmıştır. 2019 yılında turist sayısının yüzde 12,4 artarak 51,5 milyona; turizm gelirinin de yüzde 15,6 artarak 34,1 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. 2023 yılında hedefimiz, 75 milyon ziyaretçi sayısı, 65 milyar dolar turizm geliri.

Ülkemizin yıllardır en temel sorunlarından biri olan, ekonomide kırılganlığa yol açan cari açığın bu yıl fazlaya dönmesinde elbette bu turizm gelirlerinin de önemli bir katkısı var. Bundan sonra da bu katkı devam edecek. O anlamda Sayın Bakanım, şahsınıza ve tüm ekibinize başarılı çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Konuşmanız esnasında da dile getirdiniz, Turizm sektöründeki rekabet avantajımız düşük fiyata dayalı sürdürülmektedir ve ziyaretçi başına harcama istenilen düzeyde değil. 2014 yılında 824 dolar olan ziyaretçi başına harcama her geçen yıl azalmış ama bu yıl bir artış var, geçen yıl 647 dolar iken 656 dolar beklenmekte. 2023 hedefine baktım, ziyaretçi başına ortalama 867 dolar hedefleniyor.

Sunumuzda belirttiğiniz, geceleme konusunda da 66 dolardan 86,7 dolara çıkarılması hedefleniyor. İnşallah, bu hedeflerimize ulaşırız.

Sektörün sağlıklı gelişimi ve toplam turizm gelirinin artması için fiyatların yükselmesini sağlayıcı tedbirler alınmalı, ayrıca yüksek harcama gücüne sahip harcama eğilimi yüksek hedef turist kitlesine ulaşmak üzere daha fazla gelir getiren turizm çeşitleri geliştirilmelidir. Ki bu konuda da attığınız adımları takip ediyoruz. Gastronomi, golf, sağlık, kruvaziyer, düğün, inanç, kongre, alışveriş gibi daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerine mutlaka daha fazla yönelmemiz gerekiyor.

Sektörde hizmet kalitesinin artırılması için iş gücü piyasası ile turizm eğitim sistemi arasındaki bağ güçlendirilmeli. Nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamak için uygulamalı eğitim programları etkin bir şekilde devam ettirilmeli.

Sayın Bakan, turizmin tanıtımı ve yatırımlarının artırılması için özel sektörün finansman temininde ve karar süreçlerinde yer aldığı Türkiye Turizm Tanıtma ve Geliştirme Ajansı temmuz ayında çıkardığımız 7183 sayılı Kanun'la kuruldu. Sektörün geleceği açısından çok önemli ve olumlu bir düzenleme olarak görüyoruz. İnşallah, turizmde hedeflerimize ulaşmamızda bu ajansın da çok önemli katkısı olacak.

Turizm aktivitelerinin yoğunlaştığı kıyı alanları insan kaynaklı kullanımlar ve küresel iklim değişikliğinin yarattığı olumsuz koşullar nedeniyle baskı altında. Bu alanlara yönelik planlama, yapılaşma ve denetim süreçlerinde farklı kurumların yetkileri söz konusu olup yeni bir bütünlük kıyı alanları yönetim modeli oluşturulmalıdır.

Yine, turizm sektöründeki yapısal sorunları çözmek için başta Turizmi Teşvik Kanunu, İş Kanunu, Kıyı Kanunu olmak üzere, sektörle ilgili diğer kanunlardaki değişiklikleri de kapsayan bir turizm çerçeve, bir turizm temel kanunu mutlaka ve ivedilikle çıkarılmalı.

Sayın Bakanım, bu eylül ayında bir Cumhurbaşkanlığı kararı yayınlandı bu turizm merkezleriyle ilgili, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleriyle ilgili. Bazı bölgeler listeden çıkarıldı, yeni ilave edilen listeler var. Ben, her komisyonda, her sene bütçe görüşmelerinde dile getiriyorum. Sayın Bakanım, Konya'da kültürel ve turizm anlamında önem arz eden hiçbir değerimiz yok mu? Yani bir İlgin termal vardı, o da çıkmış listeden. Yani ben sayayım Sayın Bakanım, şurada elimde liste var: Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Çumra ilçemizdeki Çatalhöyük neolitik alanı var. Yine, Dünya Geçici Miras Listesi'nde kayıtlı Konya Selçuklu başkenti, Beyşehir Eşrefoğlu Camisi, Eflatun Pınarı, Hitit Kaya Anıtı, Anadolu Selçuklu medreseleri, İvriz Kültürel Peyzajı, Tuz Gölü Özel Doğa Koruma Alanı yine bu miraslarda yer alıyor. En fazla yerli ve yabancı turist konuk ettiğimiz, en fazla ziyaret edilen Hazreti Mevlâna Müzesi. Yani dünyanın ilgi gösterdiği bir değerimiz var ama o değerın kıymetini hakkıyla veremiyoruz, gerektiği şekilde tanıtımını yeterince yapamıyoruz. Yani bu kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan edilirken kriterimiz ne, yani neye göre değerlendirme yapıyoruz, niye bu değerlerimiz dikkate alınmıyor? Yani Konya şehir merkezi gerçekten tarihî ve kültürel eserleriyle açık hava müzesi görünümünde. Özellikle Selçuklu'ya başkentlik de yaptığı için çok önemli Selçuklu eserleri var. Yine, Beyşehir Gölü'müz var, gerçekten değerlendirilmesi gereken çok önemli bir yerimiz. Selçuklu Sultanı Alâettin Keykubat "Cennet ya burası ya da buranın altında." diyor ama bu cenneti turizm açısından bugüne kadar değerlendiremedik.

Bu anlamda, Bakanlığımızdan isteğimiz Konya olarak Konya'da da bu değerlerin mutlaka kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi olarak belirlenmesinde hem turizmimiz açısından hem de Konya açısından önemli görüyoruz ve inşallah bu konuda da yakın zamanda da gerekli kararlar alınır.

Sayın Bakanım, geleneksel pazarların yanı sıra başta Uzak Doğu ülkeleri olmak üzere, dünyada yükselen pazar konumundaki ülkelere için yeni pazarlar oluşturulmalı, yeni bir Türkiye imajı sağlamayı amaçlayan özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği ve eş güdüm gören uzun vadeli bir turizm politikası uygulanmalıdır.

Değişen tüketici tercihleri dikkate alınarak bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiş bölgelerde alternatif turizm ürünleri geliştirilmeli, ülkemizin zengin turizm potansiyelinin dört mevsim kullanılması sağlanmalıdır. Alternatif turizm ürünlerini geliştirecek yatırımcılara dönük teşvikler ve destekler artırılmalıdır.

Ülkemizin doğal, tarihî, kültürel ve diğer zenginlikleri; çevreye duyarlı, tarihe saygılı, özgünlüğünü muhafaza eden ve sürdürülebilirliğini sağlayacak bir anlayışla, yüksek katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmeli, ülkemizi diğer ülkelere ayıran en önemli özellik olan tarihî ve kültürel varlıkların tanıtımına ağırlık verilip kültür turizminin gelişmesi sağlanmalıdır.

Kültürel altyapı güçlendirilmeli, kültürel etkinlikler yaygınlaştırılmalı; diğer ülkeler ve özellikle Türk cumhuriyetleri soydaş ve akraba topluluklarla kültürel ilişkilerimiz daha da geliştirilmelidir. Yurt içi ve yurt dışında bulunan kültür varlıklarımızın envanteri çıkarılıp restorasyonları hızla tamamlanmalıdır.

Kültürel erozyon ve yozlaşma belki bugün başlayan değil ama bugünün önemli bir sorunudur. Başka kültürlerin etkisine girme, Türkçenin kullanımındaki yozlaşma, millî ve manevî değerlerimizdeki aşınma bu alandaki önemli problem alanlarıdır. Kültürel ve tarihî zenginliklerimiz ile fikir ve sanat eserlerimizin korunmasında hâlâ önemli eksikliklerimiz vardır.

Türk kültürünün çevre kültürler için cazibe merkezi hâline gelmesi sağlanmalıdır. Türk kültürü ve sanatının yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla millî kültür endüstrisi oluşturulmalıdır. Çocukların kişiliklerinin oluşumu ve kültürel değerlerin özümsemesi açısından millî çizgi film endüstrisi geliştirilmeli, üretilecek filmlerin dış satımı yoluyla kültürümüzün tanıtımı sağlanmalıdır.

Görsel, işitsel, dramatik, pratik ve tüm sanat dallarının geliştirilmesi, faaliyet alanlarının daha da yaygınlaştırılması temin edilmeli, bu amaçla sanat ve sanatçılar daha fazla desteklenmelidir.

Yurt dışında Türkiye aleyhine yapılan lobi faaliyetlerine karşı tanıtım artırılmalı. Bu tanıtımın sadece turizm kaynaklı değil, siyasi ve sosyal alanlar itibarıyla da yapılması gerekmektedir.

Millî kimliğimizin vazgeçilmez bir ögesi olarak gördüğümüz Türkçenin doğru ve güzel kullanımı esas olmalıdır. Milleti millet yapan temel unsurlardan biri dildir. Türkçenin uluslararası düzeyde bilim, sanat, ticaret ve teleiletişim dili olarak kullanılabilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Türk devlet ve toplumlarıyla ilişkiler dilde, fikirde ve işte birlik esasına dayandırılmalıdır.

Sayın Bakanım, iki konu daha ileticeğim. Halk kütüphanelerimiz, malum, çok önemli, önemli gelişmeler de var ancak personel açığı var, kütüphaneci sıkıntısı var. Bu bütçe kanunda bir (İ) Cetveli var, orada getirilen kısıtlamalar var naklen atamalarla ilgili. O nedenle naklen atamalar da yapılamıyor maalesef, o kısıtlama nedeniyle. Benim, Sayın Başkanım da önerim olsun bu. (İ) Cetveli'ne Kültür Bakanlığının halk kütüphanelerine naklen atamalara sınır, kısıt getirmemesini sağlamamız lazım.

Bir diğer konu, desteğinizi bekliyorum Sayın Bakanım, Cihanbeyli ilçemizde Cihanbeyli Kültür Merkezi, Kültür Han Projesi geçen yıl yatırım programına da konuldu ama revize edilmesi gerekiyor ve hızla faaliyete geçilmesi gerekiyor. Bu konuda da desteğinizi bekliyoruz.

Ben bütçelerinizin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum. Tekrar sizlere başarılar diliyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, son konuşmacıyı da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, biz, bürokratları tanımadık biliyor musunuz?

BAŞKAN – Şöyle yapalım, isterseniz, bürokrat arkadaşların tanıtımını yapalım şu anda, arkasından da ara verelim.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat 14.00'e kadar birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati:12.59

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.03****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 14’üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum. Şimdi, AK PARTİ Grubu adına konuşmak üzere Sayın Çakır’a söz veriyorum.

Sayın Çakır, buyurun lütfen.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın değerli çalışanları, kıymetli basın; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada Kültür ve Turizm Bakanlığının 2018 yılı kesin hesapları ile Sayıştay raporları üzerinde değerlendirme ve inceleme yapıyoruz. Ve aynı zamanda da 2020 bütçesi üzerinde düşünce, fikir ve görüşlerimizi ortaya koyarak bu bütçenin önceki yıllara göre kıyaslamasını yapacak; ait olduğu yıl içinde hedeflerin, çalışma, amaç ve programlarının gerçekleştirilmesi için yeterli olup olmayacağı ele alınarak sağlanacak katkılarla bütçeyi onaylamış olacağız. Bu vesileyle görüşmelerin hayırlı olması temennisiyle başlamak istiyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerindeki değerlendirmelere girmeden, Bakanlığın kültürel değerleri yaşatmak, geliştirmek, yaymak, tanıtmak, değerlendirmek ve benimsetmek; tarihi ve kültürel varlıkların tahribini ve yok edilmesini önlemek; yurdun turizme elverişli bütün imkânlarını, ülke ekonomisine olumlu katkı sağlayacak şekilde değerlendirmek; turizmin geliştirilmesi, pazarlanması, teşvik edilmesi ve desteklenmesi için gerekli önlemleri almak; kültür ve turizm konularıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını yönlendirmek ve bu kuruluşlarla iş birliğinde bulunmak; yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörle iletişimi geliştirmek ve iş birliği yapmak görevleri çerçevesinde yapılacak olmasının önemini vurgulamak faydalı olacaktır.

Bakanlık, “kültür” ve “turizm” ifade ve kelimeleriyle, Türkiye’nin geçmiş ve geleceğini iki koluyla kucaklayan, kapsama alanı çok geniş, bir yanıyla maddi boyutu, diğer yanıyla da manevi moral boyutuyla dikkat çeken ve bir o kadar da maddi ve manevi sorumluluğu da üstlenmiş bulunmaktadır.

Kültür, insanoğlunun biyolojik olarak değil de sosyal olarak kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve manevi olmayan ürünler bütünü olarak kabul edilmektedir. Onun için, biz kültürü gündelik hayatın parçası olarak görmezsek, ele alamazsak ve onu dünden bugüne taşıyanların özverisini bugünkü ilişkilerimiz içinde bir yere oturtmazsak tarihten ve tarihin etkisinden, gücünden faydalanma imkânı bulamayacağız demektir. Bakanlık görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde kültür dairesinin, bu anlamda, içinin doldurulup doldurulmadığı da açıkça irdelenmiş olmakta; bütçe rakamları yanı sıra bu muhtevayı yaşatıp yaşatmadığı da ele alınmış olmaktadır.

Tylor “İlker Kültür” adlı eserinde, insan davranış ve düşünce sistemlerinin rastgele oluşmadığını, bunların doğal yasalara bağlı olduğunu, bu nedenle de bilimsel olarak incelenebileceğini öne sürmüştür. Tylor’a göre kültür; bir toplumun üyesi olarak insanın kazandığı bilgi, inanç, gelenek, sanatsal faaliyet,

hukuk, ahlaki değerler ve diğer yetenek ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütündür. Tylor'un tanımı, kültürün, insanların genetik yollarla değil, belli bir toplum içinde, belli bir kültürel gelenek içerisinde edindikleri inanç ve davranışlarına odaklanacağı yönündedir.

Kültürün aynı zamanda bir miras olduğu bilinmekte ve kabul edilmektedir; insan davranışının ve bu davranış yansımalarının, insan eliyle oluşturulmuş olan maddenin arkasında yatan dünyanın soyut değerleri, inançları ve algılarından oluşmaktadır. Tanımı duygularımıza da hoş gelen bir tanım olarak dikkat çekmektedir.

Medeniyetimizin tarihte bıraktığı iz veya izler bir toplumun yaşama tarzı olarak ifade edilen ve bilgi, inanç, gelenek, görenek, örf ve adet, ahlak, sanat, teknik ve benzeri gibi maddi ve manevi unsurlardan oluşan karmaşık bir bütünün parçaları olarak kabul edilmelidir. Kültür, bir kuşaktan diğer kuşağa aktarılan bir toplumsal miras olarak ele alınmıştır; Dostoyevski “Kültür dosdoğru yollar çizer.” derken belki buna işaret ediyordu.

Birçok bilim adamının “kültür” tanımlarında farklılıklar, farklı tanımlamalar dikkat çekmektedir. Voltaire “Kültür, insan zekâsının oluşumu, gelişimi ve geliştirilmesidir.” der. Mac Ivera'ya göre kültür; ideoloji, din, edebiyat gibi toplumsal yaşamın belirtilerini kapsamaktadır. Ziya Gökalp “Kültür, bir topluma özgü sanat, din, gelenekler ve âdetlerdir.” der. Oktay Sinanoğlu “Dil gönlü yüzdüren gemidir. Toplumun da gönlü var, toplumun gönlünün adı da kültürdür.” der. Bu ve buna benzer birçok tariften yola çıkarak, kültür ve kültür dünyası üzerine söylenecek her şey ve yapılacak, yapılması gereken her şey Bakanlığın uhdesinde olan bir sorumluluk ve medeniyet borcu olarak öne çıkmaktadır. Ülkemiz, bir medeniyet kavşağı olma özelliğiyle son derece önemli bir jeopolitik konuma, tarihi geçmiş itibarıyla saygın bir konuma sahip olma özelliğini gelecek nesillere aktarmayı başarabildiği kadarıyla hem jeopolitik konumunun hem de insani özelliklerinin hakkını vermiş olacaktır. Kültür, görelidir yani her toplumun kendine özgü kültürü vardır. Kültür tarihseldir yani geçmişten günümüze süregelen bir durumdur. Kültür insan eseridir; insanlar hem kültürü oluştururlar hem de kültürden etkilenirler. Kültür durağan değildir, zaman içinde değişir; maddi öğeler daha hızlı değişir.

Çerçevesini çizdiğimiz kültür özellikleri, birey davranışlarını yönlendirerek toplumsal düzeni sağlar, topluma kimlik kazandırır, toplumu diğer toplumlardan farklı kılar, toplumsal dayanışma ve birlik duygusu verir, “biz” bilinci oluşmasını sağlar, toplumsal kişiliğinin oluşmasını sağlayarak sosyalleşmede işlevsellik oluşturur.

Bakanlığın, ülkemizin doğal, kültürel ve tarihi değerlerini ortaya çıkarmak, geliştirmek, gelecek nesillere aktarmak ve toplumsal bilinci oluşmasında bilgiye erişimi kolaylaştırmak, turizmi çeşitlendirmek, pazarlamak, teşvik etmek, denetlemek, dinamik kültür ve turizm politikalarıyla ülkemizin dünya turizminde alacağı payı artırmak ve Türk kültürünü dünyaya tanıtmak misyonu aslına Bakanlığın dün, bugün ve yarın yapması gerekenleri, hedef ve çalışma stratejilerini ortaya koyanlarıyla dikkatle takip edilmeli ve belki bugün bu bütçenin görüşmeleri esnasında bu alandaki başarı, performans ve gayretle incelenmeli, sadece Bakanımızın bu alanları kapsayıcı değerlendirme ve çalışmaları anlatan dikkatle takip ettiğimiz ve takdir edebileceğimiz sunumuna ilave hangi katkıları yapabiliriz de yine bu misyon çerçevesi beklentilerine eklenmiş olacaktır, olmalıdır diye düşünüyorum. Burada yapılan her değerlendirmenin kültür dünyamıza, kültür varlıklarımızın hayatiyetine, yarınlara, salimen taşınmasına katkı sağlayacak değerlendirmeler olduğuna inanıyorum.

Bu yıl turizm için önemli bir yıl olacak. Bu bir beklenti değil artık. Bundan sonraki turizm sezonlarında 50 milyon üzeri turist Türkiye için az olacağını söylemek çok da yanlış olmasa gerek ve yeni hedeflere açık olmanız ayrıca önemlidir. Uluslararası sıkıntılı günler yaşandığı dönemlerin geride kaldığını görmek ülkemiz adına sevindirici olsa gerek. “Her şey dâhil”de dünya markası olma

yolunda bir ülkeyiz. “Belki çeşitlendirmelerin yolunu ve önünü açarak turist başı gelirin artırılması yönünde yapılacak çalışmalara odaklanma sürecinde de geç kalmaya başladık.” bile deniliyorsa, bu alanda hangi yeni çalışmaların gündeme getirilmesi gerekiyorsa ihmal edilmemelidir. Ülkenin turizme tahsis edilebilecek tüm kaynaklarının araştırılması, önceliklerin belirlenmesi, doğal kaynakların korunması ve değerlendirilmesi hususları bir görev olmaktan çıkmış, süreçte tamamlanması gerekli mütemmiz cüz hâline gelmiş bulunmaktadır. 2016 yılında yaşanan gerilimler dolayısıyla turizmde bir gerileme oluşmuş, 2017’de hızlı toparlanmaya bağlı olarak olumlu bir seyir yakalanmış ve 2018 yılında bunun olumlu izleri hissedilmiştir. 2019 yılı içinde turizmin ekonomi üzerindeki olumlu katkısını görebiliyoruz. Gelen turist sayısına bağlı olarak verimli hizmetin memnuniyet katsayısıyla beraber önümüzdeki yıllarda çok daha iyi işlere imza atabilecek bir Türkiye potansiyelinden memnuniyetle bahsedebiliriz. Her zaman ve hemen hemen herkesin aynı minvalde değerlendirdiği ve söylediği gibi, turizm faaliyetlerinde doğal ve kültürel değerleri koruma, kullanma, geliştirme dengesine önem vererek potansiyelimizin en üst seviyelere çıkarılması çalışmalarına hız vererek çeşitliliğin sağlanması, önümüzdeki süreç yeni hedefler için önem arz etmektedir.

Pazar ve ürün çeşitlendirilmesinin önümüzdeki yıllarda turizm alanında oluşacak daralmaları engelleyebileceği gibi, turist başı gelirin farklılaşmasını da sağlayabilecek, alternatif doğurabilecektir. Başta da söylediğimiz gibi iki kolla kucaklayabilecek hem kültür dünyası zenginliği hem de doğal ve tabii güzellikleriyle tarif edilemez zenginliğe sahip bir ülkenin turizm payı ve turizm geliri emsal ülkelerle yarıştırlacak bir mücadeleyi üstlenmiş olmanız dolayısıyla işiniz zor ama bir o kadar da güzel. Denizi, ormanı, tarihi ören yerleri, antik şehirleri, kültürü, insanı, her şeyiyle bir cazibe merkezi olan bu ülkenin kültürüne sahip çıkılarak sağlam bir yarın inşasına katkı sağlayacağımız gibi, bu kültürü, bu medeniyeti ve bu güzelliklere sahip ülkeyi dünyanın tanınmasında gösterecek gayret Bakanlığın yukarıda bahsettiğimiz çalışma, hedef, görev ve misyonu çerçevesinde mesuliyet ve vazifenin hakkını vermek olacaktır.

O yönde az önce bahsettiğimiz çalışmalarını destekliyoruz. Bizi biz yapan kültürümüzün, medeniyetimizin, kültür varlıklarımızın, ülkemizin güzel yarınlara için birer destek hazineleri olduğunun bilincinde olmak, o bilinçle buralara sahip çıkmak çocuklarımıza, torunlarımıza bir borçtur. Hesabımız budur. İşte Bakanlık bütçesinin harcaması, kullanılması esnasında kriter bu hesap olmalıdır. İnaniyor ve kabul ediyoruz ki hesabı bu olanların başarısız olma şansı yoktur.

Sözlerimi bitirmeden önce kısa da olsa eleştiri ve muhalefet etmenin gerekliliğini ciddi anlamda inanıyorum ama tarzla ilgili endişelerimi de ifade etmek mecburiyetimdeyim. Mevlâna’nın “Sesini değil sözünü yükselt. Yağmurdur çiçekleri büyüten, gök gürültüsü değil.” ifadesinin üzerimize mana anlamında ciddi bir yük yüklediğini, bu çerçevede hareket etmeyi başarmanın maksada daha faydalı olacağı hepimizin malumudur, aslolan da bu olmalıdır.

Belki bir güzel cümleyle tamamlamak lazım: “Sabah olur da horozlar ötmezse, bahar gelir de leylaklar açmazsa, bütün dünya kara bulutlarla kapanıp da güneş kaybolursa, kıyamet günü geldi diyenlere inanmayın. Romancılar cephede vurulup da romanlar yazılmazsa, ressamalar düşen bombaların altında yok olup da yeni tablolar yapılmazsa, şairler savaşta ölü de şiirler artık okunmazsa kıyamet günü değildir diyenlere inanmayın.”

Bakanlığın kültürel hizmetlere yönelik tüm çalışma ve gayretlerinin takdir edileceği bilinci ve inancıyla ve turizmin gelecek sezonlarda hedefleri yakalama gayretlerinizin devamı dileklerle bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyor, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çakır.

Şimdi Sayın Şener’in söz talep süresinin yarısını Sayın Yıldız’a vereceğim.

On dakika, Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, değerli milletvekillerim, bürokratlar, çok saygıdeğer basın mensupları; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Tabii, 2018 seçimlerinden sonra, sektörden birisi Turizm Bakanı atandığından hem turizm sektöründen hem de muhalefet partisinden gelen birisi olarak Genel Kurulda geçen seneki bütçede Bakanlığımı övmüştüm. İki sene dolmadan, Turizm Tanıtma Fonu’nu çıkardınız. Cironun yüzde 1’i, daha doğrusu Genel Kurulda 0,75’e düştü... Bu konuda da itiraz etmedik, diğer turizm işletmecileri bu konuda itiraz etti ama mecbur kabul ettiler. Doğru bir iş yaptığımızı biliyorum ama üzülerken bir şey söyleyeyim: Bakanın haberi var mı yok mu, bilmiyorum. Daha yeni, sıra sayısı 128 olan teklif şu an Genel Kurula indi Sayın Bakanım, maalesef, konaklama vergisi diye bir vergi çıkardık arkadaşlar. Buraya, Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiğinde “2020’de yüzde 1, 2022’de yüzde 2 olacak.” diye geldi. Ne hikmetse son dakikada bir değişiklik oldu, beş yıldızlı otellerde 18 lira, dört yıldızlı otellerde 12 lira, üç yıldızlı otellerde 9 lira, bir-iki yıldızlı otellerde 6 lira, butik otellerde 18 lira diye olarak madde şu an Genel Kurula geldi Sayın Bakanım, haberiniz var mı bilmiyorum. Eğer Bakanın haberi varsa onu da söyleyeyim: O dönemde bu sektörde senin arkanda dik duran otelciler, acenteciler, muhalefet partileri şu an bayrak kaldırdılar. Buraya gelmeden, dünden beri en az 200 işletmeci beni aradı. Bu bizim sonumuz olur arkadaşlar.

Size bir örnek vereceğim, Didim’den bir örnek vereceğim Didimli olduğum için. Bir otelimiz var, Sayın Bakan -Didim’e geldiği için teşekkür ederim- biliyor. Gecelemesi 240 bin arkadaşlar, 240 bin, 18’le çarptığımız zaman 4.320 bin lira ekstra para vermesi lazım. Sayın Bakanım bu işleri biliyor. Biz otelciler bir yıl önceden anlaşma yaparız ve acenteler müşterimizi yani otelimizdeki odamızı satıyorlar.

BAŞKAN – 240 bin derken, 240 lira...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – 240 bin gecelemede, 4.320 bin lira ekstra bir vergi veriyor vatandaş, 240 bin gecelemede, gecelemede.

BAŞKAN – Tamam.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şimdi, otel sahipleri acenteye anlaşma yaptığı için -ETS firması var Bakanımın- müşteri ile otel arasındaki diyalogu acente görür. Biz sadece müşteri gelir, kapıda adını, soy ismini alırız, onu bir hafta boyunca veya on gün boyunca yedirip içiririz, göndeririz, faturamızı keseriz, acente de bize para öder değerli arkadaşlar, sistem bu. Yani benim müşteriyle para alışverişim olmuyor.

Size bir örnek vereyim. Türkiye’de şu an asgari ücret kaç para arkadaşlar? 2.020 lira, emekli ortalaması 1.200 lira. İstanbul’dan kalkıp Didim’e gelen 4 kişilik bir aile -farz edelim- kişi başı haftalık bin liradan anlaşır, 4 bin lira. Gelip otelde yatıp kalktığı zaman ekstradan 504 lira daha para ödemek zorunda arkadaşlar. Peki, Sayın Bakanım, mart, nisan, mayıs ve haziranın 15’ine kadar otelcinin para kazanma şansı zaten yok. Beş yıldızlı oteller, şu an 30 eurodan “her şey dâhil” sistemi satıyorlar, 30 euro komple zarar arkadaşlar. Sadece otelin ayakta kalması için, personel parası çıksın, elektrik parası çıksın diye maliyetin altında iş yapıyorlar, Sayın Bakanım bunu çok iyi biliyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Malzemeden çalışıyor oteller.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyelim konuşmacıya, lütfen...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır, otelciler, Türk otelcileri zarar da etse malzemeden çalmazlar, ben onların kefilim yani bu konuda turizmciilerin kefilimim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, buradaki sorun şu: Diğer ülkelerde evet var, konaklama ücreti diye ücret var ama nasıl var arkadaşlar? Belli bölgelerde var. O da Sheraton'a giden, diğer büyük otellere giden, günlük 500, 600, bin euro olan, yerde kalan vatandaşın orada yüzde 1, yüzde 2 veya 18 lira ödemesi çok önemli bir para değil onlar için ama bizim turizmle uğraşan, turizm sahilinde olan otellerin bu yükün altından kalkma şansı yok Sayın Bakanım, siz kendiniz daha iyi biliyorsunuz.

Genel Kurulda görüşülecek. AKP'li milletvekilleri, Sayın Bakanım burada, Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek vereceğiz. Şimdi Sayın Bakanım, örnek vereyim, şimdi ben bir otel yaptım, bin yataklı, ek ilave edeceğim 100 yatak daha. 1'inci bölge, 2'nci bölge ve 3'üncü bölge diye ayrılmış. 1'inci bölge Antalya; 2'nci bölge Muğla, 3'üncü bölge Aydın. 1'inci bölgede yaptığın zaman 64 bin lira ekstra para ödüyorsunuz yatak başına; 2'nci bölgede yaptığınız zaman 32 bin lira ödüyorsunuz; 3'üncü bölgede Aydın'da yaptığınız zaman da 16 bin lira ödüyorsunuz. Şimdi, bu ne demek? Antalya'ya gelen yolcu kalitesi daha yüksek demektir. Muğla'ya gelen ortada, Aydın bölgesine gelen yolcu kalitesi daha düşük, fiyatlar daha düşük onun için Sayın Bakan doğru bir iş yaptı, işte 1'inci bölge, 2'nci bölge, 3'üncü bölge diye ayırdınız. Peki, Sayın Bakanım, bu konaklama vergisini yaparken bölgelere göre neden ayırmadınız, birincisi bu? Evet, bilgi sahibi olmadığına adım gibi eminim, onun için samimi söylüyorum, hayal etmediğiniz bütün turizmciler aradı beni. "Bu nasıl bir felakettir, başımıza geldi. Bütün umudumuz Turizm Bakanımız, bizim içimizden gelen birisi. Önümüzü açacakken bizi yerle bir etti; 0,75." 10 çeşit vergi veriyor arkadaşlar otelciler, 10 çeşit, size söyleyeyim, 10 çeşit vergi veriyor otelciler, buna emin olun, 10 çeşit.

Şimdi, Sayın Bakanım, değerli AKP'li milletvekilleri; on yedi yıldan beri üretim yapan bir ülkeyi tüketir bir hâle getirdiniz. Önümüzdeki bu açığın tek çözüm yolu turizm arkadaşlar. Bugün İspanya 110 milyar dolar ciro yapıyor arkadaşlar, 110 milyar dolardan bahsediyorum. Biz hâlen 26 ve 29 milyar dolar civarında gidip geliyoruz. Gelir seviyesi olarak, geliş olarak müşteri sıralamasında biz 7'nci, 6'ncı sıradayız ama gelir durumunda 14'üncü sıradayız. Bunun nedenini bizim kendimize sormamız gerekiyor. Planlama yapmamız lazım arkadaşlar. Sadece Turizm Bakanlığının yaptığı iş değil bu. Turizm Bakanı Sağlık Bakanıyla çalışacak, Çevre ve Şehircilik Bakanıyla çalışacak, Ulaştırma Bakanıyla çalışacak arkadaşlar. Bugün Sayın Bakan 72 milyon doların reklam için ayırdığını söyledi. Eğer biz 72 milyon doları reklam için ayırıp o müşteri gelip... Örneğin sadece Didim'de bahsedeyim, eğer yollar kötüyse, hastanesi yoksa, yürüyüş yolları yoksa, plajı temiz değilse, duş yeri yoksa, o gelen müşteri bir dahaki seneye gelmez, gider, sizi kötüler. 72 milyon dolarınız da çöpe gider değerli arkadaşlar. Bizim tek kurtuluşumuz, önümüzdeki ilk beş yıl içinde hizmet yapmak zorundayız, başka çaremiz yok.

Yine, Sayın Bakanım dedi ki: Daha önce yurt dışında çalışan Türkler geldiğinde uzun süre kalıyorlardı, iyi para harcıyorlardı. Doğru ama o dönemde mark vardı, emekli olan Türklerin gelirleri çok yüksekti, iyi paralar da harcıyorlardı ve yatırımlar da yapıyorlardı. Dün Tarım Bakanına da söyledim arkadaşlar, Çevre ve Şehircilik Bakanına da söyledim, Sağlık Bakanına da söyledim, şimdi Didim'de yaşlı bir grup var, orada bayağı, en az sekiz dokuz ay kalacaklar, gelip iki ay kalıyorlar, neden biliyor musunuz? Çünkü hastane yok. Avrupa'dan gelip yazlık yerlere yerleşenlerin yaş ortalaması 65 ila 70 arası arkadaşlar. Bu insanların sağlığa ihtiyacı var, hastaneye ihtiyacı var. Didim, yazın 500 bin nüfuslu bir yerde 65 yataklı bir hastane var, çoğunda doktor yok ve hastanede çürük raporu var; kapanması lazım, mühürlenmesi lazım ama biz o mühürlenlen hastanede şu an hizmet veriyoruz. İşte sorun burada başlıyor.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, lütfen tamamlayınız.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İki dakika daha süre istiyorum.

Değerli arkadaşlar, yine, bizim özellikle Bakanımıza... Didim'e gelip gördünüz. "Didim benim radarımda." dediniz. Doğru, teşekkür ediyoruz. Didim gelecekte yeni bir Kemer olacak. Çünkü çarpık kentleşme yok, araziler boş, büyük yatırımcıları çekecek bir durumdayız. Ne hikmetse Sayın Bakanım, Tarım İl Müdürü bir çalışma yapıyor sadece bir firma için, biz o balık çiftliklerini kaldırmak için -şahsım olarak- on yıl mücadele ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Mahkeme kararıyla kaldırdık, şimdi tekrar bir tek firma istiyor, balık çiftliklerini orada tekrar kurmaya çalışıyorlar Sayın Bakanım, bunun acilen önlemine alın. Didim, turizm bölgesidir, turizm dışında asla hiçbir şey yapılmamalı, aksi takdirde Didim'i de öldürürüz, yaşatamayız.

İkinci bir durum daha var Sayın Bakanım, demin güzel bir şeye değindiniz, dediniz ki: Yolları, çevre düzenlemesini, sahili yapmamız gerekiyor. Doğru yapıyorsunuz ama bilmediğiniz bir nokta var: 50 ve 100 metrelik alanın hepsi Milli Emlake aittir. Dün yine Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla tekrar bütçede görüştüm, 50 ve 100 metrelik olan yerleri, ilçe sınırları içerisinde olan belediyelere bedelsiz olarak devretmeniz lazım. Dört yıl önce Millî Emlaka yazı yazılmış, Altinkum Sahili düzenlenecek. Milli Emlak dört yıldan beri o dilekçeye cevap bile vermedi. Türkiye'nin kurtuluşunu istiyorsanız, turizm hedeftir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız Sayın Yıldız.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sizin haberiniz herhalde yok, 2018 yılı AKP'nin seçim bildirgesinde "2023 yılında hedef 100 milyon turist, 100 milyar dolar." demişlerdi. Sayın Bakanım, işleri, gerçekleri görünce onu 65 milyar dolara düşürmüş, bunu söyleyeyim başta.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – 50 milyon turist...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır, "2023 hedefimiz." demişti, özellikle AKP'nin şeyinde baktım, gördüm. Tabii, siz o dönemde milletvekili adayı değildiniz, seçim kampanyasında söylemişlerdi.

Bizim tek istediğimiz bu ülkeye hizmet edebilmek. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, tekrar ediyorum, her türlü desteği vermeye hazırız ama doğru olan şeyleri yapmak zorundayız arkadaşlar. Türkiye'de önümüzdeki ilk beş yıl içerisinde hizmet sektörü çok önemli. Aşağı yukarı 150 milyon emekli insan var Avrupa'da ve o 150 milyondan 30-40 milyon insanı çekmemiz gerekiyor. Onlar geldiği zaman en az altı ay burada yaşayacaklar.

Hepinize teşekkürler.

Hayırlı olsun bütçemiz.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Sunat Sayın Tatlıoğlu'nun yerine konuşacaktır.

Buyurun Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Kültür ve Turizm Bakanlığı gerçekten çok büyük bir bakanlık. Keşke “kültür” ve “turizm” ayrı bakanlıklar olsa, bunu d   nmenizde fayda var diye düşünüyorum. Çünkü kültür değerlerinin çok dejenerasyona uğradığı bir dönemde, kültürün çok ayrı ele alınması gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Evet, sizi dikkatlice dinlemeye çalışıp notlar aldım Sayın Bakan. Turizme bir hareketlilik geldi mi? Evet, geldi. Yani o sektörün içinden gelen bir kişi olarak, turizm açısından bir hareketlilik görmüyor değiliz.

Evet, ekonomik sıkıntıların kriz derecesine vardığı ve çok sıkıntılı bir dönemden geçtiğimiz bu dönemde turizm, ülke için can simidi durumunda. Ama turist sayısı artıyor ama turist sayısının artmasına paralel turizm geliri artamıyor, bunu biraz önce Sayın Bakan yeni bir kriter ortaya koyarak “geceleme” fiyatları olarak değerlendirdi. Yeni kriterler, istatistikle uğraşmak ve istatistikle değişik rakamlarla oynamak kolay olur ama neticede bizim isteğimiz tabi ki turizmin ülkemizde, bu kadar da özellikli turizm yapılabilen bir ülkede çok daha gelişmesidir, bu konuda her türlü desteği vermeye de hazırız.

Dediniz ki: “Halk plajları açıyoruz.” çok takdir ettim, olması gereken o. Ama bir de kıyılarda turizm odaklı projeleri de devreye almak gerekir. Yani teklif olarak i  turizmi canlandırmak üzere turizm bölgelerindeki ikincil konutları turizme kazandırabilmeliyiz. Yani kentsel dönüşüm modeli  rneği kullanarak paylaşım modeliyle yeni alanlar açabiliriz.

Sağlık turizmi yeteri kadar ele alınmadı ki çok önemli çağımızda, ya lar ilerliyor ama yerli turistler için çok büyük sıkıntılar var, insanlarımız artık tatil için “elveda” demek durumunda.   te gelen konut vergilerinden tutun da ekonomik sıkıntılarla Türk insanının kendi ülkesinde tatil yapabilecek bir durumu söz konusu değil, bundan sonra zor.

Tabii dış politikadaki sıkıntılar, hukuksuzluklar, baskılar turizmi etkiliyor. Turizm sektörü hoşgörü, huzur ortamında ye eriyor ve gelişiyor aslında. Ülkemizin marka değerini de kaybetmememiz gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Restorasyon  alı maları yapılıyor ama bu restorasyon çalışmalarında da çok yanlışlar yapıldığından tarihî eserlerde sıkıntılar yaşıyoruz.

Evet, RTÜK  zerine konuşmayı ben artık CHP’li milletvekili arkadaşlara bırakacağım ama yanda  tarafa hiç ceza vermeyen RTÜK’ n muhalif olan kanallara veya doğruları objektif olarak veren kanallara nasıl cezalar yağdırdığını biliyoruz. Ama benim aklıma takıldı, yerel seçim öncesi kırmızı bültenle aranan ve bebek katilinin kardeşi olan Osman  calan’ın TRT’ye çıkmasını hepimiz biliyoruz. RTÜK bu konuda ne yaptı, onu sormak istiyorum.

Evet, tabii, bu arada kültürden bahsederken Turan Yazgan Hocamızı da rahmetle ve minnetle anmak istiyorum. 1980 sonrası devletin önünü açan faaliyetlerde bulundu. FET  gibi bir terör örgütünün -daha önce tabii cemaati, karde iler- yaptığı çalışmalara devletin bütün imkânları açılırken Turan Hoca kendi imkânlarıyla Türk coğrafyasında kültür çalışmalarını yürüttü. Rahmetle ve minnetle anmak istedim.

Bu arada, etnik siyaseti yapan bir hatibin söylediklerini kayıtlara geçsin diye ifade etmek istiyorum. “Türk” kelimesi “Kürt” n karşılığı değil, muadili değil; “Türk” bütün bir milletin adı yani “Türklük” bu coğrafyada yaşayan, etnik kökeni ne olursa olsun müşterek kültürün çokluğu veya farklılıkların da zenginlik olarak kabul edildiği ve tarihî bir miras olarak bize verilen bir isim. Burada etnisite yok.

Burada ortak kültür var, ortak hatıralar var. Böyle baktığımızda böyle safsatalarla arkadaşlarımızın uğraşmaması ve bu ülkenin birlik ve bütünlüğüne yardımcı olmaları gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakan, gelelim Göreme Vadisi konusuna. Göreme Vadisi “millî park” statüsünden yetki karmaşasının önüne geçilmek için çıkarıldı. Kapadokya Alan Başkanlığını neden kurduk o zaman? Koruma ve yapılaşma süreçleri, bütün yetkiler niye tek merkezde toplandı? Şimdi, biliyorsunuz ki şubat ayı başında -sizin de ifadenizde olduğu gibi- sosyal medyaya düşen fotoğraflarla Kapadokya’nın nasıl talana uğradığını gördük. Peribacalarının dibine 3-4 katlı betonarme oteller dikildi. İşin içinde AKP’li belediyeler de vardı, kurul üyeleri de vardı. Evet, yıkımlar başladı daha sonra ama 80 yıkım oldu -Sayın Bakan “157.” dedi ama- ve 1.400’ün üzerinde kaçak yapı olduğu tespit edilmiş durumda ve bunların da yapılması lazım. Mesela, 2013 yılında peribacalarının arkasına Uçhisar’da 2 büyük betonarme otel yapıldı, üstelik büyük kaya parçalarının kesilmesine de izin verildi. İzin veren kurul üyeleri görevden alındı, olay yargıya intikal etti ama sonuçta hiçbirisine bir şey olmadı. Vatandaş “Yapanın yanına kâr kalıyor.” diye Koruma Kuruluna kulak asmayıp kaçak yapılarını sürdürdü. Yani devletin sistemi ve adaleti çalışmayınca kamuoyu kendi sistemini hayata geçirmeye başladı. Bir de 2018’de imar barışı da yangını körükledi, Kapadokya’da çok ciddi bir tahribat yaşandı. 2014’te “Göreve saray erkânına yakın bir Kurul Başkanı atandı.” dendi, iddia tabii. Bu Başkan da küçük ölçekli yapılara katı bir koruma uyguladı ama eş zamanlı, Mustafapaşa’da -Azeri bir yatırımcı tarafından- Ajwa Hotel ve Göreme’nin tam merkezinde Carus Hotel, 2 büyük otel yükseldi. İmtiyazlı yatırımlara yine her yolun açık olduğu da böylelikle kayda geçti ve bu Ajwa Hotel’in saraydan izinli olduğu iddia edildi. Bu oteli Develi tarihî köyünden sökülen 55 bin adet taşla kapladılar tarihîymiş gibi bir görünüm vermek için ve Develi Köyü’nün bir bölümünü de böylelikle yok ettiler.

Sayın Bakan, nasıl güvenelim? Bodrum Kissebükü koyu sit alanı olmaktan çıkarıldı ve imara açıldı. İmara açan da ihaleyi alan da ETS Turun patronu olan sizsiniz. Bakınız, sistemi nasıl kurarsanız kurun, eğer sistemi işletmekte görevli olanlar yetkin, adil ve dürüst değillerse ve yukarıdan gelen talimatlarla her türlü etik prensibi ve koruma şartını göz ardı edebiliyorlarsa hazine değerindeki ulusal varlıklarınız geri dönülmez bir şekilde tahrip ediliyor, yok oluyor.

Evet, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanımız da zannediyorum aramızda. 10 Kasım, Atatürk’ümüzün 96’ncı ölüm yıldönümünde bu Kurumda düzenlenen anma töreninde “Harf devrimiyle her şey sıfırlandığı için okuma yazma oranı düştü.” diyen partili Cumhurbaşkanı; ayıptır ve günahtır!

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Vekilim.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Burada Kurumun Başkanı da aramızda. Bir rapor hazırlayın lütfen Sayın Cumhurbaşkanının konuşmasını hazırlayan cahil danışmanlara. Eğer Cumhurbaşkanı gündem değiştirmek için yapıyorsa bilemem veya feshlerinin tarihini bize dayatıyorsa bunu da kabul etmemiz mümkün değildir. Sürekli Osmanlı’yı öne çıkarmak, cumhuriyeti geri plana itmek, hem de Osmanlı’nın özellikle gerileme sürecini övmek bilinçaltında Millî Mücadele ve cumhuriyetle hesaplaşmanın bir tezahürü müdür diye sormak istiyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne ilgisi var?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bugün iktidardaysanız size bu imkânı cumhuriyet sağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne ilgisi var? Siz ecdadınıza saygı duymuyor musunuz?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Osmanlı da bizim, Selçuklu da bizim, cumhuriyet de bizim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Selçuklu değil misin? Osmanlı değil misin?

BAŞKAN – Sayın Çelebi, lütfen...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Atatürk’e her geçen gün...

BAŞKAN – Sayın Vekilim, bir dakika ek süre verdim, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bitiyor efendim.

Atatürk’e her geçen gün artan sevgiden, saygıdan lütfen rahatsız olmayın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Olmuyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Tam aksine, siz oluyorsunuz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – On yedi senedir Atatürk için söylenenler, uygulananlar, algı operasyonları, eğitimler bütün milleti Atatürk’ten uzaklaştırmadı, aksine giderek milleti Atatürk’ün ne kadar büyük bir devlet adamı olduğuna, onu kavramaya, onu anlamaya ve cumhuriyetin değerlerinin ne kadar vazgeçilmez olduğu noktasında kenetledi.

Bakınız, 10 Kasım resmî töreninde vatandaşların içeriye alınmadığına -mümkün değilken- özel bindirilmiş kıtalarla “RTE” sloganları attırılmasına maalesef şahit olduk.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Tamamlıyorum efendim.

Bu kompleksinizi lütfen yenin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sizde var.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Ersoy, buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Vekilim, kendinize bakın, bizimle bir ilgisi yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Atatürk’e hakaret edenleri danışman yaptılar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hanımefendi, bir şeyi düzeltin.

BAŞKAN – İbrahim Bey, lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Atatürk’ün 96’ncı değil, 81’inci ölüm yıl dönümü.

BAŞKAN – İbrahim Bey, söz verdim, lütfen.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Olabilir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Olabilir mi?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Rakamsal olarak yanlış söylemiş olabilirim heyecandan.

BAŞKAN – Sayın Ersoy, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O zaman, sadece söylemde sizinki.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sen kendine bak!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kendime bakıyorum ben!

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Tutanaklardan tekrar düzeltilsin.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyelerimiz, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, çok kıymetli bürokratlarımız, basınımızın güzide temsilcileri; hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ülkemizin tarihî ve kültürel zenginliği dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Bir tarafımızda bilinen en eski ibadet yeri olan Göbeklitepe, diğer tarafımızda şehirlerimizin ortaya koyduğu İslam estetiği vardır. Tüm bu çeşitlilik muhteşem bir kültürel zenginliğe sahip olmamızı sağlamıştır. Ülkemizin her köşesi çok farklı kültürleri, çok farklı medeniyetleri bir arada tutan birer müze gibidir. Bu çeşitlilik hiç şüphesiz ki en büyük zenginliğimizdir. Bu topraklar, kültürel değerlerinin yanında, doğal güzellikleriyle de bir hazinedir. Tüm bu eşsiz hazineleri birlikte ele alarak ülkemizi kültür ve turizm alanında bir marka hâline getirmek için elimizden gelen desteği Bakanlığınıza vermeliyiz.

Sayın Bakanımızın ve çalışma arkadaşlarının gayretlerine hepimiz yakından tanığız. Türk turizmini hedeflediğimiz noktaya çıkarmak için elinden gelen gayreti sarf ederken turizmin ayrılmaz parçası olan kültür ve sanat çalışmalarına da verdiği destek takdir edilmelidir. Biraz önce Sayın Bakanın da sunumunda belirttiği üzere hem turizm hem de kültür alanında önemli işlere imza atılmıştır. Tüm bu gayret ve çalışmalar için kendisine ve Bakanlık çalışanlarına teşekkür ediyoruz. Daha da iyi noktalara gelineceğine inanıyoruz. Biz ülkemizin imkânlarına güveniyoruz ama en büyük gücümüz olarak Anadolu topraklarının zenginliğini görüyoruz. Hem eşsiz doğası hem de asırlar boyunca ağırladığı medeniyetlerle hiç şüphesiz Anadolu insanlığın, hoşgörünün ve güzelliklerin bulunduğu yerdir.

Turizmde rekorlarla dolu bir yıl geçirdiğimiz dile getirildi. Bu noktada, geçtiğimiz yıllarda elde etmiş olduğumuz tecrübeler önemli ve anlamlıdır. Sayın Bakanım, sektörün içinden gelmeniz sebebiyle bizleri 2023 hedeflerine ulaştıracak liyakate fazlasıyla sahipsiniz. Bu hedeflere yürürken ülkemizin en büyük destekçilerinden olacağımızı belirtmek istiyorum.

Sayın Bakanımızın da belirttiği üzere ülkemiz sadece deniz, kum ve güneş değil, sağlık turizmi, spor turizmi, inanç turizmi, dağ turizmi, doğa turizmi gibi farklı turizm alanlarında da rekabetçi bir şekilde varlığını hissettirecektir. Son yıllarda millî güvenliğimiz için attığımız adımları içlerine sindiremeyen odakların Türkiye karşıtı kampanyalarına rağmen turistler ülkemizin güzelliklerini ve misafirperverliğini görmüş, bu kara propagandaların ne kadar yersiz olduğunu ilk elden öğrenmişlerdir. Ziyaretçiler bundan sonra da gelmeye devam edecekler ve bu rakamlar inşallah daha da artacaktır.

Yapılan çalışmalarla turizm alanında yeni bir atılım yapıldığını, geçmişin birikimleriyle sektörün bir dönüşüm hamlesi içerisine girdiğini hep birlikte gözlemliyoruz. Bu yeni anlayışla hedeflenen rakamlara 2023 olmadan ulaşılacağına eminiz.

Kendi vatanımız olduğundan değil, abartmadan söyleyebiliriz ki Türkiye medeniyetler hafızası ve dünyanın en büyük kütüphanesidir. Bakanlığımızın kültür ve sanat alanında da Türkiye'mizi hak ettiği noktalara taşıyacak hamleleri gerçekleştireceğine inancımız tamdır.

Sayın Bakanım, seçim bölgem olan Kayseri'de birçok tarihî alt yapı bulunmaktadır. Altı bin yıl önceye dayanan ilk ticari belgelerin gün ışığına çıkarıldığı Kültepe (Kaniş-Karum) Kayseri'dedir. Yine, İncesu ilçesinde Kara Mustafa Paşa, Bünyan ilçesinde ise Sultanhanı ve Karatay kervansarayları İpek Yolu üzerindeki dinlenme mekânlarıydı. 13'üncü yüzyılda Selçuklu İmparatorluğu döneminde Pınarbaşı Yabanlu Pazarı Pazarören'de kurulmuştur. Aynı zamanda Kayseri'mizin Yahyalı ilçesinde bulunan, dünyanın en yüksek ikinci şelalesi olarak bilinen Kapuzbaşı Şelalesi güzelliğiyle son zamanlarda araştırılan mekânlar arasında yer almaya devam etmektedir. Torosların tepesindeki doğal güzelliklere sahip Kapuzbaşı şelaleleri, suların yıl boyu gür akması ve yüksekliklerinin fazla olması nedeniyle yurdumuzun en büyük şelaleleri arasında yer almaktadır fakat bunca güzelliği bünyesinde bulundurmasına rağmen ilimiz turizm anlamında yeterince adını maalesef duyuramamaktadır.

Saydığım bu değerlerin değil Türkiye özelinde, dünya genelinde tanınması gerekmekte ve bunun için de devletimizin gerekli AR-GE ve tanıtım çalışmalarını yapması gerekmektedir. Kapuzbaşı takım şelalelerinin bir Niagara Şelaleleri kadar tanınması ancak yapılacak devlet destekleriyle mümkün olacaktır.

Kayseri, Erciyes Dağı gibi büyük bir nimete sahiptir. Erciyes Dağı sönmüş bir volkan olup eşsiz görüntüsüyle şehrimizin manzarasını süslemekte, fotoğraf turizmi için Kuş Cenneti, Sultan Sazlığı'yla birlikte âdeta fotoğraf severlere eşsiz bir doğal stüdyo imkanı sunacak potansiyele sahiptir. Aynı zamanda kış ayları boyunca sahip olduğu mükemmel kar dokusu ve ideal eğimiyle kış sporları için biçilmez kaftandır. Her ne kadar son yıllarda AR-GE ve yatırım anlamında ivme kazanılmış olsa da tanıtımı noktasında hâlâ yeterince yol katedilememiştir. Talep ve beklentimiz, ilimiz özelinde ve ülkemiz genelinde gerekli tespit ve çalışmalar yapılarak özellikle de tanıtım ve reklam alanında çalışmaların artırılması ve devlet desteklerinin çoğaltılmasıdır.

Sözlerime son verirken çok Saygıdeğer Bakanıma, Bakan Yardımcılarımıza, çalışanlarımıza hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Erim...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli Plan ve Bütçe Komisyonunun üyeleri, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım ve bürokratlarımız, kıymetli, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Paylan burada olsa iyiydi ama neyse artık, duyacak kayıtlardan.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tutanaklara bakar artık.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şimdi, arkadaşlar, bu, Hasankeyf Artuklu Hamamı, 1.500 ton ağırlığında ve taşınıyor. Bunu biz isteyerek taşımıyoruz. Hasankeyf'te kazı çalışmaları 1986 yılından beri devam etmektedir. Ilısu Barajı alanında kalan 8 adet eserimiz mevcuttur. Bunlardan 7 adedi; Süleyman Han Camisi, Koç Camisi, Kızlar Camisi, Artuklu Hamamı, Orta Kapı, İmam Abdullah Zaviyesi, Zeynel Bey Türbesi 2017-2019 tarihleri arasında yeni Hasankeyf arkeopark alanına taşınmıştır. Tescilsiz yapılardan oluşan eski çarşıdaki dükkânlar El Rızk Camisi'nin taşıma yolunda kaldığı için DSİ tarafından kamulaştırılmış, maliklere kamulaştırma bedeli ödenmiştir. Bu kapsamda olan dükkânlar korunması gerekli kültür varlığı niteliğinde değildir. Hasankeyf halkı için konutların, sosyal donatı alanlarının olduğu yeni yerleşim alanı oluşturulmuş, konutlarda yerleşim başlamıştır. Halkın geçimini sağlaması için yeni yerleşim alanında ticari alan oluşturulmuştur. Eski yerleşim alanında taşınmazları kamulaştırılan vatandaşların kamulaştırma bedeli karşılığında yeni ticari üniteleri satın alarak gelir sağlaması teşvik edilmiştir. Yeni yerleşim alanında taşınan kültür varlıklarıyla oluşturulan arkeoparkın içerisinde Ilısu Barajı kazılarında çıkan eserlerin sergilendiği Hasankeyf Müzesi yapılmış ve ziyarete açılmıştır. Ilısu Barajı ve rezerv alanı altında kalacak 36 adet kazı alanımızdan elde edilen eserlerimizin teşhir ve tanzimi yapılarak ziyarete açılmıştır.

Baraj keyif için yapılmıyor; enerji için, sulama için yapılıyor. Dün Tarım Bakanlığı bütçesi vardı. Diyorsunuz ki: "Tarımda..." Sulanmayınca nasıl olacak? Taşımak da kolay iş değil, herkesin harcı değil.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Büyük devletler yapabilir sadece.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Evet, büyük devlet yapar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Elli yıllık proje için on bin yıllık Hasankeyf’i yıktınız, elli yıl için on bin yılı yıktınız.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Zoru hemen yaparız, imkânsız biraz zaman alır, o kadar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gördük, gördük sütunların nasıl yıkıldığını.

BAŞKAN – Sayın vekiller, lütfen sakın olalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siz taşımada ustasınız.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakın, bu, Harran, Harran evleri, korunuyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hollandalılar mı taşımış ne?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Göbeklitepe... Keşke burada olsaydı Sayın Paylan. Bakın, Beypazarı evleri, şurada dibinizde, gidin bakın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Diyarbakır Sur nerede, Suriçi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Tarihi Taş Konak, bakın, Beypazarı.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Siz mi yaptınız?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Biz koruyoruz. Paylan “Bunları, tescilli evleri yıkıp yerine binalar dikeyorsunuz.” diyor.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Öyle yapıyorsunuz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Yapmıyoruz, biz yapmıyoruz, o eskidendi, geçmiş olsun.

Bakın, Beypazarı...

TUMA ÇELİK (Mardin) – Kim yapıyor onu?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – PKK yapıyor.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Yok öyle bir şey,

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakın, Beypazarı, Safranbolu eski Kaymakamlık binası.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – PKK terör örgütü...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yeni kayyum atadınız, hâlâ onlar mı yönetiyor?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakın, Safranbolu’da bir cami, yine Safranbolu’da bir çeşme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Mardin’de kilise üzerine dökülen betonu göstersenize.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Bakanım on iki ay kazı projesini başlattığı için teşekkür ediyorum memleketimiz için. Bu sene de 60 antik kentte kazı yapılacağını söyledi, çok büyük bir başarı.

Nazilli Kültür Merkezi ve Kütüphane, senelerdir yılan hikâyesi olmuştu, onun açılması için desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hangi kütüphane Sayın Erim?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Nazilli Kütüphanesi, kütüphane şube oluyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Merkezdeki mi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Merkezdeki duruyor yerinde, aşağıya şube, ikinci kütüphane yapıyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hani depreme dayanıklıydı?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şimdilik duruyor, zamanı gelince o da değişecek, kültür merkezi olacak.

Şimdi, Hüseyin Yıldız Vekilimiz konaklama vergisinden bahsetti. Konaklama vergisi bütün Avrupa’da, bütün dünyada olan bir şey. Şimdi, almadan veremeyiz; tulumba bile alıyor, veriyor; tulumba yerden alıyor, veriyor.

Sayın Bakanım, Bodrum Havalimanı’nın üstünden Kazıklı, Akbük’e bir yol var, çok virajlı, duble olması şart değil ama orayı biraz genişletip turizm yolu yapmamız lazım. Çok faydalı olacak, çok istifade edeceğiz o yoldan.

Bafa Gölü’nde Latmos Antik Kenti var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Maden ocağını ne yapacaksın Latmos’taki? Maden ocağı mahvediyor orayı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı olmasın lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Durdurduk; bundan sonra maden ocağı ruhsatı yok.

Buranın üçte 2’si Aydın sınırında, üçte 1’i Muğla sınırında, bunu birleştirmemiz lazım çünkü çok başlı oluyor. Oraya incelemeye gittik, arkadaşları çağırdık, Muğla’dan geldiler Kültürden, Tabiat Varlıklarından ayrı geldiler, 6 tane araba oldu; 3’ü Aydın tarafından... Bunu birleştirip tek bir çatıda toplamamız lazım. Latmos Antik Kenti’nin çoğu Aydın’da yani tamamı Aydın’da kalsa iyi olur.

Şimdi, Faruk Bildirici 11 Temmuz 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından CHP kontenjanından RTÜK üyeliğine seçilmiştir. Seçildiği günden itibaren yoğun ideolojik tutum ve siyasi açıklamalarıyla... (CHP sıralarından gürültüler)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, nedir bu ideolojik tutum? O ne demek ya! Suçlamaya bakın!

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ağabey, öyle, öyle.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sensin ideolojik!

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – RTÜK üyeliğine seçeceksiniz, tekrar seçeceksiniz. Âdeta CHP grup başkan vekili gibi politik bir tutum sergilemiş ve özellikle, son iki televizyon programında, Tele 1 televizyonu, 13 Eylül 2019...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – RTÜK Başkanı 3 yerden maaş almış mı?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 3 maaş aldı mı, almadı mı?

BAŞKAN – Sayın vekiller, lütfen...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Halk TV, 16 Eylül 2019; bir siyasetçi gibi Sayın Cumhurbaşkanımız ve AK PARTİ’yi hedef alan açıklamalarda bulunmuştur.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sor bakalım 3 maaş almış mı, almamış mı?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bununla birlikte, 11 Eylül 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel’le RTÜK Başkanlığını hedef alan, RTÜK Başkanının üyeliğinin düştüğüne dair basın açıklaması yapmış, RTÜK Kanunu’nda yer alan tarafsızlık ilkesini tamamen ihlal etmiştir.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Allah kimseyi haksızlığı savunmak durumunda bırakmasın.

BAŞKAN – Sayın Erim, tamamlayalım lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Yine, kişisel Twitter adresi ve diğer medya araçları üzerinden de sürekli demeç ve açıklamalarda bulunmuştur. Durduk yere olmuyor bu işler.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kendisine sor bakalım 3 maaş almış mı, almamış mı?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Kültür Bakanlığının 2020 bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cemal Öztürk yok mu? “Bekaroğlu çayı konuşmadı.” Falan demiş, çayı, fındığı, bütün Karadeniz’i konuşuyorum. Ben olmasam Cemal’in Karadeniz’i yok olur.

Değerli arkadaşlar, şu anda Bakanlıkla beraber 14 tane kurumun bütçesini görüşeceğiz. Böyle olmaz, böyle bir bütçe görüşmesi olmaz. Salon, bütün koridorlar dolu. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir görüşme yok. Bu, var ya görüşmeme, hani İstanbul’da bir temel atmama töreni oldu ya; bunlar, görüşmeme toplantıları, görüşmüyoruz, örtüyoruz, örtme toplantısı.

Devam ediyorum değerli arkadaşlarım. Şimdi, bu Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu yeni bir bina yapıyor. Bütün şehir merkezlerindeki binaları; resmî binaları, önemli binaları, tarihî binaları yıkıyorsunuz, şehir dışında yeni büyük binalar yapıyorsunuz. Bunun sebebi ne olabilir? Sadece işte cumhuriyet hafızasını yok etmek filan değil; bu, rant, rant, şehir merkezindeki rant, bunu biliyoruz. Bu binaları ne yapacaksınız merak ediyorum. İller Bankasını yıktınız ama bu binaların yerini ne yapacaksınız?

Daldan dala gideceğim. RTÜK Başkanının almış olduğu bu Faruk Bildirici kararı var ya, burada kalmayacak, önümüzdeki dönemde bu çok konuşulacak. Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırma girişimidir bu. Bu kadar söylüyorum.

Sayın Bakanım, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına bir bina yapılıyor, orkestra binası, 1996’da temeli atılmış; niye bitmiyor, ne var onun temelinde çok merak ediyorum.

Bakın, TİKA’yla ilgili de birkaç cümle söyleyeyim: Çok önemli işler yapıyor yani yapıyor, biliyorum, gördüm de fakat şöyle bir şey var: Gidenleri eğitin, Türkiye eşit ilişkilerle giderse oralarda önemli işler yapar, dostluklar tesis edebilir. Tepeden bakma, “ağabey” filan, bu şekilde gitmesin değerli arkadaşlarım. Bunu da bir uyarı olarak söylüyorum.

Vakıflar Genel Müdürlüğüyle ilgili birkaç cümle söyleyeceğim: Dünya kadar...Gerçi “denetim görüşünü etkilemeyen tespit ve değerlendirmeler diyor ama hepsi deve dişi gibi şeyler, niye denetimin görüşünü etkilememiş ayrı bir konu. Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi yıllarca geçmiş olan bir kurum, her sene Sayıştayın bu denetiminden geçerek de niye bu kadar hata yapar merak ediyorum.

Bir soru soracağım: 2 tane üniversite kurdunuz ve bu üniversitelere mevzuata aykırı şekilde para aktardığınız gene Sayıştay raporunda yazıyor. Ya, nasıl bir Türkiye? Bir taraftan Türkiye’nin kısa zamanda gözde üniversiteleri arasına giren şehir üniversitesini yıkıyorsunuz, yok ediyorsunuz,

Halk Bankasını üzerine saldınız öbür taraftan da hiçbir şey yapamamış. Bakın, kurulmuş, bugüne kadar –isimlerini vermeyeyim bu üniversitelerin- bir şey yapamamış, şehir üniversitesi gibi kendini gösterememiş üniversiteler kanuna aykırı bir şekilde para aktarıyorsunuz.

Şimdi, restorasyonlardan söz ettiler. Ya, bir felaket restorasyonlar değerli arkadaşlarım. Birkaç tane örnek vereceğim, tuhaf bir şey söyleyeyim, bu da Sayıştaydan: Şişli’de 776 ada 6667 parsel otopark olarak kiraya verilmiş; ya, otel, ofis ve iş yeri olmuş. Sayıştay denetçileri tespit ediyor. Bu nasıl bir iş ya? Bu, yağmanın en temel şeyi.

Bakın, onlarca örnek var. Vlor Han Projesi, 2 tane şeyi birleştirdiler, butik otel yapılmış. Ocaklı Ada Kalesi, Şile; Süheyl Bey Camisi, Tekfur Sarayı, Anamur Mamure Kalesi, Mesneviyhane Camisi, Mimar Sinan Külliyesi, Ayasofya Orhan Camisi, Hatay Arkeoloji Müzesi, Roma Mozaikleri, İshakpaşa Sarayı, Sümela; buralar felaket değerli arkadaşlarım yani kötü örnekler, yok etme, tarihi yok etme projeleri bunların tamamı. Bunları da konuşalım Sayın Vekilim.

Değerli arkadaşlarım, şimdi esas konuşma metnine geliyorum. Ya, sizin Cumhurbaşkanı 2017’de şöyle bir açıklama yaptı –Kültür Bakanlığını konuşuyoruz ya- dedi ki: “Medyadan sinemaya, bilim ve teknolojiye hukuka kadar pek çok alanda hâlâ en etkin yerlerde ülkesine ve milletine yabancı zihniyetteki kişilerin, ekiplerin, hiziplerin bulunduğunu biliyoruz. Bu durumdan da büyük üzüntü duyuyorum. Dün hedefimiz belki sadece bir avuç inançlı, imanlı, bilgili, birikimli nesil yetiştirmektir; bugün ise bulunduğumuz yer çok farklı, hem de hedefimiz çok çok farklı. Siyasi iktidardayız ama maalesef, sosyal ve kültürel olarak iktidar olamadık.” Olamazsınız, mümkün değil. Bu kafayla, bu yaklaşımla, sadece bu cümlelerden hareket ederek yani ülkenin bir grup insanını yabancı, öteki, gayrimillî, terörist, kötü ilan eden bir Cumhurbaşkanı’nın, Başbakanın yönetimindeki bir ülkede kültür filan üretmek mümkün değil. Çoğulculuğun olmadığı bir yerde kültür üretmek mümkün değil.

Bakın, devlet eliyle kültür üretmenin çok acı örnekleri mevcuttur. Faşist Almanya örneği mevcuttur, Çin örneği mevcuttur, Sovyetler Birliği örneği mevcuttur; kültür filan üretilmemiştir, üretilemez de. Devlet zaten kültür filan üretmez, vazgeçin bu sevdadan değerli arkadaşlarım. Bakın, siz zaten kültür ile yaşam tarzını da birbirine karıştırıyorsunuz. Elitizmle mücadele ediyorsunuz, buradan bir sağ popülizm ortaya çıkarıyorsunuz ama yeni bir elit oluşturdunuz ama kültürle filan ilgisi yok. Paranın verdiği, işte biraz da inanç sosuyla bambaşka yaşam tarzı olan ama eleştirdiğiniz elitlerden de hiç de farkı olmayan, onlar kadar da israf eden... Siz yapıyorsunuz, harcıyorsunuz, gösteriş yapıyorsunuz, diyorsunuz ki bunun adına: “Efendim, itibarda tasarruf olmaz.” “Olur mu efendim, itibar bu.” Filan diyorsunuz, öbürüne ise yaptığı işi haram görüyorsunuz, kötü görüyorsunuz. Böyle bir anlayışla, bu kafayı değiştirmedikçe kültür filan üretmek mümkün değil.

Bakın, değerli arkadaşlarım, bu camianın, sizin partinizin de üzerine oturduğu kesimin geçmişinde büyük isimler var ya. On sekiz seneden beri iktidarsınız, bir tane, bir tane, Allah için bir tane söyleyin; bir önemli yönetmen söyleyin dünyaya açılabilen, bir büyük şair, bir romancı; bir şey gösterin ya, ressam, bir şey... Yeni bir Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, nerede? Yok.

Kendi festivallerinizi yaptınız, gittiniz kendi ödüllerinizi koydunuz, saraya çağırdınız. Yahu saraya sanatçı çağrılır mı, saraya sanatçı çağrılır mı? Sanatçı ezilir mi? Şair ezilir mi? Romancı ezilir mi? Buradan kültürel iktidar kuracaksınız! “Kültürel iktidar” diye bir şey olmaz zaten değerli arkadaşlar. Böyle bir şey yok. Bir toplum yaşar orada, inançlarıyla, düşünceleriyle, değerleriyle, maddi dünyayla karşı karşıya gelir, şehir üretir, mimari üretir, kent üretir, dil üretir, şiir yazar, sinema yapar, kültür bir bütün olarak budur. İdeolojik bir şekilde “Bu kültür iyi, o kötü. Onlar hain, ben iyiyim, ben melaikemim, bu dünyada, öbür dünyada da benim önüm açık.” Böyle bir yaklaşımla, sen-ben yaklaşımıyla kutuplaşma olur, kavga olur, bir toplum yok olur. Aynen, bütün değerler yok edildi bu şekilde ve bir tane değer yok.

Çıksın söylesin, “Şöyle dünya çapında bir tane romancı yetiştii.” filan desin, böyle bir şey maalesef yok değerli arkadaşlarım. Bir de yaşam tarzıyla kültürü filan da karıştırmamak gerekir. Bu konuda da size bir kelime söylemiş oldum.

Değerli arkadaşlarım, turizmle ilgili de ben birkaç cümle söyleyeceğim. Karadeniz üzerinde konuşacağım.

Bakın, elbette Türkiye’nin paraya ihtiyacı var, koca bir ülke işte, açıklarımız var, sıkıntılarımız var, problemlerimiz var.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Vekilim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani biraz daha ihtiyaç var yani bunları kabul ediyoruz ve hizmet sektörü, turizm, bunlardan önemli bir alan ama her şeye para gözüyle bakmayın değerli arkadaşlar. Her şeye para gözüyle baktığınız zaman ortaya çıkan şey turizm filan olmuyor. O ülkenin yok olması anlamına geliyor.

Bakın, şimdi, Doğu Karadeniz’de turizm, işte, çay olmadı, sanayi olmadı, niye olmadı, onu da bilmiyorum. Niye sanayi olmadı? İşte bir başbakan, ondan sonra bir başbakan daha, kırk seneden beri Türkiye’yi Rizeliler yönetiyor Mesut Yılmaz’dan başlayarak, hiçbir şey de olmadı maalesef.

Şimdi “turizm” filan deniyor, “iyi turizm”. Peki, nasıl yapacağız? Altyapı. Turizm altyapısı oluşturuyoruz diye bir Karadenizli dağlarını, vadilerini, hepsini yok ediyor. Dozerleri, canavarları... Olmaz değerli arkadaşlarım.

Bakın, bir iki şey okuyacağım size; vatandaşın söylediği birkaç cümleyi okuyacağım. Ondan sonra da sözünü bitireceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İzin verir misiniz.

BAŞKAN – Ek süre veriyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne diyor, bakın, Nuray Çakmak: “Biz dağımıza taşımıza dozerin değmesini istemiyoruz. Yaylamız bozulur, güzelliğimiz gider. Yaylayı yaylaya bağlayacaklar, buralarda oteller yapacaklar. Biz kalabalık, yabancı insan istemiyoruz. Kalmak isteyen olursa küçük ev pansiyonlarında kalsın. Onu da bizden yerli birisi yapsın. Yol genişlesin, itirazımız yok ama bizi yayladan yaylaya bağlamayın.”

Bir başkası şunları diyor: “Buraya aşağıdan gelen yolu genişlettiler. Ona itirazımız yok ama asfalt olmasın, parke taş döşensin, yanlara istinat duvarları yapılmasın. Lütfen yapılmasın. Hayvanlar bir yerden bir yere gidemiyor.” Ya, bu insan yaşam tarzını savunuyor. Turizmde bu insanın yaşam tarzını güçlendireceksiniz, destekleyeceksiniz, turist geleceksa öyle gelecek Doğu Karadeniz’e. Düşük yoğunluklu gelecek değerli arkadaşlarım.

Burada çok ince bir şey söylüyor insanlar. Bu insanlara kulak vereceksiniz. Şu anda Doğu Karadeniz yıkılıyor. Cemal Öztürk’e söyleyin, yıkılıyor, dağlar yıkılıyor. Böyle bir şey olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Buradan kimseye bir hayır gelmez. Size de gelmez. Turizmde olmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biraz esnek olun Sayın Başkan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Son iki cümlem için bana bir izin verir misiniz? Son iki cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, siz Antalya’da, şurada burada kazanıyorsunuz, hâlâ şeyiniz var mı, bilmiyorum, otellerinizin olmaması lazım, Bakansınız, devretmişsinizdir ama Doğu Karadeniz bambaşka bir şey.

Bakın, yıllardan beri Uzungöl ve Ayder diye bir şey var. Bakın, ne diyor Cumhurbaşkanımız: Biz Ayder’i, Uzungöl’ü kirlettik. Başka bir şey de demişti: “İstanbul’a ihanet ettik.” Bak, Cumhurbaşkanı bile bunu gördü. Ayder ve Uzungöl örneğine bakarak lütfen Doğu Karadeniz’den elinizi çekin, elinizi çekin. Bu hâliyle bırakın, on sene sonra, yirmi sene sonra bulunmaz bir kıymet olarak kalacak. Yapmayın lütfen yol, istemiyorum!

BAŞKAN – Tamam Sayın Vekilim.

Çok teşekkür ederiz.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın temsilcileri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, Dünya Turizm Örgütü’nün 2020 yılında dünya turizm gelirinin 2 trilyon dolar olacağına ilişkin tahmininin de etkisiyle her ülke bu büyük pastadan pay alma veya aldıkları payı büyütmeye mücadelesine etkin bir şekilde girmiştir. Bu durum göz önüne alındığında şüphesiz ki dünyanın en güzel coğrafyasında yer alan Türkiye’de turizm gelirlerini arttırmak ve âdeta bacasız bir fabrika olan turizmden en büyük payı alma çabasında da olmalıyız. Şimdi sizlere bu noktada bazı tespitler sunmak istiyorum.

Sayın Bakan, 2015 yılından günümüze, ülkemiz turizm gelirleri önemli ölçüde azalmıştır. Üstelik bu azalma, gelen ziyaretçi sayısının 46 milyonu geçtiği 2018 yılında da devam etmiştir. 2015 yılında 41 milyon ziyaretçi girişi neticesinde 31,5 milyar dolar turizm geliri elde edilirken 2018 yılında 46 milyon ziyaretçiye karşılık ancak 29,5 milyar dolar turizm geliri elde edilebilmiştir.

Türk lirasında 2018 yılında meydana gelen değer kaybı elbette bu gelişmeyi etkileyen nedenlerden birisi olmuştur. Ancak Türk lirasının değerine ilişkin olumsuz gelişmelerin nispeten kısıtlı olduğu yıllarda da turist başına ortalama harcama rakamında gerileme kaydedilmektedir. 2003 yılında turist başına ortalama harcama rakamı 850 dolar iken bu rakam 2018 yılında 647 dolara kadar gerilemiştir. Bu belirgin düşüş, turizm sektörümüzün performans kaybının ve ülke genelindeki kötü yönetimin açık bir göstergesidir.

Gelen turist sayısına baktığımızda, 2018’de gelen turist sayısında son yılların en yüksek değerine ulaşılmış. 2019’da da benzer biçimde seyrediyor bu. Turizm gelirlerine baktığımızda, 2018’de elde edilen gelir, 2012 seviyesinde kalmış. 2019’un da aynı şekilde tamamlanacağı tahmin ediliyor. Yani gelirlerin artırılması için mutlaka tedbirlerin alınması gerekiyor.

Turist başına gelire gelince; 2013 ve 2014 hariç, turist başına harcama değeri her yıl gerilemektedir. Bu tutarın artırılması için Bakanlığın tedbirler almaya çalıştığı ama sonuç alınmadığı da görülmektedir.

Turizmde dünyadaki yerimiz ve sebepleri: Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayımlanan 2019 Seyahat ve Turizm Rekabet Endeksi'ne göre ülkemiz 140 ülke arasında 43'üncü sırada yer almaktadır. Bu ortalamada iyi gibi görünen değerlerin oluşmasına katkı sağlayan olumlu faktörler, altyapıda 38'inci sıra, doğal ve kültürel kaynaklar 27, turizme verilen öncelik 39, hava ulaşım altyapısı 20, turizm hizmet altyapısı 37'nci sıra ve ortalamanın altına inmemizi engelleyen fiyatlar rekabetidir.

Yıllardır yapılan maliyetli yatırımlara ve ucuz fiyatlarımıza rağmen, bizi sıralamada aşağı iten faktörler ise iş ortamında 71'inci sıradayız, güvenlikte 125, sağlık ve hijyende 65, insan kaynaklarında 97, bilgi teknolojilerinde 71 ve çevresel sürdürülebilirlikte de 126'ncı sıradayız. Bu sıralamalar, sadece turizm ile ilgili sorunlarımızın değil, dış politika, adalet, güvenlik, özgürlükler ve çevre gibi temel konularda son yıllarda yaratılan kötü tablonun da bir yansımasıdır.

İç turizme geldiğimizde turizm sektörüyle ilgili en temel sorunlardan birisi de yerli turiste uygulanan fahiş fiyatlardır. Vatandaşlarımızın da yurt dışından gelen turistler gibi iyi bir tatile makul fiyatlarla erişiminin sağlanması iktidarın bir görevidir. Birçok vatandaşın Yunanistan'da tatil yapmayı daha kolay ve ucuz buluyor olması karşısında Bakanlığın bazı tedbirler alması mutlaka gerekmektedir. Geçmişte bu yönde bazı girişimlerde bulunulduğu, ancak düzenlemenin tamamlanmadığı bilinmektedir.

Sayın Bakan, bilindiği gibi konaklama vergilerinin genel olarak uygulama gerekçesi, bir kente gelen turistlerin o kentin park, bahçe, yol, çöp toplama, itfaiye hizmetlerinden faydalanmaları karşılığında bunun bedelini ödemelerine dayanmaktadır. Yeni getirilen yasayla konaklama hizmeti verilen yerlerden konaklama vergisi alınacak fakat gelir ne yazık ki yerelde bu yükü çeken belediyelere değil, merkezi bütçeye aktarılacaktır. Bu çerçevede konaklama vergisi sektör temsilcilerinden acilen görüş alınmalı, bu düzenlemedeki oranlar adil olmalı, ayrıca dünya ölçeklerinde ve örneklerinde olduğu gibi bu verginin geliri mutlaka hizmet veren belediyelere bırakılmalıdır.

Sayın Bakan, Kültür ve Turizm Bakanlığınca, 2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında iç turizmi ölçme sistemi oluşturulacağı belirtiliyor. Buna göre, Bakanlığın yerli turistin nereye gittiğini, hangi oteli tercih ettiğini takip edeceği belirtiliyor. Böyle bir sisteme neden ihtiyaç duyulmuştur? Vatandaşın nereye, ne zaman gittiğini, hangi oteli tercih ettiğini cep telefonu şirketlerinden istemenin özel hayatın gizliliğini ihlal eden ve Anayasa'ya aykırı bir düzenleme olacağı açık değil midir?

Sayın Bakan, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları buradalar; onlar mutlaka turizmin gelişmesi için gerekenleri yapacaklardır, turizmden en iyi payı alacak bir sistemi kurmak için çalışacaklardır. Ancak bu noktada, ben de size, bir ülkenin turizmi hangi şartlarda gelişmez, ondan bahsetmek istiyorum: Kendi iç barışını sağlayamamış bir ülkede turizm gelişmez; hukuku, adaleti kendi içerisinde yerleştirememiş, gelir eşitsizliğine çözüm bulamamış bir ülkede turizm gelişmez; ülkenin siyasilerinin, kendilerine oy vermeyenleri "terörist" ilan ettiği bir ülkede turizm gelişmez; demokrasisini oturtamamış, onlarca gazetecinin tutuklu olduğu bir ülkede turizm gelişmez; dış politikada yüzünü "sıfır sorun" ilkesinden "sıfır sorun" politikalarına dönen ülkelerde turizm gelişmez.

Değerli arkadaşlar, bir diğer konu: Yetkililer, konuştuğunda sürekli artan turist sayılarından bahsetmektedir. Her şeyin, değerinin altında verildiği; üç kuruşa bir hafta, sınırsız şekilde, en ucuza yenilen, içilen, eğlenen bir ülkede, evet, turist sayısı artar ama arkadaşlar, unutmayın ki o ülkede turizmin getirisi ve kalitesi düşer. Yani birçok ülkeden turist çekiyorsunuz fakat sizden daha az turist sayısına sahip ülkeler daha büyük gelir elde ediyor; böyle bir turizm sadece pastadan pay almak değil, karın tokluğuna ter akıtmaktır.

Açıkça söylüyoruz, bunları kabul edelim: Gerek turizm master planlarımızın eksikliği gerekse yetersizliği noktasında ülke olarak gerçekten çok yol alamadık, turizmi on iki aya da yayamadık. Tabiri caizse turizmi “her şey dâhil” ameliğinden kurtaramadınız Sayın Bakan. Turizm vizyonunuzu deniz turizminden öteye taşıyamadınız. Turizmin üstünden yük almak, turizmciye yol göstermek, destek olmak yerine, artan vergilerle turizmciye ek yükler bindirdiniz.

Bakınız, Muğla ilimizin nüfusu yaz aylarında 5 milyona yaklaşıyor Sayın Bakan. Sadece Türkiye’den değil, dünyanın her yerinden milyonlarca insan Muğla’ya geliyor. Koskoca devlet tüm yükü Büyükşehir Belediyemize yüklemiş, “1 milyonluk bütçeyle 5 milyon insana hizmet et.” diyor.

Bir diğer konu, Sayın Bakan, bir Bakanlığımız -Çevre ve Şehircilik Bakanlığında da dile getirdik- MUÇEV diye Muğla’da bir şirket kurmuş, özel bir şirket. Bu şirket, yasa gereği, Büyükşehir verilmesi gereken bir sürü kıyı, tesis ve alana konmuş; elde ettiği gelir muazzam fakat Muğla’nın gelirini alıyor ve ne kadarını Muğla’ya harcıyor ne bilen var ne söyleyen, belli değil.

Sayın Bakan, yine Muğla’yla ilgili bir konuyu aktarmak istiyorum: Gökova. Gökova, Kaptan Cousteau’nun “yeryüzü cenneti” diye tarif ettiği bir yerdir. 1945’te bir grup yazarçizerin başlattığı ve yıllar içerisinde turizm sektöründe rakipsiz bir destinasyona dönüşen “Mavi Yolculuk”, bölgenin ve Türkiye’nin hayran olunan bir marka değeridir. Her yıl, çoğunluğu yöre işi binlerce yat ve guletler Gökova’nın cennet koylarında on binlerce turist dolaştırır. Yat turizminin getirisi yüksektir; bu bakımdan, otel konaklamalı turizm, yat turizmiyle kıyaslanamaz.

Yat turizmi, marinalarıyla, tersaneler ve çekek yerleriyle, tedarikçileriyle, kaliteli h i z m e t personeliyle bölgedeki on binlerce ailenin de ekmek kapısıdır. Yat turizmi, bu özellikleriyle, sezonluk değil; yılda on iki ay hizmet üreten ve ekonomi yaratan bir sektördür. Böylesine önemli destinasyonun olmazsa olmazı ise temiz ve yapılaşmaya açılmamış, bakir koylardır. İktidarın, Gökova’yı betona boğması, yalnızca böylesine değerli bir turizm destinasyonunu yok etmekle kalmayacak, yüz yıllarca telafi edilemeyecek doğa katliamını da peşinde getirecektir. Muğla, tarihi değerleriyle, doğal güzellikleriyle, kültürel zenginlikleriyle bir hazine. Gelin, Gökova’ya bir hançer de siz sokmayın Sayın Bakan.

Sayın Bakan, biraz da ülkemizi derinden etkileyen İngiliz Thomas Cook şirketinin iflası ve Türkiye’ye etkileri hakkında önerilerimizi aktarmak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – İki dakika verirsiniz, birkaç önerim olacak.

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Tabii.

Birincisi: Thomas Cook şirketinin tasfiye sürecini yakından takip ederek Türkiye’de alacaklı turizm işletmelerini bilgilendirmek, işletmelerin karşılaşmaları muhtemel mali ve hukuki sorunlar konusunda çözüm üretmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde süratle bir koordinasyon ve danışma merkezi kurulmalıdır.

Thomas Cook şirketiyle çalışan işletmelerin bulunduğu İstanbul, Antalya, Aydın, Muğla, İzmir ve ilgili diğer illerin Kültür ve Turizm İl Müdürlüklerinde mahallî ticaret odaları ve sektörle koordineli çalışarak konuya ilişkin süreçte gerekli bilgilendirmeleri yapmak ve alacaklı işletmelere yardımcı olmak üzere irtibat birimleri oluşturulmalıdır. 7183 sayılı Kanun’a eklenecek geçici bir maddeyle,

Thomas Cook şirketinden olan alacakları tahsil edilinceye kadar ya da en azından bir yıl süreyle turizm payından muaf tutulmaları sağlanmalıdır; bunun için, 7183 sayılı Kanun'da süratle değişikliğe gidilmelidir.

7183 sayılı Kanun'la kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, kanunun 4/d-1 maddesi kapsamında, turizmin ülke ekonomisindeki payının artırılması amacıyla turizm işletmelerine destek ve kaynak sağlayabilmektedir. Ajansın faaliyetlerinin finansmanında kullanılmak üzere ihdas edilen turizm payı, kasım ayında ödenmeye başlayacaktır; bu kapsamda, fondan Thomas Cook mağduru işletmelere destek sağlanarak rahatlatılmaları uygun olacaktır. Fonun bu konuda henüz yeterli bir kaynağı olmayabileceğinden, bankalardan kredi alınabilir. Fon, bu işletmelere sağlayacağı desteğin bir bölümünü hibe olarak vermektedir.

Bir diğeri: Sektöre bir yıl ödemesiz, üç yıl vadeli ve düşük faizli olarak banka kredisi sağlanmalıdır; teminat problemi Kredi Garanti Fonu ve ajans üzerinden çözümlenmelidir.

Gelecekte yaşanması muhtemel benzer olaylar nedeniyle turizm işletmelerinin zor durumda kalmasını önlemek amacıyla, işletmelere herhangi bir prim yükü getirmemek kaydıyla, ajansın kaynakları kullanılmak suretiyle turizm sektörü alacak sigorta sistemi kurulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Son bir şey kaldı Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Lütfen efendim, lütfen...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Son olarak, iflastan turizm sektörünün en az şekilde etkilenmesinin sağlanması amacıyla, Thomas Cook'un tasfiyesi nedeniyle boşalacak kapasitenin doldurulması için Kültür ve Turizm Bakanlığınca yurt içi operatörü ve hava yolları ile başta İngiltere olmak üzere turist potansiyeli bulunan tüm ülkelerin önde gelen tur operatörleri ve hava yolu şirketleri nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Girgin.

Sayın Tiryaki, buyurunuz efendim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlığın değerli bürokratları; Türkiye Büyük Millet Meclisine hoş geldiniz.

Sevgili basın mensupları, sevgili milletvekili arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Çok ayrıntılı bir konuşma yapmayacağım ama içimi yakan bir şey var, Batman Milletvekili olarak: On iki bin yıllık bir tarih göz göre göre sular altında kalıyor. Evet, iktidara yakın olanlar 3 parça eseri taşıyarak kurtardıklarını düşünüyorlar oysa bu havzanın yüzde 10'u bile ortaya çıkarılmış değil. Hasankeyf için o kadar çok yerde, o kadar çok konuştum ama benden daha iyi anlatan biri var, müellifini bilmiyorum, onu sizinle paylaşacağım. Ondan önce, birkaç resim göstereyim: Dünyadaki en önemli tarihî destinasyonlardan biridir Hasankeyf; bakın, hâli bu. Geçen hafta tarihî çarşayı yıktınız! Bu da tarihi, betonun altına gömdüğünüzün resmidir, Hasankeyf'in durumu budur.

Ben müellifinden özür dileyerek -çünkü adını bilmiyorum- yazdığı şiirimsi bir yazı var, onu sizinle paylaşacağım; emin olun, hepimizden daha iyi anlatıyor: “Adım Hasankeyf, 12 bin yaşındayım. Henüz Asurlular yokken, Urartular yokken, Sümerler, Babililer, Gutiler, Hurriler, bunların hiçbirisi yokken ben vardım. Daha İbrahim doğmamışken, Zerdüş doğmamışken, Yunus, Musa, İsa ve Hazreti Muhammed doğmamışken ben vardım. Avesta yokken, Tevrat yokken, İncil ve Kur'an yokken ben vardım. Tanrı, evreni ve insanları; insanlar, medeniyetleri; medeniyetler, beni yarattı. Gördükleriniz

içinde benden daha eski olan tek şey, beni beslemek ve doyurmak için yaratılan Dicle Nehri'nin şiiir gibi akan sularıdır. Mezopotamya dediğiniz ne ki? Torunum yaşında sayılır. Kral Dakyanus'tan kaçan o yedi genç ve bir köpek, Ashâb-ı Kehf, benim mağaralarımda saklandılar; üç yüz dokuz yıl uyudular koynumda. Her gece üstlerini örtüyordum hastalanmasınlar diye, o tertemiz alınlarını okşuyordum; o imanlı yüreklerine korku düşmesin diye o yedi delikanlıya kahramanlık ninnileri okuyup kendilerine cesaret aşıliyordum. Avesta, benim serin gölgemin altında yazıldı. Ben ilham kaynağı olmasaydım, nasıl edebilirdi Zerdüşť onca güzel sözü? Ahura Mazda'nın ilahî buyruğuydu: 'Bana hiç zarar vermedi Bilge Zerdüşť. Bir çakıl taşıma bile zarar vermedi, veremezdi. Ahura Mazda yasaklamıştı. İlk beni sevmeyi öğretmişti.' 'Hasankeyf'i inciten Tanrı'yı incitmiş olur. Hasankeyf'in kıymetini bilen, Tanrı'ya yakın olandır. O hâlde Hasankeyf'i koruyun, Dicle'nin sularını kirlletmeyin.' Buydu ilk âyetleri Avesta'nın. İbrahim doğduğunda adını ben koymuştum. 'Bra-xîm' yani 'mağaranın kardeşı'. Ebese oluyorum; kardeşı Harran'ın da aynı şekilde. Abraham ve Harran, bu iki kardeşı ben büyüttüm, temel eğitimlerini ben verdim, onlara Tanrı'yı anlattım, Tanrı'nın bana öğrettiklerini ben de onlara öğrettim. Makedonya Kralı Büyük İskender'e seferinde ben yol gösterdim. Selahaddîn Eyyubî'ye Kudüs'ün yolunu ben açtım. Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'a ata binmeyi ben öğrettim. Kerimxan Zend'i ta Afganistan'lara ben sürdüm. Ahmed-i Xanî'ye, Fakih-i Teyran'a o şiiirleri ben yazdırdım. Benim suyumdan içmeseydi hiç o kadar güzel olur muydu Adiabane Kraliçesi Helena? Tam on iki bin yıllık hayatım sizin barbarlığınız yüzünden sona eriyor.. Tam on iki bin yıl depremlere dayandım; sellere, savaşırlara hatta sayısız istilaya. Şimdi ise kurban ediliyorum 3 kuruşluk ranta."

Lütfen, Hasankeyf'e sahip çıkalım, henüz Hasankeyf için geç değil diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelik, buyurun lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, çok değerli bürokratları; Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesi görüşülüyor. Sabah Sayın Bakanın sunumunu dikkatle izledik. İcraatlarını baştan sona anlattı ama tabii ki icraatların yeterli olduğu söylenemez. Bundan sonra Bakanlık, takip eden yıllarda 2020, 2021 performansını artırarak icraatlarını çoğaltmasının yollarını araştırmalıdır, örgütsel yapısını da buna göre kuvvetlendirmeli ve Bakanlık bünyesinde güçlü bir denetim mekanizmasıyla, yönetimiyle yapısını kuvvetlendirmelidir.

Bu arada bu yıl içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak iki oluşum daha gerçekleşti. Bir tanesi Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, diğeri de Kapadokya Alan Yönetimi. Şimdi, biz bunlarla ilgili muhalefetimizi Genel Kurulda da yapmıştık. Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulabilir, bu kendi bünyesi içerisinde sektörü destekler mahiyette bir yapı olarak çalıştırılabilir ancak bunun başına gelen kişinin nasıl FETÖ'yle mücadele iradesini ortaya koyduğu da izahtan varestedir. Bunları da heyetin dikkatine sunuyorum.

Kapadokya Alan Yönetimi: Aslında, yine burada biz muhalefetimizi yapmıştık. Kapadokya bölgesi denilen Nevşehir orijinli bölgenin içinde birtakım yönetimler var, yerel yönetimler var, belediyeler var, Nevşehir Özel İdaresi var ve bunun yanında ayrıca kurulmuş olan birtakım doğal sit veya tarihî sit oluşumları var. Şimdi bunların hepsini ortadan kaldırıp onun yerine Kapadokya Alan Yönetimi adı altında belediyelerden, valilikten ve özel idareden ayrı olarak yeni bir teşkilatlanmaya gidilmesi ve bu yönetimin de doğrudan merkeze bağlı olarak örgütlenmesi ve müstakilen bütçe tefriki ayrı bir tartışma konusudur. Acaba bu burada kalacak mı, başka bölgeler için yeni alan yönetimleri oluşturulacak mı ve böylece bir yönetme kargaşasına Türkiye sokulacak mı, bunu da dikkatinize sunuyorum.

Diğer taraftan, ben Mersin Milletvekili olarak Mersin'in kültür ve turizm yapısına da kısaca değinmek isterim. Biliyorsunuz, Mersin Adana ile Antalya arasında bulunan ve Akdeniz'in en güzel kıyılarından olduğu, tarihi alanlarının olduğu çok önemli iktisadi, kültürel, sınai gelişmişliği de kayda değer bir ilimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ancak gerek Antalya'ya bakış gerekse Adana'ya bakış her zaman ihmal edilmiş bir il olarak karşımıza çıkıyor. Sadece biz Tarsus'u değerlendirebilsek, Tarsus'ta öyle turizm ve kültür kapasitesi var ki bunun inanılmaz ölçüde ülkemize katkı yapacağına ben inanıyorum. Saint Paul'un ve Ashâb-ı Kehf'in olduğu Tarsus ilçemiz çok önem arz ediyor. Bunun yanında Kazanlı Projesi yok, havaalanı henüz bitirilmiş değil Mersin'e ait. Bunun yanında daha keşfedilmemiş şelaleleri, doğal alanları, güzelliklerinin olduğu bir il ve tarımda da kapasitesinin çok üstünde üretim yapabilen bir il olmasına rağmen maalesef...

BAŞKAN – Sayın Çelik, çok teşekkür ediyorum efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, iki dakika...

BAŞKAN – İlave süre veremiyorum, maalesef Sayın Çelik, kusura bakmayın, teşekkür edip kapatalım lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Yani bunlara dikkatinizi çekiyorum, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kısa bir açıklama yapmak için söz aldım.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Genel Kurulda Plan ve Bütçe Komisyonundan çıkan bir torba yasa görüşüldüğü için oraya da katıldıklarına ve yanlış anlaşılmalarmaları rica ettiklerine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, Genel Kurulda torba yasa görüşmeleri devam ediyor ve o torba yasa da Komisyonumuzda görüşüldü. Düünden başlayarak -geçen hafta da vardı- aşağıya iniyoruz, Genel Kurulda konuşmalarımızı yapıyoruz veya çalışmalarımızı yapıyoruz. Sayın Bakan ve değerli bürokratlar bu konuda yanlış anlamasınlar, maalesef, Komisyonumuz bir yasa makinesi olarak görünüyor, torba yasalar hep buradan geçiyor, Bakan Yardımcılarımız çok iyi bilir. Biz de bir aşağıya bir yukarıya koşturuyoruz. Sayın Başkanın ve sizlerin de bu anlamda bununla ilgili yanlış anlamamanızı rica ediyoruz.

Ama Sayın Başkan şu konuda eleştirim var: Bizler bu Kültür Bakanlığı bütçesinin artırılmasını istiyoruz mesela bu konuda 1'inci partiyi ikna etmemiz gerekiyor yani "Bu bütçeyi artıralım." diye önereceğiz mesela. Konuşmalarımızı yapıyoruz ama 1'inci partinin tribünleri boş yani kimi ikna

edeceğiz biz? Sayın Bakan da eminim bütçesinin artmasını istiyordur. Yani bu anlamda bizim ikna edeceğimiz insanların da milletvekillerinin de görüşmeler sırasında burada olması önemlidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii, onların da bir kısmı Genel Kurula indiler. Şimdi böyle bir sıkıntıyı bizim... Tabii aşağıda vergi paketi var, Komisyonumuzdan geçen bir paket.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konaklama vergisi bir de.

BAŞKAN – Dolayısıyla bazı arkadaşlarımız oraya gidiyorlar, artık bu şekilde götüreceğiz.

Çok teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri(Devam)

a)Kültür ve Turizm Bakanlığı(Devam)

b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu(Devam)

c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü(Devam)

ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü(Devam)

d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı(Devam)

e)Vakıflar Genel Müdürlüğü(Devam)

f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı(Devam)

g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı(Devam)

ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu(Devam)

h)Atatürk Araştırma Merkezi(Devam)

ı)Atatürk Kültür Merkezi(Devam)

i)Türk Dil Kurumu(Devam)

j)Türk Tarih Kurumu(Devam)

k)Kapadokya Alan Başkanlığı(Devam)

BAŞKAN - Sayın Şimşek, buyurun lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, öncelikle yeni bütçeniz hayırlı uğurlu olsun.

Tabii, biz her Bakanlığın bütçesinde öncelikle o Bakanlığın sorunlarının konuşulmasını isteriz ama maalesef, yaklaşık her gün benzer şeyleri konuşuyoruz. Bir gün kayyumlar tartışılıyor burada, bir gün “Niye bize Türk vatandaşları deniliyor? deniyor. Biz eğer Türk vatandaşlığını ve Türk milleti kavramını tartışmaya açarsak yarın bundan rahatsızlık duyanlar “Bu ülkenin adı niye Türkiye?” diye bunu da buralarda gündeme getirmeye çalışacaklardır. Ben bunlara şunu söylüyorum: Biz bin yıldır bu topraklarda yaşıyoruz, bu coğrafyada yaşamamızın bir bedeli vardır, bunu yıllardır ödüyörüz, Müslüman Türk’ün burada yaşamasının elbette bir bedeli var, ödemeye de devam edeceğiz, bundan rahatsız olanlar da olacaklar. “Türk olmak zordur çünkü dünyayla savaşırsın, Türk olmamak daha zordur çünkü Türk’le savaşırsın.” Fatih Sultan Mehmet Han’ın bir sözüdür bu. Mustafa Kemal Atatürk’ün de...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani benim söylediklerimi eleştiriyorsunuz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - Ben sizi dinledim kardeş, siz de bizi dinleyin lütfen, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz de bağırdınız orada, bağırdınız orada, sataşma yaptınız.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen Sayın Paylan... Sayın Paylan...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - Ben sizi dinledim.

Mustafa Kemal Atatürk, “Ne mutlu Türk olana.” dememiştir, “Ne mutlu Türk’üm diyene.” demiştir.

TUMA ÇELİK (Mardin) - Ben Türk değilim, suç mu?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - “Ne mutlu Türk’üm diyene.” demiştir. Türk kimliği bir üst kimliktir, bu ülkede yaşayan 82 milyon vatandaşımızın tamamını kucaklar. Biz bu Mecliste Süryani, Yezidi, Ermeni, Arap, Türk, Kürt her türlü vatandaşlarımızla beraber görev yapıyoruz ve bununla da mutlu oluyoruz, gurur duyuyoruz, hiçbirinden de bir rahatsızlık duymuyoruz değerli arkadaşlar.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Duyuyorsunuz işte.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - Bu vatandaşlarımızdan da kendilerini kesinlikle farklı bir psikolojiye sokmamalarını rica ediyoruz. Bizim sizden bir rahatsızlığımız yok, siz de Türk vatandaşlığından bir rahatsızlık duymayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Soydaş” diyor...

BAŞKAN – Lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bana çok sataştı da yani etme bulma dünyası, ne diyeyim.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - Ben tabii turizmle ilgili Sayın Bakanım... Ben öncelikle yoğunluğun arttığı İstanbul, Antalya, Bodrum merkezli yatırımlara biraz ara vererek, 320 kilometrelik sahil şeridi olan sayın vekilimizin bahsettiği gibi, özellikle inanç turizmi açısından St. Paul’le, Kleopatra’yla, Danyal (AS)’la, Ashâb-ı Kehf’le, Kızkalesi’yle, Alahan Manastırı’yla... Bilmiyorum gördünüz mü Sayın Bakanım ama Anamur ören yerini bir görmenizi istiyorum. Ben Türkiye’nin birçok yerinde tarihi, turistik yerleri gördüm ama Anamur örendeki tarihi eserler kadar ayakta kalan bir eser Türkiye’nin hiçbir yerinde görmedim. Burayı bir görmenizi ve buraya bir yatırım yapmanızı... Yani sadece Anamur örene turizm kabileleri inanın turlar düzenleyebilir, çok özel bir yer yani denize sıfır ve binlerce yıldır çok sayıda tarihi eserin ayakta kaldığı, hiç tahrip edilmemiş bir yer. Anamur öreni mutlaka Turizm Bakanlığının bir yatırım programına almasını, burayla ilgili bir restorasyon ve burayı mutlaka tur operatörlerinin listesine dâhil etmesini ben temenni ediyorum.

Biz Antalya’nın alternatifi değiliz, Antalya’nın alternatifi de olamayız ama 320 kilometrelik sahil şeridi olan bir kent sadece iç turizme hitap ediyor, yabancı turist neredeyse sıfır. Yani gerçekten sadece Kızkalesi reklamı yapılsa, sadece Kızkalesi’ne -ben inanıyorum ki- yılda 3-5 milyon turist gelir değerli arkadaşlar, sadece Kızkalesi’ne, diğer yerleri saymıyorum. Özellikle Yörük kültürüyle ilgili, çadır turizmiyle ilgili, doğa turizmiyle ilgili Mersin’de faaliyetler yapılabilir. İnanç turizmi o şekilde. 8 tane turizm bölgesi Sayın Bakanımızın da katkılarıyla ilan edildi. Kazanlı orada duruyor ama maalesef, biz... Mersin’de kime sorsanız “Mersin’e ne lazım?” diye, herkes konuşuyor. Boyacıya sorun, sokakta çalışan bir vatandaşa sorun, simitçiye sorun, herkes bilir, her şey konuşulur ama her zaman aynı şeyler konuşulur. Yani bunlarla ilgili maalesef, bugüne kadar bir çözüm üretilemedi. Yani havaalanımız aynı şekilde, turizmin bir yan kolu, Çukurova Havaalanı... Yani dolgu alanlarına Türkiye’de havaalanı yapılıyor ve süresinden önce bitirilebiliyor, biz bununla gurur duyuyoruz ama Çukurova Havaalanı da artık bitsin yani biz bunu konuşmaktan yorulduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Kazanlı turizm bölgesi... Gerçekten yorulduk Sayın Bakanım yani 2004 yılından bu tarafa bunu konuşuyoruz, her seçim temel at, yol yap, başlıyoruz diyoruz, ortada hiç bir şey yok. Bunlarla ilgili desteğinizi bekliyoruz.

Mersin, kültür olarak Beyrut'tur; Mersin Şam'dır; Mersin Adıyaman, Urfa'dır, Antep'tir yani Mersin Hatay'dır. Mersin'de Türkiye'nin Yörük kültürü dâhil bütün bu coğrafyadaki gastronomiyi görebilirsiniz. Bu lezzetlerin hepsini Mersin'de görebilirsiniz ama Mersin biraz ihmal edilmiş bir kent. Ben bu dönemde Mersin'e sizin bir el uzatmanızı, Mersin'e sahip çıkmanızı talep ediyorum.

Görevinizde başarılar diliyorum.

Bütçemiz hayırlı ve uğurlu olsun.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanımız, Değerli Bakan Yardımcısı ve bürokrat arkadaşlarımız, sevgili basın mensupları; ben de öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bir Antalyalı olarak öncelikle Turizm Bakanlığının çok başarılı çalışmalar yapmasını en çok arzu edenlerden birisi olduğumu ifade etmek istiyorum. Çünkü turizm dediğimizde onlarca, yüzlerce sektörü ilgilendiren önemli bir sistemi burada konuşuyoruz demektir. Çünkü turizm dediğimizde bir otelse eğer, otelin inşaatındaki yüzlerce iş kolu, efendim tedarikse tedariki ilgilendiren yüzlerce iş kolu, tarımsa tarımda yine aynı şekilde çok çeşitli üretimler turizmi çok yakından ilgilendirmekte, yine milyonlarca emekçinin alın teri turizmi çok yakından ilgilendirmekte. Bu sektörlerin hepsi turizmin başarılı olması hâlinde hak ettiği şekilde kazanabilecek sektörler. Eğer Antalya'da örtü sebzeçilik başarılı olacak ve köylümüz, çiftçimiz ürettiğinin hakkını alacaksa turizmdeki başarımla bağlantılı olacak. Çünkü turizmdeki başarısızlık, ülkeye gelecek olan turist sayısının azlığı, o ürünün de para etmemesi demek olacak. Taşımacılık sektörünü ilgilendirir. Kısacası turizm, onlarca, yüzlerce sektörü ilgilendiren çok önemli bir alandır. O nedenle biz, başarılı olmanızı canı gönülden istiyoruz ve bekliyoruz.

Ancak tabii, bu iş parayla da olur Sayın Bakanım. Yani şimdi bir bütçe teklifi sunuldu, bu bütçe teklifinde 2018 yılında kurumunuza aktarılan kurum dışı ve yedek ödenekler dâhil, toplamı 5 milyar 338 bin lira civarındayken, bunun belli bir kısmını kullanmışsınız, yaklaşık 4,5 milyar lira civarında. Ancak 2020 yılı başlangıç ödeneğinin neredeyse –totalde- 2018 ödeneğinden düşük bir rakamla başlamış olması da turizme daha bugünden bakış açınızı göstermekte. Ben beklerdim ki bu rakamın daha da yüksek olması ve turizmin hak ettiği şekilde bir bütçenin burada konuşulması gerekirdi. Çünkü ifade ettiğim gibi, turizmin Türkiye'nin en önemli lokomotiflerinden biri olduğunu biliyoruz.

2020 yılı bütçesi olarak 5 milyar 127 milyon lira gibi bir bütçe hedefi öngörmüşsünüz. Ben bu rakamın burada düşük olduğunu ve artırılması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Yine Sayın Bakanımız, 2018 Ocak-Eylül döneminde yabancı ziyaretçi ve çok dikkatimi çeken bir cümle daha var “yurt dışı ikametli vatandaşlar.” Yani ne zamandan beri bizim yurt dışında ikamet eden vatandaşımız turizm istatistikleri içerisinde sayılır oldu? Yani buradaki kasıt, yurt dışında yaşayan, çalışan milyonları aşan bizim vatandaşımızsa, eğer Almanya'da çalışıp Antalya'nın Akseki ilçesine gelen vatandaşımızsa, Çorumlu olup da Almanya'da, İngiltere'de çalışan vatandaşa bu, turist midir yoksa memleketine anasını, babasını, topraklarını görmeye gelen kişi midir, bunun ayrımını iyi yapmak

lazım. Yani buradaki amaç rakamları şişirmek mi? Yani istatistikleri mi yükseltmek? Nedir? Yani ben ilk defa böyle bir cümleyle karşılaştığım için çok merak ederek inanın soruyorum bunu. Ne zamandan beri bizim yurt dışında yaşayan vatandaşımız, bu anlamda, eğer sizin ifade ettiğiniz gibi turist muamelesi görüyorsa onu da bilemiyorum.

Şimdi, hep söylenir: Çok turist mi, çok gelir mi? Yani biz yıllarca hep istatistikler açıklanırken örneğin Antalya'yla ilgili, turizmle ilgili bir başarı öyküsü anlatılacak olursa: Efendim, işte Antalya'ya 14 milyon turist geldi. Bu yıl 14 milyon turist geldi. Keşke 20 milyon olsa. Biz bir milletvekili olarak, bir Antalyalı olarak, örneğin, şehrimize daha fazla turist gelsin isteriz. Ama hedefin, çok turistten öte, çok para bırakan turist olmasını sağlamak lazım. Bu anlamda da anlayışımızı yeni yeni değiştirdiğimizi görüyorum. Yani alternatif turizm modelleriyle biraz daha para bırakır turist sayısında artışlar meydana geldiğini yenice hissetmeye başladık.

Bu arada şunu söyleyeyim, yine sizin sunumunuzda dikkatimi çeken: Ülkemizde 2019 yılı itibarıyla 463 plaj, 22 marina, işte 15 deniz turizmi aracı vesaire... Bu sayılar iki gün önceki Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da sunumundan alınmış aynı rakamlar. Ben Sayın Bakanın bir Antalyalı olduğunu bilerek sormak istiyorum: 463 plajdan bahsetmektesiniz ve yine sunumunuz içerisinde özellikle plajlarla ilgili çeşitli şikâyetler geldiğini, bu nedenle de yeni plajlar açılmasına gayret gösterdiğinizi ifade etmişsiniz. Ben de size şunu sormak istiyorum: Siz Turizm Bakanısınız ve Antalyalısınız köken itibarıyla ve hedefinizde de plajların artırılmasından bahsetmişsiniz, plajlarla ilgili sıkıntılardan bahsetmişsiniz ve hedefinizi de koymuşsunuz. Peki, 2014-2019 döneminde Antalya Büyükşehirde Belediye Başkanlığı yapan partiliniz Belediye Başkanının Antalya'nın ve Türkiye'nin en önemli 2 plajını mahvetmesine, daha doğrusu mahvetme projesine hangi tepkiyi koydunuz? Bu anlamda bir mücadeleniz oldu mu? Bu anlamda bir girişiminiz oldu mu? "Hayır kardeşim, bunu yapamazsın. Senin Lara'ya yapacak olduğun kruvaziyer limanla ilgili bir proje Lara sahil bandını mahvedecektir. Konyaaltı'na yapacak olduğun yat limanı Boğa Çayı'yla beraber bütün Lara plajını, 1.500 metrelik kısmını yani Antalya'da halkın gidip denizine en kolay şekilde ulaşabildiği tek sahili mahvedecektir. Sen bunu yapamazsın. Ben Turizm Bakanı olarak buna müsaade etmiyorum." diyebildiniz mi? Çok merak ediyorum. Yani kendi partiliniz olduğunda buna ses çıkarabildiyse, bununla ilgili çekincelerinizi ortaya koyabildiyse söylerseniz biz de seviniriz.

Şimdi, vatandaşlarımızın bizden en çok Turizm Bakanlığı görüşüleceğinde dile getirmemizi istediği birkaç husus var. Örneğin hanutçuluk konusu, başta Kemerliler olmak üzere söylüyorum. Hanutçular, biliyorsunuz, daha yolcular, turistler Uşak'tayken "Oraya gitme, şehre çıkma sakın, orada kapkaççı var, hırsız var, tehlike var, şu var, bu var. Doğru gidelim, belirli alışveriş merkezlerinde alışveriş yapalım, oralardan çıkmayın, tekrar otelinize dönün." diyenler. Dolayısıyla bunların önüne geçemezseniz sokaktaki esnaf turizmden yararlanamaz. Bu turizmden esnafın yararlanabilmesinin önünü açmanızı istiyor vatandaş. Bakın, bunlar sosyal medyadan bize iletilen talepler.

Tabii, yine, bir Turizm Bakanı olarak ve üstelik sektör içerisinde profesyonel olarak bu işi yapan birisi olarak da yine size iletilmesi istenilen, en çok dile getirilmesi istenilen konu, AK PARTİ iktidarının yeni yaratmış olduğu yani başarılı bir çalışması diyebileceğim, 3 tane yeni vergi yani güzel şeyler yaratıyorlar. İşte, bunlar şu an Genel Kurulda görüşülen 3 tane yeni vergi. Bunlardan bir tanesi de "konaklama vergisi" adı altında yeni alınmak istenen vergi. Bu 3 vergiden özellikle konaklama vergisi Sayın Bakan, öncelikle işletmecileri yani turizmciileri ciddi şekilde etkileyecektir ve bunun yanı sıra da sonuçta dönüp dolaşıp vatandaşımızın üzerine binecek bir yükür. Sizin Turizm Bakanı olarak buna

engel koymanız lazım. Bakın, Maliye Bakanı bunu isteyebilir çünkü Maliye Bakanı parayı bitirdi, yeni paralar arayışı içerisinde olabilir ama sizin göreviniz turizmi canlandırmaktır. Turizmi canlandırabilmek için de turizme balta vuracak olan bu işlerin önüne geçmeniz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

CAVİT ARI (Antalya) - Aksi hâlde, başta şehir içi otelcilerimiz olmak üzere, bütün sektör bundan etkilenecektir ancak sonuçta dönüp dolaşıp vatandaşımızın üzerine ciddi yük binecektir, lütfen buna engel olun.

Yine, son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu tarihî eserlerin restorasyonu konusu çok büyük sıkıntılar yaratan bir konu. Restorasyonla ilgili, özellikle müze gelirleriyle elde ettiğiniz paralardan çalışmalar yapıldığını ifade ettiniz. Ben de aslında önemsiyorum restorasyon çalışmalarını ancak öyle bir restore sonuçları ortaya çıkıyor ki bakıyorsunuz bin altı yüz, bin beş yüz yıllık tarihî eser yenilenmiş, bin beş yıl sonraya hazırlanmış bir eser aday olarak ortaya çıkarılmakta yani kimliği kaybediliyor.

Sayın Vakıflar Genel Müdürü, özellikle buradan size söylemek istiyorum. Bakın, sizin Genel Müdürlüğünüz denetiminde yapılan restorasyonların çoğunda restore edilen o tarihî eser şekil değiştiriyor, kimliğini kaybediyor, özünü kaybediyor

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bitiriyorum.

Birisi benim bu eleştirime demiş ki: “Ya ne var işte, sekiz yüz yıllık eser yenilendi. Sekiz yüz yıl sonra yeni bir tarihî eser olabilir.” Yani böyle bir mantıkla tarihî eser restore edilmekte.

Son olarak Sayın Bakana şunu sormak istiyorum: Bakın, Antalya’nın Kaş ilçesi bugün dünyanın en güzel yerlerinden biri ve burada 1/25.000’lik bir imar planı değişikliğiyle Kaş’ın önce doğası, arkasından da turizmi bitirilmek istenilmekte. Sizin bu konuda yine müdahil olmanızda fayda var çünkü Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mahkeme kararıyla iptal edilen bu projeyi uygulamaya devam etme arzusunda. O nedenle, bu konuya siz Turizm Bakanı olarak müdahil olursanız şehrimiz adına, ilçemiz adına ve turizmimiz adına önemli bir katkı olacaktır diyorum.

Turizmimizin ülkemizde hak ettiği şekilde daha da yukarılara çıkması umuduyla hepinize çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Koncuk, buyurun efendim.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, Kıymetli Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kültür Bakanlığı, en son Turizm Bakanlığıyla birleştirilerek tek bakanlık hâline getirildi. Turizm, yatırım yapılması ve pay alınması bakımından tamamen ekonomik bir sektördür. Kültür ise tarihten gelen, gelecek nesillere aktarılan ve aktarılacak olan ticari amaç gütmeyen bir alandır. Her iki Bakanlığın birleştirilmesi gerek kültürel gerekse turizm açısından uygun olmamıştır. Bakanlıklar ayrıken bütçeleri de ayrıydı. Ancak birleştirildikten sonra bütçe de birleşti ve bu bütçe yıldan yıla azalarak Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmektedir. Kültür ve turizme hak ettiği kadar ödeneğin ayrılmadığı bu yıl ayrılan bütçenin azalmasından da anlaşılmaktadır. Dolayısıyla turizm ve kültür

alanında yatırımlar tabii olarak azalmış durumdadır. Bakanlığa verilen bütçe birbirini doğrudan etkilemektedir. Bu hususta aslında birleşen bakanlıkların tekrar ayrılması ve iki bakanlığın da ayrı ayrı bütçelerinin oluşması gerekmektedir. Kültür içinde ticaret, turizm içinde kültür olamaz.

Bunlarla birlikte, bakanların atanma şekillerini de dikkate aldığımızda -Sayın Bakanımızı tenzih ediyorum, o sektörün içinden gelen birisi. En azından kültür sektöründe değilse de turizm sektörünün içinden gelen birisi- on yedi yıllık AKP iktidarı döneminde Kültür ve Turizm Bakanlığına tam 9 kez Bakan atandı. Bu bakanların büyük bir çoğunluğu iktidar döneminde başka bakanlıklarda başarısız olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığının başına sürekli başarısız bakanlar atanmıştır. Kültürümüz, mirasımız, tarihimiz bu kadar mı değersizdir? Kültür ve Turizm Bakanlığının süreklilik arz eden bir bakanlık olması hepimizin kabulü olacaktır. Kültür ve Turizm Bakanlığının başarısız olmuş bakanların sürgün edildiği bir yer olarak görülmesi asla kabul edilemez. Türk tarihini bilen, kültürel mirasımıza sahip çıkacak, kültürlü, liyakatli, işinin ehli insanların Bakan olması gerektiği de herkes tarafından kabul edilir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının her birimi ayrı ayrı yerlerde ve dağınık bir durumdadır. Bu ayrı binalara yüksek ücretli kiralar ödenmektedir. Bakanlığa bağlı birimleri içinde barındıracak, tek bir çatı altında olacak şekilde hizmet binası tesis edilmelidir. Bununla birlikte, üst yönetim kadrolarına dışarıdan değil, kurum içinden atamaların yapılması gerekir. Kültür ve Turizm Bakanlığı çalışanlarının getirilmesi gereken, emek vermiş insanların getirilmesi gereken görevlere dışarıdan atama yapılması doğru bir usul olamaz.

Türkiye’de Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı il halk kütüphanesi ve çocuk kütüphanesi sayısı yaklaşık 1.250 civarındadır. Bu kütüphanelerin kadro, personel, ödenek ve fiziki mekân yetersizliğinden dolayı yaklaşık 400’ü kapalıdır. Açık olanların yüzde 50’si ise fiziki bakımdan çağ dışı durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Kütüphanelerimiz bin yıldan fazla geçmişe sahiptir, gelecek nesillere aktarılacak bilgi hazinelerimizdir. Kütüphanelerin iyileştirilmesi çalışmalarının en hızlı şekilde yapılması şarttır.

Bir başka husus, il nüfuslarına göre sanat icra edecek, fiziki donanımlara sahip sanat merkezlerimiz ne yazık ki yoktur. Her biri apartman altında, girişinde olan merkezler mevcuttur. Türkiye’mizin de Avrupa kentleri gibi kültürün ve sanatın icra edileceği merkezlere sahip olması şarttır.

Turizmle ilgili olarak, dünya seyahat ve turizm rekabet gücü en yüksek 10 ülke içerisinde bulunan ülkelere tarih açısından bakıldığı zaman çoğu bizim topraklarımızda yaşanan tarihin yarısını bile yaşamamış ülkelerdir. Ülkelere göre turizm gelirleri dünya sıralamasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Son cümlelerim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama artık değerli arkadaşlar...

Sadece teşekkür edin.

Buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ben bu duygularla Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım Kaya, buyurun lütfen.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sevgili arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turizm Bakanlığıyla ilgili çok sayıda arkadaşımız konuştu. Ben de şimdi Kültür Bakanlığıyla ilgili kısımları konuşmak istiyorum çünkü gerçekten, İsmail Vekilimin de söylediği gibi, Kültür ve Turizm Bakanlığı birleştiginde yüzde yarım bütçeyle, vadettikleri hiçbir şeyi gerçekleştiremeyecekleri açıktır. Kültürel zenginlikleri korumak ve yaşatmak maddiyatla olur, bir de inançla ve bilinçle olur. Şimdi, maddiyat yoksa, inanç ve bilinç de yoksa o zaman kültürel varlıkları koruma şansımız da yok.

Öncelikle, Türkiye’de Vakıflar Genel Müdürlüğüne sorduğumuz soruya bir türlü yanıt alamadık. Burada, sizlerin huzurunda Sayın Bakanımıza bir kez daha sormak istiyorum: 15 Temmuzda bir hain darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık. Şehitlerimiz oldu, gazilerimiz oldu. Şehitlerimizin yakınlarına ve gazilerimizin yakınlarına yardım amaçlı para toplandı. O dönem koşullarında 309 milyon lira para toplandı. O günkü koşullarda bu 100 milyon dolar ediyordu, bugün yaklaşık olarak 600 milyon liraya tekabül ediyor. Şimdi, bu vakfin yeri nerede, adresi nerede, yöneticileri kim? Bu vakfa ayrılan bizim bildiğimiz 309 milyon lira toplanan para var ama vakıf adına yatırılan paranın miktarı 10 milyon lira yani yaklaşık olarak o dönemin parasına göre 300 milyon da ortada yok. Bu konuda biz adresi Ankara olan, telefonu olmayan, yöneticileri belli olmayan ve hiçbir adresine ulaşamadığımız bu vakfi Ankara’da arıyoruz, aramaya devam edeceğiz. Lütfen Sayın Bakan, bu konuda bize yardımcı olun, şu şehit yakınları için toplanan para hak eden insanlara verilsin.

Kültür elçilerimiz var, sanatçılarımız var, yazarlarımız var, çizerlerimiz var, çalışanlarımız var. Bunların yaşadığı sorunları zaten Bakanlık sanırım yakından biliyordur ama ben bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Ortalama çalışma saatleri on sekiz saate kadar çıkan çalışanlar var. Yüzlerce kişinin çalıştığı, 300 kişinin çalıştığı yerde yemekhane yok. Özellikle de son yıllarda yurt içi turne başvurusunda “Sponsorunuzu bulun, sponsorunuzu bulduktan sonra istediğiniz yere gidebilirsiniz.” diyorlar. Misafirhaneleri yok, lojmanları yok, kreşleri yok, personel giderleri yok. Kültür Bakanlığı denetimindeki otellerden dahi indirimden yararlanamıyorlar. Daha gülüncü, kendi eserlerini izlemeye gittiklerinde bilet alıp girmek zorundalar. Eğer gerçekten böyle bir adil yaklaşım varsa alkışlarınız ama bu da içe sinen bir durum değildir.

Biraz önce Sayın Bekaroğlu da sordu, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Binası hakikaten yılan hikâyesine döndü. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara gelmeden temeli atılmıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bıraktık Adalet Partisi öncesini, on yedi yıllık iktidarı döneminde bunun yapılmama nedenini... Bakanımız da “Bu sorunu çözeceğiz, kangren olmaktan kurtulacağız” dedi. Bir Ankara Milletvekili olarak da bu işin takipçisi olacağım.

Değerli arkadaşlar, yıllardır kamuya ait kütüphanelerde yazarların eserleri okuyuculara veriliyor. Bu bir sosyal yarar, bunda hiçbir problem yok ama bu eserleri yazarların bir sosyal hakkı da var, bu hakkın ödenmesinin devlet tarafından sağlanması gerekir diye düşünüyorum.

Bir de özel kopyalama sistemi Avrupa’da uygulanan bir sistem. Türkiye’de özel kopyalama sisteminden kaynaklı, yüzde 5’i geçmeyecek şekilde kesintiler yapılmış. Bu kesintilerden biriken paranın miktarı 400 milyon lira. Kültür Bakanlığı bütçesinde bu para duruyor. Bu paranın hak sahiplerine iade

edilmediği ve onlara geri dönüşü sağlanmadığı açık. Meslek birlikleri vasıtasıyla yapabilirsiniz ya da doğrudan yazara, sanatçıya, senariste bu paraların aktarılmasında fayda var. Bunlar yapılmadığı sürece, gerçekten, ne sanat ne sanatçı ne de kültürel bir zenginliğin ilerlemesi mümkün değildir.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Adalet ve Kalkınma Partisinden bir milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Faruk Bildirici ideolojik davrandığı için RTÜK’teki görevinden alınmıştır.” Şimdi, Faruk Bildirici’nin yaptığı işe bir bakalım. RTÜK Başkanının haksız yere bir başka yerden yönetim kurulu üyeliğinden para almasını açığa çıkarmış. Tüyü bitmemiş yetimin hakkını savunmak ideolojik bir yaklaşımsa Faruk Bildirici’yi burada alkışlamak isterim çünkü o tüyü bitmemiş yetimlerin hakkını savundu. RTÜK Başkanlık koltuğunu işgal eden kişi de bu açıklamadan on beş gün sonra o haksız yere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bahşi...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum Sayın Başkan. İki kez kestiniz sözümü...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Yıldırım, bakın lütfen, iyi niyetimi...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama bakın, ben de iyi niyetle söylüyorum. İki kere gereksiz yere uyarı yapmak maksadıyla sözümü kestiniz.

BAŞKAN – Ama ilave süre verdim size, farkında değilsiniz, ilave süre verdim, diğer arkadaşlar gibi yapmadım size.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Altı dakika konuştum.

BAŞKAN – Evet, altı dakika konuştunuz, herkese beş dakika veriyorum.

Buyurun Sayın Bahşi.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Türk ve dünya turizminin başkenti Antalya Milletvekiliyim. Bu sebeple, önce turizm sektörünün genel sorunlarından bahsedeceğim.

Turizm sektörü, dünyadaki genel ekonomik durgunluğa rağmen ülkemizde büyüyen ve istihdam alanı yaratan tek sektör konumundadır. Türkiye, turizm ve kültür değerleri bakımından köklü bir geçmişe sahip olup her ülkenin kıskanacağı zenginliktedir. Turizmdeki rakiplerimizden İspanya’nın 1.200 kilometre kıyı şeridinde sahip olması karşısında, bizim sadece Antalya’da 650 kilometrelik sahil şeridimiz vardır.

Türkiye’ye 2019 yılının ilk dokuz ayında toplam 41 milyon 564 bin 536 turist gelmiş ve 26 milyar 634 milyon 764 bin dolar turizm geliri elde edilmiştir. Bunun da yaklaşık yüzde 41’i Antalya’dan elde edilmiştir. Ülke ekonomisine sadece turizmde bu kadar katkı yapan Antalya hak ettiği değeri de alamamaktadır.

Turizmci bu kadar turiste ve gelire rağmen yine hak ettiği geliri alabilmekte midir? Hayır. Peki, ne yapılmalıdır? Turizm mutlaka on iki aya yayılmalıdır. Başta sağlık, fuar, yayla, golf, kaplıca gibi alanlarda destek sağlanmalıdır. Bunun yanında, dünyanın vazgeçtiği “her şey dâhil” sistemi yenilenmeli, şehir esnafının yararlanabileceği bir sistem geliştirilmelidir. Şehir içi oteller butik otel hâline getirilmeli, Bakanlık kredileriyle esnafın da yararlanabileceği bir sistem hâline yine butik oteller

de getirilmelidir. Ayrıca, kış aylarında kapanan otellerde çalışan yaklaşık 200 bin personelin durumu mutlaka ele alınmalı, bu konuda çalışmalar düzenlenmelidir. Turizm meslek liseleri ve üniversite dalları çoğaltılmalıdır. Turizm meslek yasaları sektörün istediği düzenlemelerle bir an önce çıkarılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, turizmdeki kriz derinleşmektedir, beklentiler her sene düşmekte, her yeni gelen yıl bir önceki yılı aratmaktadır. Sezon itibarıyla turizmcinin geliri ile gideri baş başa, hatta zarar eder durumdadır. Kimse gelen turist sayısına ve bakılan ciroya aldanmamalıdır. Bu sıkıntıların üzerine bir de turizm payı uygulaması getirilmiştir. Çünkü turizm payı uygulamasında müesseseler kâr etse de zarar etse de net satışlar üzerinden bu payları ödemek zorundadır, şöyle ki: Büyük otel zincirleri ile butik oteller, pansiyonlar aynı oranda mali yükümlülüğe tabi tutulmuştur. Bunlar yetmiyormuş gibi şimdi de bir konaklama vergisi çıkarılmaya çalışılmaktadır. Genel Kurulda bu konudaki yasa teklifi görüşülmeye devam etmektedir. Bundan otel işletmecileri çok etkilenecektir. Birkaç gündür, Antalya’da bulunan otel sahipleri devamlı bir şekilde, bu uygulamanın en azından 1 Ocak 2021 tarihine ertelenmesini talep etmektedirler Sayın Bakanım.

Sektör devamlı, ara vermeksizin krizlerle sarsılmaktadır. Önce, Thomas Cook krizi, ardından Turizm Tanıtma Fonu için 0,75 turizm payı, şimdi de konaklama vergisi. Thomas Cook zararı sadece Manavgat’ta 150 milyon dolar, Türkiye’de ise 1,1 milyar dolar civarındadır. Bu zarar Türk turizmciliği açısından bir faciayken 1/10/2019 tarihinde yürürlüğe giren 0,75’lik turizm payı da ikinci bir darbe yaşıtmıştır. Bu yeni gelen vergiyle birlikte Türk turizmi artık kepenk kapatma durumuna gelmiştir. Taslakta ilk yıl için yüzde 1; ikinci yıldan itibaren yüzde 2 olarak uygulanması öngörülen konaklama vergisi, ne olduysa Komisyonunda görüşülürken maktu hâle getirilmiştir. 5 yıldızlı otellerde Antalya ortalama fiyatı 55 euro civarındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sağ olasın.

İlk teklif geçseydi 6,5 lira civarında vergi ödenmesi öngörüldüyorken, yenilemeyle bu miktar 3 katına yani 18 liraya çıkarılmıştır. Bu, turizmin bitirilmesi anlamına gelmektedir. Turizm katkı payı, maktu konaklama vergisi; turizmden alınan bu paylar ve vergiler ayrıca Anayasa’nın 73’üncü maddesine de aykırıdır.

Tarım bitti, hayvancılık bitti, sanayi bitti; gelin turizmi bari bitirmeyelim. Bu konuda turizmcilerin talepleri şunlar: Konaklama vergisi mutlaka alınacaksa 0,7 olarak nisan ve kasım aylarında alınsın, 16 yaşından küçüklerden konaklama vergisi alınmasın ve biraz önce de söylediğim gibi bu yasa 1/1/2021 tarihinde yürürlüğe girsin. Artık bıçak kemiğe dayanmıştır.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülül, buyurun lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli vekiller, sayın basın emekçileri; sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin tarif edildiği kitap ve kitapçıklarla başlayacak olursak, aslında şu anda kendimi tarif etmeye çalışan benim bu kitap ve kitapçıklarda inancı, dili, kültürü, yaşam biçimi asla yoktur. Sizlere Baba Tahir Uryan ile Tuğrul Bey arasında yaşanan bir tarihî hakikati hatırlatmak isterim: Tuğrul Bey’in Baba Tahir Uryan’ı ziyaret etmesi ve arasında geçen diyalog, yüzlerce yıl ötesinden günümüze barış, adalet ve eşitlik için kültürde ve yaşayışta nasıl diyalog

kurabileceğimiz temel örneklerinden bir tanesidir ve yine bir hakikati daha hatırlatmak isterim, aynı Tuğrul Bey, Artuklu ülkesine sefere giderken yanında bulunan sevgi ve saygıyla andığım, dünya bilim tarihine büyük katkılar sunmuş Nasirüddin Tusi'yle bir Kalenderi topluluğuyla karşılaşılır. Tuğrul Bey, Kalenderi topluluğunun kim olduğunu bilmez ve yanında bulunan âlim Nasirüddin Tusi'ye sorar, der ki: “Nasirüddin, bunlar kimdir?” Nasirüddin der ki: “Efendim, bunlar âlemin fazlasıdır.” “O ne demek Nasirüddin?” deyince. Nasirüddin Tusi “Efendim, âlem âlimler, yöneticiler, çiftçiler ve tüccarlar diye 4'e ayrılır; bunlar bunun hiçbirine sığmazlar.” der. Biz Aleviler, o günden bu yana bu sayılan sınıf ve kategorilerin hiçbirine sığmadık, sığdırılmadık, bugün de sığdıramıyoruz, bugün de Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde adımız sanımız, inancımız, varlığımız, kültürümüz maalesef yoktur. Oysaki Türkiye'nin temel dinamiklerinden, temel kültürel değerlerinden birini oluşturan ve inancı, etnik kimliği ve kültürü ne olursa olsun adı anıldığında herkesin niyaz ettiği, yolumuzun ulusu Hünkâr Hacı Bektaş Veli bakın ne diyor: “Yetmiş iki millete bir nazarla bakmayan kırk yıl müderris olsa hakikatte asidir.” Hacı Bektaş'ın adı anıldığında niyaz edenler neden yetmiş iki millete bir nazarla bakmazlar, neden yetmiş iki milletin kültürünü, yetmiş iki milletin tarihini, varlığını, dilini anmazlar, kabul etmezler?

Mevcut kitapçıklarda önce Türkiye'de var olan tüm kültürler, tüm etnisiteler, tüm tarihî değerler ifade edilmeli ve bunun üzerine bir kültür ve turizm politikası bina edilmeliydi. Bakınız, burada tamamen sağ oryantalist bir bakış açısı söz konusudur. Sağ oryantalist bakış açısı, kültürü ve turizmi figürlerden ve yapılardan ibaret görür. Geçen Urfa'ya yaptığım bir ziyarette, büyük bir özen, büyük bir saygı ve büyük bir inançla niyaza gittiğim Şuayip Şehri'nde çok ilginç bir şeyle karşılaştım. Şuayip Şehri, biliyorsunuz Şuayip Nebiullah'tandır ve Şuayip kendi makamında Musa Kelamullah'ı mihman eylemiştir. Musa Kelamullah'ı mihman eylediği yerin hemen yakınında, 50 metre kadar ilerisinde tarihî eserin üzerine tuvalet yapıldığını gördüm ve orada bir bekçi vardı, ona dedim ki: “Bu tuvalet niye var burada, kim yapmış bunu?”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Dedi ki: “Sayın Vekilim, o eskiden beri var.” Yani eskiden beri var olması sanki onu meşru ve doğru kılmış gibi.

Yine, bir Antalya Vekili olarak biraz önce konuşan Antalya vekillerimizin de söylediklerine aynen katılarak turizmciliğin, sadece işletmeciyi kazandırmak amacıyla yapılan bir faaliyet olmaktan çıkarılmasını ve turizm işletme alanlarında, özellikle tarihî ve kültürel alanlardaki yapıların, açıklamaların, yönlendirmelerin, tabelaların illiklikten kurtarılıp daha düzenli, daha anlaşılabilir, daha bilgi verebilir bir pozisyona dönüştürülmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Tamamlıyorum.

Aslında başlangıçta ifade ettiğim, kimliği, kültürü, dili ve inancı yasak olan birisinin burada kendini ifade etmeye çalışması kadar trajik bir şey olamaz ve bu da halkın iradesiyle seçilmiş bir vekil ise bu daha trajik bir durumdur. O nedenle, ben Türkiye'de var olan Kürt, Ermeni, Süryani, Arap, Çerkez, tüm kültürleri kapsayan ve biz Türk'ün varlığını reddeden değil, Türk'ün yârı ve yâreni olarak bunları söylüyoruz. Bütün inançları kabul edenleri bir kültür ve turizm politikasının yürütülmesi gerekir.

Teşekkür ediyorum, kolay gelsin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri, basınımızın kıymetli temsilcileri; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Binlerce yıllık tarihin vermiş olduğu kültürel birikimi, yüzlerce yıldır Türk mührünün vurulmasıyla birlikte bütün ulusları kendisine hayran bırakan bir kent olmasıyla öne çıkan güzel İzmir’imizle ilgili bazı beklentilerimizi dile getirmek için söz almış bulunmaktayım.

İzmir, kültür mirasıyla, doğal güzellikleriyle her yıl milyonlarca misafiri ağırlayan kültür ve turizm menbası bir kentimizdir. Aynı zamanda İzmir, çevre iller ve bölgesi için de âdeta lokomotif görevi gören bir ilimizdir. Turizm potansiyeli hâlihazırda tam manasıyla kullanılmayan, doğal güzellikleri, kültürel varlığı ve tarihî ören yerleriyle turizm alanında da atılım yapmayı bekleyen Dikili, Bergama, Aliağa, Foça, Menemen, Çiğli, Karaburun Çeşme, Urla, Seferihisar, Menderes ve Selçuk gibi birçok ilçesi bulunmaktadır.

Diğer yandan, İzmir Aliağa Belediyemiz, hem sanayinin hem de turizmin birbirine paralel şekilde gelişebileceğini göstermesi açısından rol model pozisyonunda bir ilçemizdir. Bu örneğimizi, İzmir’imizin geneline uygulanabilecek bir “sanayi ve turizm stratejisi” olması açısından önemli görüyorum.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; turizm çeşitliliğinin artırılması, daha fazla misafirin gelmesinin sağlanması ve kalitenin artırılması için bazı adımların atıldığı muhakkaktır. Ancak tek başına turist sayısının artması gelirin artması için maalesef yeterli olmamaktadır.

Bu sebeple, doğa ve macera turizmi alanında daha fazla tanıtım faaliyetine yer verilmelidir.

Zincir otellerin yanında küçük esnaflarımızın da ayakta kalabilmesi için turizm stratejileri ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Gastronomi turizminin daha da geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak ticari gayeler öne alınarak yerel yemek kültürlerinin yozlaşmasının da önüne geçilmelidir.

Spor turizminden ülkemizin yeterli payı almamasının sebepleri araştırılmalı ve bu konuda adımlar atılmalıdır.

Sahip olduğumuz yer altı ve yer üstü kaynaklarımız en etkin şekilde kullanılmalı ve sağlık turizmindeki hatırı sayılır gelişime katkı sunulmalıdır.

Söz konusu alanlarda gelişim sağlanırsa; deniz turizmi kapsamında ülkemize gelen misafirlerimizin ülkemizden ayrıldığı mart, nisan, mayıs, eylül, ekim ve kasım aylarında da ülkemize milyonlarca yabancı turistin gelmesi mümkün olacaktır.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; İzmir’imizin bazı çevreler tarafından suiistimal edilmesi suretiyle siyasi rant malzemesine çevrilen bir konusu bulunmaktadır. İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi, Deprem Performans Analiz Raporu sonucuna göre boşaltılmış ve iyileştirmenin ekonomik olmayacağı kanaatiyle yenisinin yapılması için Bakanlığımızın 26/10/2015 tarihli 201307 sayılı Onayı’yla yıkılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Efendim, bir dakikaya ihtiyacım var.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Bakanlığımızın İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi ile ilgili çok güzel bir projesinin olduğunu biliyoruz. Eski yerinde, tarihi birikimine layık yeni bir Atatürk Halk Kütüphanesinin avan ve uygulama projeleri çizilmiş olsa da binanın daha işlevsel hâle getirilebilmesi için yeni düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu arsanın sit alanında olması sebebiyle, bu güzel projenin onaylanması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının beklendiği kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın projenin onaylanması hususunda hassasiyet göstereceğine ve siz Sayın Bakanımızın da bu sürecin bir an önce tamamlanması için gerekli girişimlerde bulunacağına inancımız tamdır.

Bu proje ve İzmir’imizde hâlihazırda var olan 38 halk kütüphanesinin sayısının artırılması için 2020 bütçesinden gerekli payın ayrılması ise en büyük temennimizdir.

Sözlerime son verirken bir konuyu daha dile getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Cumhurbaşkanımız 2018 yılında Kırgızistan’da 2’ncisi düzenlenen Dünya Göçebe Oyunları’nda “Dünya Göçebe Oyunları’nın 3’üncüsünü Türkiye’de yapacağız.” müjdesini vermişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

Teşekkür ediyorum.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Hemen Başkanım.

2020 yılında Türkiye’nin ev sahipliğini yapacağı Dünya Göçebe Oyunları’na gerek alt yapısı gerekse uluslararası etkinlik tecrübesi ile İzmir’imizin hazır olduğunu ve 3’üncü Dünya Göçebe Oyunları’na İzmir’imizin ev sahipliği yapmaktan gurur duyacağını ifade etmek istiyorum.

İlginize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Değerli arkadaşlar, bakın, şunu söyleyeyim: Ben dört dakika süre veriyorum, üzerine bir dakika uyarıyorum, bir dakika daha süre veriyorum. Lütfen zamanında tamamlayınız. Kestiğim zaman, tabii, ben de rahatsız oluyorum ama konuşmanızı lütfen ona göre ayarlayın.

Teşekkür ediyorum Sayın Osmanağaoğlu.

Sayın Güneş, kısa konuşacaksınız herhâlde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kısa konuşacağım, tabii.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün tabii ki Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesini görüşeceğiz.

Türkiye'nin konumuna baktığımız zaman, hem tarihî anlamda hem coğrafik anlamda hem de iklim anlamında çok önemli bir konumda yaşıyoruz. Bunun için de Allah'a şükrediyoruz. Üç tarafı denizlerle çevrili, yarımada şeklinde, bir tarafında kış olurken bir tarafında yaz olan ve diğer taraftan da pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış, yaklaşık bin yıldır da bize vatan olmuş tarihî bir değer üzerinde oturmaktayız.

Sayın Bakanım, sizin bu sunumunuzu gerçekten de dikkatle izledim. Büyük gelişmeler var ve özellikle turizmde yaptığımız gelişmeler çok önemli. Ama ben burada Türkiye'de turizmin bu seviyeye gelmesinde, özellikle bu adımın atılmasında çok büyük emeği olan 8'inci Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ı rahmetle yâd etmek istiyorum. O gün bu temeller atılmamış olsaydı Türkiye buraya asla gelemezdi ve ileriye gören bir Cumhurbaşkanımız olduğu için o dönemde bu, turizm alanına gerçekten de çok büyük değerler katmıştır. Sizler de bunun üzerine ilave ediyorsunuz.

Sunumunuzda, turizm alanında 2018 yılında dünyada turist bakımından 6'ncı, gelir bakımından 14'üncü olduğumuzu ifade ettiniz, diğer taraftan da 2018 yılında 37 milyon olan turist sayımızı 41 milyona çıkarmış olmanız ve gelirimizi de 26 milyar dolara çıkarmış olmanız gerçekten de çok güzel.

Arkadaşlar ifade ettiler, "Turist sayısı artmış ama gelir düşük." Tabii, dünyada da bir rekabet var ama ben inanıyorum ki hem doğa turizmi olsun hem kültür turizmi olsun hem de özellikle de sağlık turizmi alanında Türkiye günden güne daha da ileriye gitmekte. Sizler tabii ki bunun önünü açıyorsunuz ve 2023 hedeflerinde turist sayısını 75 milyona ve gelir düzeyini de 65 milyara çekmeyi planlıyorsunuz. Bu amaçla kurmuş olduğunuz Türkiye Turizm ve Tanıtım Geliştirme Ajansını çok önemli buluyoruz. Gerçekten de bu, Türkiye'nin tanıtılması açısından, Türkiye'ye turist çekebilmesi açısından da çok büyük katkı sağlayacaktır.

Diğer taraftan, yine Bakanlığımıza bağlı aşağı yukarı 198 müze, 143 ören yeri ve diğer taraftan da Bakanlığın denetiminde olan 268 özel müzenin hem halkımız tarafından hem de yabancı turistler tarafından gezilmesi, görülmesi çok önemli. Burada da uygulamış olduğunuz müze kartı gerçekten de bizim vatandaşlarımız açısından çok önemli. Yani vatandaşlarımızın ilk önce kendi müzelerini görmesi lazım.

Diğer taraftan, Sayın Bakanım, 1.182 kütüphanemiz var, bir tane de Uşak'ımıza kütüphane yaptınız. Gerçekten de bugün kütüphanelerimiz eskisinden çok daha anlamlı fonksiyonlara sahip. Sadece kitap okunan yerler değil, hem kitap okunan hem de farklı aktivitelerin düzenlendiği ve insanların zaman geçirdiği ve diğer taraftan da insanların burada mutlu olduğu, özellikle de Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla hayata geçen millet kütüphanesinin kurulmuş olması ve yirmi dört saat hizmet vermesi tüm halkımız tarafından ve öğrenciler tarafından da takdirle karşılanmaktadır. Bu çalışmaların inşallah, daha hızlı ve yaygın bir şekilde sürmesini temenni ediyoruz.

Diğer taraftan, ülkemizde 154 tane arkeolojik kazı çalışması olduğunu ifade ettiniz ve bu dönemde de 2019 yılında 38 milyon TL buna ayrılırken bu dönemde yaklaşık 2 katından biraz daha fazla 80 milyon TL bir para ayrılacağını ifade ettiniz. Uşak ilimizde de gerçekten de daha önce de ifade ettim, Türkiye özellikle kültür turizmi açısından keşfedilmeyi bekliyor. Uşak ilimizde de özellikle Helenistik Dönem'de Büyük İskender'in Makedon askerler için yaptığı Blaundus Antik Kenti var Sayın Bakanım. Bu antik kentte çalışmalar 2018 yılında başladı, fakat tabii ki bu yerel kaynaklarla devam ediyor. 2018 yılında iki ay, 2019 yılında üç ay çalışma yaptım ama görüyorum ki Bakanlığımız bünyesindeki bu kazı yapılan yerlerin on iki ay süreye çıkarılmasını 40 ile çıkaracaksınız, inşallah temennim 60 ile çıkaracaksınız. Bunların içinde Uşak ilini görmeyi de biz arzu etmekteyiz.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hemen tamamliyorum Başkanım.

Diğer taraftan da birçok bağlı kuruluşlarınız var ve bunların da takdire şayan çalışmaları var TİKA gibi farklı kurumların. Ben bunların çalışmalarından dolayı sizleri tebrik ediyorum.

2020 yılı bütçemizin hayırlı vesile olmasını temenni eder hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Adıgüzel, buyurun lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, çalışma arkadaşlarım, sevgili vekil arkadaşlarımız, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, tabii kültür varlıkları ülkemizdeki her vatandaşın değeri ve hepsinden eşit bir şekilde faydalanmasını sağlamak lazım. Şimdi, Bakanlığınızın bir ihalesi sonucu buralardaki bazı iş yerlerinin ihaleye çıkarılıp Anadolu Kültürel Gelişimcilik A.Ş.'yle 2026 yılına kadar ihaleler alındığını gördük. Şimdi, ben Pamukkale'de geçen yıl yaşadığım bir olayı burada herkese göstermek istiyorum. Bakın, oradaki kafeteryada, markette satılan suyun fiyatı yarım litre için 6 lira, başka bir alternatif yok. Orada bir olaya şahit oldum: Bir anne, çocukla geldi, çocuğu su istedi. Şimdi suyu almak üzereyken fiyatını duyunca geri verdi. O çocuk suyun neden alınmadan vazgeçilip döndüğünü o anneye sorduğunda, annenin nasıl izah edeceğini ben herkesin burada empati yapmasını istiyorum. Yani o cevabı ben veremem Sayın Bakanım, siz verebilir misiniz bilemiyorum ve hâliyle ben bunu size soru önergesiyle sorduğumda bana cevap olarak şunu söylediniz: “Bu ticari alanlarda benzer işletmelerin uyguladığı fiyatlar göz önünde bulundurularak piyasa koşullarına uygun fiyatlandırma yapılmaktadır.” Yani o dönemde beş yıldızlı oteller dâhil ben böyle bir su fiyatı görmedim. En azından insanlara temel ihtiyaçlarını yani su gibi, tuvalet gibi bu alanlarda ücretsiz ya da piyasa fiyatından böyle 2 katın üstünde olmayacak şekilde bir düzenlemeyi sağlamak zorundasınız, ağustos sıcağında, orada insanların çok daha uzak bir mesafede köy çeşmesi gibi sıraya girdiğini görmek beni bir milletvekili olarak aşırı derecede üzmüştür.

Burada her siyasi partiden insanlar var, ben hepsinin ortak değerleri olan Çanakkale'yle de ilgili de bir şeyler söylemek istiyorum. Alan Başkanım da burada, İsmail Bey. Şimdi, alanda 2015 yılında bir düzenleme yapıldı, bu düzenlemede çok fahiş hatalar var, özellikle Mustafa Kemal aleyhine. Ben bilinçli olarak dizayn edildiğini düşündüğüm için İsmail Bey'i burada ayırıyorum, kendisinin Mustafa Kemal'e olan sevgisini ve bölgenin çocuğu olarak oradaki birikimini, donanımını da bilerek söylüyorum: Bu, 2015 yılında belki de Bakanlığın ve bürokratlarının da gözünden kaçırılacak şekilde yapıldı. Oraya bir müze düzenlemesi yapıldı, buradan herkese göstermek istiyorum. Askerî komuta kadrosu olarak gösterilen resimde Mustafa Kemal yok arkadaşlarım. Yine, sizi girişte sanki mekânın sahibi gibi Enver Paşa karşıyor; Çanakkale'ye sadece bir gün gelmiştir, tek mermi atmamıştır. Bu özellikle bu şekilde takdim edilmek isteniyor. Mustafa Kemal'se 3'üncü katta, en uzak bir köşede, sadece ve sadece şu gördüğünüz ayakkabının kenarında ancak yarım metre mesafeden görebileceğiniz “Mustafa Kemal” yazısını okuyabileceğiniz bir şekilde takdim edilmiş. Ve Mustafa Kemal'i Türkiye'ye, Anadolu halklarına tanıtan o Çanakkale'deki o ünlü resim, Harp Mecmuası'nda çıkan şu resim... Bakın, altında ne yazıyor biliyor musunuz? Dramatik olarak göstermek istiyorum: “Enver Paşa” yazıyor. Yani Mustafa Kemal'in o Harp Mecmuası'nda çıkan ünlü resminin altında bile “Enver Paşa” yazıyor. Ve burayı bu hâle getiren kim biliyor musunuz? Bursa Büyükşehir Belediyesi. O Kireçtepe Jandarma Şehitliği, Bursa ve Gelibolu Jandarma Taburları Şehitliği'ye Gelibolu'yu es geçip, Gelibolu'yu taca

çıkartıp Bursa Büyükşehir Belediyesi oradaki şehitliği yani askerlerin bizzat eliyle yaptığı o abideyi yıkıp depoya kaldırıyor ve kendisi oraya yeniden bir ucube bir şey diyor. Bunun derhâl düzeltilmesini talep ediyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Serter, buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, öncelikle sunumunuz için teşekkür ederiz, sağ olun.

Turizm sektörü emekçilerinin çabalarıyla ayakta duracak bir turizm bütçesiyle daha karşı karşıyayız Sayın Bakan. Bakanlığınız süresince, bugüne kadar ortaya koyduğunuz çalışmalardan bazılarını burada söylesek, netleştirek memnun olacağım. Bakanlığınıza bağlı bir Tanıtma Fonu vardı, bundan birkaç ay önce bir de Geliştirme Ajansı kurdunuz, amaç geliştirme miydi emin olamadım. Üstelik öngördüğü finansmanın mantığı da yanlış. Bütün dünyada “şehir vergisi” diye bilinen ve amacı, turizmcilerden alınan payın yerel yönetime aktarılması olan bu fonu, büyük küçük ayırt etmeden bütün turizmcilerden aynı oranda alıyorsunuz.

Ayrıca söz konusu bütçe bizim ülkemizde sizin çıkardığınız yasayla, yerel yönetimlere değil merkezi hükümete gidiyor. Sonra da bu yetmiyor, en son, en basit tatil tesisinden beş yıldızlı otellere kadar tatile giden herkesten gecelik vergi almaya karar veriyorsunuz. Sayın Bakan, hatırlatmak isterim, zaten ülke insanının yüzde 65’i ancak bir hafta bile tatil yapma imkânına sahip değil. Yetmiyor, işi magazine döküp “biri bizi gözetliyor” anlayışıyla, telefon operatörlerinden, müşterilerinin tatile hangi şehre ve otele gittiklerine dair devletle bilgi paylaşmasını istiyorsunuz. Buysa kişisel haklara çok büyük haksızlık ve hakaret gibi geliyor.

Bir başka önemli konu, kongre turizmi. Bu konuda defalarca size soru önergeleri ilettim, Genel Kurulda konuştum ancak hiçbir şeye cevap alamadım. Bir de buradan sormak isterim sorularımı. Sorulardan önce bir de bilgi vereyim: Kongre turizmi katılımcısı diğer turizm alanlarına göre 3 kat fazla harcamakta. Kongre turizminin, dünya turizmi gelirlerinin içindeki payı da yüzde 30, ciddi bir rakam. Bizim bu pastadan pay almamız şart Sayın Bakan. Geçen beş yıl içinde Türkiye’de kaç kongre turizmi faaliyeti gerçekleştirilmiştir ve nerelerde yapılmıştır? Göreve geldiğiniz tarihten itibaren, kongre turizminin önemini çok iyi bilen bir turizmciler olarak da bu konuda ne gibi bir çalışma yapıyorsunuz öğrenmek isterim?

Türkiye bir turizm ülkesi ama bir Avrupa örneği de verelim: İspanya. Turizmin kişi başı gayrisafi millî hasıladaki payı 41 bin dolar. 2018 yılında 103 milyar dolar turizm geliri elde etmiş İspanya. Beş yıldızlı turizm tesisi sayısı 314 sadece. Bizim 2018’deki turizm gelirimiz 29,5 milyar dolar, düşünebiliyor musunuz üçte 1’i. Beş yıldızlı tesis sayımızsa 703, tesis sayımız 2 katı ama ciromuz üçte 1’i. Nitelik mi nicelik mi burada çok önemli? Amacımız nitelikli turizm anlayışını geliştirmek ve nitelikli turisti çekmek olmalı, zannederim Sayın Bakan, bunu en iyi bilen kişi sizsiniz. Ve tarih, sağlık, deniz, gastronomi ve inanç turizmiyle turizm rakamlarının en yüksek olması gereken şehirlerden birinin, İzmir’in milletvekiliyim ama gelen turist sayısını söylemekten utanıyorum. 2019 itibarıyla havaalanına inen kişi sayısı 1 milyon ama bunun 500 bini Kuşadası ve Didim turisti. Türkiye’ye 45 milyon turist geliyorsa İzmir’e hiç gelmiyor demektir. Yine siz de İzmir’i üvey evlat olarak mı görmektesiniz? Ben öz evlat olarak görmenizi istiyorum.

Sayın Bakan, İzmir'e direk uçuşların artmasını istiyoruz. Esas İzmir sanayicilerinin isyan ettiği gibi, biz de siyasiler ve İzmir milletvekilleri olarak Ankara-İzmir uçuşlarının artırılmasını talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İzmir'in iki turizm merkezinden not: Foça Club Med Tatil Köyünün hayata geçirilmesi. Yerel yönetimlere bu konuda hep kapılar kapatılıyor. Foça gibi bir yerde bugün yatak sayısı sadece 700. Geçenlerde Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Çeşme'yi Kültür ve Turizm Koruma Gelişim Bölgesi ilan ettiniz ve Alaçatı'nın sınırlarını da yeniden çiziyorsunuz. Bu kapsamdaki alanın çok büyük olduğunu biliyoruz. Aslında soru şu: Tam olarak Çeşme'den ne bekliyoruz ve ne istiyoruz? Bu kararnamenin amacı nedir, bilmek istiyorum. Çeşme'ye bir şey yapmak istiyorsanız ilerlemeyen Eritre kazılarına hız vermek için Bakanlık olarak adım atmanızı rica ediyorum.

Turizmimize yeni bir bakış açısı getirmenizi umut ediyorum. Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Aydın, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli Bakanım, Saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar, basınımızın kıymetli temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

2016 yılında burada bütçe görüşmeleri yaptık. Benim bu 6'ncı bütçem. Tabii 24 Kasım 2015'te uçak düşünce, sanki uçak Antalya'ya düşmüştü ve burada da Turizm Bakanlığı bütçesinde Komisyonumuza düşmüş gibiydi. Herkes ne olacak bu hâlimiz diye çok dertlendi fakat hükümetlerimizin aldığı kararlarla bunlar kısa sürede kapatıldı.

Sayın Bakanım, çok güzel bir sunum yaptınız. Genelinde geniş bir konuşma hazırlamıştım ama öyle güzel bir sunum yaptınız ki yalnızca Antalya ve turizmle ilgili değil, diğer genel müdürlüklerle ilgili de çok güzel bir sunum oldu. Ben tabii fazla da konuşmamı uzatmayacağım ama turizmin başkenti Antalya'yı mutlaka anlatmam gerekiyor diye Komisyon Başkanımızdan üç dakikalık bir söz aldım. Fazla uzatmadan hemen bitirmeye çalışayım.

İlimiz Antalya, 3 ayrı uygarlığa ev sahipliği yapmış, en fazla tarihî kente sahip, dünyada bilinirliği en yüksek turizm destinasyonlarından biri olarak hak ettiği değeri elinde tutan turizmin başkentidir.

Deniz, kum, güneş turizminin yanı sıra, yıl boyunca süren kültür turizmi, golf turizmi, spor turizmi -özellikle futbol- kongre turizmi, yat turizmi, dağ turizmi, av turizmi, yayla turizmi, kış turizmi ve sağlık turizmi gibi alanlarda da büyük hareketliliğe ve canlılığa sahiptir.

İlimizde, 30 adet turizm bölge alan ve merkeziyle kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi bulunmaktadır. Bu bölgelerin 22'si turizm merkezi ve 8'i kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesidir.

Avrupa'nın en büyük ve modern hava limanlarından birine sahip olan Antalya'ya başta hava yolu olmak üzere deniz ve kara yoluyla çok sayıda yerli ve yabancı ziyaretçiler gelmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ziyaretçi sayısına baktığımız zaman, 2002 yılında Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısı toplamı 4 milyon 956 bin civarındayken bu sayı 2018 yıl sonu itibarıyla 13 milyona ulaşmıştır. Her sene Antalya ilimiz rekorlar kırmaktadır. Ondan bir yıl önce de 10 milyon turist sayısını aşmıştık. 2019 yılının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bir önceki yılın aynı dönemine göre Antalya’ya gelen ziyaretçi sayısı yüzde 17 oranında artarak 14 milyon 696 bine yükselmiştir.

2002 yılında Antalya’ya gelen Rus turist sayısı 532 bin iken 2018 yıl sonu itibarıyla bu sayı 4 milyon 800 bine ulaşmıştı. Yani uçağın düştüğü yıl bu sayı 500 bine inmişti.

2019 yılı Ocak-Ekim dönemi itibarıyla Rusya’dan gelen ziyaretçi sayısı yüzde 16 oranında artarak 5 milyon 414 bine yükselmiştir. Aynı dönemde Antalya’ya 192 farklı ülkeden turist girişi gerçekleşmiştir. 2019 yıl sonu itibarıyla Antalya’ya gelen ziyaretçi sayısının 16 milyona ulaşması beklenmektedir.

Konaklama tesislerine gelince: 2002 yılında Antalya’da Bakanlık belgeli konaklama tesis sayısı 795, bu tesislere ait toplam yatak kapasitesi 218 bin iken 2019 yılı itibarıyla tesis sayısı 881’e, yatak sayısı 495 bine ulaşmıştır.

Antalya’daki konaklama tesislerinin 409’u 5 yıldızlı otel ve tatil köylerinden oluşmakta olup tüm İspanya’dan daha fazladır.

2019 yılı itibarıyla belediye belgeli tesisler de dikkate alındığında Antalya’daki toplam konaklama tesisi sayısı 2.791 olup bu tesislere ait yatak sayısı 623 bindir. Ülkemize gelen yabancı ziyaretçi gecemelerinin yüzde 66’sı Antalya’da gerçekleşmiştir.

Mavi Bayrak ödülleri geldiğimiz zaman: 2002 yılı itibarıyla Antalya’da 61’i plaj ve 3’ü marina olmak üzere toplam 64 adet Mavi Bayrak ödülü bulunmakta iken bu sayı 2019 yılında 202’si plaj, 5’i marina ve 8’i yat olmak üzere toplam 215’e ulaşmıştır; ülkemizin yüzde 43’ünü oluşturmaktadır ve dünya 1’incisidir. 2019 yılında 282’si turistik tesis ve 42’si halk plajı olmak üzere toplam 324 işletme Mavi Bayrak ödüllü plaj üzerinde yer almaktadır.

2002 yılında Antalya Havalimanı’nda gerçekleşen uçak trafiği 69.225 ve yolcu trafiği 10 milyon 334 bin iken 2018 yıl sonu itibarıyla uçak trafiği 200.067 ‘ye, yolcu trafiği 32 milyon 905’e ulaşmıştır.

Bütçemiz hayırlı uğurlu olsun Sayın Bakanım. Antalya, tabii liderliğini tutmaya devam edecek ve Türk turizminde önümüzdeki yıllarda hedeflerimize inşallah hayırlısıyla ulaşacağız. Bu duygu ve düşüncelerle bütçemiz hayırlı, uğurlu olsun.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Tuma Çelik’e söz vereceğim. Arkasından Sayın Fikret Şahin, arkasından Sayın Olcay Kılavuz, arkasından Sayın Alban ve Sayın Şevkin’e söz vereceğim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Biz ne olduk Sayın Başkan?

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Başkan, bizi unuttunuz galiba. Sabahtan beri buradayız.

BAŞKAN – Tüm arkadaşlar sabahtan beri buradalar. Veriyorum zaten, geliyorlar. Ben niye yapıyorum bunu? Lütfen, sabırlı olun arkadaşlar, her biriniz sabırlı olun.

Bir de değerli arkadaşlar, partileri dolaşarak gidiyorum. Kusura bakmazsanız, daha sonraki ilk rauntta size söz vereceğim efendim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mersin’den sonra Niğde gelir.

BAŞKAN – Siz özelsiniz.

Buyurun Sayın Çelik.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Sayın Bakan, değerli hazırun; bildiğiniz gibi geçen yıl yine bu dönemlerde bazı sorunlarımızı dile getirip sorular sormuştuk. Bugün yine aynı sorunları, benzer sorunları dile getirip sorular sormaya çalışacağız ama keşke ehvenişer olarak sadece aynı sorunları dile getirseydik, yeni sorunlarla karşılaşmasaydık çünkü her gün yeni sorunlarla karşılaşıyoruz.

Evet, Sayın Bakan, ülkemizin içinde bulunduğu durumdan kaynaklanarak belki yeni şeyler, güzel şeyler yapmaya gücümüz yetmeyebilir ama ne olur, kötü şeyler yapmayalım. Ülkemizin değerlerini ayaklar altına getiren kötü şeyler yapmayalım. Ben size bir projeden bahsedeceğim. Mardin Büyükşehirde birinci kayyum döneminde bir izin alındı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararıyla kentsel sit alanı ve koruma amaçlı imar planı sınırları içinde yer alan Cumhuriyet Meydanı'nda altyapı ve otopark çalışması yapılmasına izin vererek arkeolojik katmanların yok olmasına sebep olunuyor. Bu proje, gördüğünüz, Mardin'in eski, şu anda "Cumhuriyet Meydanı" olarak tanımlanan alanı. Eski hâli bu, yapılmak istenen hâliyse bu. Şimdi böyle bir kültürel anlayış neyi ifade ediyor, ne anlama geliyor gerçekten anlamakta zorlanıyoruz. Şimdi biraz önce konuşan bir arkadaşımız, var olan değerleri taşıdığımızı, koruduğumuzu, korumaya çalıştığımızı söyledi. Yani bu şekilde taşımakla, bunu ne kadar taşısanız da Hasankeyf'i ne kadar taşısanız da içindeki hafızayı taşıma imkânınız yok. Dolayısıyla kültürel yaklaşım aslında hafızayı yok etme üzerine kurulu bir mantık var şu anda işin içerisinde.

Ben, ülkem dediğim topraklara bir bütün olarak bakarım. Edirne'deki Selimiye Camisi'yle Mardin'deki Deyrüzzaferâh Manastarı arasında sahiplenmek konusunda kesinlikle ayırım yapmam. Bana göre, doğru bir kültürel yaklaşım böyle olmalı ve ülkenin değerleri arasında bu Türkler tarafından yapıldı, bu Kürtler tarafından yapıldı, bu Süryaniler tarafından yapıldı, bu Ermeniler tarafından yapıldı." diye bir ayırım olmaması gerekiyor. Bu Müslüman dinî değerlere, Hristiyan dinî değerlere yönelik ya da onların içeriğini kapsadığı biçiminde bir ayırım olmaması gerekiyor. Lakin Türkiye'de maalesef bugüne kadar yürütülen çalışmalarda bu çerçevede bir durum söz konusudur.

Bu çerçevede ben bir soru sormak istiyorum: Yani Kültür Bakanlığının şu ana kadar kayıtlı, tescilli kültürel yapı içerisinde Süryani, Ermeni, Rum ve diğer Hristiyan kültürel değerlerin oranı ne kadardır ve yine var olan restorasyon çalışmaları içerisinde bahsettiğimiz bu değerlerin oranı ne kadardır? Mesela, Süryanilere, Ermenilere, Rumlara ait değerlerin restorasyonuna ilişkin oranı ne kadardır?

Şimdi, bir örnek daha vereceğim. Bilmiyorum Mardin'i bilir misiniz? Mardin Antalya kadar turizm değeri belki yok ama kültürel değeri Türkiye'deki birçok ilden çok daha fazla ve Mardin'de biliyorsunuz Dara Kenti var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayınız.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Dara Kenti'nin belki 2-3 kilometre aşağısında bir köy var, Ambar köyü. Bu köyde bir kilise var, çok büyük bir kilise ama bu kilise maalesef şu anda üzerinde inşa edilen 3 evde oturan aileler tarafından ahır olarak kullanılıyor. Ve bu kilise Kültürel Mirası Koruma Derneği tarafından yapılan bir proje çerçevesinde ortaya çıkan Türkiye'deki tehlikeye maruz, yok olmaya maruz en önemli kiliselerden 2'nci sırada yer alıyor. Ve bunlar gibi çok şey var.

Bir de son bir şey daha söylemek istiyorum, son olarak bir noktayı daha dile getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelik, lütfen tamamlayınız.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Şimdi Kıpçak Türkçesini biliyorsunuzdur mutlaka. Bu Kıpçak Türkçesinin ayakta kalmasını sağlayan Ermenistan filologlarıdır, Ermenistan'dır. Kültürel yaklaşım bir ülkenin sahip olduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Bitireyim, izin verin.

BAŞKAN – Lütfen ama ya, ben defalarca söylüyorum.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Son cümlelerimi söylüyorum.

BAŞKAN – Çok sayıda arkadaşımız var. Lütfen bitirin.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Bitiriyorum.

Kültürel değerler bir ülkenin bütünlüğünü oluşturur, hiçbir ayrım olmaması gerekiyor. Ermenilerin Kıpçak Türkçesini sahiplenmesi kadar Türkiye’nin, Türkiye’nin en eski dillerinden, dünyanın en eski dillerinden biri olan Süryaniceyi, diğer, Ermeniceyi, Rumcayı, Kürtçeyi sahiplenmesi gerekiyor.

Bu konuda çaba sarf etmenizi bekliyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Alban, buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ben Turizm Komisyonundayım. Birkaç kez Sayın Bakanımıza Muğla ilimizle ilgili yazılı sorular sormamıza rağmen, bir türlü cevap alamadık. Şimdi, burada sormak istiyorum tekrar. Dünyaca ünlü Halikarnas Balıkcısı’nın yani Cevat Şakir’in Mavi Yolculuk’u başlattığı Gökova’dan Bodrum’a bu yolda önümüze gelen Kissebükü civarında Adalıyalı’da bulunan bir koyu 92 dönümünü satın alarak 25 dönümünü de tahsis yoluyla Ersoy Turizmine tahsis ettirerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığından da imar açtırarak buraya otel yapacak mısınız? Yoksa burada balığın dalarak dahi avlanmaya yasak olduğu, olta balıkçılığının dahi avlanılmadığı, insanın bakmaya kıyamadığı yeri siz inşaat yapacak mısınız şirketiniz üzerine? Bunu merak ediyor Bodrum halkı.

İki: Geçen 21 Ekimde turizm alanı ilan ettiniz Bodrum’da. Torba başta olmak üzere Kızılağaç civarı, Çiftlik, İçmeler, bu bölgede turizm geliştirme, kalkınma ve koruma alanı ilan ettiniz. Buraya bakıldığı zaman halk “Bu alanlarımız turizm alanı ilan edildi.” diye bakılıyor. Oysa bu alanlara dönüp bakıldığı zaman çoğu sit, koruma altında; çoğu orman, koruma altında ama ucuna bakıp aşağıya indiğimiz zaman yine ne yazık ki Sayın Bakanımızın, Ersoy Turizmin oteline yani otelin ismi Voyage Otel’e yine denk geliyoruz. Sadece kıyıda kalıyor burası.

Sayın Bakanım, burada “buraları korumak” derken Bakanlığımızın bünyesinde ne yazık ki üzümlere söylüyorum, Muğla halkı da Bodrum’u ve Muğla’yı sizden ve sizin şirketlerinizden korumaya çalışıyor. Burada bunlara bir cevap verilmesini ve Muğla’nın talan edilmesinden, yağmalanmasından, şirketlerinize peşkeş çekilmesinden uzak durulmasını öneriyoruz.

Halkımız bize bunları sormamızı istedi. Ben bu soruların cevabını bekliyorum. Bizim umudumuz, beklediğimiz, ülkemizin Turizm Bakanının Bakan olarak ülkesine görevini yaparak kendi şirketlerine hiç pay ayırmamasıdır ama görülüyor ki pay çok ayrılmış durumda. Ben burada bir Bakan mantığıyla ülkenin yönetilmesini beklerken oysa bir tüccar mantığıyla, bir iş adamı mantığıyla Muğla talan ediliyor, yağmalanıyor. Sayın Bakanım, bunların cevabını bekliyor Muğla halkı sizden.

Daha çok konu var ama şunun unutulmamasını istiyoruz.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Muğla halkı her zaman çevresini, doğasını koruyan, kollayan, seven, nefes alınabilen ve Türkiye’nin akciğeri olan Muğla’yı sizden ev sizin şirketlerinizden korumaya devam edecektir.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum. Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Fikret Şahin, buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben de 2020 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesinin ülkemiz ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi gösterilerine vatandaşlarımızın bir hayli yoğun ilgisi olduğunu gözlemliyoruz ve bu gösterileri takip etmekte, bilet bulmakta sıkıntı yaşıyorlar. Bunları da sık sık bize dile getiriyorlar milletvekili olarak. Sizden talebim Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesinin bütçesini artırmanız, gösteri sayısını artırmanız; topluma daha fazla bu gösteri imkânlarını sunmanızı ben rica edeceğim.

Yine, kendi seçim bölgem Balıkesir’de bu yıl Devlet Tiyatrolarına başvurumuz sonrasında turne programına alınmış olduğunu öğrendim. Bundan büyük bir mutluluk duyduğumu ifade etmek isterim. Şöyle bir talebim olacak ki: Balıkesir, bölgesinde oldukça merkezî konumda olan bir il fakat kalıcı bir Devlet Tiyatrosu yok. Benim sizlerden talebim Balıkesir ilimize turne programı değil de kalıcı şekilde bir Devlet Tiyatroları kadrosunun yerleştirilmesini rica edeceğim sizlerden.

Yine, bu anlamda, Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Sayın Mustafa Kurt’a, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Murat Karahan’a ve Protokol Müdürünüz Ethem Durmuş’a da çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Ne zaman kendilerine başvursak bize yardımcı oldular.

Efendim, diğer bir konu da yine Balıkesir ilinde Edremit ilçesinde Antandros Antik Şehri’nin kazılarına da daha yoğunluk vermenizi talep edeceğim çünkü o bölgenin turizm açısından daha gelişmesine ihtiyacı var. Antandros Antik Kenti’nin de turizmin yoğunlaşmasına katkısı olacağına inanıyorum. Bu konuda da ilginizi rica edeceğim.

Tabii, diğer bir görüştüğümüz bütçe de Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla ilgili. Tabii, Başkanımız da burada zannediyorum. Fakat Başkanın maaşı konusunda birtakım spekülasyonlar var. Sayın Başkan, burada başınız dik, alnınız açık kaç kurumdan maaş aldığınızı lütfen açıklamanızı talep ediyorum. Bir milletvekili olarak, milletin temsilcisi olarak hangi kurumlardan maaş alıyorsunuz, bunu burada açık açık dile getirin.

Diğer bir konu Cumhuriyet Halk Partisi Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Temsilcisi Sayın Faruk Bildirici’nin RTÜK Yönetim Kurulu kararıyla Yönetim Kurulu Üyeliğinden uzaklaştırılmasının ben yasal ve hukuki olmadığını düşünüyorum çünkü şöyle ki: Faruk Bey’i atayan Türkiye Büyük Millet Meclisidir yani milletin iradesiyle oraya atanmıştır. Sizler sonuç olarak da milletin iradesiyle o kurumda görev yapıyorsunuz, bir kişi hangi yolla atandıysa o yolla da geri alınır. Yani sizin iradeniz, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun iradesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesinin üzerinde değildir. Anayasal bir suç işliyorsunuz, buna da dikkatinizi çekmek istiyorum.

Sayın Başkanım, bugünlük ben bu kadar konuşacağım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Rica ederim.

Hayırlı olsun diyorum tekrar.

BAŞKAN – Bu üslubunuz bu ortama çok iyi uyuyor.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim efendim, sağ olun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bizim üslubu çok beğenmiyorsunuz.

BAŞKAN – Size de yakışıyor. Sayın Şahin, çok heyecanlıydı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, tabii, Sağlık Bakanlığı, benim kendi uzmanlık alanım, ben bir tıp doktoruyum, elbette ki Sağlık Bakanlığı üzerine daha yoğun konuşacağım, orası doğal.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Aydın Milletvekilimiz Sayın Süleyman Bülbül’e bir an önce bir konuşma hakkı verirsiniz çok memnun olacağım ben, mutlu olacağım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım çok adaletli olduğu için yarın sabah alırız!

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yardımcı olmaya çalışıyorum işte.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, buyurun lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, değerli bürokratlarımız ve basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, seçim bölgem olan Mersin, coğrafi konumu, sahip olduğu doğal ve tarihî güzellikler, uzun ve tertemiz sahiliyle Akdeniz Bölgesi’nin cazibe alanlarından biridir. Akdeniz’in incisi olan ilimiz, çok büyük bir turizm potansiyelini bünyesinde barındırmaktadır. Yalnızca deniz turizmi değil aynı zamanda doğa, tarih, kültür ve inanç turizmi bakımından da son derece zengin bir şehrimizdir. Ashab-ı Kehf Mağarası, Cennet ve Cehennem Obrukları, Kleopatra Kapısı, Gümüşkum, Çamdüzü, Erdemli Çamlığı, Pullu, Karaekşi, Karabucak ve Bahçeyeri orman içi dinlenme yerleri, Narlıkuyu Mağarası, Susanoğlu, Kapızlı, Gözne, Fındık Pınarı, Namrun ve Sorgun Yaylaları, İlk Çağ kent kalıntıları, Anamur, Meydancık, Kızkalesi, Silifke Kalesi, Soli, Alahan Manastırı, Uzuncaburç, Akkale, Gözlükule Yerleşmeleri, Tarsus Camisi, Lal Ağa Camisi, Erdemli, Silifke, Tarsus ve Narlıkuyu Mozaik Müzeleri hem tarih, hem kültür hem de inanç turizmi açısından son derece güzel ve önemli yerlerdir.

Ancak Mersin, turizmde hak ettiği sıçramayı yapamamıştır. Ülkemize daha fazla turist çekmek için cazibe merkezlerimizi artırmalıyız. Mersin böylesi bir proje için biçilmiş kaftandır. Kültür ve Turizm Bakanlığımız ülkemizi tanıtıcı etkinliklerinde Mersin’e daha fazla yer vermeli, turizm yatırımlarında Mersin’in sahip olduğu potansiyel göz önünde bulundurularak iyi değerlendirilmelidir. Mersin’in turizmde hak ettiği ilgiyi görmesi, ülke ve bölge ekonomisinin de gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Turistlerin bölgemize gelmesi için bölgesel havalimanının da bir an önce faaliyete geçmesi Mersinli turizmcilerin doğal beklentisidir. Turizmde Mersin, zengin tabiat ve tarihî mirasıyla daha aktif bir şekilde yer almak istiyor. Küreselleşmenin dünyadaki bütün kültürleri dönüştürdüğü ve tek tipleşmeyi getirdiği herkes tarafından kabul edilen bir vakadır. Böylesi bir atmosferde Türk millî kültürünü yaşatmak için kapsamlı bir eylem planı ortaya koyulmalıdır. Kültürümüzün gelecek kuşaklara intikali açısından böylesi bir eylem planı hayati bir önem arz etmektedir.

Her şeyin temelini eğitim olduğu gerçeğinden hareketle ilk ve ortaokullarımızda Türk kültürüne dair özel bir ders ihdas edilmesi, bu mümkün olmazsa diğer derslerde Türk kültürünü tanıtıcı içeriklerin zenginleştirilmesi gerekmektedir. Kamu spotlarında Türk kültürüne dair bilgilendirici, tanıtıcı, koruyucu içeriklerin olması sağlanmalıdır. Radyo ve sinemada Türk kültürüne katkısı olan projelere teşvik edici ödüller verilmelidir. Mimariden müziğe, sözlü kültür unsurlarından millî yiyecek ve içeceklere, ulusal

kıyafetlerden geleneksel halk oyunlarına kadar büyük kültür varlığımızla ilgili, konunun uzmanlarınca detaylı bir koruma ve yaşatma paketi hazırlanmalıdır. Türk soylu devletlerle ortak çalışma grupları oluşturmali ve kültürel zenginliklerimizin modern vasıtalarla ortaya koyulabilmesi adına yapılacak çalışmalarda ülkeler arasındaki iş birliği geliştirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Türk kültürüne hizmet eden kişi, kurum ve dernekler ödüllendirilmeli, bu yöndeki gayretler teşvik edilmelidir. Devlet, sivil toplum ve belediye iş birliğiyle her ilin kültür varlığına yönelik özel tespit ve ihya çalışmaları ortaya konulmalıdır. Kaybolmakta olan geleneksel âdet ve kültür varlıklarımız, insan hazinelerimiz acilen korunmaya alınmalı ve bu zenginlikleri yaşatacak tedbirler düşünülmelidir. Yapılacak çalışmalarda konuyla ilgili yerel insanlar, uzmanlar ve akademisyenlerin görüşleri alınmalıdır. Türk millî kültürünü yaşatmak için tüm kurumlarımız millî bir sorumluluk duygusu etrafında bütünleşerek hareket etmelidir.

Sayın Bakanım, bütçemizin devletimize, yüce Türk milletine hayırlara vesile getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Şimdi Sayın Şevkin'e söz vereceğim ama Sayın Şevkin'den sonra sıralamayı okuyacağım efendim. Ona göre arkadaşlarımız hazırlıklarını yaparlarsa...

Sayın İlgezdi, Sayın Gürer, Sayın Sütü, Sayın Erel, Sayın Çelik, Sayın Bülbül, Sayın Zeybek ve Sayın Sarıaslan.

Evet, sıralama bu şekilde arkadaşlar.

İsmi okunmayan var mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yeni geldim.

BAŞKAN – Ha, size söz vereceğim zaten.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamam, sizi de yazıyoruz Sayın Kasap.

Sayın Şevkin, buyurun lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz bulunduğu jeolojik konum nedeniyle eşsiz güzellikte ve zenginlikte yapılara sahiptir. Bu jeolojik yapılar mağaralar, kalderalar, şelaleler, peri bacaları, traverten yapılar gibi yapılardır. Bunlar kültürel zenginliklerimizdir elbette. Kapadokya Koruma Alanı gibi özel koruma altına alınmaları gerekmektedir çünkü milyonlarca yılda meydana gelen oluşumlardır bunlar. Jeosit alanı olmalıdır.

Ihlara Vadisi, Munzur, Köprüçay gibi vadi kanyonları, Pamukkale gibi travertenler, Salda ve Meke gibi göller, Tatvan, Nemrut ve Süphan Dağı gibi, Ankara Kızılcahamam bölgesi gibi jeopark olmaya hazır 26 alan bulunmaktadır değerli milletvekilleri. Bunu neden söylüyoruz? Çünkü UNESCO bunları dünya mirası olarak kaydedip dünyanın dikkatini bu noktalara çekiyor. Ben Turizm Bakanımıza,

özellikle Jeoloji Mühendisleri Odası ve JEMİRKO'nun –Jeolojik Mirası Koruma Derneği- hazırlamış olduğu bir raporu, UNESCO Türk millî birliği komitesi tarafından da bir çalıştayda hazırlanmış ve ülkemizde böyle 26 jeosit ve jeopark alanı olabilecek bölgelere ilişkin raporu az sonra sunacağım.

Bu neden önemli arkadaşlar? Çünkü biz ülkemize bir yılda 25-30 milyon turist geldiği için mutlu oluyoruz, elbette mutlu olalım; bacasız sanayi. Tabii ki 8,5 milyon işsiz bulunduğu bir ülkede elbette bundan mutlu olalım ama arkadaşlar Çin'de sadece, bir tek Gökkuşaağı Dağları jeolojik miras olarak tespit edilmiş. UNESCO tarafından tescilli bu alana bir yılda 25 milyon kişi, tek bir noktaya... Böyle 23 tescilli alanı bulunuyor Çin'in ve bunu 93'e çıkarmayı planlıyor ve 2,3 trilyon dolar gelir elde etmeyi hedefliyor buradan. Bizim dış borcumuzun 448,4 milyar dolar olduğu göz önünde bulundurulduğunda "bacasız sanayi" olarak tabir edilen bu jeosit alanlarının önemine burada tekrar vurgu yapmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adana son yıllarda turizm yatırımlarından hiçbir şekilde yararlanamıyor ne yazık ki. 2006 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla burası turizm teşvik bölgesi ilan edilmiş olmasına rağmen, 13 Eylül 2019'da anlaşılmaz bir sebeple nedense burası teşvik bölgesi olmaktan çıkarılmıştır. Karataş Belediyesinin Karataş'tan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne feribot seferlerine ilişkin başvurusu olumlu yanıt bulamamıştır. Yine, Adana Karataş ve Yumurtalık arasındaki sahil yolu, bağlantı yolu nedense açılamamıştır. Gastronominin başkentlerinden olabilecek Adana'mızda Magarsus Antik Kenti'nin kazı çalışmaları sürdürülmektedir. Yine eşsiz güzellikte ve ölümsüzlüğün reçetesinin bulunduğu bilinen ve Ceyhan Nehri'ne oradan düştüğü kabul edilen Misis Köprüsü, yine James Bond'un filmlerine konu olan Karaisalı'daki Varda Köprüsü, Yumurtalık'taki kalemiz, Karaisalı'daki yine tescil edilmesi gereken, coğrafi işaret alması gereken Karaisalı biberi ve salçasıyla çok önemli özelliklere sahip ilimizin turizmde tanıtım yüzü olabilecek özellikleri ne yazık ki gün yüzüne çıkarılmamaktadır. Geç kalınmadan bu bölgelerin dünya turizmine kazandırılması gerektiğini düşünüyorum.

Evet, bunun dışında, yine, genel şeylerden bahsetmek gerekirse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Sayın Şevkin, lütfen tamamlar mısınız.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Hemen tamamliyorum.

Yine, Türkiye'de müze giriş ücretlerine bir yılda yüzde 70'lere varan zammın neden yapıldığını anlamakta güçlük çekiyoruz.

Adana'da 2020 yılında gerçekleştirilmesi planlanan turizm yatırımı var mıdır? Bunu sormak istiyorum.

Yurt dışına çıkış harçlarına gerçekleşen zammın amacını yine anlamakta güçlük çektiğimizi belirtmek istiyorum.

Yine, Turizm Bakanlığında AR-GE çalışmaları ve aktif kullanıcı tanıtım portalı oluyor mu buna ilişkin.

Ve son olarak, konaklama vergisi 4 kişilik bir ailenin 5 yıldızlı bir tatil köyünde bir haftalık tatili 504 lira. Bunun, dar gelirli olan ve hayatında belki bir defa tatil yapacak olan vatandaşlarımız için hayal kırıklığı yarattığını ifade etmek istiyorum.

Turizm bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın İlgezdi, buyurun lütfen.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, milletvekillerim, Sayın Bakan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni bir bütçe dönemindeyiz. Gönül isterdi ki sanata, sanatçılara hak ettikleri değerin verildiği, yurttaşlarımızın sanatın her türüne kolaylıkla ulaşabildikleri düzenlemelerin yapıldığı bir bütçeyi konuşalım. Ne yazık ki olmadı.

Alışlageldiği üzere emeğin, sanatın, sanatçının ve halkın, sanat hakkının hiçe sayıldığı bir bütçeyle karşı karşıyayız.

Değerli vekiller, sanat sadece salonlardan veya binalardan ibaret değildir. Unutmayalım ki sanat hayattır, siyasettir, karşı çıkıştır, itirazdır ve en önemlisi de emektir. Dolayısıyla sanatçılar, ürettikleri toplumsal değer ve farkındalık bakımından kültür emekçileridir.

Kültür alanının on yedi yıldır sistemli biçimde dönüştürüldüğüne, baskı altına alındığına ve tek tipleştirilmeye çalışıldığına şahit oluyoruz. Günümüzde yaşanan toplumsal çöküntünün temelinde, emekten ve dolayısıyla kültürden yoksun politikalar yatmakta.

Cumhuriyetimizin yapı taşı olan kültür, okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden anlam çıkarabilmek ve düşündürmektir. Oysa mevcut anlayış, kültür alanını topyekûn ideolojik bir alan gördüğü için kendi tekeline almaya çalışmakta, yükselen itirazları da yasal düzenlemelerle bastırmaktadır. OHAL kararlarıyla başlayan süreç bunun en acı örneğidir.

İktidar, sanat emekçilerinin özlük hakları başta olmak üzere sanat alanını kendi çıkarları ekseninde değiştirdi. Örneğin, TRT sanatçılarına yapılanları anımsatmak isterim. Bildiğiniz gibi 169 TRT çalışanı ihtiyaç fazlası personel sınıfına sokularak kurumdan uzaklaştırıldı. Bir sanatçının Tarım ve Orman Bakanlığına, bir prodüktörün Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına atanması mümkün hâle getirdi. Başka bir ifadeyle sanatçılara “Ya bendensin ya da sürgündesin.” denildi. Tabii ki müdahale sadece TRT’yle sınırlı değil.

Kurumların içi boşaltıldı. Devlet kendisine bağlı tiyatrolarda, repertuvar oluşturma görevini sanat yönetmeninden alıp sanatla yakından uzaktan ilgisi olmayan bir bürokrata verdi. Hâliyle devlet tiyatrolarında sansür olağan hâle geldi. Örneğin, Ayşe Emel Mesci’nin “Martı” oyunu sahneye konulmadan yasaklandı.

Konuyla ilgili Sayın Bakana soru önergesi verdim, gerekçesini sordum, yanıt bile alamadım.

Valiler, kaymakamlar ve hatta il millî eğitim müdürleri bile tiyatro oyunlarını sansürler oldular.

Öte taraftan kültür, sanat emekçilerinin özlük hakları kanayan bir yara. Bakın, Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi ile Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünde görev yapan “süre sözleşmeli” personelin mağduriyeti sürüyor. Geçtiğimiz ocak ayında Twitter’da “Sanatçılara müjdeli haberim var.” paylaşımını yapmıştınız Sayın Bakan. Üzerinden tam on bir ay geçti, 2.500 civarında yevmiyeli sanatçının mağduriyeti ne yazık ki giderilemedi.

Yevmiyeli kültür emekçilerinin aylıklı çalışmalarına imkân sağlayan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi 28 Aralık 2018’de, ilgili yönetmelikler ise mayıs ve haziran aylarında yayımlanmıştı. Bu gecikmenin neden kaynaklandığını ve bu mağduriyetin neden giderilmediğini öğrenmek istiyoruz.

Bu arada, hazırlanan yönetmelikler de bir başka mağduriyete yol açtı. İnanması güç ama Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünde çalışan sanatçılara üniversite zorunluluğu getirildi. Oysa geleneksel sanatlar alanında çalışan çoğu sanat emekçisi alaylı olduğu için işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıldı.

Yine, sanat kurumlarında idari sözleşmeli olarak görev yapanlar da asgari ücretin bir tık üzerindeki maaşla çalışıyorlar. Bakanlık emekçilerinin yaşadığı mağduriyeti giderecek misiniz? Bunu merak ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın Bakan, Kültür Bakanlığının personel rejimi sınıfta kaldı. Devlet Tiyatroları 2010’dan beri kadrolu sanatçı, rejisör almıyor. Biliyorsunuz değil mi bunu da? Yaklaşık 800 olan kadrolu oyuncu sayısı şu an 450 civarında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İlgezdi, lütfen, tamamlar mısınız.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Birçok oyun yevmiyeli oyuncularla oynanabiliyor. Bu modern kölelik değilse nedir?

Öte taraftan “bütçe yetersiz” denilerek turnelerin iptal edildiğini biliyoruz. Bu, sansürün başka bir versiyonu değilse nedir?

Durum böyleyken Devlet Tiyatrolarının hâlâ 12 bölgede hizmet vermesinin on yedi yılda yeni bölge açılmamasının gerekçesi nedir? Basında 6-7 yeni bölgenin açılacağı ifade edildi. Oysa bırakın yeni bölge açılmasını boşalan kadrolar doldurulmadığı için mevcut bölgeler kapanmak üzere.

Yine, özel tiyatrolara verilen destek çok yetersiz. Tahsis edilen salonların kiralari ise astronomik düzeyde.

Yine, sansür ve baskı alabildiğince yayılmış durumda. Oyun yazarlarının, rejisörlerin, oyuncuların en küçük eleştirel ya da muhalif görüşü soruşturma, kovuşturma olarak kendilerine geri dönüyor.

Sinemanın durumu da iç açıcı değil yine. “Yerli ve millî” diyorsunuz, film desteklerini kısıtıkça kısıyorsunuz. Verilen desteklerin de kimlere ve hangi kriterlere göre verildiğini bilmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Ben, kadın olarak bir dakika daha ayrıcalık istiyorum.

BAŞKAN – Maalesef çok bekleyen var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pozitif ayrımcılık yapın.

BAŞKAN – Bekleyen çok da kadın vekil var. Hepsine...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsine yapalım.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Ben rica ediyorum sizden.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, kadınların hepsine birer dakika ek süre verebilirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Bakan, Sinema Genel Müdürlüğünün desteklediği filmlerin ulusal ve uluslararası festivallere katılımını, varsa aldığı ödülleri takip ediyor musunuz?

Desteklenen kaç film, kaç ödül aldı? Açıklaşırsa memnun oluruz.

Kıyıya köşeye atılmış, üvey evlat muamelesi yapılan koroları gördükçe de üzülmemek mümkün değil. Ödenek olmadığını söylüyorsunuz. Bunu yük mü görüyorsunuz?

Yine, yıllardır kanayan yara hâline gelmiş bebek ve çocuk oyuncular konusunda ne düşünüyorsunuz?

Kütüphanelerle ilgili: 15 Nisan 1946 yılında kurulan Millî Kütüphaneyi 703 sayılı KHK’yle işlevsizleştirdiniz. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğüne bağlı bir daire hâline getirdiniz. Aslında millî hafızayı sildiniz. Diğer taraftan, tarihî kütüphaneleri boşaltan Bakanlık olarak tarihe geçtiniz.

Kültür ve Turizm Bakanlığının bir diğer önemli görevi ise Anadolu'nun binlerce yıllık tarihi mirasına sahip çıkmaktır. Oysa tarihî eserleri “üç beş çanak çömlek” olarak görenlerin olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Tarihî eserlere ilişkin kayıtlarla ilgili bilgi edinme talebime ne yazık ki “kayıt tutulmamaktadır” diye cevap verdiniz. Bunun da bilgisini öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güner, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, Niğde Bolkar Dağları'nda Tabal Krallığına ait bir yazıt saptanmıştı. Yazıt milattan önce 738-710 yılları arasında tarihlendirildi. En eski maden ocağı yazıtı olduğu ifade edilen yazıtın 2015 yılında, güneş, yağmur, kar gibi etkenlerin, doğanın aşındırdığı saptandı. Burada bir çatı uygulamasının yapılacağı belirtilmişti. Dört yıldır neden yapılmadı? Yazıtın bir mulajının aynen çıkarılıp Niğde Müzesi Hitit teşhirinde sergileneceği ifade edilmişti. O da gerçekleşmedi. Hâlihazırda yazıtın son hâli nedir, biliyor musunuz?

Bolkar Dağları doğa harikasıdır. Burada, 1992 yılında yapımına başlanan 5 katlı tesis bir çirkinlik anıtı olarak durmaktadır. Bitirilmeyen inşaat Meydan Yaylası'nın güzelliğini bozmaktadır. Ne olacaktır?

Önceki Bakan, 2018 yılında Bolkar Dağı ve Meydan Yaylası mevkinde telesiyey hattı ve kayak tesisi kurulmasına ilişkin yatırım programı çerçevesinde yürütülen bir çalışma var demişti. Ne oldu?

Niğde ilinin Ketençimen Yaylası'na yapılacağı Vali Bey tarafından iki yıl önce açıklanan kayak merkezinin durumu nedir?

Niğde ili topyekûn tanıtım beklemektedir. Adana, Konya, Kayseri, Nevşehir, Aksaray gibi iller arasında on bin yıllık tarihiyle ne yazık ki Niğde sahipsiz ve unutulmuş bir il durumundadır.

Niğde, Kapadokya'dadır ancak yeterli turizm desteğinden mahrumdur. Camiler, kiliseler, türbeler, yer altı şehirleri, tarihî konaklar, sarnıçlar, mağaralar, yerleşmeler neredeyse her köyde vardır. Niğde merkez, Çamardı, Ulukışla, Altunhisar, Çiftlik, Bor tarih dolu, kültür doludur. Niğde'ye yeni büyük bir müze ihtiyaçtır. Yine, Niğde için bir kültür merkezi de ihtiyaç durumundadır. Niğde ne yazık ki yeterince bilinmediği gibi, değerleri define avcılarınca talan edilmektedir. Niğde'de felsefe kurultayları toplanacak, Tyanalı Apollon dünyaya tanıtılacaktı. Bildiğiniz gibi Tyanalı Apollon'la ilgili Amerika'da 200'e yakın yayın yapılmış ama ülkemizde ne yazık ki bu konuda tanıtım gerçekleştirilmiyor.

Bor'da Milattan Sonra 1407 yılında yapılan ibadete açık Alaaddin Camisi'nin bir sütunu göçtü, üç yıldır kapalı. Bu büyük caminin onarımı ne zaman yapılacaktır? Bor'da yine Osmanlı'dan kalma Yeni Hamam altı yıl önce onarıma alındı, belediyenin karşısında, kentin ortasında. “Müteahhit 3'üncü kez kaçtı.” deniyor. Burasının ne zaman yapılacağı konusunda da bir bilgi verirsiniz memnun olurum.

Bor'da, Niğde'de, Ferteke'te tarihî konaklar kurtarılmadı. Mardin'e eş değer yapılarımız var ama sahipsiz. Altunhisar Keçi Kalesi, Murtandı Kalesi, Ulukışla köyü Avören, Yeşilyurt Asmaz Kalesi, kilise, kral mezarları, Tepeköy kral mezarları, Kayardı Yer Altı Şehri, Yeşilgölcük Yer Altı Şehri, Karaatlı Kral Mezarları, Kavlakepe Yer Altı Şehri harap durumdadır. Kavlakepe Yer Altı Şehri ışıklandırılmış, sözde turizme açılmıştı. Aladağlar'ın gidiş yolu üzerindeki bu yere gittiğim zaman elektrik sistemi dahi paramparça durumdaydı. Kemerhisar Tyana kazıları bir yıla yayılmalıdır. Güney Kapadokya'nın başkenti sayılan Tabal Krallığına başkentlik yapmış bu bölgedeki kazılar Türkiye Orta Anadolu tarihine ışık tutacak donanım ve bilginin ortaya çıkmasına yol açacaktır.

Niğde Sungurbey Camisi onarımına alınmıştı, ne zaman bitecektir?

Bir de Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bazı onarımlarda vakıf eserlerine günümüze ait düzenlemeler ekleniyor yani bir bakıyorsunuz, kalorifer peteği konmuş tarihî beş yüz, altı yüz yıllık hamama. Bunu anlamak mümkün değil. Aslına uygun onarımlar yapılmıyor. Onarım yapılan yerlerde özelliği olan kimi tablolar, panolar sonradan yok oluyor. Bunun yanında, Niğde ilinin Kale çevresiyle ilgili bir proje var, on yıldır söyleniyor, bir türlü bu proje de gerçekleşmedi. Bu proje ne zaman gerçekleşecek? Niğde'deki türbeler, kaleler ya da buna benzer tarihî dokunun özelliği ne zaman tamamlanacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer, lütfen tamamlar mısınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde ayrıca, kültür, folklor, yemek, el sanatları yönünden zengin bir kenttir. Bir gün de Niğde'ye bakın, Niğde'ye dönün. Yalnızca ziyaret için değil, şöyle, benim anlattıklarımı... İsterseniz ben de gelirim, sizi bir gezdirelim Sayın Bakanım da şu kenti bir ayağa kaldıralım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Haftaya geliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sütü, buyurun lütfen.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz Meclisimize. Bütçeniz hayırlı olsun demek isterdim ama diyemiyorum. Ne yazık ki bütçesi düşen nadir kurumlarımızdan birisiniz ve hakikaten, ben bu duruma çok üzülüyorum. Üstelik bu bütçenin birçoğu yine ne yazık ki turizm alanına ayrılmış durumda. Sayın Bakanın da sanıyorum etkisi vardır bu konuda. Sanat yine öksüz kalmış bu bütçede. Sizlerin de bu dediklerime katıldığınız ve canıgönülden desteklediğinizi inanın biliyorum. Keşke biraz yükseltme imkânımız olsaydı, olamadı.

Şimdi, Sayın Bakan, geçen sene konuştuğumuz bazı konular vardı, ben oradan başlamak istiyorum. AKM bunlardan birincisi. Biz AKM'yi aslında beş senedir, belki altı senedir konuşuyoruz ve her sene konuşuyoruz. Bu sene sunumunuzda yine gördük bunu, artık barok mu yaparız, gotik mi yaparız, ne şekilde uygun görüyorsanız, bu sene içinde AKM'nin bitmesini talep ediyoruz biz sanatçılar adına, Taksim'deki Atatürk Kültür Merkezi'nin. Seneye bu bütçe görüşmelerinde ben artık size bu konuda teşekkür etmek istiyorum ve bu konuda sizden bir söz istiyorum Sayın Bakan.

İkinci konumuz telif hakları. Bakın, ben yüksek lisans tezimi yazıyordum, sene 2009'du. Ertuğrul Günay davet etmişti “Telif hakları yasamızı değiştiriyoruz, dünya ölçeğinde WIPO'nun kabul ettiği standartlarda...” Sayın Müdürümün de bilgisi var zaten, yıllardır tanışırsınız. Ama bu konuda bir arpa boyu yol ilerlemiyoruz ve bu bizi şöyle bir kötülüğe sürüklüyor Sayın Bakan: Biz yurt dışındaki meslektaşlarımıza rezil oluyoruz. Sinemacılar adına konuşuyorum, dünyadaki meslektaşlarımız bize inanmıyorlar Sayın Bakan. Bu telifleri alamadığımıza, Türkiye'de sanatçıların telif hakkı olmadığına yurt dışındaki meslektaşlarımızı biz ikna edemiyoruz. Yılan hikâyesine dönmüş durumda bir telif hakları yasamız var, 5846. Ortada bir çaba yok demiyorum, çaba hakikaten var, yılda iki kere buluyoruz belki, bir araya geliyoruz, çalıştay yapıyoruz, onu yapıyoruz, bunu yapıyoruz ne yazık ki biz hiçbir sonuç alamıyoruz. Hâlâ telif hakları yasamızı çıkmış değil ve bu bizi şu sonuca getiriyor: Mesela, sunumunuzda dediniz ya “İhracatımızla gurur duyuyoruz.” diye. hepimiz gurur duyuyoruz

ama o ihracatıyla gurur duyduğumuz eserleri yaratan gerçek eser sahipleri ve bağlantılı hak sahipleri eserlerinden yararlanamıyor, bizim yüzümüzden yararlanamıyor. Biz bu düzenlemeyi yapmadığımız için bu insanlar haklarını alamıyorlar, 5 kuruş telif gelirleri yok, ne tekrar gösterimden ne erişime sunmadan ne yeniden iletimden. Ve burada şöyle bir sıkıntımız var Sayın Müdürüm, bunu geçen sene de ifade etmiştim: Meslek birlikleri arasında anlaşın diyoruz. Bunu “copyright levy”ler için de diyoruz, oraya da geleceğim şimdi. Meslek birlikleri arasında anlaşamaz. Bu meslek birliklerinin arasında çıkar çatışması vardır, bir kısmı sermayedar, patron, yapımcıdır; bir kısmı işçi, emekçi, oyuncudur. Bu insanlara aranızda anlaşın desek, zaten bir bakanlığa ya da sosyal devlete ihtiyacımız kalmaz. Bu nedenle, nasıl ki yıl içinde, teşekkür ederiz, sinema yasasını çıkardınız ve küçük bütçeli yapımcıları tekelleşen Mars’a karşı korudunuz. Biz aynı tutumu şimdi sinema emekçileri için yapımcılara karşı göstermenizi ve bu meslek birlikleri arasındaki sıkıntıyı gidermenizi sizden bir kez daha talep ediyoruz tüm sinemacılar adına.

“Copyright levy”ler dedim, orada şöyle bir durumumuz var: Bize borçlusunuz, bize çok fazla borçlusunuz Sayın Bakan. 2004’ten beri aldığımız her CD’den, alınan her kâğıttan, her kopyalama aracından belli bir bedel toplanıyor. Bizim tahminimiz ki bunu da soru olarak soruyorum, bilgi vererseniz çok sevinirim “copyright levy”ler ne kadardır? Toplanan “copyright levy”ler Kültür Bakanlığımıza verilmiş midir? Bu soruların cevaplarını da merak ediyoruz çünkü bizim hesaplarımıza göre, 380 ile 400 bin TL civarında toplanmış bir para var. Bunun içinden, şimdi teklifte, bize önerdiğiniz oran yüzde 37,5. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. bu hakkaniyete uygun da değil. Bu “copyright levy”ler sektörün kendi yarattığı bir gelirdir. “Bu geliri toplayıp biz size sadece yüzde 37,5’i vereceğiz, hadi siz de bunu aranızda bölün.” demek dünya standartlarının altında bir düzenlemeye yol açmak demektir. Bunu da bu şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bir dakika daha rica edeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tabii ki.

Sinema alanında ayrıca şunu da sormak istiyorum: Geçirdiğimiz bu sinema kanununda yabancı film desteği ve dizi desteği düzenledik, malumunuz. Bunların kaynağının nereden olacağı konusunda hâlâ sektörün bir bilgisi yok. Biz bu yabancı film desteği ve dizi desteğini nereden bulacağız, nereden vereceğiz, ne kadar olacak? Rüsum gelirlerinden mi ayıracağız, mevcut destek kurullarının bütçesinden mi keseceğiz? Bu sorular da cevap aradığımız sorular.

Tiyatro alanına da kısaca değinmem gerekirse, desteklere yetmez ama evet diyoruz, daha doğrusu o lafi sevmiyorum ben, evet ama yetmez diyeceğim izninizle. Bu arada, bir Tiyatro Kooperatifi kuruldu, bağlantıya geçip bilgi alırsanız çok sevinirsiniz, onlar da güzel çalışıyorlar. Tiyatroda Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğümüzden bir ricamız var: Yönetmeliklerimiz çok köhneleşti, hâlâ İtalyan sahneyi zorunlu tutan yönetmenler var ve bu desteklerin NACE koduna bakılmadan, inşaatçılık yapan, onu yapan, bunu yapan şirketlere de oyun yapacaklar diye dağıtılması, zaten oyun birim başına düşük olan destekleri ne yazık ki iyice kısmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Sözlü...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ben de kadınlıktan doğan hakkımı kullanıp otuz saniye istiyorum.

BAŞKAN – Ya, zaten böyle olacağımı biliyordum ben, değil mi?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Otuz saniye...

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Merak etmeyin.

Son olarak şöyle bir sorum olacak size, soru önergesiyle de sormuştum: Bu hane halkına yapılan transferler kalemi var bütçemizde. Mesela 2017 yılında 500 bin liraymış, 2018’de toplam bütçemizin dörtte 1’i gitmiş hane halkına yapılan yardımlarda, 1 milyon küsur vermişiz. 2020’de bu kalem için 66 milyon lira öngörmüşüz. Bu konuda bir önerge verdim, sağ olsun Bakanlığımız cevap verdi, bu ödeneğin enerji uçuş desteği ve sinema desteği olduğu söyleniyor ama yeni gelen bütçemizde sadece 66 milyon olarak görünüyor. Bu hane halkı desteği tam olarak nedir? Bu kadar düşecekse bu kalemler şimdi nereden karşılanacak?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Anlayışınızın için ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Uğultular)

Sayın Başkanım, bu ayakta olanlar, gezenler falan olmasa, bir sükûnetle dinlense iyi olacak, dikkatimiz dağılıyor.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, lütfen... Tamam, zamanı gelince gelirsiniz. Şu anda Sayın Kuşoğlu konuşuyor, birazdan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, bürokratlar gelip bilgi veriyorlar, bu görüşmeler dışarıda yapılırsa çok iyi olur.

BAŞKAN – O bilgiyi verecekler tabii, ona bir şey diyemeyiz ama danışman arkadaşlar geriye doğru bir geçsinler. Ayakta kimse kalmasin arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Danışmanlar bizi dinliyor.

BAŞKAN – Tamam. Yeri geldiğinde... Sayın Kuşoğlu’nun danışmanı değil o.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim tekrar Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, bütçeleriniz hayırlı olsun öncelikle. Arkadaşlarımız ağırlıklı olarak hem turizmle ilgili hem de kültürle ilgili eleştirilerde bulundular. Ben o konulara girmek istemiyorum, tekrarlamak istemiyorum. Yalnız, bildiğim kadarıyla Ankara’da Devlet Tiyatrolarının ve Devlet Opera ve Balesinin güzel faaliyetleri var, kapalı gişe oynuyor; her ikisinin yöneticilerini de tebrik ediyorum. Demek ki çok ilgi var, o konuda biraz daha ilave olarak yatırım yapılması gerekir diye de düşünüyorum.

Konuşmama başlamadan önce de rahmetli Bakan Yardımcısı Kardeşimiz Haluk Dursun’u rahmetle anıyorum.

Sayın Bakanım, ben ağırlıklı olarak Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2018 yılı üzerinde durmak istiyorum. 44 bulgusu olan bir rapor yazılmış Sayıştay tarafından 2018 için. 44 bulgusu var, çok önemli bulgular. Vakıflar Genel Müdürlüğü çok önemli bir kuruluşumuz. Biliyorsunuz, vakıflar ta Osmanlı zamanında bir bakanlık hâlinde kurulmuş, önem verilmiş, bu dönemde de 3,7 milyar aktif toplamı olan bir Genel Müdürlük. 3,7 milyar aktif toplamı var Vakıflar Genel Müdürlüğü, müthiş bir mal varlığı var, önemli işler yapıyor, değerli bir Genel Müdürü de var buradan, bürokrasiden tanıdığım

kadarıyla ama o kadar çok büyük sıkıntılar var ki özellikle İstanbul'da, Sayın Genel Müdür de herhâlde İstanbul dukağını aşamıyor, bazı konularda sıkıntılar rapora yansıdığı şekliyle had safhada. Büyük yolsuzluklar, sıkıntılar, yolsuzluğa sebep olabilecek, gidebilecek konular var.

Mesela, Bulgu 1'de, idare tarafından yani Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 2010'dan 2018 yılı sonuna kadar vakıf üniversitelerine 277 milyon lira aktarılmış. Neden aktarılıyor? Vakıflar Genel Müdürlüğünün parası yetiyor mu kendine? Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2018'de bütçesi kâfi gelmediği için, 2018'de -hatırladığım kadarıyla- 531 milyon olan başlangıç ödenekleri 1 milyar 76 milyon lira olarak gerçekleşmiş; sonradan ödenek ilave edilmiş, yetmemiş. Tutuyor, vakıf üniversitelerine borç veriyor. Neden borç veriyor? Bu borç, verilen borç tutarlarının takibine ilişkin işlemler de yapılmıyor. Geri ödemeleri gerçekleşmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Borç veriliyor, borcun takibi yapılmıyor, geri ödemeler gerçekleşmiyor ve borçların geri ödemelerinin Vakıflar Meclisinin muhtelif tarihlerde aldığı kararlarla ertelendiğini de görüyoruz. Nedir bu? Hangi vakıf üniversitelerine bu borçlar veriliyor? Yani, biliyorsunuz, Vakıflar Genel Müdürlüğü engellilere, yoksullara maaş veriyor; ilkokul, ortaokul, lise öğrencilerine, üniversite öğrencilerine burs veriyor dar imkânlarıyla, sıkıntılarıyla, vakıflardan elde ettiği paralarla. Şimdi, kalkıp da bunun vakıf üniversitelerine verilmesi, takip edilmemesi anlaşılır gibi değil. 277 milyon lira yani az buz bir meblağ da değil.

Sonra, yurt dışında eski eser onarımı ve restorasyonu yerine keyfi olarak bina yaptırılıyor. Vakıflar Genel Müdürlüğünün yapabileceği normalde yurt dışında restorasyon, eski eserlerin onarımı ama eski eserlerin onarımı, restorasyon adı altında tutuyor, yeni binalar yaptırıyor, yurt binaları yaptırıyor, böyle “eski eser” diye ihale ediliyor. Bunlar mevzuata aykırı konular. Yeni binalar yaptırılıyor. Bu, Bulgu 8'de vardı.

Bulgu 9'da, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne kiraya veriliyor Ankara'da bir taşınmaz; ondan sonra, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bunu tutuyor bir özel vakfa kiraya veriyor. Deniyor ki: “Efendim, bu özel vakıf gençlik ve sporla ilgili.” E, bunun bir ihalesi olur; usulü var, bu usule göre bu ihaleler yapılır. Vakıflar Genel Müdürlüğünün binaları bir başkası tarafından bu şekilde kullanılamaz ki. Bunlar usulüne uygun olmayan, istismar edilen konular, önemli de meblağlar. Yani bunlar istismar edilmemesi gereken konular.

Bakın -Bulgu 15'te, bazı arkadaşlarımız da bahsetti- inşaat yapıldıktan sonra değiştirilen İstanbul Şişli Abdi İpekçi Caddesi üzerinde -en mutena yeridir İstanbul'un, en pahalı yerlerden biri- bir ihale yapılıyor yap-işlet-devretle 2007 yılında, ondan sonra tutuluyor fonksiyon değişikliği yapılıyor, buradan o fonksiyon değişikliğine göre elde edilen rant Vakıflara yansıtılmıyor hiçbir zaman ve çok önemli zararlar söz konusu oluyor. Önce otopark olarak yapılan yap-işlet-devretle yapılan bina daha sonra otele ve ofis binalarına çevriliyor, çok önemli kira farklılıkları ortaya çıkıyor, onların hiçbirini tahsil edilmiyor ya da doğru dürüst tahsil edilmiyor. Nasıl istismarlardır bunlar? Proje değişiklikleri bildirilmiyor?

SALİH CORA (Trabzon) – Koruma Kuruluna bildirildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bunlar bir kamu kuruluşunda olmaması gereken işler. Vakıflar, sonuç olarak, tarihi, bizim ceddimizin mirasını koruması gereken, doğrudan doğruya maddi, ekonomik çıkarlarımızı savunması gereken kurum. Nasıl böyle olur? Burada da önemli zararlar söz konusu. Vakıfların orada en az 14 milyon liralık bir kaybı söz konusu olmuş, en az 14 milyon liralık. Çok detaylı olarak Sayıştay raporunda, 15’inci maddede anlatılmış.

Yine, Sayın Bakanım, 21 ve 22’de de önemli konular var, bunlarla ilgili olarak da denetim yaptırabilirsiniz, yaptırmanız lazım iç denetim kurulunuz çalışıyorsa.

Bulgu 21’de “Restorasyon kapsamına girmeyen yeni bina inşaatının iş artışı yapılarak rekonstrüksiyon işi kapsamında gerçekleşmesi...” Bu da Kosova’da söz konusu oluyor. Tutuluyor, eski eserin tadilatı, restorasyonu diye ihaleye çıkılıyor, daha sonra yeni bina yaptırılıyor burada da. Hep istismar; mevzuat da istismar ediliyor, maddi istismarlar da söz konusu oluyor bunlarda ya da her an olabilir, bunlar sadece buraya yansıyorlar.

22’nci maddede “Restorasyon karşılığı kiraya verilen İstanbul ili Beşiktaş ilçesi Bebek Mahallesi’nde yer alan taşınmasının kontrolünün ve geçici kabulünün yapılmaması...” Bundan dolayı da bir zarar söz konusu Sayın Bakanım. “Restorasyon karşılığı kiraya verilen yerlerden elde edilecek gelirlerin de hesabının sağlıklı bir şekilde yapılmaması...” Sözleşmelerde firmaların defter ve kayıtlarının Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından inceleneceği belirtilmiş olmasına rağmen bu işlemin de yapılmamış olması.

Başkanım, bana altı dakika mı verdiniz?

BAŞKAN – Toplam on dakikanız bitti, şu anda dört beş saniye var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Altı dakika görüyorum da, onun için sordum.

BAŞKAN – Yok, ilkinde dört dakika ayarlanmış, sonra altı dakika daha verdim, şimdi bitmediyse ilave süre verebilirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir iki dakika daha sizden rica ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Sayın Vekilim, bir şey söyleyebilirim? Sayıştay raporlarını okuyorsunuz da, bunlar kesinleşmiş Sayıştay raporları mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, tabii, kesinleşmiş, bize bildirilmiş raporlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Hayır, hayır, kesinleşmiş değil; bazıları için bizden cevap istenmiş, biz katılmadığımız için cevaplarını da vermişiz onlara.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay da ona yönelik, sizin verdiğiniz cevaplara yönelik cevap vermiş, ondan sonra yani verdiğiniz cevabı yeterli bulmadığı için yine buraya, Sayıştay raporuna almış.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Ya, sonuçlandığı zaman çoğu düşüyor da o yüzden söyledim yani sadece düzetme olarak söylüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii.

Şimdi, bakın, raporda “İzleme” bölümü var. İzleme bölümünde 11 konu var, Vakıflar Genel Müdürlüğüyle ilgili 11 konunun sadece 4’ü yerine getirilmiş sizin tarafınızdan, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından; 7’si yerine getirilmemiş konular ve bunlarla ilgili verdiğiniz cevaplar yani idarenin verdiği cevaplar yeterli olmadığı için rapora alınmış konular bunlar.

Yine, 2018’le ilgili olarak sormak istiyorum: Mesela, bazı ödemeler var, bunlarla ilgili bilgi alabilirsem memnun olurum bürokrasinizden. Müşavir firmalara ve kişilere ödemeler var, 11 milyon 592 bin lira. Bunların bir kısmının detayı var ama tümü yok. Görev zararı olarak 10 milyon 455 bin lira... Nedir bu görev zararı? Normalde Vakıflar Genel Müdürlüğünde görev zararının olmaması lazım. Ne olarak çıkmış? Bir de hane halkına yapılan transferler 68 milyon lira olarak görünüyor. Burada hane halkına ağırlıklı olarak yapılan transferlerin burslar ve harçlıklar olması lazım, biraz önce bahsettiğim, engellilere, kimsesizlere yapılan burslar olması lazım. Ama burslar 29 milyonunu oluşturuyor, 69 milyona yakın bir transferin yarısına yakını olmuş; aslında, neredeyse hepsinin burslardan oluşması lazım. Ama “sosyal amaçlı transferler” denilmiş, 32 milyon oraya alınmış “muhtaç ve körlere yardım” adı altında. Hane halkına yapılan diğer transferler var, 6 milyon 170 bin lira. Onunla ilgili olarak da bilgi alabilirsek memnun olurum. Yani bunlar, kaybolmaması gereken konular. Sayın Bakanım, bunlarla ilgili olarak soru bölümünde tekrar söz almayacağım, cevap alabilirsem çok memnun olurum.

Bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan, müsamahanız için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, öncelikle, bütçeniz Türk milletine, devletimize, Bakanlığımıza hayırlı uğurlu olsun.

Aksaray, Kapadokya’nın giriş kapısıdır, tarihî, tabii, kültürel özellikleriyle Kapadokya’nın ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak Aksaray’ın Kapadokya Alan Başkanlığına dâhil edilmemesi Aksaraylılar tarafından pek anlaşılır gelmemiştir. “İhlara Alan Başkanlığı” adı altında bir başkanlık kurulacağı AK PARTİ’li arkadaşlarımız tarafından ifade edilmiştir. Bu konuda bir çalışma var mıdır? “İhlara Alan Başkanlığı” kurulacak mıdır? Bunu Aksaraylılar adına soruyorum.

Yine, Kapadokya Alan Başkanlığının bütçesine baktığım zaman, yaklaşık 25 milyon TL bütçesi var. Bunun 15 milyon lirası personel ve Sosyal Güvenlik Kurumu giderleri, tanıtım için sadece 300 bin liralık bir bütçe ayrılmış. Yani insanın aklına şu geliyor, lütfen yanlış anlamayınız: Sanki Kapadokya Alan Başkanlığı bir iş sahası, iş alanı, istihdam sağlayacak bir başkanlık gibi mi düşünüldü?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Onu Kalkınma Ajansı yapıyor.

AYHAN EREL (Aksaray) – Peki.

Yine, bütçede kâr amacı gütmeyen kuruluşlara bir ödenek var, kâr amacı gütmeyen bu kuruluşları da açıkçası anlayamadım.

Yine, turizm sadece deniz ve sahilten ibaret değil, Aksaray İhlara Vadisi dünyanın en güzel vadilerinden bir tanesi. Hem tarihî hem tabii hem de eski çağlara dayanan kiliseleriyle dünyanın dört bir yanından turistlerin gelip gezdiği yer. Özellikle, kültür turizmine merak duyan insanlar Uzak Doğu’dan gelmektedirler, bu insanların da yaşı orta yaşın üzerindedir. Dolayısıyla dünyanın en derin vadisi olan İhlara Vadisi’ne inmeleri problem olmaktadır. Zatalinizi ve bürokratları ziyaret eden AK PARTİ’nin çok kıymetli vekilleri ve il başkanları Aksaray’a her geldiklerinde “Bakan Bey ve bürokratlar bize söz verdiler, artık İhlara’ya teleferik yapıyoruz, asansör yapıyoruz, seyir terası yapıyoruz.” diye yerel basında manşetler hâlinde haberler çıkıyor ama bugüne kadar bunlardan bir tanesi yapılmadı, projesi dahi gündeme gelmedi. Tarafınızdan söz verilmiş olsaydı bu sözün yerine getirileceği inancındayım.

Herhâlde yerel yöneticiler sizin söylemlerinizden farklı anlamlar çıkararak Aksaray kamuoyuna bilgi vermektedirler. Eğer söz verdiyseniz, bürokratlarınız söz verdirse Aksaray'ın İhlara Vadisi'ne ne zaman seyir terası, asansör ve teleferik yapacaksınız diye merak ediyorum.

Yine, Aksaray'a yaklaşık 1 milyona yakın yerli ve yabancı turist gelmektedir. En çok geline yerler de İhlara ile Selime taraflarıdır. Ancak buradaki belediyeler buradan elde edilen gelirden hiç pay almamaktadırlar. Oranın kahrını çeken, çöpünü temizleyen, temizliğini yapan belediyelerimize niçin buradan elde edilen gelirden pay verilmemektedir, orada yaşayan vatandaşlarımızın adına sormaktayım.

Başta da dediğim gibi, turizm sadece sahilten ibaret değil. Aksaray, özellikle, Güzelyurt'u, Selime'siyle, İhlara'sıyla, Sultanhanı'yla, Alayhanı'yla, ilk beyin ameliyatının yapıldığı höyükle beraber çok güzel bir özelliğe sahiptir ama tanıtımı yetersizdir. Bakanlığınız Aksaray'da bir turizm çalışmayı yapmayı düşünüyor mu?

Yine, teşvik ettiğiniz sinema filmlerinin, televizyon dizilerinin bir bölümünün tabii, tarihî, doğal güzellikleri olan Aksaray'da çekilmesi yönünde bir girişiminiz olur mu?

Çok teşekkür ediyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erel.

Sayın Kemal Çelik, buyurun lütfen.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; öncelikle, 2020 bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Tabii, ben de Aksaray Milletvekilimize katılıyorum, sahillerden ibaret değil turizm; Aksaray da var, Tunceli de var, Diyarbakır da var. Ama turizmin gelişmesinde tabii ki en önemli unsur huzur ve güven. Eğer bir ülkede huzur ve güven varsa o ülkede elbette turizm gelişecektir. Bu anlamda baktığımız zaman, 2016 yılı öncesindeki uçak düşürme olayı, PKK'nın ve DEAŞ'ın sırayla saldırıları yani kitlesel eylemlerde bulunmaları, hepsi turizme yönelik olaylardı. Allah'a şükürler olsun ki Türkiye Fırat Kalkanı Harekâtı'yla, Zeytin Dalı Harekâtı'yla, Barış Pınarı Harekâtı'yla terörü kaynağında kurutmuş, ülkemizin tümünde huzur ve güven sağlanmış ve bu çerçevede, Diyarbakır, Urfa, Mardin, Tunceli gibi illerimizde de turizm üst düzeye çıkmıştır.

Tabii, Antalya bu konuda, gerçekten 2002 rakamlarına baktığımız zaman, şu anda zirvededir ve inşallah da bu devam edecek.

Tabii, turizmin gelişmesi sadece bir ülkenin beğenilmesiyle, huzuruyla ve güveniyle de olmuyor, altyapı hizmetleri çok önemli yani turizm altyapısı ve ulaştırma altyapısı bir ülkenin turizmi için olmazsa olmazdır. Türkiye gerçekten turizm altyapısında çok önemli mesafeler aldı yani devlet olarak, Hükümet olarak ve Bakanlık olarak başarılı çalışmalar yaptı. Örneğin, arıtma konusunda Türkiye, Avrupa düzeyinde bir ülkedir ve turizmin gelişmesinde denizlerimizin temizliği, çevrenin temizliği, sularımızın temizliği son derece önemlidir. Türkiye bu konuda çok üst düzey gelişmeler kaydetmiştir.

Tabii, Ulaştırma Bakanlığının kara, hava ve deniz ulaşımında son yıllardaki artan performansı sayesinde turizm zirve yapmıştır. Size kısa bir örnek vereyim: Örneğin, Gazipaşa Havalimanı açıldıktan sonra Alanya'da turizm 3 kat artmıştır, bu bir gerçektir, bu tespiti yapmamız lazım. Tabii, aynı şekilde, otoyollar çok önemli, deniz yolları çok önemli, hızlı tren olayı çok önemli. İnşallah, Antalya-Konya hızlı tren yoluyla Kapadokya Vadisi'ne geliş gidiş de hızlanacaktır. Otoyolları da bu kapsamda unutmamak lazım.

Tabii, bir de özellikle Sayın Bakanımın gelişinden sonra Türkiye’de gördüğümüz bir manzara var. Turizmin çeşitlendirilmesinde gerçekten çok büyük, başarılı çalışmalar yapıldı. Geçenlerde biz KİT Komisyonu olarak Aksaray Sultanhanı’na gittik, orada çok yoğun bir şekilde Japon turistler vardı, oradaki esnaflara sorduk “Nedir durum?” diye, Sayın Bakanımızın Uzak Doğu’ya açılma politikası çerçevesinde gelişme olduğunu söylediler. Ben gerçekten Sayın Bakanıma teşekkür ediyorum, önemli bir şey.

Ayrıca, 2016 öncesindeki saldırılar nedeniyle Avrupalı turist Türkiye’ye gelmiyordu ama şimdi, huzur ve güvenden sonra Avrupalı turist geldi hem turizmci hem de turizm esnafı bu konudan gerçekten çok faydalıyor.

Bir de spor turizmi var. Antalya’ımız açısından son derece önemli bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlar mısınız.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Tamamlıyorum.

Örneğin, Belek, golfte gerçekten bir dünya markası ve 2018’de Avrupa’nın en iyi golf destinasyonu seçildi.

Sayın Bakanımızdan bir ricamız var, Belek Kadriye, bir de Boğazkent var. İnşallah, Boğazkent’i -yeni bir spor merkezi- spor turizmine açmakta fayda var diye düşünüyorum. Golfün yanı sıra tenis turnuvalarının ve futbol turnuvalarının yapıldığı bir alan hâline, bir merkez hâline getirilirse Belek Kadriye’ye oranla Boğazkent’teki gelişmenin daha iyi hâle geleceğini düşünüyorum, özellikle bunu Sayın Bakanımızdan istirham ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülbul, lütfen.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Aydın’a geldik en sonunda Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Aydın, bildiğiniz gibi, tarımda olduğu kadar turizmde ve kültürde de öne çıkan illerden biri. Biliyorsunuz, Tralleis’e geldiniz. Orada Aydın ziyaretinizde on iki aylık kazı çalışması yapılacağına ilişkin bir sözünüz olmuştur. Bu konuda, Şubat 2020’de karar verileceği bilgisini aldık. Bu hususta, on iki aylık kazı çalışması onayı verilecek mi diye soruyorum. Büyük bir ihtimalle verirsiniz diye düşünüyorum. Bu arada kazıyı oluşturulması gerekiyor, o konuda da desteğinizi istiyoruz.

Aynı zamanda, Tralleis’in bir özelliği var, antik kentin bulunduğu alanın 2/3’ü askerî arazi. Bu tarihî alanda çalışma yapılabilmesi için askeriye’nin buradan taşınması söz konusu. Bu konudaki çalışmalarını içerisinde bulunduğunuzu düşünüyoruz.

Önemli bir turizm bölgesi olan Kuşadası’nda da en büyük sorunlardan birisi kruvaziyer turizmi. Eski rakamları yakalamamız için 2021’i bulmamız gerekiyor. Kruvaziyer için verilen teşvikin muhatabı ne yazık ki acenteler; oysa gemi şirketleri olmalı ki doğru şekilde kullanıldığından emin olabilelim. Acentelerin bu teşvikleri etkin kullanmadığı, değerlendirmede olduğu yönünde turizmcilerden büyük bir eleştiri var. Sayın Bakanım, bu çerçevede, kruvaziyerlerle ilgili, Bakanlığın bir eylem planı ve politikası var mıdır diye soruyorum?

Daha sonra, bununla birlikte, Didim’le ilgili... Didim Taşburun mevkinde yapılması planlanan Deniz Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi Didim turizmini bitirecek. Dün, Tarım Bakanlığı bütçesinde ne yazık ki bu konuda “Didim” ismi verilmeden organize sanayi bölgesi kurulacağı belirtildi. Ege’deki

bütün balık çiftliklerinin o bölgeye taşınacağı düşünülürse... Milas'ın girişini, çıkışını biliyorsunuz, o koyu biliyorsunuz. O pis kokular ters rüzgârla tüm Didim'i bitirecek. Bu açıdan, tüm STK'ler, siyasi görüşü ne olursa olsun, bütün Didim halkı, turizmciler bu konuda kesinlikle bu yapıyı istemiyor, projeyi istemiyor, organize sanayi bölgesinin Didim'de kesinlikle uygulanmaması istiyor. Buna dikkat edeceğinizi inanıyorum.

Didim Mavişehir'in üst arazi bölgesinde olan ve Bakanlığınızca planlanan golf arazileri Didim'i rahatlatacak bir çalışma. Bu projelerin acilen tamamlanmasını talep ediyoruz.

Didim merkez ile Akbük arasında Fevzipaşa bölgesinde planlanan turistik bölge planının da Bakanlık ve ilgili kurumlarınızca, planlar hazırlanma aşamasında, hemen çıkarılması gerekiyor. Bu bölgede yapılacak turistik tesisler turizm açısından da çok önemli.

Yine, Didim'de Manastır Koyu tarafında TOKİ'ye devredilen ve konut olarak planlanan alanların konut olarak yapılması durumunda oradaki alan tamamen bitecek. O alanın turizm alanı olarak planlanması mutlaka gerekiyor.

Ayrıca, vakıflarla ilgili olarak: Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı Aydın'daki Cihanoğlu Külliyesi restorasyonun ardından İlim Yayma Cemiyetine verildi ne yazık ki. Bu konuda soru önergesi verdik ama cevabı gelmedi. Sorum şu: Yukarıdaki örnek gibi Türkiye'deki vakıflara ait kültür mirası olarak tescilli olan yerler, cemiyetlere verilen başka yerler var mıdır? Bu çalışmadan niçin kaçınılmamaktadır?

Ayrıca, Nazilli'de Sümerbank endüstriyel müzesi talebi var. Atatürk'ün ilk kurduğu, 1937'de kurduğu Sümerbank. Bu konuda, restorasyon konusunda bütçe sorunları var. Bu konuda, Bakanlığın desteği gerekiyor.

Yine, Nazilli'de Arpaz Kalesi'ne ödenek çıkarılması konusunda da sorunlar var. Bu konuda da çalışmalar yapılması gerekiyor.

Bir de Türkiye'nin ilk betonarme köprüsü Akçay üzerinde bulunan Akçay Köprüsü. Kemerleri ve köprünün genel restorasyonu ile ilgili taleplerimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Tamamlıyorum Başkanım.

İlk para basılan yer Nazilli Mastaura. Bu konuda birkaç talepte bulunmuştuk. Bu antik kentle ilgili mutlaka çalışılması gerekiyor.

Bir de en son söyleyeceğim, eğer bu miraslarımızı biz koruyamazsak Aydın bölgesindeki, Nysa ve Afrodisias'ta koruduğumuz gibi, hazineciler tarafından delik deşik edilmeye devam edecek. Bu sahipsizlik, tarihi miraslarımızın, yasal hakları olmayan hazinecilere peşkeş çekilmesine neden oluyor. Bu konudaki çalışmalarınıza bizler de destek vereceğiz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Zeybek, buyurun.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi görüşülürken turizm sektörünün ağır koşullarında emek veren turizm işçilerinin sorunlarından konuşmamak, bu sorunlara çözümler üretmemek ne iyi bir hizmet sunulmasına ne de çığ gibi büyüyen işsizlik sorununa çözüm bulunamayacaktır. Turizmi geliştireceksek, turizmi istediğimiz seviyeye çıkaracaksa turizm işçilerinin de sorunlarına bir şekilde çözüm bulmak durumundayız.

Bilindiği gibi, turizm öyle bir sektör ki işçisinden esnafına, çiftçisinden çobanına kadar süregelen zincirleme bir ekonomik ilişkiye sahiptir. Bu saydığım sorunlar yalnızca hayat pahalılığıyla mücadele eden turizm işçilerinin değil, aynı zamanda yıllarca bu sektörde çalışan iki, üç tane yabancı dil bilen kalifiye personelin de sektörden uzaklaşmasına neden olmaktadır.

Ben, şimdi, özellikle, bu turizm çalışanlarının çok sıkça karşılaştıkları sorunlardan bahsedeceğim: Bir, sendikalar bir ülkenin demokrasisinin gelişimi için çok önemli ve zorunludur. Bu nedenle, öncelikli olarak sendikalara üye olan turizm işçilerinin üzerlerindeki baskılara son verilmeli, işverenin işçiye yaptırım uygulaması önlenmelidir. Yine “deniz, kum, güneş” diye özetlenen sezonluk turizmden çıkmak için gerekli yatırımlar yapılmalı, ucuz turizm, ucuz iş gücü, kalitesiz ürün, “her şey dâhil” sarmalından mutlaka kurtulmalıyız. Sezon uzatılmalı, mümkün olduğunca on iki aya çıkarılmalıdır. Bu, on iki ay iş, on iki ay ekmek demektir. Bunun için, turizm çeşitlendirilmeli, kültür turizmi, sağlık turizmi, inşaat turizmi, inanç turizmi, spor turizmi, kış turizmi, yapay kar ve buz pistleriyle donatılmalı, kongre turizmi, yayla ve alternatif turizm alanları, festivallere teşviklerin artması mutlaka sağlanmalıdır. İşsizlik sigortası işçilerin ihtiyaçları gözetilerek yeniden düzenlenmelidir. Stajyer öğrencilerin gerçekten staj yapması sağlanmalı, çocuk emeği sömürsüne bir an önce son verilmelidir. Sigortasız, kayıt dışı işçi çalıştırılması, kaçak yabancı işçi çalıştırılması derhâl durdurulmalıdır. Kadın işçilerin sorunları çözülmeli, en insanca talepleri olan doğum ve mazeret izinleri verilmelidir. Çok fazla kadın işçi istihdam edilen turizm sektöründe kreşler ve etütöveleri yapılmalıdır. Misafirleri otellere hapsedip çarşıya çıkanları engelleyerek... Bu pazardan küçük esnafın faydalanmasını mutlaka sağlamak durumundayız. Sezonluk işçiler sezon sonu askıda dahi olsalar işsizlik sigortasından yararlanmalıdır. Bu süreçlerde işsizlik maaşı alabilmeleri mutlaka sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – İş yerlerinde mobbing, tehdit, şiddet uygulamaları sonlandırılmalıdır.

Turizm bu bölgenin istikbal sektörü olacaksa sorunları çözecekse öncelikle turizm işçilerinin sorunlarının da çözülmesi gerekmektedir.

Sayın Bakan turizm çalışanlarının sorunların yakından biliyor, sorunların çözümü konusunda çaba göstereceğine yürekten inanıyoruz.

Sayın Bakan, Antalya’mızın ekonomisi tarım ve turizme bağlıdır. Tarım bitme noktasına gelmiştir. Hiç olmazsa turizme daha çok destek olarak turizmi kaldırmaya çalışalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Sariaslan, buyurun lütfen.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, biz, sizi 16-17 Ağustos Hacı Bektaş Veli’yi Anma ve Kültür, Sanat Etkinlikleri’ne davet için ziyaret ettik Hacıbektaş Belediye Başkanıyla beraber. O gün sizden bizim bu etkinliği yapmamız için katkılarınızı istedik, “Her yıl 30 bin TL katkıda bulunuluyor, bunu artırır mısınız?”

dedik, siz de bize bu 30 bin TL'yi vereceğinizi, artırmaya da çalışacağınızı söylediniz. Biz, sizin bu sözünüz üzerine davetiyeye “Kültür ve Turizm Bakanlığının katkıları” diye de yazdık; kendiniz de teşrif ettiniz, geldiniz, orada sizi ağırladık ama maalesef, hâlâ bugün dahi o para ödenmedi. Ben bunun üzerine 25/9/2019 tarihinde size bir soru önergesi verdim. Soruyu şimdi tekrar etmek istiyorum: “Şimdiye kadar her yıl düzenli olarak yapılan bu yardımın bu yıl verilmemesinin gerekçesi nedir? Bu yardım siyasi mi, ideolojik mi, mezhepsel midir?” diye sordum -üzülerek söylüyorum- hâlâ bir yanıt alamadım. Şimdi buradan bunun yanıtını bekliyorum.

Sayın Bakanım, ikinci bir konu: Kapadokya bölgesinde balon uçuşlarına sınırlama getirdiniz -bana göre doğru da yaptınız- bunu da yazılı belgeyle tescil ettiniz. Bir balon şirketi 13/12/2018 tarihinde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne müracaat ederek balonla ticari havacılık faaliyetleri yapmak üzere ön izin ve işletme ruhsatı talebinde bulundu. Genel Müdürlükçe bu talep için 24/5/2019 tarihinde şu sayı numarasıyla -sayı numarası da var burada- “Bilindiği üzere uçuş emniyetini teminen 2013 yılından itibaren Kapadokya bölgesinde Genel Müdürlük tarafından çeşitli tedbirler alınmıştır -ki doğru tedbirler alındı- bu kapsamda bölge işletme ve uçuş konuları sınırlandırılmıştır.” denildi. Fakat sonra ne olduysa oldu, herhâlde etkin isimler devreye girdi, 2 tane şirkete burada izin verdiniz. Şimdi ben size bu şirketleri söyleyeyim: Anıl Can Çiçek, Çiçek Havacılık Turizm Danışmanlık Şirketi, diğeri de Güvercin Balonculuk Hizmetleri Turizm Taşımacılık Şirketi.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – İzinleri Sivil Havacılık veriyor, bizimle alakası yok.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sizin bilginiz olduğu söylendiği için size de sorma gereği duyuyorum. Sizin yoksa siz de cevap verirken en azından dersiniz ki: “Bizimle ilgisi yok.”

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Söyledim işte kestirmeden. Yetkimiz yok zaten.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Peki.

Diğer bir konu: Geçen seneki Turizm Bakanlığının bütçesinin konuşmasında da söylemiştim Antalya’dan Kapadokya bölgesine direkt uçuşlarla ilgili ciddi talepler olduğunu. Bu talepler hâlâ yerine getirilmedi. Bu talepler yerine getirilirse özellikle Rus turistlerin Kapadokya bölgesine gelmek istediklerini söyledim. Umarım, bu konuda bir çalışma yaparsınız. Bu konuda Kapadokya’daki turizmciler arkadaşlarımızın beklentisi var.

Teşekkür ediyorum.

Başkanım, özellikle bu sorunun cevabını bekliyorum. Neden Hacı Bektaş’a kırk yıldır yapılan yardımı yapmadınız? Parası önemli değil. Halk diyor ki: “Ben Hacıbektaşlı vatandaş olarak, Alevi olarak, benim vergilerimle...”

SALİH CORA (Trabzon) – Her yıl veriliyorsa bu yıl verilmiyorsa demek ki...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar ya, lütfen ya...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Pardon, kimdi o soruyu soran?

BAŞKAN – Yok, yok, bir şey yok, devam edin siz.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sor, sor, cevap vereyim. Kim o?

BAŞKAN – Lütfen ya... Lütfen arkadaşlar...

Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Herkes haddini bilsin.

SALİH CORA (Trabzon) – Her yıl verilmiş, bu yıl verilmemişse bir art niyet yok diyorum.

BAŞKAN – Sayın Cora...

Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Kimse sorsun, cevabını vereyim.

SALİH CORA (Trabzon) – Art niyet yok.

BAŞKAN – Sayın Cora... Sayın Cora... Lütfen...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Senin konun değil bu. Ben sana sormuyorum, sen de muhatabım değilsin. Burada Bakanlık var, Bakanlığa soruyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hacıbektaş halkı da Aleviler de bu devlete vergi veriyorlar. Ben bir Sünni kökenli vatandaş olarak söylüyorum: Eğer adalet varsa başkalarına ne kadar yardım yapıyorsunuz, oralara da yardım yapacaksınız. Hiçbir dernekle, kuruluyla kıyaslamak istemiyorum çünkü onlar da bizim vatandaşımız A'sı da B'si de C'si de. Bunlar ince konular, ince konuları dikkatle inceleyin, kırılsa kötü olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztunç, buyurun lütfen.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, tabii, RTÜK'le ilgili yeniden bir gerginliğe sebep olmak istemiyorum. Sayın Bakanım, RTÜK'le ilgili söylenecek çok laf var, maalesef neresinden tutsanız elinizde kalıyor. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun Sayın Başkanı aynı zamanda TÜRKSAT Yönetim Kurulu üyesiydi. Allah'tan müdahale edildi ve istifa etmek zorunda kaldı çünkü yanlıştı. Düşünebiliyor musunuz... Bu, şuna benziyor: Bir eve kız istemeye gidiyorsunuz. Kızı isteyen "Allah'ın emri, Peygamber'in kavliyle istedim." diyor; kalkıyor, öbür koltuğa oturuyor, "Verdim, gitti." diyor. TÜRKSAT'ın Yönetim Kurulu üyesi aynı zamanda RTÜK üyesi. RTÜK'e gelen bir başvuru üzerine "Fılanca kanalın şalteri inecek." diye karar alıyor RTÜK, gönderiyor TÜRKSAT'a; TÜRKSAT da "Ben para kazanıyorum, indirmem." diyor. İkisinde de Yönetim Kurulunda; hangi kararı verecek, kimin haklarını savunacaktı; istifa etti ama bu tartışma Faruk Bildirici'nin üyeliğinin gitmesine sebep oldu, bu yanlış bir uygulama oldu, bakın, yol açıldı. Yarın bir gün milletvekillerinin, Meclisin seçtiği başka bir kurumda da benzer şeyler olabilir. Bu, daha çok sizin tepki göstermeniz gereken bir uygulamadır, ki sizin partinizin yöneticilerinin tepki gösterdiğini bile biliyorum çünkü bu konuda muhatap hep ben oldum Cumhuriyet Halk Partisi adına. Bu yanlış olmuştur.

RTÜK'te başka yanlış işler de dönüyor. Sayın Bakanım, 120 bin liraya yeni bir bina kiralandı. Bilkent'te devasa yeri var, odalar boş. Ne gerek vardı? 120 bin lira her ay para veriliyor, 9 bin lira da ring parası veriliyor, otobüs parası. Personel geliyor Bilkent'e, biniyor otobüslere, yeni binaya gidiyor; akşam geri o binadan geliyor Bilkent'e, evine gidiyor. Her ay 9 bin lira da buradan veriliyor. Yazıktır, gūnahıtır.

Bu ara dondurma reklamlarına takmış RTÜK. Merak ediyorum, dondurma reklamına niye takılır ya? Bir sektör bu. Maraş Milletvekili olduğum için dondurma sektörü bizde bayağı güçlüdür yani ben dondurma reklamını izlerken aklıma başka şeyler gelmiyor. RTÜK'ün nasıl geliyor, anlamıyorum

ben ya? RTÜK üyelerinin ya da Başkanının nasıl geliyor, anlamıyorum. Bu bir sektör, bunun olması gerekiyor. “25’inci yılımız, 25 personeli balonda uçuracağız Kapadokya’da.” Ne gerek var? Paramız mı var? Krizde değil mi, sıkıntı yok mu? Sayın Bakanım, bunlara müdahale etmenizi bekliyoruz, istiyoruz.

Geçtiğimiz yıl, burada bütçe görüşmelerinde size olan umudumuzu dile getirmiştik. Sizin bu konulara müdahale edeceğinizi düşünüyorum.

Atatürk’e, bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’e hakaret edenleri aldı, danışman yaptı RTÜK Başkanı kendisine. Ayıptır ya, olmaz. Şimdi dilim varmıyor, söyleyemiyorum bunları.

Ayrıca, Sayın Bakanım, Germanicia Antik Kenti seçim bölgem Kahramanmaraş’ta. Şu ana kadar yapılan kazılarda 8-9 kazı yapıldı, kaçak kazı bunlar, 7 tane mozaik çıktı, müthiş mozaikler. Gaziantep’te bir Zeugma var, turist çekiyor. Kahramanmaraş’ta yaklaşık bin evin altında -yani bu çalıştaylarda da ortaya çıkan, Büyükşehir Belediyemizin de çalışmasıdır, eski Bakan Sayın Mahir Ünal’ın da çalışmasıdır- mozaik var. Dünyanın en büyük mozaik kenti olur burası; açık alan yerinde mozaik kenti olur, Antep gibi taşıma da değil. Buranın desteklemesi gerekiyor. Çok ciddi bir turizm geliri getirir. Sadece Kahramanmaraş’ı kurtarmaz, Türkiye turizmine de ekonomisine de katkıda bulunur.

Sayın Başkana bir söz verdim, o yüzden konuşmamı otuz beş saniye kala sona erdiriyorum. Millî Takım’a da bu akşam başarılar diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Kasap, buyurun lütfen.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Bakanım, değerli hazırım.

Kütahya Domaniç’e siz gelmiştiniz Sayın Bakanım; kuruluşun şehri, kurtuluşun şehri. Dumlupınar zafer tarihî alanı başkanlığı talep etmiştik, böyle bir kanun teklifimiz var. Yalnız tesis yok, Dumlupınar’a kimse gelemiyor. Dünyanın en ciddi tarihî bölgelerinden biri Aizanoi, ilk borsanın olduğu yer, ticaret borsasının ilk olduğu yer, Drakula’nın olduğu yer, Zafer Havalimanı’yla meşhur; dünyanın en çok zarar eden havalimanlarından birisi. Murat Dağı var, kayak tesisleri yapılabilir, yok. Termal tesisleri yok. Simav, Gediz, Emet, Hisarcık, Tavşanlı, Yoncalı da dâhil 6 ilçede termal su kaplıcaları var ama 2 tanesi Cumhurbaşkanlığı kararıyla iptal edildi; turizm bölgesi olma niteliği. Ulaşımı zor, yollar yetersiz, havalimanı facia. Gomidas’ın evi var. Charles Aznavour orada doğmuş. Başmelek Kilisesi var, restorasyon bekliyor. Gâvur Hamamı var. Macar Kralı Kossuth Evi var. Evliya Çelebi var. Herbal tıbbın öncülerinden Hekim Sinan var. Frig Vadisi var. Germen Konakları var. Ama bir şey var Bakanım; 7/24 kapalı tek turizm enformasyon bürosu, turizm danışma bürosu 7/24 kapalı. Koskoca ilde danışmama bürosu, 7/24 kapalı Sayın Bakanım, personel azmış. İl Kültür Müdürlüğü’nün binasını da görmemenizi tavsiye ederim. Bakın, şu tozlanmış, dışarıdan çekilmiş fotoğrafı, camdan, bugün çektim. Kütahya merkeze geldiğinizde sizi yönlendirebilecek hiç kimse yok. Zaten yıllardır da cumartesi, pazar ne hikmetse kapalı. Siz istediğiniz kadar gayret edin, eğer memur zihniyetiyle giderse turizmin kalkınması, özellikle iç turizmin kalkınması imkânsız Sayın Bakanım. Ulaşım yok. Zafer Havalimanı zaten faciadır, biliyorsunuz, dünyanın en çok zarar eden havalimanı. Kütahya’nın hızlı treni yok. Uçak seferleri de Sayın Bakanım, sadece günde 1 defa öğleden sonra saat birde, 3 ile hizmet ediyor. Termal bölge Afyon var, Kütahya termal bölgedir. Her neyse Cumhurbaşkanlığı kararıyla da Kütahya’da 2 bölgenin termal özelliği, termal turizm özelliği kaldırıldı. Niye cezalandırıldılar, onu bilmiyorum, size de sormuşlardır inşallah. Yalnız bu turizm enformasyon bürolarıyla, bu kültür ve turizm il müdürlükleriyle nereye varacağınızı merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Karasu, buyurun lütfen.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Zaman kısıtlı olduğu için konuşmamı kısa keseceğim, o yüzden birkaç konu hakkında bilgi almak istiyorum.

Sayın Bakan, bugün basına da yansıdı, Gümüşhane Dipsiz Göl’e hazine arama izni verilerek göl susuz göle çevrilmiş durumda. Bununla ilgili on iki bin yıllık gölü yok ettiler hazine arayarak. Bu gölle ilgili izin verenlerden herhangi bir hesap soracak mısınız?

Ayrıca, üniversitelerde bölümlerimiz var turizm ve tarihle ilgili, arkeoloji bölümümüz var, tam 44 üniversitede arkeoloji bölümü var, 2.500 civarında mezun veriyor. 2018’de sizin verdiğiniz cevaba göre memur statüsünde sadece 1 arkeolog, 1 müze araştırmacısı ve 2019’da ise 1 arkeolog ataması yapıldı. Bu kadar mezun veren üniversiteler ve bölümler var, bu öğrencileri ne yapmayı düşünüyorsunuz? Arkeologlar polis mi olacak, bekçi mi olacak, yoksa Türkiye’nin turizmine hizmet mi edecek?

Sayın Bakan, 2018 Plan ve Bütçe Komisyonu sunuş konuşmanızda “Bilhassa sosyal medyayı etkili kullanan dünyaca tanınmış şahsiyetlerle iş birliği yaparak tüm dijital sosyal mecralarda algı yönetimi mekanizmalarını faal bir şekilde kullanacağız.” demiştiniz. Sormak istiyorum: Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı Muhammet Safi, 7 Mayıs 2019 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu’na “Her şey çok güzel olacak.” etiketiyle destek veren sanatçıların isimlerini bir kâğıda yazıp Twitter hesabından “kayıt” ifadesiyle paylaştı. Ekrem İmamoğlu’nun Yüksek Seçim Kurulunun İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçim sonuçlarının iptali ve yenilenmesine ilişkin aldığı kararın ardından, yaptığı konuşmada sanatçılar dâhil herkesi konuşmaya çağırması üzerine birçok ünlü isim Twitter’da “Her şey çok güzel olacak.” etiketiyle mesaj paylaşmıştı. Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı Muhammet Safi de söz konusu etiketle paylaşımlarda bulunan ünlülerin isimlerini bir kâğıda yazarak “kayıt” ifadeleriyle Twitter’da paylaştı. Düşüncelerini açıkladıkları için Cumhurbaşkanına bağlı bir bürokrat tarafından fişlenmesi sanatçılar tarafından büyük tepkiyle karşılandı. Adında “kültür” kelimesinin bulunduğu Bakanlığın temsilcisi olarak ülkesindeki sanatçıların fişlenmesine sessiz kaldı ne yazık ki Bakanlık. Sanatın özü olan ifade özgürlüğünü fişleyen zihniyete ülkesinde ses çıkarmayan, konu hakkında herhangi bir kınama ifadesi kullanmayan Sayın Bakanın “Turizmin tanıtılması amacıyla bilhassa sosyal medyayı etkili kullanan dünyaca tanınmış şahsiyetlerle iş birliği yaparak tüm dijital sosyal mecralarda algı yönetimi mekanizmalarını faal bir şekilde kullanacağız.” açıklaması trajikomik bir durum yarattı ne yazık ki. Sanatçısını fişleyen ve bunu sosyal medya hesabından ilan eden kendi Hükûmetinin bir bürokratına sessiz kalan Sayın Bakan, hangi dünya ünlüsünden Türkiye’nin tanıtımı için sosyal medya desteği beklemektedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Keşir...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, sayın heyetinize hoş geldiniz diyorum.

BAŞKAN – Dört dakika verdim efendim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Vakit darlığından hızlıca bitireceğim Sayın Başkanım.

Öncelikle teşekkür etmek istiyorum Bakanlığınıza. Bakanlığınız bütçesiyle yapılan Ceneviz Kalesi restorasyon çalışmalarında sona geldik. Akçakoca ilçemiz için önemli bir tarihî eser bu, büyük bir projeydi, sona geldik, inşallah açılışını sizinle birlikte yapmayı arzu ederiz.

Bir de 17-18 Temmuzda gerçekleşen sel felaketinde bire bir etkilenmese de turizm sektörü çok ağır darbe aldı. Bu anlamda, Bakanlığınızın ve Sayın Bakan Yardımcınızın Haydi Akçakoca'ya Kampanyamıza verdiği desteğe de buradan teşekkür etmek istiyorum. Fakat bu sel felaketinde özellikle Akçakoca'da Aktaş Şelalesi turizm yolumuz ağır hasar gördü, bununla ilgili bir ödenek ihtiyacı var, bunu buradan ifade etmek isterim.

Kardüz Yaylamız var, kış turizmi için tüm raporları hazır olan yayla, buranın turizm yoluyla ilgili bir ödenek ihtiyacımız var.

Ayrıca, Düzce'nin güneyi Elmacık Sıradağları'yla kaplı ve buralarda yayla turizmi için bir rapor çalışmak istiyoruz ama uzmanımız yok, geçici de olsa bir uzman desteğine ihtiyacımız var. Herhâlde bu konu en kolay mutabık kalabileceğimiz bir konu.

Bir de projesi tamamlanan ve onaylanan Konuralp Müzesi yapım işimiz var. Buna hiç olmazsa bu bütçe döneminde bir iz ödeneği konması konusunu özellikle ilginize sunmak istiyorum.

Aynı zamanda bizim yaklaşık iki yıl çalıştığımız Düzce Turizm Master Planı taslağı da makamınıza ulaştırıldı.

Ben, bütçenizin şimdiden hayırlı olmasını diliyorum, ekibinize de kolaylıklar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz. “Hoş geldiniz.” derken birazcık intizarda bulunmak üzere de söylüyorum, bunu da burada beyan edeyim.

Geçen yıl yine bu zamanlar sizinle Bakanlığınızın bütçesini burada konuştuk. O zaman çok umutlandığım bir şey söylemiştim burada. Bizim kendi değerlerimiz var, Nazım Hikmet gibi, Melih Cevdet Anday gibi, Kemal Tahir gibi, Orhan Kemal gibi. Hatta size bir öneride bulunmuştum Sayın Bakanım, demiştim ki: Beni umutlandırdınız bu çalışmayla. Nazım Hikmet'in Kuvayı Milliye Destanı'nı önemseyen çok ciddi bir kitlemiz söz konusu. Birtakım prodüksiyonlar yaptırıyorsunuz, neden bu millî değerlerimizi Kuvayimillîye'yi en iyi anlatan bu eseri Bakanlığınız destekleyerek bir prodüksiyon yapmıyor? O zamanki vücut hareketlerinizden beni olumladığınızı ve böyle bir çalışma yapacağınızı ummuştum. Ben yanılmış olabilirim, siz atlamış olabilirsiniz. Yeniden ve yeniden ısrarla bunu dile getiriyorum, önümüzdeki yıl inşallah Allah ömür verirse bu konuda bir çalışmanın olup olmadığını yine bir vekil sıfatıyla burada olursam takip edeceğim, yine sorgulayacağım. Çünkü millî değerler hepimizin ortak değerleridir, hepimiz bunlara birlikte sahip çıkmak zorundayız. Ne gibi mesela? İnsanlığın ortak değerlerine de sahip çıkmamız gerekiyor millî değerlerimizle birlikte.

Buradaki çalışmalarınız sırasında bazı eserlerde tadilatlar yapıldığını ve aslına uygun olarak yapıldığını belirtiyorsunuz. Çok üzülüyorum, kayıpları olan birtakım değerler var, insanlığın ortak değerleri, bunlardan örnekler vereceğim. Mesela -önceki dönem Beyoğlu Belediye Başkanımız da yanınızda, hoş geldin diyeyim kendisine de – Beyoğlu Fındıklı'da Süheyl Bey Camisi, sekizgen bir cami ve kubbeli. Sonra camla kaplanmış ve sekizgen yapısı bozulmuş. Sayın Başkanım burada, kendisinin bölgesidir o da çok iyi bilir. Ben İstanbul Milletvekiliyim, bunları takiple de zorunluyum.

Antalya Korkuteli’de Selçuklu döneminde kalma Alaaddin Camisi’nin restorasyonu yapılıyor. Yeni taşlarla yapılan restorasyonda tarihî kapının sanat şaheseri olarak nitelendirilen bezeme ve motiflerinin pek çoğu yok oluyor.

Ocaklı Ada Kalesi... Az önce sevgili mevkidaşım size teşekkür etti, Cenevizlilerden kalma esere ilişkin yaptığınız çalışmadan dolayı ama eser aslından o kadar uzaklaşmış ki bu işi bilenler tarafından ironik bir şekilde “Sünger Bob” diye adlandırılarak eleştiriliyor. İshakpaşa Sarayı’na cam tavan yaptınız yani çok ilginç. Tarihi Ayasofya Orhan Camisi’nde tuğla duvarlarına cam kapı monte edildi. Seyit Battal Gazi Külliyesi’ne Amerikan mutfak dâhil edildi. En son UNESCO geçici miras listesinde Roma döneminden kalan Mamure Kalesi’nde restorasyon çalışmalarına PVC pencere ve mermer kullanıldı.

Sayın Bakanım, bunlar insanlığın ortak değerleri ve bizim ortak değerlerimizdir. Ben burada sizi eleştirmekten zevk almıyorum, sadece bir ortak göreve davet ediyorum, diyorum ki: Bu çalışmaları yapan arkadaşlarımız ehil değilseler sizlerin sorumluluğundadır, lütfen engelleyin. Bu çalışmaları yaptıran arkadaşlarımız kamu görevlileri olarak burada bu görevi doğru yapmıyor ve kamusal bir hizmeti yerine doğru getirmiyorlarsa bulunduğunuz makam itibarıyla lütfen gereğini yapın, idari ve adli soruşturmalarla takip edilmesi gerekir. Çünkü bunlara vatandaş olarak biz zarar verecek olsak, Türk Ceza Kanunu’nun ilgili maddeleri gereği cezalandırılır durumdaysak, kamu görevlileri de...

En son, Gümüşhane’nin Taşköprü Yaylası’nda on iki bin yıllık “Dipsiz Göl” diye çok kıymetli bir şey yok edildi. Orada kamu görevlilerinin izniyle beraber bir define araması yapıldı. Define araması 5 ya da 6 kurumun özel izniyle yapılacak bir şeydir ve bu tarihsel kalıntılar üzerinde rastgele yapılmaması gerekir. Zatinalinizden, bu on iki bin yıllık değeri kim yok ettiyse, adli ve idari soruşturma talep ediyoruz. Zatinalinize bunu yazılı soru önergesi olarak da zaten göndereceğim. Dikkatinizi buraya çekmek için söylüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; çalışmalarınız için, sunumunuz için teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, sizin uhdenizde, size bağlı Vakıflar Genel Müdürlüğü var. Sayın Genel Müdür burada mı bilemiyorum, buradaydı sanırım.

Şimdi, SETA isimli bir vakıf var, geçtiğimiz günlerde çok tartışıldı, Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı. Bu vakıf bir rapor hazırladı temmuz ayında ve BBC Türkçe, Deutsche Welle, Sputnik gibi dünya çapındaki haber ajanslarının Türkiye’deki muhabirlerini âdeta fişledi, andıçladı. Bu vakıf 2013 yılından bu yana vergiden muaf çünkü Bakanlar Kurulu kararıyla kamu yararına vakıf kabul edilmiş. Sizden, bu fişleme raporu konusunda ne düşündüğünüzü, bu SETA’nın hâlâ kamu yararı sağlayıp sağlamadığını, hangi faaliyeti, devletin kamu hizmeti yükünü azaltıcı hangi faaliyeti nedeniyle kamu yararına vakıf olduğunu sormak istiyorum. Bu konuda araştırma önergemiz reddedildi, soru önergelerimiz yanıtlanmadı. SETA Vakfının gelir kaynakları nelerdir, sizin Bakanlığınızdan verilmekte olan ya da diğer kamu kurumlarından verilmekte olan kaynaklar nelerdir, bunları sormak isterim.

Benzer şekilde, değerli diğer arkadaşlarım vurguladı ama RTÜK’te yaşanan ve aslında bu Meclise bir müdahale niteliği taşıyan Sayın Faruk Bildirici’nin üyeliğinin düşürülmesi hadisesine sizin de bir Bakan olarak tepki göstermenizi beklerdik, bu konudaki düşüncenizi bizimle paylaşmanızı bekliyoruz. Bu, gerçekten, bugün Sayın Faruk Bildirici’ye olur. Sayın Faruk Bildirici CHP tarafından aday gösterildi

ama Meclisteki tüm partilerin oylarıyla, yaklaşık 300 oyla seçildi yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçtiği bir üyeydi. Bu şekilde, antidemokratik bir şekilde onun görevinin düşürülmesi kabul edilemez. Bugün Faruk Bey'e olur, yarın başkasına olur, bunlara hep birlikte dur demeliyiz.

Buradan bir kez daha, daha önce yinelediğim bir çağrımı tekrar etmek isterim: Sayın Bildirici'nin durumuna ilişkin mahkeme süreci bitirilmeden, Meclis Başkanlığımız onunla ilgili yazıyı hiçbir şekilde gündeme getirmemeli, yeni üye seçimine gidilmemelidir.

Sayın Bakanım, sahne sanatlarının en büyük gelir kaynağı gişeler. Gişe gelirlerinin Bakanlığınız tarafından ciddiye alınması gerekmektedir ama bakın Sayıştay raporlarına; Uluslararası Aspendos ve Bodrum Opera ve Bale Festivallerinin biletlerinin satış gelirlerinin nasıl toplandığı belli değil, gişe gelirlerinin denetimi yok. Öyle ki 2014 Aspendos Festivali'ne ait gelirlerin bir kısmı ancak 2018'de tahsil edilebilmiş. Sanırım bu konuya dikkat edilmesine ihtiyaç var.

Bakanlığınız yönetimindeki kültür ve sanat dünyası ağır baskı, sansür ve otosansür tehditleriyle karşı karşıya. Basın özgürlüğü ile ifade özgürlüğü ikiz kardeşler, birinin yaralanması diğeri sakatlar. Türkiye'de gazeteciler nasıl özgür değilse, yazarlar, sanatçılar da maalesef özgür değildir. Edebiyatçı Ayşegül Tözeren'in evine ağustos ayında baskın yapıldı, üç gün gözaltında kaldı. Dikkatinizi çekerim, yapılan baskınla alındı. Kendisi "Trafik cezam bile yok ama kelepçelendim." demek zorunda kaldı. Yazar Ahmet Altan'ın -seversiniz sevmersiniz, ben de birçok görüşüne katılmıyorum, paylaşmıyorum- ömür boyu hapis cezasına çarptırılmasını eleştirmiştik. Nitekim Yargıtay kararı bozdu, yeniden yargılandı. Hapis cezasına çarptırıldığı hükümle birlikte tahliye edildi ama bir hafta sonra yeniden tutuklandı. Biliyorsunuz, biz burada bir reform yaptık, sözde reform dedik; insanlar haber yazdığı, insanlar haber yaptığı, eleştirdiği için sorgulanmayacak, cezaevine konmayacak dedik ama bakın, üzerinden bir ay geçmeden, işte bahsettiğim gazeteci, benzer şekilde, bugün Giresun'da bir başka gazeteci...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bitiriyorum Sayın Başkan, son cümlem.

Bunların olmaması lazım. Kitapları yasaklamamalıyız, tiyatro oyunlarının sahnelenmesini engellememeliyiz. Bunları yaparsak, tıpkı basın özgürlüğünde olduğu gibi ,dünya sanat özgürlüğü karnesinde de alt sıralarda yer buluruz.

Son söz olarak, Sayın Bakanım, size daha önce de aktardığımız Eskişehir Hasan Polatkan Havaalanı'nın işler hâle getirilmesine Turizm Bakanlığımız da katkı sağlamalıdır çünkü uçmayan, kimsenin yolculuk etmediği Kütahya Havalimanı'na devlet destek vermekte ancak yoğun trafiğe, turizm trafiğine sahip Eskişehir'deki havalimanı, ismi değiştirilip Hasan Polatkan yapılmasına rağmen bir türlü harekete geçirilememektedir. Bu konuda, Kütahya'ya olduğu gibi Eskişehir'imizde de havalimanına acente desteği ya da uçuş desteği verilmesini sizden bir kere daha talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beştaş, buyurun lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Evet, Kültür ve Turizm Bakanı olarak doğrusu sormak istediğim çok soru var ama beş dakika içinde en genel hatlarıyla söyleyeceğim. Yani iktidarın tekleyen politikası kültür ve sanat alanında da -tekçilik politikası diyorum tabii ki ben, tekleyen demeyi tercih ediyorum- çok yoğun hissediliyor. Yani bir iktidardan yana olanlar, bir olmayanlar. Hani bütün hayatın diğer her alanında olduğu gibi burada da neler karşımıza çıkıyor, biraz bununla ilgili birkaç şey söyleyeceğim.

Bildiğiniz gibi, Türkiye, çok dilli, çok kültürlü, çok kimlikli bir ülke ve bu, her fırsatta birileri tarafından “mozaik” “zenginliğimiz” diye ifade edilir ve bununla gurur duyulur her fırsatta ama gerçek böyle değil. Gurur duyulan zenginlik, mozaik, dil, kültür, kimlik ve farklılıklar kültür ve sanat alanında da yasaklı diller, yasaklı kültürler, yasaklı gösteriler diye karşımıza çıkıyor.

şimdi, toplumsal barışın, huzurun ve mutluluğun yolu gerçekten çoğulculuktan geçiyor,  oğunluk uluktan değil. Uzun süredir, 2002’den bu yana, özellikle son yıllarda iktidarın pratiği, çoğulculuğu tümüyle dışlıyor ve hayatın her alanında  oğunluk u bir yaklaşımı önümüze koyuyor.

şimdi, bu konuda sizin alanınızla ilgili elimde gerçekten -bu dosyanın hepsi- yasaklanan bir dolu karne var, iktidarın karnesi ama sizin alanınıza girdiği için aynı zamanda sizin de doğrudan sorumlu olduğunuz bir alan. Mesela RTÜK çok sesliliğin önünde en önemli kurum olarak duruyor şu anda. Ben çok dizi izleyen biri değilim ama ara ara baktığımda dehşete düşüyorum. Mesela kadınları dedikoducu, birbirlerini sevmeyen, arkasından konuşan, erkekleri baştan çıkaran -tınak içinde söylüyorum- diziler vardı geçen yıl. İzledim, ya böyle bir şey olabilir mi dedim. Bu, kadınları doğrudan aşağılayan bir dizi. Ya da kadına yönelik şiddeti, bağırmayı özendiren diziler yayında ve RTÜK hiçbir şey demiyor. Irkçılığı tetikleyen, bazı kimlikleri, mesela Kürtleri, Lazları ya da başka kimlikleri aşağılayan, konuşmasından, şivesinden hemen böyle mizah konusu yapılan dizileri de görüyoruz. şiddet  zendiriliyor, ayrımcılık yapılıyor, kadınlar aşağılanıyor, dışlanıyor, ayrımcılık yapılıyor ama RTÜK bu konularda “tık” sesi çıkarmıyor. Irkçılığı, nefret dilini, militarizmi, savaşı özendiren diziler konusunda Kültür Bakanı olarak gerçekten, özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum. Yani ger i RTÜK ne yaptı? 37 radyo, 3 televizyon kanalını kapattı, lisanslarını iptal etti. Neden? Çoğulculuğun önündeki en önemli mesele. Unutmayalım ki Wikipedia’ya erişim engeli var ve yasaklı konumda.

Size birkaç örnek vereceğim basın, sanat ve kültür alanından. Mesela, oyuncu Levent  z m c  basın demeçleri ve sosyal medya paylaşımları sebebiyle şehit Tiyatrolarından ihraç edildi.

(Oturma Başkanlığına Kâtip şirin  nal geçti)

BAşKAN – Tamamlayalım Sayın Beştaş.

MERAL DANIş BEşTAş (Siirt) – Daha yirmi altı saniye artı bir dakikam var.

OHAL r zg rında şehir Tiyatroları önce 6 oyuncusunu kurumdan uzaklaştırdı ve ardından performans d ş kl ğu gibi sebepler gösterilerek 20 oyuncusunu attı. Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliğini (MESAM) hedef alan Orhan Gencebay’a iktidar partisinden destek geldi ama aynı iktidar partisi Arif Sağ ve yönetimini el çektirerek kuruma kayyum atadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIş BEşTAş (Siirt) – Barış Atay’ın sahnelediği “Sadece Diktatör” oyunu Kadıköy’deki tüm tiyatrolarda ve sonra her yerde yasaklandı. Geçen yıl Mecliste -yine Genel Kurulda konuşmuştuk- Meclis Sohbetleri programında kadın tiyatrocular sahneye çıkarılmadı ve görüntüleri dehşetle izledik. şarkıcı Sıla Gençoğlu, Yenikapı mitingi hakkında “Darbeye karşıyım ama böyle bir şovun içinde bulunmak istemiyorum.” dediği için hedef gösterildi iktidar medyası tarafından ve konserleri iptal edildi.

Sayın Bakan, Viranşehir’de sadece Kürtçe şarkı söylediği için müzisyenler gözaltına alındı ve tutuklandılar, bundan bilginiz var mı?

Avesta Yayınevinin 2017’den beri -daha on sekiz yıl önceki kitapları da dâhil olmak üzere- kitaplarından 13 tanesi yasaklandı ve geçen gün okuduk, 2 kitabı yakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu yakılma işi gerçekten 2019 dünyasında ve Türkiye’inde nasıl bir şeydir, bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın üyeler; duyduğuma göre maç varmış, onun için “Çok uzatma.” diyorlar, ben de uzatmayayım.

RTÜK Başkanı da geldi buraya, ben de RTÜK üzerine konuşacağım doğrusunu isterseniz. Çünkü RTÜK her ne kadar kanununda, Anayasa’da ve kendi özel kanununda tarafsız davranması gereken bir kurum olarak belirlenmiş olsa da özellikle Halkların Demokratik Partisine ilişkin olmak üzere böyle davranmıyor ve bu açıklanmaya muhtaç bir durum esas itibarıyla ama ondan öte de, daha ciddi sorunlar var, onun için ben biraz daha teorik bir yere çekip değerlendirmek istiyorum.

Şimdi, özellikle, medya kuruluşları... Yani, biliyorsunuz, Türkiye’de televizyon 1993’e kadar devlet tekelinde olan bir kuruluştu fakat 1993’ten sonra, özel sektörün de televizyon kanalı kurabileceğine ilişkin bir yasa değişikliği yapıldı. Tabii, teorik olarak baktığımızda özelleştirilen kamu hizmetleri özelleştirildikten sonra özel sektör tekeli olmaması için mutlaka bir regülasyon çerçevesinde özelleştirilirler. Nitekim, buna uygun davranılmış anlaşılan. Yani RTÜK de kurularak bir tür regülatör kurum olarak yani özel sektöre geçmiş olsa da bu yetki RTÜK kamu adına bu özel sektördeki yayınları takip etmek ve değerlendirmek gibi bir yetkiyle donatıldı.

Fakat arkadaşlar, şimdi, altını çizmem lazım ki bu özelleştirmeler yani daha doğrusu bu görevin kamudan alınıp özel sektöre verilmesi şöyle bir şey değil yani mesela bir manavı özelleştirmek gibi bir şey değil. Satılan bir domates değil, patates değil, portakal değil; satılan aslında toplumun demokratik ideallerini ve düşüncelerini etkileme gücüne sahip olan bir kurum yani televizyon şirketleri. Bunların önemi buradan geliyor. Yani bunlar gerçekten de bir toplumun nasıl düşüneceğini, hatta, neredeyse, ne yiyeceğine, nasıl giyineceğine ve hangi partiye yönelik sempati oluşturmaya gerektiğine kadar varabilecek olan etkiler sahibi durumunda. Bu sebeple de bütün dünyada özellikle medya özelleştirmelerinde bu tür regülatör kurumlar kuruldu. Arkadaşlar, bu kurumlar -kanunda da yazdığı gibi; hoş, Anayasa’da da yazıyor ama kanunda da yazdığı gibi- tarafsız ve yansız olması gerekiyor fakat biz “Üyelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki partilerin aldıkları oylara göre temsil edilmeleri” biçiminde yine bir kanun değişikliği yaptık -bence doğru olmayan bir yaklaşımla- ve RTÜK oluşmaya başladı. Dolayısıyla da, esasında, RTÜK’ün içine bu değişiklikle birlikte güncel siyaseti de dâhil etmiş olduk diyebilirim çünkü herhangi bir parlamentonun siyasi kompozisyonu bir şekilde RTÜK’ün yapısına yansiyacak demektir ve RTÜK’ün yapısına yansıyan bu anlayışlar da o dönemdeki medyanın nasıl çalışacağını da büyük ölçüde belirleyecektir. Nitekim, böyle de oldu ve bence RTÜK gerçekten sorunlu bir kurum olarak var ve var olmaya da devam ediyor.

Şimdi, şöyle bir sebeple söylüyorum bunu: Çünkü -RTÜK'ü çok dikkatle izliyorum, benim mesleğim de bu- mesela Türkiye'deki medya sektöründeki tekelleşmeyle ilgili tek bir şey söylemiyorlar. Hâlbuki, arkadaşlar, bugün itibarıyla baktığımızda, Türkiye'deki medya sektöründeki tekelleşme dünyanın herhangi bir ülkesinde olsaydı derhâl ve derhâl rekabet otoriteleri müdahale ederdi. Ben bu soruları -bilmiyorum, burada bulunan Kurul üyelerinden olan arkadaşlarım hatırlayacaktır- Rekabet Kurumuna da sordum birkaç defa ve doğru dürüst cevap alamadım. Ama ben biliyorum yani bu açıkçası böyle.

Şimdi, yani çok kabaca söyleyeyim size, hızla anlatmak zorunda olduğum için, onun için de şöyle söyleyeyim: 9 gazete, 7 televizyon, 6 radyo ve 6 “web” sitesi 7 grup tarafından yönetiliyor. Bu grupların adlarını biliyorsunuz; Demirören, Doğuş vesaire diye gidiyor. Şimdi, dolayısıyla da bu 7 grup bir anlamda Türkiye'deki medyanın hemen hemen önemli kanallarına etki etme şansına sahip. Dolayısıyla da bu, kendi başına Rekabet Kanunu çerçevesinde bir ilgiyi gerektiriyor zaten. Fakat asıl ilginç olan şey şu arkadaşlar: Yani bunun analizini yaptığınızda çıkan tablo daha da düşündürücü. Bu 7 şirket, 7 grup -söyleyeyim, tek tek size saymama gerek yok- inşaat, enerji madenciliği ve turizm konusunda iş yapan kuruluşlar ve bunların hemen hemen hepsinin Hükümetle ihale ilişkisi var. Örneğin “Turkuvaz Grubu” dediğimiz grup bir inşaat şirketiyle de bağlantılı ama aynı zamanda televizyonları var.

Şimdi, arkadaşlar, bu olmaz yani bu dünyanın hiçbirinde olmaz, komik bir şey bu yani gerçekten komik bir durum. Çünkü böyle bir duruma kesinlikle müdahale edilmesi gerekir ama yani bizde işler böyle oluyor. Rekabet Kurumumuz olduğu hâlde, koca bir kurum orada olduğu hâlde ve her şey ortada olduğu hâlde herhangi bir müdahale olmuyor.

Bakın, arkadaşlar, ben daha kişisel bir şeye daha burada değineyim. Ben üniversitede hocalık yapmış bir insanım ve uzun zaman -özellikle altını çizerek söylüyorum- NTV ve CNN'e, birinden bir diğerine neredeyse her hafta tartışma programlarına çağırıldım fakat günün birinde -HDP'den söz ettiğim için herhâlde ki HDP'li de değildim o zaman- Şirin Payzın aradı beni ve dedi ki: “Hocam, sen artık kara listedesin ve çağırılmayacaksın.” ve arkadaşlar, çağırılmadım. Peki, kara liste kim tarafından yapılıyor arkadaşlar? Kimdir bu insanlar? Ben bilmiyorum ama RTÜK'ün bilmesi lazım. Dolayısıyla da bu çok vahim bir şeydir; bu, Türkiye'nin demokrasiden uzaklaşmasının manivelasıdır. Çünkü insanlar özgürce haber almak isterler ve ihtiyaçlarıdır bu. Ama siz bütün haberleri cırpıyorsunuz... RTÜK Başkanı, lütfen, buna cevap verin: Yani Halkların Demokratik Partisinden herhangi bir kişiden neden söz edilmiyor, neden kimse bir programa çağırılmıyor Allah aşkına, Halkların Demokratik Partisinin bir açıklaması basının konusu olmuyor? Yani bunun nasıl bir açıklaması olabilir ki? Eğer bizim, Sayın Cumhurbaşkanının iddia ettiği gibi “terörle iltisaklı olduğumuz” gibi bir iddia varsa ortada, o zaman, biz de diyoruz ki mahkemeler ortada, buyurun, açıklayın bunu ama öyle olmuyor arkadaşlar. Burada bir tür OHAL düzeni Halkların Demokratik Partisi üzerinden devam ediyor ve benim anladığım kadarıyla, RTÜK de bunun önemli bir manivelası. Çünkü emin olun, bizim konuşma imkânımız olabilse... Ki burada arkadaşlar biliyor işte, burada neden bu tartışmaların canlı yayınlanmasını istediğimizi kaç gündür konuşuyoruz, geçen sene konuştuk, bunun bir tek sebebi var, bizim düşüncelerimizin de toplum tarafından duyulmasını sağlamak. Ben bu konuda kendi partime güveniyorum, gerçekten Türkiye'de asıl demokrasiyi savunun bir kadroyuz biz, Türkiye'nin ihtiyacı olan bir kadroyuz. Ama biz sesimizi herhangi bir şekilde duyurma imkânına sahip değiliz ve olamıyoruz.

Sayın Bakan, biliyorum, sizin uzmanlık alanınız da değil, onu anlıyorum yani böyle bir durum var. RTÜK olarak -ki size bağlı hâlde geldi bildiğim kadarıyla- bağımsız bir otorite olmaktan çıktınız, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı hâlde geldiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bağlı değil, iştiraki.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet.

Ama Allah aşkına, tamam, ben bunu çok iyi biliyorum. Yani şöyle söyleyeyim: Yasalarla yaratılmış olan Rekabet Kurumundan SPK'ye şuna buna baktığınızda, bütün bu yasaların bir maddesi şudur: “Bu kurum bağımsızdır.” Fakat sonra bir şey çıktı “ilişkili” “ilgili” falan gibi laflarla çıkarıldı bu ve sonunda da -2011’de yanılmıyorsa- Sayın Cumhurbaşkanının bir kanun hükmündeki kararnamesiyle esasında bakanların denetimine tabi hâle geldi. Bu ne demektir? Bağımsızlıkları yok edildi demektir. Çünkü bakana bağlı bir kurum bağımsız olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, Sayın RTÜK Başkanı; sizi buldum, bunları size söylemek zorunda hissediyorum kendimi çünkü gerçekten de böyle bir demokrasi olamaz. Yani bakın, inceleyin, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki düzenlemeleri ele alın veya Avrupa’daki düzenlemeleri ele alın, hiçbirinde böyle bir husus yoktur, hiçbirinde herhangi bir siyasi parti... Ki biz herhangi bir siyasi parti de değiliz, Türkiye’nin üçüncü büyük partisiyiz ve Allah aşkına, HDP konuşuluyor, bir tek HDP’li çağrılmıyor. Neden? Çünkü kara listedeler. Kim koydu bu kara listeye? Bunu bilmiyoruz. Ben bunu aşağıda da sordum demin, bunun cevabını verecek olan birinci partidir, Hükûmettir ve maalesef, şu ana kadar da bir cevap alamadık.

Çok teşekkür ederim.

Bütçeniz hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarımızın çok değerli başkanları, bürokratları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ben konularımı hızlı hızlı, özellikle başlıklarını ifade ederek sizlerle paylaşmak istiyorum. Sayın Bakanım, öncelikle, bünyenizde çalışan emekçilerin talepleri var. Kreş istiyorlar, bir hak olarak görüp. Zaten çok zor ve düşük maaş koşullarında çalıştıkları için birçok kamu çalışanı gibi servis imkânı da istiyorlar. Sözleşmeli personelin ve diğer bütün çalışanların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tabi memurlar hakkındaki ilgili yönetmelik ve ona bağlı toplu iş sözleşmesi uyarınca yemek hizmetinden yararlanmak ancak 300 kişinin dahi çalıştığı yerde böyle bir hizmetin olmaması nedeniyle yemek yardımı gibi bir talepleri var. Tabii, bütün bunların yanı sıra, sizin de malumunuz, “mezun sanatçı” olarak adı anılan ve sözleşmeli olarak çalıştırılacak personelin işe alımları konusunda bir adım atmanız bekleniyor. Bu personelin işe alımları konusunda en kısa zamanda bir uygulama başlatmanız, bu sanatçıların özlük hakları konusunda bir planlama yapmanız bekleniyor Sayın Bakanım.

Şimdi, tabii, öncelikli olarak Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Sayıştay raporlarına baktığımızda çok fazla bir şey yok ama bulgulardan bir tanesi, sizin de malumunuz, Muğla iliyle ilgili, Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünde teminat mektuplarının muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüş ki 783.500 TL toplamı, yekûnu olan teminat mektuplarının bu bulgu gereğince muhasebe kayıtlarına alınması talep ediliyor. Bu konuda mutlaka bir çaba ortaya konulacaktır.

Bir başka konu da şu: Bir ihale yapılıyor, Taşit Kanunu hükümlerine aykırı olmakla birlikte, sözleşme ve şartnamelere eklenmek suretiyle bir ihale yapılıyor. Bu ihalenin gerçekleşmesinde belirleyici olan araçların iş bitiminde idareye teslim edilmemesi ve taşınır kayıtlarında yer almadığı görülmüş. Tabii, bu ihale yapılırken eğer bunlar teslim edilmiyorsa sonunda, o ihale şartnamesinde verilen teklifin gereği yapılmamış demektir “Birileri buradan bir kazanç sağlıyor.” gibi bir anlam çıkıyor.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızdan daha ziyade, aslında özellikle, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının Sayıştay raporunda hâlen daha bir yönetmelik olmadan görev yaptıkları, bu Başkanlığın idari ve mali desteklerine ilişkin usul ve esasların hâlen belirlenmemiş olduğu, 21/11/2017’den itibaren Resmî Gazete’de yayımlanan, bu Başkanlığa verilecek idari ve mali desteklere dair yönetmeliğin yürürlükten kaldırılması sonrasında bugüne kadar ikincil bir mevzuat düzenlemesi olmadığı... Yani yönetmeliği olmayan bir işlem yapılıyor Yurtdışı ve Akraba Türkler Topluluğunda.

Sayın Bakanım, RTÜK konusu çok ifade edildi, ben şunu sormak istiyorum... Eminim, bütün arkadaşlarımızın akıllarına başka şey gelecek ama demokrasinin ve hukukun seçmen iradesine saygı duyması gerekir. Dolayısıyla bu, hukukun üstünlüğü ilkesinin gereğidir. Buradan aklınıza belki kayyum atamalarıyla ilgili bir iki şey söyleyecek olduğum gelmiş olabilir ama konumuz bu değil. Seçilenin ancak seçen tarafından veya seçenin irade devrini yaptığı organ tarafından yapılabilmesi gerekir. RTÜK’te bunun böyle olmadığını biliyoruz. Bakın, Sayıştay diyor ki: “RTÜK üyelerinin seçilmesine dair hükümler, dayanağını Anayasa’dan alarak 6132 sayılı Kanun’un 35’inci maddesinde belirlenmiş olup TBMM tarafından yapılan seçim sonucunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren hak ve yükümlülükleri, görev yetki ve sorumlulukları mevzuatla önceden belirlenmiş yeni bir statüye geçmektedirler. Dolayısıyla mali ve sosyal haklar konusunda 375 sayılı KHK’nin ek 11’inci maddesine dâhil olmadıklarına ilişkin, mevzuatta bir istisna bulunmadığı gibi, seçilmiş Kurul Başkanı ve üyeleri için farklı bir düzenleme de bulunmamaktadır ve dolayısıyla, buna bağlı olarak 15 Ocak 2012’den sonra göreve başlayan Üst Kurul üyelerine yapılan aylık ücret ve harcırah ödemelerinin hesaplamalarında 375 sayılı KHK’nin ek 11’inci maddesinin hükümlerinin uygulanmaması mevzuata aykırılık oluşturmaktadır.” Nedense RTÜK’ün burada aklına şu geliyor: Kamu idaresi yani RTÜK bakın nasıl bir cevap veriyor: Üst Kurul üyelerinin diğer düzenleyici ve denetleyici kurumlardan farklı olarak atamayla değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılan -bunlar çift tırnaklı- “seçimle” göreve getirildiği, bu nedenle, 375 sayılı KHK’nin ek 11’inci maddesi kapsamında olmadıklarını RTÜK yanıt olarak veriyor bu bulguya. Yani RTÜK bunu, kendi ifadesinde “Bunlar atama değil, bunlar seçilmiştir.” diyor ama öbür taraftan, toplantı yapıyor ve seçilmiş olan, Meclisin iradesiyle seçilmiş olan bir üyesinin rahatlıkla görevine son verebiliyor. Bunun da RTÜK’ün kendi içindeki uygulamasındaki çelişkiyi ortaya koymak adına önemli bir vurgu olduğunu düşünüyorum.

Tabii, burada, bir başka başkanlığın, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının hizmet binası olarak kullandığı taşınmazın mali tablolarda gösterilmemesi de dikkatimi çekti. Bu nasıl olur diye sordum.

Sayın Kuşoğlu, Vakıflar Genel Müdürlüğüyle ilgili detaylı olarak Sayıştay görüşlerine dair bir açıklama ve bir sorgulama yaptı. Söyleyeceğim tek şey var: Bu kadar önemli bir kurumun, böyle kutsal bir görev yapması gereken kurumun bu kutsallığıyla asla bağdaşmayan bir durumda olduğunu görmek ve raporda buna dair bulguları görmek gerçekten üzüntü verici. Bunu belirtmek isterim.

Sayın Bakanım, kurumunuzdaki çalışanların başka talepleri de var değişik alt başkanlıklar ve genel müdürlükler düzeyinde. Mesela, sanat kurumlarında yevmiyeli çalışan sanatçılara işin gereği olarak sahne kostüm ve giysileri verilmeyerek puantaj usulü çalışmalarından dolayı bin ila 3 bin lira ücretle çalışan arkadaşlarımızın kendi maaşlarından almaları bekleniyor. Aynı sorun sahne üzerinde çalışan

teknik personel için de geçerli. Sahne altı atölyelerde çalışan teknik personelin de kimyasal madde zehirlenmelerine maruz kalmaları ve kansere kadar gidecek riskler olması durumu söz konusu iken ödenek yetersizliği gerekçe gösterilerek havalandırma sistemleri ve iş güvenliği önlemleri yapılmadan çalışmalarına devam etmelerine izin veriliyor.

Bakın, Devlet Opera ve Balesi Müdürlüklerinde personel kısıtlaması dolayısıyla teknik personel on sekiz saatlere varan çalışmalar yapmakta, zaman ve mesai kavramı olmaksızın çalıştırılmaya zorlanmakta.

Senfoni orkestralarıyla ilgili: Bakın, Bakanlığa bağlı 6 senfoni orkestrasından sadece Ankara kendi salonunu kullanmakta, bunun dışındaki orkestralar ya belediyelerin ya özel sektörün ve diğer kurumların salon desteğiyle çalışabilmekte. Bu da kültür adına bence büyük bir eksiklik tesis ve yatırım adına. Bunun mutlaka dikkate alınması gerekiyor.

2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan bir konu var, İç Turizm Takip Sistemi. Bu sistem 2020'de Kültür Bakanlığı tarafından oluşturulacak yapıyla cep telefonu operatörleri müşterisinin hangi şehre ve otele gittiğini devlete bildirecek. Yani eğer bir yere gidiyorsanız, bir müşteriyeniz hangi otele gittiğiniz devlete bildirilecek. Bu durumu özel hayatın gizliliğini ihlal eden bir uygulama olarak değerlendiriyoruz, kişilik haklarına, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na da kişinin rızası olmadan bir takip etme, bir fişleme gibi algılanabilecek bir uygulama, insan haklarına ve mevzuata aykırı bir uygulama olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakanım, özellikle, bir de 1.146 halk kütüphanemiz var. Bunların çoğu tek personelle hizmet veriyor veya bir kısmı personel yetersizliğinden geçici olarak kapalı durumda. Bu kütüphanelerin personel ihtiyacının da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - “Kütüphanemiz var.” demek, sayıca, nicel olarak “1146 adet kütüphanemiz var.” diyebiliriz ama bunların işlevsiz olması, yetersiz personelle iş yapamaz, fonksiyonunu yerine getiremez olması dikkate değer bir konu. Bu konuyu da dikkatinize sunuyorum.

Ben, bütçemizin kültürümüz ve turizmimiz adına, geleceğimiz adına, Büyük Önderimizin de ifade ettiği gibi “Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür.” ifadesinde buyurduğu gibi temelimiz adına hayırlı olmasını diliyorum. Bakanlığınıza ve bütün çalışanlarınıza başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcıları, sayın milletvekilleri, değerli basın mensupları ve saygıdeğer bürokratlar; 2020 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, sözlerime başlamadan önce, özellikle, Malazgirt Zaferi'nin 948'inci yıl dönümünde kaybettiğimiz Bakan Yardımcımız Profesör Doktor Haluk Dursun Hocaya da Allah'tan rahmet diliyorum. Bir gün öncesinde, Ağrı'da, Ağrı Havaalanı'nda birlikteydik. Allah gani gani rahmet eylesin.

Saygıdeğer hazırun, cümlelerime başlamadan önce bir hususu belirtmek istiyorum. Özellikle, bir milletvekili arkadaşımız şunu söyledi, daha doğrusu hemen her gün bunu söylüyor: Kameralar buradayken sanki Türkiye'de Hristiyanlara karşı böyle bir sıkıntı var veya farklı bir şey var, her gün

bu ortaya geliyor. Dolayısıyla Osmanlı döneminde özellikle Ermeni tebaasına “milletisadıkâ” unvanını vermiş. Dolayısıyla bu devlet -özellikle Türkler gerçekten çok büyük bir millettir, onu da söyleyeyim- Hristiyan olsun, Ermeni olsun veya farklı kültürlerde olan insanlar olsun hiçbir dönemde farklı bakmamışlardır.

Şunu da arz etmek istiyorum: Bakın, biz burada hepimiz parlamenteriz. Dolayısıyla Ermeni vatandaşı, Ermeni kökenli olan bir parlamenter burada gelip de Türkiye Cumhuriyeti’nin Parlamentosunda özgür olarak her gün kendisini ifade edebiliyor, bundan da hiç kimse gocunmuyor ama Türk kökenli bir insan eğer Ermeni Parlamentosunda olursa, her gün Müslümanlıkla ilgili bir şey söylerse acaba ne olur, bunu da takdirlerinize sunuyorum.

İkinci bir hususu da tekrar belirtmek istiyorum özellikle, Sayıştayla ilgili. Ne olursa olsun Sayıştay bizim devletimizin bir kurumudur. Dolayısıyla herhangi bir şey varsa zaten bunu Sayın Bakanımız da kendi bütçelerinde açıkladılar. Dolayısıyla bu konuda Sayıştayın üzerine bu kadar gidilmesinin de hele hele böyle tehditkâr bir şekilde oradaki müfettişlerimize bunun söylenmesinin de doğru olmadığı kanaatindeyim.

Yine, aynı şekilde, burada -birinci sıra hariç, ikinci sırayı özellikle-huzurlarınızda bir şey arz etmek istiyorum. Bakın, bugün belki 100’ün üzerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı bürokrati kökenli olanlar Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiler. Bu bürokratlar geldiklerinde şunu hayal ediyorlardı: “Acaba, bugün milletvekilleri bizim bütçemizle ilgili ne söylerler?”

Ben burada Sayın Bakanımızın özellikle başlamış olduğu günden bugüne kadar performansından dolayı -daha önce de bu işi yaptığı için hem kültür hem turizm ve bir rekor kırıyor- ben huzurlarınızda kendilerine teşekkür ediyorum. Aynı şekilde, geçen sene de bizim ilimize geldiler. İlimizde de özellikle bu anlamda konsept gelişimini konuştuk kendileriyle ve şimdiye kadar da iki, üç kere de Bakanlıkta, en son da 39 kişiyle kendisini ziyaret ettik.

Şunu arz etmek istiyorum: Bakın, buradaki bürokratlar buradan çıktığı zaman isterseniz bir anket yapalım. “Meclise geldiniz, ne hayal ettiniz, ne umdunuz, neyle gidiyorsunuz?” Şunu arz edeyim: Bakın, kamu sektörünün hepsi AK PARTİ hükûmetleri döneminde gelmedi. Şu arka kısma baktığınız zaman neredeyse hepsinin yirmi beş yıl, yirmi altı yıla yakın hizmet süreleri var. Dolayısıyla bunları AK PARTİ getirmedir. Sayın Yılmaz’ın çok güzel bir değerlendirmesi oldu, ben kendisine teşekkür ediyorum, dedi ki: “Ben, Orta Anadolu’nun sarımsak ve soğanla uğraşan bir ailesinden geldim, Merkez Bankasına girdim, Merkez Bankasında Merkez Bankası Başkanı olduktan sonra AK PARTİ hükûmetleri döneminde geldim, ondan sonra beni tanıdılar.” Dolayısıyla şudur: Bizim şu anda bürokraside devlet olarak çok böyle büyük oranda yetişen zaten IQ’su çok yüksek olan beyinlerimizin çoğu yurt dışına gidiyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu nasıl bir şey? Bu büyük bir itiraf: “Biz beyinleri yetiştiriyoruz, gidiyorlar.” İktidar partisi bunu söylüyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şunu arz edeyim: Biz birilerini eleştirebiliriz ama birilerini de rencide etmenin bir anlamı yok. Usul şudur: Herkes gerçekten kendi görüşünü mikrofon geldiği zaman söyler ama bunu linç etmek de doğru değil.

Bugün, RTÜK Başkanı, kimsenin babasının oğlu değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçmiş, getirmiş. Yirmi beş, yirmi yıla yakın bir hizmet süresi var, müsteşarlık yapmış ve bu makama oturmuş, dört dörtlük bir insan. Ama şudur: Kendisinin de bir ailesi var, kendisinin de bir çevresi var, kendisinin de çoluk çocuğu var, buradan akşamüstü gittiği zaman bunun da bir aile hayatı var. Burada herkes eleştirebilir ama hakaret etme, linç etme, bunu doğru bulmuyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hakaret yok eleştiri var.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Protesto var.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Buradaki kamu görevlisi olan her kardeşimiz unutmayın ki yarın öbür gün bu masalara oturabilirler ve bu masalara oturmak da onların gayet doğal bir hakkıdır. Ben tekrar bunun hayırlı olmasını diliyorum ama kendi ilimle ilgili de birkaç hususu beyan etmek istiyorum.

SayınBakanım,Ağrı’nınDoğubeyazıt ilçesinegeçensene geldiniz. Benözellikle milletvekillerimizin huzurlarında sizlere teşekkür ediyorum. 2020 yılının “İshak Paşa Yılı” ilan edilmesini gerçekten takdirlerinize arz ediyorum. Bu anlamda, ilimiz zaten gayrisafi millî hasılda sıkıntılı olan bir yer ama şunu da arz edeyim: Göbeklitepe gibi, 2020 yılı İshak Paşa Yılı ilan edilirse ben şu konuların da hem bizim Türkiye’imiz hem ilimiz için uygun olabileceğini düşünüyorum: İran’dan ülkemize gelen yaklaşık 1 milyon turistin bu bölgeye gelmesi, artı, bundan sonraki süreçte de en azından bunun 1,5-2 katına çıkması demektir. Yine, Doğu Anadolu Bölgemizin ve bölge insanımızın misafirperverliği Türkiye ve dünya gündeminde zaten var ama gelişmesini, gelmesini daha çok sağlayacaktır. İshak Paşa Sarayı’nın, Ağrı Dağı’nın ve bölgemizin güzel insanların Türkiye gündemine biz gelmesini arzu ediyoruz. Yıllardır terörle anılan bölgeye karşı pozitif bir yaklaşım olduğunu, olacağını düşünüyorum, özellikle hassaten sizlerden bunu istirham ediyorum. İshak Paşa Sarayı’nın eşsiz hikâyesini bütün dünya ve Türkiye gerçekten yeniden öğrenecektir.

Bir diğer husus da -özellikle bunu belirtmek istiyorum- geçen sene Ağrı’ya geldiğinizde STK’lerimizle birlikte bir toplantı yapmıştık. Bizim, tabii, ilimiz merkezinde müzemiz yok. O zaman da zatalileriniz 2018’de müze sözü verdiniz. İnşallah, 2020 yılı Yatırım Programı’na da bu müzemiz dâhil olur.

İkinci bir teşekkürümü de şöyle söyleyeyim: İshak Paşa Sarayı’nı biz gezdiğimizde alt kısımda çok nahoş olan bir alan vardı; siz, onu da özel alan olduğu için kamulaştırdınız. Ben herkesin huzurlarında sizlere teşekkür ediyorum.

Ağrı’nın Patnos ilçesi, şu anda da Ağrı Doğansu köyü, eski adıyla Sultanmut köyümüzdür. Özellikle bu lokasyonun Malazgirt Meydan Muharebesi’yle birlikte değerlendirilmesini takdirlerinize arz ediyoruz. Nasıl? 1071’de, Malazgirt’te, Sultan Alparslan -Romen Diyojen’le birlikte- o bölgeyi fethe çalıştığı dönemde -tabii Patnos çok büyük bir yerleşim merkezi değildi ama- Malazgirt o tarihte hem kalesi ve bir krallığın olması nedeniyle -o bölge itibarıyla- adı “Malazgirt Meydan Muharebesi” olarak geçti. Ama Sultan Alparslan’ın, Patnos’un Doğansu köyünde, “Sultanmut” eski adıyla... Benim de çocukluğumda çok büyük şehitlikler vardı, şu anda resimleri de bende var ama daha sonraki süreçte buranın bir atış poligonuna, askerî alana çevrilmesi nedeniyle özellikle şehitliklerin bir kısmı tahrip edildi ama hâlen mevcut.

Dolayısıyla şunu arz etmeye çalışıyorum: Özellikle Patnos lokasyonunun 1071 üzerinde değerlendirilmesini ve bu konuda da gereken talimatın verilmesini ben hassaten sizlerden rica ediyorum.

Ben aslında konuşacaktım ama maç olması hasebiyle... Herkes bunu bekliyor.

2020 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Keven, buyurun.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Yozgat, tarihî süreçte Hitit medeniyetinin yerleşim yerlerinden biri olup Hattuşaş'ın yanı başında yer alan ve Tavium Antik Kenti, Kerkenes Harabeleri, Behramşah Kalesi ve “Basilica Therma” olarak bilinen Roma Hamamı gibi birçok tarihî mirasa sahiptir. Yozgat Çamlığı Millî Parkı, Akdağmadeni Ormanları, Kazankaya Kanyonu gibi birçok doğa turizmi potansiyeline sahiptir. Yozgat Sarıkaya, Sorgun, Yerköy, Boğazlıyan ilçelerinde bulunan şifalı sıcak su kaynaklarıyla termal sağlık turizmi potansiyeline sahiptir. Ancak gerekli tanıtım ve teşvik çalışmaları neden eksik kalmaktadır, anlayamıyorum. Yani Yozgat doğa, tarih, termal turizmi açısından zengin bir altyapıya sahiptir.

Sayın Bakanım, Sarıkaya'da bulunan Roma Hamamı'nın, Sorgun Kerkenes Harabeleri'nin tur güzergâhına alınması için bir çalışma yapılacak mıdır?

Aydıncık Kazankaya Kanyonu'na ziyaretçiler geliyor ama tesis sıkıntısı var. Uygun bir noktaya dinlenme ve konaklama tesisi yapımı için çalışma yapılacak mıdır?

Akdağmadeni'nde bulunan atıl vaziyetteki tarihî binalarda restorasyon çalışması yapılacak mıdır?

Böyle zengin bir potansiyele sahip bir ilde turizm danışma bürosu dahi yoktur. Yoğun göç veren Yozgat, turizmde gerekli yatırımları alır ve gerekli tanıtımlar burada yapılırsa göç tersine çevrilebilir diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanım, Adıyaman, sizin de bildiğiniz gibi, gerçekten bir açık hava müzesi. Yakın zamanda sizler de geldiniz, ziyaret ettiniz. Nemrut başta olmak üzere Perre, Cendere ve diğer tarihî eserlerle gerçekten Türkiye'nin çok önemli merkezlerinden bir tanesi. Ancak Adıyaman'ımız turizm yatırımları konusunda hak ettiği yerde değil, bunları siz de gelip yerinde incelediniz. Özellikle Perre Antik Kenti'nin sit alanında bulunan Örenli Mahallemizde yıllardan beri oradaki yapılaşmaların kamulaştırmaları yapılamadı ve burada yer altında bulunan Perre Antik Kenti'ne ait tarihî eserler gün yüzüne çıkarılamadı. Bu konuda vatandaşlarımız da gerçekten mağdur durumda. Kendi oturdukları evler de sit alanında kaldığı için herhangi bir restorasyon işlemi dahi yapamamaktadırlar. Bu konuda Bakanlığınızın buraya gerekli ödeneği ayırmasını bekliyor bütün Adıyaman halkı.

Bunun yanında, Sayın Bakan, Adıyaman Panorama Müzesi yılan hikâyesine döndü. Kaç defadır ihaleye çıkıyor ancak ödenek yetersizliği nedeniyle bir türlü bu müzenin ihalesi yapılamadı. Şu anda Adıyaman'da yaklaşık 31 bin tarihî eser depolarda bekletilmektedir. Bu hem ülkemiz için hem de Adıyaman'ımız için gerçekten büyük bir ayıp. İnşallah, artık, Bakanlık olarak 2020 yılında Adıyaman'ı da Türkiye'yi de bu ayıptan kurtarıp bu müzeyi bir an evvel hayata geçirirsiniz.

Bunun dışında, geçenlerde, siz Nemrut Dağı'nda bir açıklama yapmıştınız. Özellikle Nemrut'un tümölüs kısmına çıkmakta gelen yaşlı turistler çok büyük zorluk çekmektedirler. Burada raylı sistem üzerinde bir beyanınız olmuştu. Umarım, 2020 bütçesine bu raylı sistem için bir ödenek ayrılır ve Nemrut'u ve ülkemizin bu önemli tarihî, turistik alanını daha çok insana açmış oluruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – UNESCO onaylarsa Nemrut'u onaylarsa...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tabii, evet. UNESCO'dan inşallah, gerekli izinler alınır çünkü herhâlde, Millî Park'a, yapacağınız, önerdiğiniz bu sistem çok bir zarar getirmeyecektir.

Sayın Bakanım, benim kendi seçim bölgemle ilgili söyleyeceklerim bunlar. Zaten bizim Komisyon üyelerimiz, milletvekili arkadaşlarımız bütçenizle ilgili gerekli değerlendirmeleri yaptılar.

Ben bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tutdere.

Suat Bey, buyurunuz.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nı kurduğunuzdan beri amaçladığınız hedefler doğrultusunda, Ajansın ülkemizin tanıtımı konusunda kaç tanıtım etkinliğine, kaç sinema eserine, arkeolojik kazıların -sizin de söylediğiniz üzere- yaz mevsimi değil de yıl boyunca sürdürülmesine, tarihi ve ören yerlerinin korunması, geliştirilmesi ve etkinliklere katkıda bulunmuştur?

Sayın Cumhurbaşkanı son açıklamasında Muğla ili Bodrum ilçesinde imar ve betonlaşmayla ilgili şikâyetle bulunmuştu ama bundan hemen sonra da yeni turizm alanları oluşturuldu. Burada bir spekülasyon var. Sizin ve şirketinizin otel yapacağı ve yeni bir betonlaşmaya -sadece siz olarak değil- yol açacağı söylenmekte. Bu konudaki görüşlerinizi de öğrenmek isteriz.

Ayrıca, Muğla ili Milas ilçesinde 2016 yılında protokolle bir müze yapımına, inşasına başlanmış ancak buradaki müze Gümüşkesen Anıt Mezarı'nın hemen 3-5 metre uzağındadır. Gümüşkesen Anıtı, antik dünyanın 7 harikası olan 1'i olan Halikarnassos Mausolos'un Roma Dönemi kopyasıdır. Roma Nekropolü'nün gösterişi yerine yapılan mezar anıtı, muhteşem taş işçiliği ve plan şeması, milattan sonra 2'nci yüzyılda yapılmıştır. Şimdi, ben bununla ilgili size bir dosya getirdim. Gösterdiğim gibi, daha önceki durumu bu şekildedir, elimdeki anıt mezar ama yeni başlayan inşaatla da bu hâle gelmek üzeredir. Ama nedense de inşaatı durdurulmuştur, bunun nedenini öğrenmek isteriz. Yani inşaat anıt mezarı gölgelemesinden, doğusunu ve batısını, kente dönük yönünü kapatmasından dolayı mıdır, yoksa ödenek yokluğundan dolayı mıdır, bu konuda da kamuoyunu bilgilendirirseniz size teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İbrahim Bey, kısa herhâlde, değil mi efendim?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle, öyle.

BAŞKAN - Bugün maç dolayısıyla arkadaşlarımız biraz hızlı hareket edilmesini istiyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, şahsınızda bütün heyete saygı sunuyorum.

Başkanım, şiiri seviyorsunuz değil mi?

BAŞKAN – Ben seviyorum, Sayın Bakanım da sever.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bizim kültürel olgulara dair duruşumuzu ifade eden hoş bir dörtlük var, onu burada sizinle paylaşmak istiyorum.

“Delinse yer, çökse gök, yansa, kül olsa dört yan,

Yüce dileğe doğru yine yürürüz yayan.

Yıldırımdan, tipiden, kasırgadan yılmayan,

Ölümlerle eğlenen tunç yürekli milletiz.”

Muhteşem ifadeler, değil mi Başkanım? Hakikaten biz bu kıvamda bir milletiz ve kültürel olgularımızı hak, adalet üzerine inşa etmişiz, ahlak üzerine inşa etmişiz ki bir mütefekkirimiz çok hususen bu mevzuyu dile getiriyor ve diyor ki: “Her millet, medeniyetin hususi bir sahasında öne

çıkılmıştır.” Sayıyor milletlere ait öne çıktıkları özellikleri, Türk milleti için ise “Ahlakta mütebâriz hâldedir.” diyor. Bizim kültürel olgularımız hakikaten ahlak miyarı üzerine inşa edilmiştir. O yüzden, bulunduğumuz her zeminde, orayı terk ettikten sonra aranan bir millet olmuşuz.

Bakınız, yakın zamanda Sırbistan’a gittik. Sevgili Bakan Yardımcımız da oradaydı, beraberdik ve orada TİKA’nın yaptıklarını da gördüm. Bu arada parantez içerisinde onu söyleyeyim, Bakan Yardımcımıza da hususen teşekkür ediyorum, çok ilgileni, bu işlerle uzun yıllara sâri... Sırp kökenli çok sayıda insanla görüştük ki bize müthiş bir muhabbet besliyorlar. Sebep, geçmişte oralara zerk ettiğimiz, enjekte ettiğimiz yaklaşımlardır arkadaşlar. Kültürel değerlerimizin orada ne derece kalıcı, etkili olduğunu gösteren bir şey bu. Şimdi, Değerli Bakanım, Sırbistan’dan sonra Türkmenistan’a gittim ben. Orada da özellikle Bakanlığımızın bir güzel hâlini müşahade ettim. Nedir o? Siz burada sinemaya dönük notlar düşmüşsünüz. Bunu aynelyakin bizzat gözlemledim. Nasıl gözlemledim? Bizde ağız farkı var, lehçe farkı var. Evet, Türkçe konuşuyoruz ama birbirimizi çoğu zaman anlamaktan uzak kalabiliyoruz. Oysa şu filmler var ya, yaptığınız bu hizmetler, onlar oradaki genç jenerasyonda öylesine bir tesir peydah etmiş ki Değerli Bakanım, genç jenerasyon tıpkı bizim buradaki gibi İstanbul ağızıyla, İstanbul lehçesiyle Türkçe konuşuyor. Böylesine bir önemi var sinemanın, yaptığımız televizyon dizilerinin. Dolayısıyla buraya çok daha muhkem yönelmek lazım diye düşünüyorum. Bu yaptıklarınızdan dolayı, bu çalışmalardan dolayı Bakanlığımıza ben teşekkür ediyorum.

Vakıflar çok mühim, bizim için çok mühim, benim için çok mühim, dadaşlar için özel anlam ifade ediyor. Çünkü “vakıf” kavramını zemine inşa eden Erzurum olmuştur, Erzurum coğrafyası olmuştur, Pasinler olmuştur, Halil İbani olmuştur, esash bir dadaştır, ilk vakıf senedini imzalayan, yazan isimdir. O yüzden de sağ olsun Vakıflar Genel Müdürlüğümüz takip ediyor, uzun yıllara sâri bir gayretimiz var. Vakıflar Haftası’nın kutlamalarını inşallah Pasinler’den başlatacağız ve Halil İbani’ye dönük de bir çalışma var, anıt çalışması, Değerli Bakanım, sizden istirhamımız bir an önce bunun bitirilmesi. Hakan Çavuşoğlu Bakanımız bir özel gayret koydu, zannediyorum ki sona da geldik, inşallah taçlandırmak size nasip olsun güzel Bakanım.

Uzatmıyoruz dedik, değil mi?

Peki, efendim, ben, tabii, bir şey daha söyleyeyim, Erol Hocama söyledim, onu özellikle söylemem lazım, Erol Hocama dedim ki...

BAŞKAN – Sen Erol Hocamı çok seviyorsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erol Hocama hak vereceğim, bir mevzuda hak vereceğim, bu çok mühim. Burada Ebubekir Bey hakikaten nitelik abidesi bir kardeşimiz, çok eskiden beri tanırım ben, hakşinastır, bulunduğu yerde vazifesini bihakkın yapan kardeşimizdir, asla kimseye haksızlık düşünmez, o kıvamda bir kardeşimiz. Ateş düştüğü yeri yakıyor, Sevgili Hocam, çok net. Bakın, burada somut örnek, birçoğunuz şahit oldunuz hadiseye, burada yaşadık, şu zeminde yaşadık. Bütçenin geneli üzerinde konuşurken çok net bir biçimde kıyas yaptı, kim yaptı? Uğur Aydemir yaptı ve asla ve kata asgari ücretlilerle dalga geçmeyi, onları hafife almayı, bırakın yansıtmayı, aklından bile geçirmede ama bir televizyon kanalı ne yaptı? Adamcağızı linç etti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, nasıl oluyormuş?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, size gelince...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Nasıl oluyormuş?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, ben burada Ebubekir Bey’i suçlamıyorum ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Biz onu her gün yaşıyoruz, her gün.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, efendim, siz o taraftan görüyorsunuz onu, hele bir de bu tarafa gel de gör bak, neler yapılıyor.

Ben bayramda bir konuşma yaptım İstanbul seçimleri üzerine, bir not düştüm, basit bir not, günlerce linç edildim ben o sosyal medyada, televizyonlarda.

BAŞKAN – Evet Sayın Aydemir, bitirelim lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dolayısıyla Erol Hocam, dediğine katılıyorum ama burada kabahatli Ebubekir Bey değildir, biraz kendimizi sigaya çekelim, burada özeleştiri yapalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Size bir gün oluyor, bize her gün oluyor, her gün.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, bütçemiz hayır uğur getirsin inşallah, bereketli olsun; hepinize saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Cora, sizinki de kısa herhâlde, değil mi?

Millî Takım’da Trabzonsporlu futbolcu var herhâlde?

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, Çok Değerli Başkanım; Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii ki bugün aynı zamanda Türkiye-İzlanda maçı vardır, bizim için önemli bir maç, inşallah Millî Takımımız da galip gelecektir. Dolayısıyla süreyi çok tasarruflu bir şekilde kullanacağım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ben Sayıştay raporlarının bir bölümünü inceledim. İncelediğimde şunu fark ettim: Tabii ki Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bir denetim yetkisini kullanmaktadır ama denetim raporlarında oluşan bulgulara baktığımızda, bazen bu denetimin amacının dışına çıktığını, âdeta siyasal bir aktivizm peşinde koşulduğunu fark etmekteyiz ve özellikle yanlış, maksatlı ve belirli hassas kurumlar üzerinden bir dizayn amacının hissedilir olduğunu görmekteyim. Yani bizim TİKA gibi, vakıflar gibi, Maarif Vakfı gibi, Yunus Emre Enstitüsü gibi bazı kuruluşlarımız esasında AK PARTİ iktidarının onur tablosudur, önemli faaliyetler içermektedirler. Bugün baktığımızda, vakıfların bütçesi üzerinde, bir hukukçu olarak ifade etmeliyim ki gerçekten kasıtlı ifadelerin yer aldığını üzülerek görmekteyim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kuşa döndü zaten raporlar Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Bakın, şöyle söyleyeyim, kısaca ifade edeyim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama ne yapmaya çalışıyorsunuz? Sayıştay raporları nasıl...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bülent Kuşoğlu da ifade etti.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Böyle bir şey olur mu Sayın Başkan?

BAŞKAN – Lütfen... Arkadaşlar, eleştirebilir, siz de eleştiriyorsunuz, o da eleştiriyor, eleştirecek.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bülent Kuşoğlu’nun ifade ettiği bulgularla ilgili olarak şundan bahsetmek istiyorum kısaca: Şimdi, idare tarafından mevzuata aykırı borç verilmesi ve bu borçların yanlış hesaplarda takip edilmesi, Genel Müdürlük tarafından Yükseköğretim Kanunu’na tabi olarak kurulan üniversitelere vakıf meclisi kararıyla, mevzuata uygun olmayan şekilde borç verildiği ve bu borçların geri ödenmesine ilişkin işlemlerin yapılmadığı ifade edilmektedir. Bu yazılırken, ifade edilirken... Bülent Kuşoğlu Başkanımız dikkatli bir milletvekilimizdir, bu Komisyonda çok ciddi katkıları vardır ancak buradaki işin esası incelendiği zaman durumun böyle olmadığı çok net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu üniversiteler Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından kurulan Bezmiâlem Üniversitesi ve

Fatih Sultan Mehmet Üniversitesidir. Aynı zamanda, bu üniversiteler yeni üniversitelerdir ve Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yine bir kararnameye istinaden, kanuna ve mevzuata uygun bir şekilde, bu üniversitelerin yaşatılabilmesi ve ileride gelirlerinden de en doğru şekilde istifade edilmesi için mevzuata uygun bir tahsis işlemi yapılmıştır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İdareye sorulmamış mı?

SALİH CORA (Trabzon) – Dolayısıyla burada, idarenin hiçbir kusuru olmamasına rağmen...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İdare yanıt vermemiş mi o sorulara? İdare yanıt vermemiş mi?

SALİH CORA (Trabzon) – İdarenin hiçbir kusuru yok, mevzuata uygun yapmıştır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İdare zaten kendini savunur.

BAŞKAN – Lütfen... Sayın Sındır, lütfen...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama Sayın Başkan, böyle bir şey olabilir mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Cora, sana hiç yakışmadı o açıklamalar.

SALİH CORA (Trabzon) – Değerli Vekilim, bakın, şunu söyleyeyim...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayıştay sorgular, idare de yanıt verir.

SALİH CORA (Trabzon) – Müzakereler esnasında “Sayıştay denetim raporlarına yeterince vakit ayrılmadı.” diye en fazla eleştiren sizlersiniz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İdare yanıt vermiyorsa idarenin kusurudur.

SALİH CORA (Trabzon) – Denetim raporunu, siz nasıl oradaki bulguları kendi açınızdan değerlendiriyorsanız biz de iktidarımızın yaptığı faaliyetler açısından da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Saygı duyuyorum. Saygı duyuyorum ama bu idareye soruluyor, idareden yanıt geliyor.

SALİH CORA (Trabzon) – O zaman dinleyin. Bakın, şöyle, kısaca ifade edeyim.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Sındır, siz konuşurken karşı taraftan konuşulduğu zaman rahatsız oluyorsunuz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama böyle bir kurum bu şekilde lekelenemez. Böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Ama sizin konuştuğunuz meselelerde de karşı tarafın farklı düşüncesi olabilir. Yani sabredeceğiz, bunu kabul edeceğiz.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, yine bir bulguda mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine uyulmamasından dolayı tespitler var. Bu tespitlere baktığımız zaman, incelediğimiz zaman, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne yapılacak olan bir ziyarette, Vakıflar logolu, ana sınıfı, ilkokul öğrencilerine yönelik özel boyama defterlerinin, matbaadan özel tasarımı ürünlerin götürülmesi kararlaştırılmış ve bu ürünleri ihaleye açarak oluşabilecek zaman kaybını önlemek için doğrudan temin yapılmasının eleştirilmesini ben doğru bulmuyorum.

En çok tartışılan hususlardan biri de yine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne kiraya verilen taşınmazın özel bir vakfa kiralanmasına izin verilmesi. Ne olacaktı yani? Yine gençliğin, yine bir vakfın istifade eylediği ve gençliğin yararlandığı, mevzuata uygun bir şekilde yapılmış bir işlemdir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ya olur mu öyle şey? Allah aşkına, olur mu öyle şey?

SALİH CORA (Trabzon) – Kamu hizmeti sağlamak için yapılmış bir işleme sanki bir rant ortamı oluşturuluyormuş gibi bir ifade kullanılmasını ben doğru bulmuyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Kamu İhale Kanunu’na zaten bir sürü istisna getiriyorsunuz, onu da getirin yani.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Vekilim, dinleyin, dinleyin, sizin de bu bilgilerden yararlanmanızı, istifade etmenizi umut ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Böyle bir şey yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Yine, İstanbul Şişli’de Abdi İpekçi Caddesi üzerindeki bir vakıf taşınmazı kiralanması ve bunun daha sonra fonksiyonunun değiştirilmesine ilişkin bir itiraz söz konusu oldu. Söz konusu yer zaten vakfın bir taşınmazı, kiraya verilmiş. Daha sonra, bunun arkasındaki başka bir caddeye bakan yerin, otopark olarak kullanılan bir yerin fonksiyonu değiştirilmiş ve burada vakıfların daha fazla kira elde edeceği bir düzenleme yapıldı. Yani ofis olarak kullanılması, buradan kira alınması... İşte “Kiranın şu miktarda alınması doğru değildir.” deniliyor.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Usulüne uygun olacak.

SALİH CORA (Trabzon) – Bakın, değerli arkadaşlar...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Usulüne uygun olacak.

SALİH CORA (Trabzon) – Tamam da Sayıştay yerindelik denetimi yapamaz. Bir usule aykırılık, mevzuata aykırılık varsa elbette bunu tespit edebilir.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – “Usul” diyorum “yerindelik” değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Yerindelik denetimi yapıp da “Senin burada 100 milyar değil 200 milyar kira alman lazım, 200 değil 400 alman gerekir.” şeklinde bir hesaplama yapılması onun görev alanına girmemektedir. Bu, onun göreviyle de bağdaşmamaktadır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yapılan işlem usule uygun olacak, mevzuata uygun olacak.

SALİH CORA (Trabzon) – Arkadaşlar, niye rahatsız oluyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Sındır, lütfen...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Hayır, oluşan zarar, bir zarar varsa onu belirtmek Sayıştayın görevidir.

SALİH CORA (Trabzon) – Arkadaşlar, niye rahatsız oluyorsunuz yahu?

BAŞKAN – İtiraz edebilirsiniz de konuşacak yahu özgürce konuşacak. Lütfen...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, ama...

SALİH CORA (Trabzon) – Niye rahatsız oluyorsunuz? Çok açık bir şekilde size bilgi veriyorum yani siyaset yapmıyorum, polemik yapmıyorum, demagoji yapmıyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ama yanlış bilgi veriyorsunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Ya yanlış bilgi veriyorsam doğrusunu siz açıklayın, Bülent Bey’in verdiği bilgilerin de yanlış olduğunu düşünerek ben açıklama yapıyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sıramız yok ki siz bir daha bize söz vermeyeceksiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Burada bir kurum zan altında kalıyor. Kurumun üzerinden de esasında bizim iktidarımız, Hükümetimiz zan altında kalıyor ve buna karşı da cevap vermek, kusura bakmayın da bizim hakkımızdır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bu, savunduğunuz kuruma soruluyor onlar zaten.

SALİH CORA (Trabzon) – Yani sizin buna itiraz etmeniz de haddinize değildir, kusura bakmayın.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Savunduğunuz idareye bunlar soruluyor zaten, oradan yanıtlar alınıyor zaten.

BAŞKAN – Sayın Cora, lütfen devam edin.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, burada özellikle söylemek istediğim, genelde, yapılan tespitlerde bir kamu zararının bulunmadığı zaten açık bir şekilde de ifade edilmiştir.

Son olarak Sayın Başkanım, özür diliyorum ama sözlerimi tamamlayayım. Şimdi, RTÜK’le alakalı değerlendirmeler yapıldı. Sabah bir gerginlik oldu. Kahramanmaraş Milletvekili Ali Bey sevdiğimiz, değer verdiğimiz bir arkadaşımızdır ancak şunu ifade etmeliyim: RTÜK üyeliği düşürülen Sayın Faruk Bildirici, aynı zamanda, bunun usulsüz olduğunu iddia eden bu kişi, kendisi de RTÜK Başkanının üyeliğinin düşürülmesi için talepte bulunmuştu, dilekçe vermişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Eğer Meclisin yetkisi gasbediliyorsa Meclisin yetkisinin gasbedilmesine teşebbüs eden ilk kişi RTÜK’te Faruk Bildirici’dir.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – O bizi bağlamaz, Meclisi bağlamaz o.

SALİH CORA (Trabzon) – Öyle bir şey yoktu, kendinize göre yorumlamayın.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Hayır efendim...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Oluşmamış bir olay üzerine konuşuyorsunuz, olmamış bir olay.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

SALİH CORA (Trabzon) – Son olarak Sayın Başkanım, ben Romanya Dostluk Grubu Başkanayım. Romanya’yı ziyarete gittim, Köstence’de bir Osmanlı köyünü ziyaret ettim. Orada soydaşlarımızın gerçekten haklı, makul ve mantıklı bir talepleri var. “Buraya çok kişi geldi, bize söz verdiler ancak bu sözler yerine getirilmedi. Bizim evlerimize su isale hattının yapılmasını istiyoruz.” diyorlar. Gidip çeşmeden su taşıma devrinin geride kalması gerekiyor çünkü bunu Romanya Hükûmeti belli ki orada yapamamıştır. Karşılıklı 2 Hükûmetin, oradaki Hükûmetin de rızası alınmak suretiyle bu sorunun giderilmesini -ben orada söz verdim- sizlerden talep ediyorum.

Özür diliyorum Başkanım, çok özür diliyorum ama dünkü hakkımdan da kullandığının farkındayım. Bir diğer son ifadem: Trabzon’la alakalı bir cümle söylemek istiyorum. Trabzon’da Sümela, Ayasofya, Kızlar Manastırı özellikle turizm açısından, kültür, tarih ve inanç turizmi açısından çok değer ifade eden eserlerdir. Bunların yapımına ilişkin olarak verdiğiniz ödeneklerden, gösterdiğiniz gayretten dolayı, sık sık ziyaret etmenizden dolayı sizlere müteşekkirim. İnşallah 2020 yılı içerisinde bunları faaliyete, tekrar ziyarete açacağız. Ancak 2021 yılının “Sümela Yılı” olarak ilan edilmesi noktasında şehrimizin bir talebi vardır.

BAŞKAN – Şimdi çatışma başladı, bir tarafta Çelebi, bir tarafta Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – 2021 yılının “Sümela Yılı” olarak değerlendirilmesini hassaten istiyoruz.

Çok teşekkür ediyoruz, sunumunuz çok faydalıydı, çok önemli gelişmeler var Bakanlığınızda, çok kapsamlı faaliyetlerde bulunuluyor.

Teşekkür ediyoruz. Bütçenizin hayırlı olmasını diliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Çok kısa bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Romanya’dan biz talep ettik, Romanya Hükûmeti izin vermedi, bir daha zorlayacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Talep ettik onu, izin vermediler.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yani sözün yerine gelmeyecek Salih.

SALİH CORA (Trabzon) – AK PARTİ söz verdi mi yerine getirir.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Romanya’da yerde kaldı sözün.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, sessiz olalım.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saat ondan beri milletvekillerimiz sürekli görüşlerini beyan ediyorlar, söylenmedik fazla bir şey kalmadı, ben tekrar etmek istemiyorum söylenenleri ama farklı bir iki nokta üzerinde görüşlerimi ifade edeceğim.

Sayın Bakan, turizm türlerinden bahsedilirken bu av turizmi geçiyor zaman zaman. Yani bana “av turizmi” dediğiniz şey çok vahşice geliyor. Doğada yaşam mücadelesi veren hayvanları öldürmeyi bir turistik cazibe hâline getirmek sanki çok etik, çağdaş bir şey değil. Onun için, bana kalırsa bu av turizmini yasaklamak lazım. Benim görüşüme göre, hatta tüm kara avını yasaklamak lazım. Su avıyla ilgili de uzmanların görüşü alınmak suretiyle, ona da bazı sınırlar getirmek gerekir diye düşünüyorum. İnsanlar sürekli doğadaki canlıları yok etmeye yönelmişlerdir ve onları yaşama hakkına sahip nesneler olarak görmemektedir. Bu, çağdaş anlayışa uygun değildir. Artık günümüzde yapılan bütün bilimsel araştırmalar insanlar ile hayvanlar arasında çok büyük bir farkın olmadığını göstermektedir. Çocukluğumuzda hayvan ile insan arasındaki farkı “alet kullanan canlı” diye ifade ederdik, şimdi biliyoruz ki hayvanlar da alet kullanıyorlar, onlarda da bilinç var, zekâ var; sadece gelişmemiş bir düzeyde. Yani insanlar evcil hayvanlar gibi onları beslemiyor, onların hastalıklarına tedavi yolları aramıyor, konut sağlamıyor, düşmanlarına karşı korumuyor. Doğada zor koşullarda mücadele eden, zaten insanlar tarafından yaşam alanları sürekli sınırlandırılan hayvanların avlanması, özellikle de “av turizmi” diye buna bir neşe ve coşku katılması bence son derece de yanlış bir hadisedir. Bunun değerlendirmeye alınacağını umut ediyorum. “Bilmem şu kadar gelir geliyor oradan.” demekle de izah edilecek bir tarafı olduğunu düşünüyorum.

İkincisi: Gerçi Sayın Durmuş biraz bahsettiler ama biraz gürültüye gitti gibi geliyor bana. Vakıflarla ilgili söylemek istediğim bir şey var. Benim doktora tezimin konusu Osmanlı vergi sistemi, bu vakıflarla da ilgilendim. Özü itibarıyla, zengin biri olursunuz, malınızı bir hayır işine, bir kamu işine vakfedersiniz, o vakfettiğiniz malınız o hayır işleri için harcanır; vakıf budur. Ama maalesef, AK PARTİ iktidarıyla birlikte vakıfçılık ters yüz edilmiştir, altı üstüne getirilmiştir. Şimdi hiç para koymayan veya anlamsız, sembolik paralar koyan birileri vakıf oluşturuyor ve sonra devletin ne kadar menkulü ve gayrimenkulü varsa, hibe bağışı varsa -inşallah içlerinde rüşvet paraları da yoktur bazı ihaleler nedeniyle- oraya aktarılıyor ve o vakfın başındakiler o vakıf vasıtasıyla 40 çeşit saltanat sürüyorlar, o arada da bir şeyler yapıyormuş gibi, adı vakıf oluyor. Böyle bir vakıf olmaz arkadaşlar. Vakıf, kendi malını bağışlayacakсын ve “Bu malla şu hizmetler, şu kamu hizmetleri, vatandaşa sağlayacak şu işler yapılacaktır.” diye bir vakıf senedi düzenleyeceksin ve para o işe harcanacak. Yani böyle olmadığı

takdirde, el kesesinden vakıf mı olur ya! Özellikle kamunun fakir fukaradan, yetimden, asgari ücretliden KDV’dir, ÖTV’dir diye topladığı vergileri oraya aktarmak suretiyle “Bu benim vakfımdır.” denilebilir mi ya? Vakıf olayının çivisi çıkmıştır, açık söyleyeyim. Onun için, bu işin değiştirilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Üçüncü bir nokta: Bu, gelen turistleri kaydediyoruz “Yıllık şu kadar turist geliyor ülkemize, bu kadar da turizmden gelir elde ediyoruz.” diye birtakım rakamlar veriyoruz. Gözlemllediğim kadarıyla, Türkiye’den sürekli olarak yurt dışına giden turist sayısı da artmaktadır. Yani bir taraftan da tersine işleyen bir mekanizma. Turizm, gelir getiren bir mekanizma olmaktan öte, bir de cari gideri artıran bir kalem olarak da devam ediyor ve her yıl yurt dışına çıkan turist sayımızın daha fazla arttığını düşünüyorum. Gelen turistlerle, gelen turistlerin gelirleriyle ilgileniyoruz, kayıtlarını tutuyoruz ama Turizm Bakanlığımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – ...başka ülkelere giden turistlerimizle ilgili kayıtları tutup onları inceliyor, onlarla ilgili birtakım programlar yapıyorlar mı acaba? Bunu merak ediyorum.

Dördüncü bir nokta: Bu Sayıştay raporlarıyla ilgili. Arkadaşlar, yani Türkiye’de denetim diye bir şey yok, denetim bitmiştir; kurum içi denetim de kalmamıştır, Sayıştay denetimi de kalmamıştır, Parlamento denetimi de kalmamıştır. Sayıştay görev savmak bakımından birtakım raporları düzenliyor bana kalırsa. Hiç şimdiki kadar “Şu Sayıştay raporunda şu vardır.” demedim. Niye demedim? Sanki Hükümet, idare denetleniyormuş havası, izlenimi vermek suretiyle denetleniyor duygusunu aşılamaaya çalışıyor Sayıştay raporları. Onların hiçbirisi ciddi anlamda denetim raporu değildir benim gözümde, görev savmadır ve de formalite icabı, kamuoyuna denetlendiği izlenimini vermektir. Aynen televizyonların yüzde 95 ratingi Hükûmete çalışıyor, yüzde 5 rating de serbest bırakılmış; Hükûmet “Bak, aleyhimize her şeyleri söylüyorlar, görüyor musunuz?” deme hakkını kazanıyor, “Bu ülke demokrasidir.” deme hakkını kazanıyor. Böyle serbest bıraktığı televizyonlar gibi, orada formalite icabı yapılan bir denetim var bana kalırsa. Onun için, çok da tartışmayın. İktidar bir şey söylüyor: “Oo, bu denetimler haksız.” Muhalefet bir şey söylüyor: “Aa, şu denetimlere bak.” diye. Bana kalırsa hiç üzerinde durmaya değmez diyorum.

Saygılar arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erol, size kısa bir söz vereyim.

Buyurun.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, sayın milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın değerli bürokratları; ben 2020 bütçemizin Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Bir memnuniyetimi ifade etmek isterim: 26’ncı Dönemde Tunceli Milletvekili, 27’nci Dönemde Elâzığ Milletvekili olarak buradayım ama ilk defa iki yıl üst üste bir Kültür ve Turizm Bakanını bir bütçede görüyoruz. Sanıyorum, AK PARTİ hükümetleri döneminde en fazla bakanın değiştiği bakanlık Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Aslında kültür ve turizmin bir arada anılması da son derece yanlış, birleştirilmesi de son derece yanlış bir bakanlık uygulamasıydı.

Sayın Bakanım, siz mesleğinizden dolayı, Bakanlığınız döneminde gerçekten turizmle ilgili bir başarı hikâyesi oluşturduunuz ama ne yazık ki kültürde aynı şeyi söylemek çok mümkün değil. Kültür bölümünde, özellikle kültür varlıklarının korunması ve kültür varlıklarının daha da yaygınlaştırılmasıyla ilgili Bakanlığınız bürokratlarının mesleki yeteneklerinden kaynaklı bir başarı hikâyesi var ve kültür varlıklarının korunması var. Yani politik, siyasi, Bakanlığın politikasından kaynaklı bir başarı hikâyesi yok. Bürokrasinin orada mesleki kariyerinden ve mesleki yeteneğinden, becerisinden gelen bir başarı var.

Ayrıca, kültür varlıkları, kültür bölümü kesinlikle -turizmin dışında- daha pasif hâle getirilmiş. Düşünün ki Genel Müdürlüğünüzün, hatta Bakanlığınızın bütün bütçesi neredeyse Karayolları Genel Müdürlüğünün orta ölçekli bir ihalesi kadar. Tam tersine, Kültür ve Turizm Bakanlığının gelirlerinin artırılması lazım.

Ayrıca, birkaç önerim olacak Sayın Bakanım. Bunlardan birincisi: Gerçekten, Kültür Bakanlığına Vakıflar Genel Müdürlüğünün bağlanması son derece doğrudur. Aynı şekilde, milli sarayların ve kamu elindeki bütün kültür varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanması lazım. Eğer bu konuda yetkili organ Bakanlıkta sorumluluğu da o almalıdır diye düşünüyorum.

Ayrıca, hazine aramalarıyla ilgili yasal izinler verilse bile birçok yerde kültür varlıkları tahrip edilmekte. Bunların korunmasına yönelik cezai müeyyideler daha da caydırıcı olmalı. Yalnızca para cezasıyla değil, aynı zamanda hapis cezasıyla da bir sürecin devamıyla ilgili bir müeyyidenin uygulanması gerektiği düşüncesindeyim.

2020 bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, son sözü Sayın İpekyüz’e vereceğim ve soru-cevap kısmına geçeceğiz. Bundan sonra gelen arkadaşları da kabul etmeyeceğim, onu söyleyeyim. Sayın İpekyüz’den sonra kimseyi almayacağım ve soru-cevap bölümüne geçeceğiz.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli vekiller; son konuşmacı olarak -Sayın Bakana teşekkür ediyoruz, bu saate kadar böyle sabırla arkadaşlarımızı dinlediniz- biraz toparlamaya çalışacağız ve daha sonra sizi dinleyeceğiz.

Aslında belki de en zengin bakan sizsiniz. Bu, geldiğiniz yerden değil; Türkiye gibi bir ülkede Kültür Bakanı olmak gerçekten büyük bir zenginlik. Yani içinde Ermeni’si, Süryani’si, Kürt’ü, Türk’ü, Çerkez’i, Azeri’si, birçok inanç. Turizm açısından bakarsak yine en zengini sizsiniz. Yani doğa açısından, tarih açısından, geçmiş medeniyetler açısından belki de dünyada birçok ülkede birçok bakana nasip olmayan ortam sizin için var. Burada da yapılması gereken en önemli şey, aslında bunu organize edebilmek, katılımı sağlayabilmek, bu zenginliği, kültürel zenginliği, turizm zenginliğini, bölgeler arası eşitsizliği de kaldırarak her tarafa yayabilmek. Fakat Bakanlığın başlıklarına bakınca da “kültür” “turizm” deyince işiniz çok zor. Başlıkların isimleri dışında, kurumların tanımlaması, geçmişte sanki kültürü korumak amacıyla düşünülmüş, yaratmak amacıyla düşünülmüş. Keşke sizin döneminizde o kurumları daha da zenginleştirebilsek, birçok yere ulaştırabilsek. Çünkü bizim geçmiş tarihimizden, geçmiş yaşamımızdan, dünyaya baktığımızda artık neleri yapmayacağımızı öğrenmiş olmamız lazım.

RTÜK’le ilgili çok konuşuldu, arkadaşların, muhalefetin dile getirdiği birçok soruna ben katılıyorum. Ama şöyle bir şey de var: Evet, denetlemeye ihtiyaç var. Mesela bir intihar haberini verirken nasıl vermek gerektiği konusunda gerçekten özen göstermek lazım. RTÜK yöneticilerinin dikkat etmesi gereken en büyük konu, ceza kesmek dışında, önlemek ve korumak adına Türkiye’de ayrımcılık, nefret

ve kutuplaştırıcı diller varsa buna yönelik işlem yapılması gerektiği. En büyük işlemlerden birinin de ne olması lazım? Sayın Bakan, biz siyasetçiler dâhil, kin, nefret ve ayrımcılıkla ilgili konuşuyorsak sansür konulması lazım. Eğer toplumu geriyorsak buna yönelik işlem yapılması lazım. Eğer RTÜK bu konuda bunu yapmıyorsa o zaman vay hâlimize. Fakat bakıyoruz, bir taraftan savaş denilmesi yasakken diğer taraftan savaş propagandası yapılıyor. Bununla ilgili birçok düzenlemenin yapılması lazım.

Ben merak ediyorum -sorular kısmında da- RTÜK üyeleri, ayrımcılık, nefret ve kutuplaştırıcı söylemlerden dolayı neler yapmış? Başta haberler olmak üzere, diziler de dâhil, buna eğilmediği sürece... Az önce Erol Hocanın söylediği gerek siyasete yönelik gerek topluma yönelik gerekse de belli insanlara, kurumlara yönelik söylemler daha çok toplumu germektedir. Hele bizim partimize yönelik, hele de son dönemde... İşte kimi zaman seçim dönemlerinde Kürtlerle ilgili çok ileri geri konuşulabiliyor bazen de çok pozitif cümleler kullanılıyor. Pozitif cümleler gündeme getiriliyor, başka zaman da yasak konuyor. Bir yarışmada bir kadın başka dille konuştuğu için kendi kendine otosansür uyguluyor, kesiyor; bu hâle geldik. Aslında bizim zenginliğimiz.

Bakın, bir Bakanlık kutuplaştırıcı ve bu nefret diliyle ilgili en rahat ne yapabilir? Türkiye’de “Kardeş Türküler” diye bir grup var, birçok dilde ve Türkiye’nin coğrafyasına uygun müzikler düzenliyor. Aslında sizin Bakanlığınızın sizden destek isteyenlere -festivallerde, şöenlerde, etkinliklerde- şartlarından birinin şu olması lazım: Türkiye’de üniversite, fakülte açıldı “Yaşayan Diller” diye konuldu ismi. Farklı kültürleri, farklı dilleri yansıtabilen müzik etkinlikleri yapılırsa çok mutlu oluruz ve o zaman Kültür Bakanlığı destekler derdi; böyle bir olay yok.

Bir diğeri, bakın Sayın Bakan, Grup Yorum, Adalet ve Kalkınma Partisi bile onun müziğinden esinlenip bir şeyler söylemeye başladı. Beşiktaş Stadı’nda, İnönü Stadı’nda büyük bir tören yapıldı, dünya çapında tanınan... Yüz seksen günü geçkin açlık grevindeler, bir Kültür Bakanı ne oluyor, ne yapıyor, bunların talepleri ne, bunlarla ilgili düzenleme yapaım diye düşünemez mi? Bunun yapılması lazım. Bu olmadığı zaman sanki sizin Bakanlığınız tek tip bir kültür, tek bir anlayış veya belli bir alana girmemek gibi düşünülüyor.

Ne güzeldi, geçmiş dönemde Sezen Aksu -herkesin benimsediği bir sanatçı- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinin çocuk korusunu almıştı, birkaç yerde çıkarmıştı. Herkes bir nefes almış ve “oh” demişti. Buna benzer etkinliklere ihtiyaç var. Toplumu uzaklaştıran değil, sporda, kültürde, birbirini birleştiren etkinliklere ihtiyaç var ve bunu teşvik edip özendirmek lazım. Bu olmadığı zaman kopuyoruz. Ve ne oluyor biliyor musunuz? “Kayyum” dediğimizde herkes öfkeleniyor, irkiliyor; gasptır, haksızlıktır dediğimizde öfkeleniyor. Kayyumlar yolsuzluk için geldi, şunun için geldi. Kayyumlar ilk geldiklerinde ne yapıyor biliyor musunuz Sayın Bakan? Bir hırsızlık dosyası falan zaten bulunmuyor çünkü öteden beri müfettişler var. Ne yapıyorlar? Bakın, daha yeni bir olay, ben size bir fotoğraf göstereyim, bu da Van Erciş’te bir otobüs, eski bir otobüs yani böyle büyük bir otobüs değil. Hatırlarsınız, ilkokulda küsen yangın, itfaiye aracı vardı. Böyle bir otobüs, üstündeki fotoğraf ne? Biraz önce Ağrı Vekilimiz buradaydı. İshak Paşa’nın en büyük âlimlerinden, ulemalarından -Sayın Recep Tayyip Erdoğan her dönem ondan söz eder- Ahmedi Hani, onun fotoğrafı. Kürt, Musa Anter, Ahmed Arif, Yaşar Kemal, Mehmet Uzun... Şu anda nasıl otobüs biliyor musunuz? On beş gün önce. Kayyum bu ve söylediğimizde... Ve çekilmiş. Sayın Kültür Bakanı buna müdahale etmez mi? Bakın, geldi, birçok kütüphaneyi kapattı kayyumlar. Diyarbakır Karapınar Cegerxwîn Kültür Merkezi vardı, Aram Müzik Evi vardı, kapattı. 31 oyuncunun işine son verdiler, tiyatro oyuncusu. Başka ne oldu? Sur bölgesinde Ermenice, Süryanice asılı tabela vardı, indirildi. Van’da kayyum, Barış Parkı diye, Ermenice, Kürtçe, Türkçe yazı tabelasını kaldırdı. Biz bunları yapamazsak ne olur?

Ben az önce sizin Bakanlığın portal sayfasına girdim, ne güzel Kültür Bakanlığının tanıtımı var “web” sayfasında, hemen orada bir sütun açılmış, İngilizce. Aslında bizim Türkiye Cumhuriyeti’ndeki Kültür Bakanlığının o sütununu açtığında Türkiye’nin geçmişinde ve şu anda konuşulan dillerle ilgili, kendi toplumumuzla ilgili birkaç başlık olsa gerçekten alkış tutardık. Buna ihtiyaç var, barış açısından, ses getirme açısından, farklılıklar açısından. Birçok şeyi kriminalize ettiğimizde, konuşmadığımızda daha da sıkıntıya giriyoruz. Kayyumlarla ilgili çok şey söyleyebilirim ama süre geçti.

Mesela Sur meselesi çok konuşuluyor, her seferinde sataşma yapılıyor. Sayın Bakan, bu bilmiyorum size geldi mi, gelmedi mi, iletiler mi? Geçtiğimiz haziran ayının başında Azerbaycan Bakü’de UNESCO toplandı. UNESCO toplandığında çıkan sonuç şu: “Diyarbakır Surları’nda ve Hevsel Bahçeleri’nde yapılan onarım, oranın dokusuna uygun değildir, dokusunu bozmaktadır.” Hiç denetim yaptınız mı? Çünkü sizden almışlar, orası daha önce sizin yetkinizdeydi, aldılar Hazineye devrettiler, Çevre ve Şehirciliğe devrettiler. Biz buna nasıl itiraz etmeyelim? O zaman siz itiraz edecektiniz, diyecektiniz ki: Bu bir kültürel değerdir, nasıl ki bizim Ulu Cami’de yaptığımız denetim gibi, nasıl Van’da yaptığımız gibi, Trabzon’da yaptığımız gibi, tarihî dokuyu bozmadan trilyonlarca para harcayarak bunu yaptığımız gibi. Ama bu olmuyor. Ne oluyor? Bir başka örnek söyleyeyim size: Van’a kayyum gittiğinde, yeni seçilen arkadaşlarımız... Urartu çalışmalarıyla ilgili, arkeolojik kazı yapan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden öğretim üyeleri var, isimleri bende. Oradaki öğretim üyeleri... Kültür Bakanlığı destekliyor, sizinkiler destekliyor; sizinkiler derken de hepimizin, Kültür Bakanlığı destekliyor, Bakanlığımız. Van Büyükşehir Belediye Başkanımız diyor ki: “Sizin gidiş gelişleriniz problem, ben size destek olacağım.” Yeni gelen kayyumun ilk yaptığı şey, İstanbul Üniversitesinin öğretim üyelerinin gidiş gelişine engel oluyor ve Urartu’nun çalışmaları yapılacak. Kayyum budur. Şimdi, siz bunu değiştirmeszeniz olmuyor.

Gelelim yayın yasaklarına. Siz biliyor musunuz birçok dilde bir taraftan basmaya çalışıyoruz, çoğaltmaya çalışıyoruz kültürel zenginliğimizi, diğer taraftan birçok yayın toplatılıyor ve geçmişimize ait birçok değer yok ediliyor. Mesela ben kayyum döneminde Mardin’e gittim, yaklaşık on dokuz gün orada kaldım ve müze gezdim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Mardin Müzesini gezdim, gerçekten harika bir müze, Diyarbakır’daki müze yine öyle. Mardin Müzesini gezdiğim süre boyunca... Gezmişsinizdir muhtemelen, son odada, dikkat edin, orada böyle kıyafetler var, yazmışlar ki “Kürt kıyafeti” “Süryani kıyafeti.” Onun dışında hiçbir şey yok geçmişe ait. Yani geçmiş medeniyetlere ait, şu dönemde filan... Fakat hepimiz biliyoruz ne olduğunu, aynı müzenin altında otopark yapıyorlar, bilginiz var mı? O otoparkta... Geçmiş dönemde orada yaşayan Süryaniler ve Ermeniler bugüne... Yani bizim kültürel değerlerimizi korumamız lazım.

Bir diğeri, bakın, bu dilden korkmayalım. Şu an kullandığımız telefon iPhone bile geçen hafta Kürtçe başlık açtı, Twitter Kürtçe başlık açtı. Biz Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak bunu yapmazsak olmaz.

Bir diğeri, iç turizmi geliştirelim. İç turizmi geliştirirsek... Keşke Türkiye’de yaşayanlar Antalya’yı gördüğü kadar, Datça’yı gördüğü kadar –hepimiz gördük, görelim- Hasankeyf’i görselerdi, Batman’ı görselerdi. İç turizm barışın bir yoludur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Bitirelim lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben çok özür diliyorum Başkanım.

BAŞKAN – Söz vereyim mi, konuşacak mısınız?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bakın, Sayın Bakanım, hepimizi ilgilendiren bir problem daha: Bütün bakanlıkların şu anda Kürdistan bölgesel yönetimiyle çok ciddi ticari alışverişi var -bilmiyorum hiç gittiniz mi, gitmediniz mi, belki geçmiş dönemde veya Bakanlığınız döneminde gitmişsinizdir- ve bu artsın da; turizm açısından da artsın, kültürel açıdan da.

Trabzon’a geziye geldiler, turistik ziyarete. Ne oldu, biliyor musunuz? Bayrak ellerde hücum edildi onlara. O da yetmedi, ne oldu, biliyor musunuz? Şu anda elimdeki yazı -onu da size vereceğim- Valiliğin açıklaması: “Gözüaltına alındılar, bindirilip gönderildiler.” Hem dayak yediler hem uçağa bindirilip... Ve biz onlarla ticari anlaşma yapıyoruz. Mesela, size bağlı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı diye bir kurum var. Yurt içinde yaşayanlarla, komşularımızla bunu yaşıyorsak ve buna Bakanlık müdahale etmiyorsa veya bir bürokrat bunu size anımsatmıyorsa “Valiyi arayalım, hem ticari açıdan hem turizm açısından bu sıkıntılı.” demiyorsa ciddi bir sıkıntı vardır.

Teşekkür ediyorum. Umarım bunlara bütçede yer ayrılır.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın İpekyüz, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece müzakereler tamamlandı.

Şimdi bütçe ve kesin hesaplar üzerinde soru-cevap bölümüne geçiyorum.

Soru sormak isteyen arkadaşlarımız var.

Sayın Adıgüzel, buyurun lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Kurtuluş Savaşı’nın 4 kahraman gemisi: Bandırma, Alemdar, Gazal römorkörü ve Rusumat-4. Rusumat-4 gemisi Karadeniz’de Rusya’dan Anadolu’ya silah taşıyan en önemli gemilerden biriydi. Kendisini batırıp mürettebatının yüzerek savaşa tekrar katıldığı dünyadaki tek gemidir. En son, Eynesil açıklarında batırılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bu önemli Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Size verdiğim soru önergesinde bunun tekrar Alemdar gibi bir anıt hâline getirilmesi noktasında, üstünden Karadeniz Sahil Yolu’nun geçtiği ve moloz döküldüğü ifade ediliyor. Her şeye rağmen bu devletin gücü bunu çıkarmaya yetmeli. Gerekirse biz Giresun ve Ordu halkı olarak katkı da koyarız. Bunun çıkarılıp müzelere kazandırılmasını düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bugün öğlen ara verdiğimizde Uşak ili Ulubey ilçesindeki Blaundus harabeleriyle ilgili bir soru sordum, orada dediniz ki: “Şu anda bizim programımızda ve biz bununla ilgili olarak tüm idari işlemleri 2020 yılında tamamlayacağız, dolayısıyla da başkan atayacağız ve çalışmalar başlayacak.” Buradan şunu çıkarabilir miyiz: Yani “2021 yılında, bütçesi olan ve kazı heyeti atanmış olan bir heyet orada bu harabeyi kazmaya başlayacak.” diyebilir miyiz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sütü...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu arada bir sonraki oturumlar için “Kadigil”i tercih ediyorum Sayın Başkan, aklınızda olursa çok sevinirim.

Sayın Bakan, malumuz olduğu üzere, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesindeki sınırlı süreli personelin –SSP diyoruz, arkadaşlarımız var- tam maaş alabilmeleri için yönetmeliklerini çıkardınız. Her çıktığınız televizyon programında da söylüyorsunuz “Sözleşmeler imzalanacak.” diye. Her seferinde seviniyorlar ve bize defalarca soruyorlar. Biz de size soruyoruz: Ne zaman imzalanacak bu sözleşmeler?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bahşi...

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Sayın Bakanım, Antalya Döşemealtı ilçesinde Düzlerçamı Mahallesi’nde Evdirhan vardır, kervansaray. Uzun yıllardır harabe hâlinde durmaktadır. Hiçbir çalışma, restorasyon işlemi yapılmamaktadır. Bunu bir programa almanız mümkün müdür?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaya...

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim,

Sayın Bakan, Sümela Manastırı’yla ilgili bir sorum var: Manastırımız yaklaşık olarak dört yıldır kapalı. Manastır tam olarak ne zaman ziyarete açılacaktır, bunu sizlerden öğrenmek istiyorum. Sümela Manastırı’yla aynı anda, aynı dönemde restorasyona alınan Ayasofya Müzemiz konusunu gündeme getireceğim. Bir şehir düşünün, en önemli turistik iki merkezi aynı anda restorasyona alınıp kapatılıyor. Bu nasıl bir planlamadır ya da nasıl bir plansızlıktır? Bu konuda cevabınızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

AHMET KAYA (Trabzon) – Çok özür diliyorum Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ve yine merak ettiğimiz bir konu var: Turizm Kalkınma Ajansı üzerinden toplanan paralar bölgelere göre nasıl dağıtılacaktır? Mevzuatta bu konuya ilişkin bir bilgiye rastlayamadım, bu konuyu da açıklamanızı rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, birinci derece arkeolojik sit alanı olan Diyarbakır-Silvan yolundaki Kasımiye Höyüğü'nün üzerine askerî nokta inşa edilmesinin açıklaması nedir? Daha önce de Lice Dakyanus Antik Kenti'nin tescil kararı iptal edilmiş ve üzerine devasa bir karakol inşa edilmişti. Binlerce yıllık antik kent şu anda betona gömülmüş durumda. Tarihî değerlerin böylesine hiçe sayılmasına devam edilecek mi?

Diğer sorum: Sur'un tarihsel açıdan mimari kimliğinin bir parçasını oluşturan ve Diyarbakır'ın yerel malzemesi olan bazalt taşının Sur'da yapılacak yapılarda kullanılmasını ortadan kaldıran plan notu değişikliğinin anlamı nedir? Böyle bir karar alınmasının arkasındaki sebepler nelerdir? Diyarbakır Mimarlar Odası bu plan notu değişikliğinin iptali için dava açmış ancak Bakanlık müdahalesiyle karşılaşmıştır. Söz konusu plan notu değişikliği bizce derhâl iptal edilmelidir, siz ne düşünüyorsunuz? Sur'da Hükümet eliyle yaratılan, biliyorsunuz, kültürel ve mimari felaketten artakalan değerlerin, kültürün, tarihî ve sosyal dokunun korunabilmesinin yolu alelacele kamulaştırma kararının gerçekten iptalinden geçmektedir. Bakanlık olarak acele kamulaştırma kararını iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim sorum Sayın Başkana: Aslında, deminki konuşmamda altını çizdiğim gibi, Türkiye'deki medya yapılanmasında, medya sahipliği ile devletten ihale alan şirketlerin arasındaki ilişkiler üzerine herhangi bir çalışmanız oldu mu? Olmadıysa, bu sizi rahatsız eder mi?

Alt bir tespit daha: Çeşitli televizyonlarda haberlerin veya gazetelerde de manşetlerin birbirine çok benzer oluşu çok rahatsızlık yaratmıyor mu sizde ve bu konuda bir çalışma yaptınız mı ya da yapacak mısınız?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, UNESCO Dünya Mirası Komitesi, toplantısında, Diyarbakır Sur'da Orta Çağ'a ait kent dokusunun bozulmuş durumda olduğunu, bu dokunun geri döndürülmesi çok zor durumda olduğunu tespit etmiştir; bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum.

Diğer sorum: Sayın Bakan, Van Edremit'te, biliyorsunuz, bir Urartu höyüğü var, onun üzerine bir kafe ve tuvalet yapılmıştı, Ermeni mezarlığının üzerine. Bu tuvalet hâlâ, üç yıldır kaldırılmadı, iki bakan da bununla ilgili talimat vermedi. Hangi güçler bu tuvaletin yıkılmasına engel oluyor? Büyük bir saygısızlık.

Aynı zamanda, geçen günlerde haber çıktı, Mardin Dargeçit'te bir millet bahçesi yapılıyor, düğün salonlu bir millet bahçesi yapılıyor, Ermeni ve Süryani mezarlığının üzerine yapılıyor. Gerçekten, bu tip görüntülerin, Türkiye'yi tanıtmaya çalışırken, yüz milyonlarca dolar harcarken ülkemize nasıl bir zarar verdiğini düşünüyorsunuz?

Erdoğan bugün bir açıklama yaptı, binlerce yıllık, kadim bir tarihi olan Ermeni halkıyla ilgili şöyle bir açıklama yaptı: “Ermeniler değişik yerlerde göçmen olarak dolaşırlardı.” diyor Sayın Erdoğan, biz dolaşıyormuşuz göçmen olarak. “Türkiye’de de göçmen olarak yaşarken tehcir yaşandı.” dedi. Sayın Bakan, bu konuyla ilgili görüşünüzü merak ediyorum, Türk Tarih Kurumunun da görüşünü merak ediyorum. Acaba Sayın Erdoğan Türk Tarih Kurumundan mı böyle bir görüş aldı, Ermenilerin göçmen olarak dolaştığına dair?

Son olarak da: Yetmiş beş yıl önce vatanlarından sürülen Ahıska Türklerinin acılarını paylaştığımı söyleyerek bitirmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Antalya ili Korkuteli ilçesinde bulunan Alaattin Mahallesi’nde ismi “Alaaddin Camisi” olan caminin ünlü taç kapısının restorasyonu geçtiğimiz yıl tamamlanmıştı. Sekiz yüz yıllık geçmişli olan bu caminin kapısı restorasyondan sonra sekiz yıllık bir cami kapısı hâline getirilmişti. Bu sekiz yüz yıllık kapıyı sekiz yıllık hâle getirenler hakkında herhangi bir yasal işlem yapıp yapılmadığı konusunda bir soru önergesi vermiştim. Bu soru önergesine herhangi bir cevap alamadım. Sizin restorasyonlarınız hep bu şekilde mi olmakta?

Bir de turizm işçilerinin hayatı ikiye bölünmekte; birincisi turizmde çalıştığı aylar, diğeri de ne iş bulursa çalıştığı aylar. Dolayısıyla, turizm işçileri kendilerini bu anlamda yıllık atlarına benzetmekte. Yaz aylarında çalışıp kış aylarında da serbest bırakılarak bir sonraki yılda da iş bulursa çalışacağı bir dönem arayışında oldukları için kendilerini yıllık atlarına benzetmektedirler. O nedenle turizm işçileri yönünden bu askı sistemi hakkında nasıl bir çare aramaktasınız?

Son olarak meşhur Karaalioğlu Parkı içerisinde bulunan Hıdırlık Kulesi’nin arkeolojik kazıları ve restorasyon çalışmalarının geldiği nokta nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi ve Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğünde idari sözleşmeyle istihdam edilen sanatçılar ek gösterge cetvelinin teknik hizmetler sınıfıyla ilişkilendirilerek 3600 ek göstergeye sahipler. TRT’de aynı işi yapan sanatçılara 6100 ek gösterge veriliyor olması Anayasa’mızın eşitlik ilkesine de aykırılık teşkil ediyor. Mesleki ömürlerini tamamlasalar dahi ülkemizdeki zor emeklilik koşulları dolayısıyla daha fazla çalışmak istememelerine rağmen sanatçılar emekli olamamaktadırlar. Tüm bu sebeplerle sanatçıların emekli olabilmelerinin de önü açılmalıdır. Ek gösterge cetvelinde en az 6100 ek göstergenin verilebilmesi konusunda ne düşünürsünüz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkan.

Devlet tiyatrolarına hizmeti yürütmesi için gerekli olan bütçeyi vermek şöyle dursun, içinde bulunduğumuz ekonomik kriz bahane edilerek yeni icat edilen kota uygulamasıyla prodüksiyon üretme yeteneği iyice kısıtlanmış, var olan oyunları oynama olanağı daraltılmıştır. Bütçe yetersizliği, devlet tiyatrolarının turneler yoluyla Anadolu’nun en ücra köşelerine kadar ulaşmasına engel olmaktadır. Bu konuda bir çalışmanız olacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sayın Başkanım, sizin aracılığıyla Sayın Bakanımı, ekibini ve bütün Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerini gerçekten 2020 yılında Ağrı'ya bekliyoruz. Özellikle ilimize bu konuda destek verirseniz sevinirim. Buna yalnızca yasama ve bütçe şeyleri de dâhil olmak üzere...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama hep çağırıyorsun da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Geçen sene de söylemiştin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, hayır, kesinlikle davet ediyorum. Demin Sayın Başkanımızla da görüştük, bunu özellikle söyleyeyim. Hepinizi bekliyorum.

BAŞKAN – Tüm giderler de Sayın Çelebi tarafından karşılanacak.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Evet, aynen öyle. Uçak biletleri hariç, onlar size ait. (Gülüşmeler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olmadı şimdi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Bakanım, tekrar ediyorum, şunu özellikle, hassaten istirham ediyorum: Bizim ilimizin ihtiyacı var, 2020 yılının “İshak Paşa Sarayı Kültür Yılı” olarak ilan edilmesini istiyorum.

Üç: Ağrı merkeze, biraz önce de arz ettim, 2018’de ilimize teşrif etmişsiniz. Bizim merkezde bir müzemiz yok. Birçok tarihî eserimiz gerçekten şu anda Van Müzesi’nde teşhir ediliyor yani bunları vatandaşlarımızın şeylerinden dolayı söylüyorum. İlimize bir müze sizden istirham ediyorum.

Dört: Patnos Aznavur Tepesi’nde Urartu Kralı Menua tarafından 810-780 tarihleri arasında inşa edilen kale ve “Urartu Aslanı” dediğimiz aslanımız İsrail’de. Benim milletvekili olduğum 24’üncü Dönemde de Dışişleri Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı aracılığıyla bunu almak için talepte bulunduk, dilekçe de verdim ben. Özellikle bizim ilimize mahsus olan bu 5 ayaklı aslanın ilimize getirilmesi hususunu da zualilerinizden özellikle istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi sanatçılarının özlük haklarının düzenlenmesi için gereken KHK yayımlandı, uygulama yönetmeliği yürürlüğe girdi. Sözleşmenin imzalanması için neden beklenmektedir?

1 milyon Eskişehirli uzun süredir halk kütüphanesinden yoksun. Halk kütüphanesi ne zaman tamamlanacak ve hizmete açılacak?

Kültür ve Turizm Bakanlığı il müdürlüklerine başka bakanlıklardan atama yapılması geleneği sürmekte. Gerekçesi nedir, sayısı kaçtır? Geçmişte il müdürlüğü yapıp, Ankara’ya araştırmacı kadrosuna atanıp da Ankara’ya hiç uğramadan maaşını alan kaç il müdürü bulunmaktadır?

Sınavla atanması gereken kadrolara sınavsız atama aracılığıyla yani hülle yoluyla kaç atama yapılmıştır? Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavı neden beş yıldan uzun süredir düzenlenmemektedir?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, net bir soru soracağım: Konuşmamda da söylemiştim, bizim gibi vatandaşları çok kimlikli olan bir devletin soydaşları olur mu? Net bir soru.

Diğer bir sorum da Türk Dil Kurumunu Türkiye’de yaşayan, var olan bütün dilleri korumak, yaşatmak üzere yeniden yapılandırmayı hep beraber düşünür müyüz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi soru, görüş ve önerileri değerlendirmek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Şimdi, Sayın Emecan’ın bir sorusu vardı. 2018 yılı bütçesinde personel giderleri ile SSK prim borçlarının artış nedenleri sorulmuştu. 2018 yılı içerisinde Bakanlık ve kurumların kapatılması nedeniyle Bakanlığımıza 244 personel nakil olarak gelmiş, ayrıca 75 kişi de diğer kurumlardan nakil olmuştur. Toplam 319 kişinin personel maaşı ödemeleri ile SSK primlerinden dolayı artış meydana gelmiştir.

En çok tepki gösterdiğiniz konu, Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesinin 2018’le karşılaştırıldığında 2019’da azaltılmasıydı. Kâğıt üzerinde öyle gözükse de realitede öyle değil. 2020 yılı bütçesinin 2019 bütçesine göre azalma sebebi, 2018 yılına ait uçuş destekleri -ki bu yaklaşık 873 milyon lira- 2019 yılında ödendi. Turizm iyi gittiği için biz 2019 yılı itibarıyla bu uçuş desteklerini durdurduk. Onların ödemesi de normalde eğer yaymış olsaydık 2020’ye yansyacaktı. Yani bu uçuş desteklerini 2018’den çıkarıp 2018 ile 2019’u karşılaştırdığınızda aslında bizim bütçemiz geriye gitmiş olmuyor, yüzde 7-7,5 civarında artmış oluyor. Realite budur, aslında bizim bütçemiz arttı.

Hasankeyf’le ilgili, AK PARTİ’li milletvekilim de açıkladı ama biliyorsunuz, bir arkeopark oluşturuldu. Burada önemli olan 8 tane eser vardı, bunların şu ana kadar 7 tanesini buraya zaten taşındı. O yıkımlarla ilgili konuyu da biliyorsunuz, El-Rızk Camisi’nin taşıma yolunda kaldığı için, kültür varlığı olmadıkları için ve tescilli yapılar olmadıkları için onlar yıkıldı ama sonuçta oradaki değerli olan 8 tane yapıyı biz arkeoparka kaydırıyoruz.

Tarihimizi 1071’le başlattığımızı ileri sürdünüz yine. Bakın, özellikle belirtmek istiyorum; Anadolu, dünyanın en büyük açık hava müzesi. Bizim öyle 1071 gibi bir sınırlamamız da yok. Onun bana ve Bakanlığımıza yapılmış olan büyük bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. Biz, bu sene, özellikle, hiçbir ayırım yapmadan kültür varlıklarımızın korunması için hiç olmadığı kadar harcama yapıyoruz yani bize Maliye ve Hazine Bakanlığından tahsis edilmiş bütçenin 2 katı daha harcama yapıyoruz, diğer turizm gelirlerinden elde ettiğimiz döner sermaye kaynaklarımızın çok büyük bir bölümünü buraya aktarıyoruz. Bunu da 2 sebepten dolayı yapıyoruz. Kültür varlıklarımız, aynı zamanda bizim turizmimiz için de emsalsiz rekabet avantajlarımızı sağlayan ürünlerimiz yani biz bunlarla zenginliklerimizi, farkındalıklarımızı ve rakiplerimizden ayrışma noktalarımızı ön plana çıkaracağımızın farkındayız ve hiç gocunmadan... Özellikle hani şu eleştiriye de biraz cevap olsun, hani “Kültür Bakanlığı ile Turizm Bakanlığı niye birleşiyor?” diyorsunuz ya, işte aslında böyle de bir avantajı var. Ben onu da siz söylemiş olayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben Tarih Kurumu için onu söyledim Sayın Bakan.

BAŞKAN – Burada şunu da ben ifade edeyim: Özellikle kazı çalışmaları dönemsel, üç aylık, beş aylık yapılıyordu, on iki aya taşıldılar. Sayın Bakana ben çok teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tabii, her zaman eleştiriler, bazı şeyler oluyor ama kaynak yarattığınız zaman da çok çalışkan olduklarını iddia eden bazı arkadaşlarımız birden ortadan kayboluyorlar. Biz özellikle kazı başkanlıkları konusunda on iki aylık bir program başlattık. Türkiye tarihinde ilk kez yapılıyor bu. İlk etapta 20 taneyle başladık, orada bulduk 20 tane kazı başkanımızı. Başvuruları onlardan bekliyoruz öncelikli olarak. Dedik ki: Bu sene 60’a çıkacağız, önümüzdeki sene de 122. Biz Türk kazı başkanlıklarıyla yapılanların tamamını üç yıl içinde Kazı Destekleme Programı kapsamına alacağız. İnanın bana, ikinci 60’ı bulmakta zorlandık,

kazı başkanlarının bazıları başvurmadı bile. Artık bazılarını görevden almaya başladık, değişiklikler yapmaya başladık. Yani hep mağduru oynuyor bazı arkadaşlarımız ama görüldüğü kadar da mağdur değiller. Bu sene 60'ı da tamamlıyoruz. Son dakikada ilave, sizlerin önerileriyle de gelenler var. Kasım sonuna kadarki bütün başvuruları değerlendirip on iki aylık kazı program desteğine alacağız -sizinki de o kapsamda, o yüzden olur verdim- 2021'de de kalan 122'yi tamamlamış olacağız. Ondan sonra da açıkçası -sonra tekrar bir polemik olmasın- yabancı kazı başkanlıklarına yöneleceğiz. Arkadaşlar, madem bunları kazmak istiyorsunuz, bizden izin istiyorsunuz, bakalım on iki ay kazıyor musunuz? Ya programınızı düzeltin, ilave takviyelerinizi koyun ya da bize verin, bizim kazı başkanlıklarımız kazsın. Bu, ikinci ve üçüncü aşamalarımız. Bu şekilde çok ciddi kaynak aktarmaya devam ediyoruz. Bunları yaparken de ağırlıklı olarak turizm gelirlerinden döner sermaye elde ettiğimiz fonlarla fonluyoruz yani herhangi bir ekstra fona da ihtiyacımız yok.

Yine, konaklama vergisiyle ilgili sorularınız var. Biliyorsunuz, bu Hazine ve Maliye Bakanlığının bir bütçesi, turizmci olarak benim görüşümü soruyorsanız, turizm gelirlerinin yüksek olduğu bütün turizm ülkelerinde bu vergi var yani bu, Türkiye'ye has...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yerel yönetimlere aktarıyorlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam, onu da anlatayım. Sonuçta, altyapı destekleri için kullanılıyor, zaten altyapı destekleri için de Maliye Bakanlığı büyükşehirlerle kaynak aktarıyor, oradan altyapı destekleri yapıyor.

Yine, dendi ya “Bir sene ertelensin, bu sene kontratlar yapıldı.” vesaire diye. Çok gerçekçi bir yaklaşım değil, niye değil, onu da size söyleyeyim: Bu tüketiciden alınacak bir vergi ve bizim konaklama sektörümüzün yüzde 85'lik kısmı yabancı konaklama. Biz, burada Bakanlık olarak 1 Nisanda başlaması için bir uyarıda bulunduk ve Hazine ve Maliye Bakanlığı da bunu kabul etti ve öneri şeklinde de sunuldu, Parlamentoya, sizin önünüze gelecek. Niye 1 Nisan, onu da size söyleyeyim: Yaz paket turları 1 Nisanda başlıyor ve 1 Nisandan önce satılmış olan rezervasyonlar olsa bile bunların “voucher”ları teslim edilmiyor yolcuya tur operatörleri tarafından ve bu yasalaştığı takdirde, tur operatörleri zaten işletmeler tarafından uyarılacak, tur operatörleri de kendi misafirlerini “voucher”ları teslim etmeden önce uyarıp herhangi bir karmaşa çıkması engelleyecek. Ama içiniz rahat olsun, dünyanın her yerinde uygulanan bir vergi, bize gelen turistlerin çok büyük bir bölümü de gittikleri ülkelerde bu vergiye muhatap yani aslında turist bunu biliyor, turiste sürpriz olmayacak.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir de orada eleştirilerden bir tanesi, bu maktu oranı yüksek, bu maktudan nispiye...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam, aşamalı ve... Bir uyarı daha vardı, aslında dünyadaki gibi maktu olsun diye uğraşıldı ama bizde maalesef dünyadaki gibi turizm işletme belgeleri bir yıldız, iki yıldız, üç yıldız, dört yıldız, beş yıldız diye gidiyor ama bizdeki beş yıldızlıların kendi aralarında ciddi farklılıklar var, hem bölgesel hem kendi içlerinde hizmet vesaire gibi de farklılıklar var. Şöyle söyleyeyim: 300 liraya satan beş yıldızlı da var, aynı tarihte gecelik 5 bin liraya satan beş yıldızlı da var. Orada da bir eşitsizlik oluyor. Türkiye'ye has bir özellik bu. Konseptlerinden de kaynaklanıyor, konaklaması oda kahvaltı olan var, her şey dâhil olan var, Türkiye çok çeşitlilikle turizm yaptığı için, o yüzden tekrar nispiye dönüş konusunda biz görüşlerimizi verdik. Yine, aşamalı olması konusunda, ilk yıl daha düşük başlaması, ikinci yıl daha düşük başlamasıyla ilgili, orada Hazine ve Maliye Bakanlığımızla da mutabıkız. Meclis onu değerlendirecek, neticelendirecek.

Turizm Geliştirme Ajansı katılım payı, ağırlıklı olarak, biliyorsunuz, binde 7,5 olarak ayrılıyor. Bakın, Turizm Geliştirme Ajansı, bizde yeni, dünyada çok eski olan bir ajans yani yüz yıllık, baktığınız zaman İtalya'da keşfedilmiş ve başlamış, tarihi 1919. Adamlar, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra

gitmişler bunu hayata geçirmişler ve sonra incelediğimiz zaman da turizm geliri yüksek olan ülkelerin hemen hemen tamamında veya turizm gelirleri olması gerekenin çok üzerinde, hak ettiği potansiyelin üzerinde olan ülkelerin yine tamamında böyle ajanslar var yani biz Amerika'yı yeniden keşfetmiş değiliz, olması gereken bir sistemi Türkiye'ye getirdik.

Binde 7,5'la ilgili size bazı otelciler, turizmciler “Yandık, bittik.” vesaire gibi şeylerle geliyor. Bakın, ben de turizmciiyim, benim de çok yatırımlarım var. Turizmde biz binde 7,5'ları, yüzde 1'leri, yüzde 2'leri mahvolma kriteri olarak görüyorsak Türkiye'nin turizmde bir geleceği olamaz. Öyle bir gerçeklik yok, zaten Türkiye bunları çok rahat atlatabilir. Binde 7,5'un küçük bir açıklamasını yapacağım, anlayacaksınız. Biliyorsunuz, siz de demin önerilerde bulundunuz. “Thomas Cook krizi oldu, ne olacak?” vesaire. Bakın, Thomas Cook krizini dünyada en iyi yöneten ülke Türkiye'dir. Başlamasıyla bitmesi bir oldu, bu kadar net yani kriz şeklinde önüme getiriliyor, hâlâ ben anlayabilmiş değilim. Hatta rakamlar çok abartılıyor, şu kadar kayıp var, zayıyat var falan, ben o zaman da dedim, Thomas Cook'un maksimum takabileceği rakam 150 milyon euro Türkiye otelcisine, konaklama sektörüne çünkü yaptığı ciro ortada, yapmış olduğu ödemeler ortada. Zaten, biliyorsunuz, biz, acilen, bu açıklandığı gün, sabah 05.00'e kadar takip ettik, o gün sabah 05.00'te biz öğrendik “Thomas Cook saat 10.00'de açıklama yapacak.” dediler, saat ikide de herhangi bir kriz havası oluşmasın Türkiye'de diye ben açıklama yaptım. İlk etapta yapacağımız neydi? Mevcut Thomas Cook yolcularının herhangi bir disiplinsizliğe maruz kalmadan konforlu bir şekilde ülkelerine dönmesini sağlamak yani otelcilerin yolcuları alıkoymamasını, onlardan bir ücret talep etmemesini kastediyordum. Bunlara da biz Bakanlık olarak müdahil olduk ve herhangi bir ciddi boyutta sıkıntı yaşanmadan çok temiz bir şekilde Türkiye ilk aşamayı atlattı. Orada ilk gün biz, sabah 05.00'te ben olayı öğrendim, 05.00'i yirmi geçe, Hazine ve Maliye Bakanımız o gün Amerika'daydı, kendisiyle görüştüm, bakın 05.00'i yirmi geçe acil Thomas Cook kredi paketi hazırlanması konusunda mutabık kaldık, onay aldık ve saat 11.00'de kriz açıklandı, saat 14.00'te biz kredi paketini açıkladık. Dünyada daha hızlı bir şey yok. Daha Thomas Cook'un yoğun yolcu verdiği İspanya ve Yunanistan ne yapacağını dahi bilmiyordu, haftalar sonra Türkiye'nin yaptıklarını yapmaya başladılar.

İkinci aşamada, mevcut yangını söndüreceksiniz, yüzdüreceksiniz, finansal açıdan işletmeleri sıkıntıya sokmamanız gerekiyor. İkinci aşamada da önemli olan neydi? 2020 ve sonrası koltuk kayıplarını önlemek. Bakın, onu sağlayamadığınız zaman bu binde 7,5'lar falan hikâye, minimum kayıp yüzde 10'la başlar, fiyat indirimi, yüzde 40'lara kadar gidebilir. Bakın, bunu yapamayan İspanya şu anda bununla yüzleşiyor yani Türkiye'de doğru yapılan şeyler var, görmezlikten gelmeyelim. Bunları yapmazsak bu doğruları başaramayız. Peki, ne yaptık? Thomas Cook'un -ben, size, burada sunumda sundum- 1 Nisan-1 Kasım tarihleri arasında İngiltere'den Türkiye'ye 850 bin koltuğu vardı. Niye onu baz alıyorum? Diğer ülkelerde pazar çeşitliliği yoğun, operatör çeşitliliği yoğun, oralarda bir sıkıntı yaşanmayacağı için, sıkıntı İngiltere'den olacaktı. 850 bin koltuğa karşın biz bütün oradaki hava yolları, tur operatörleriyle dört gün içinde mutabakat sağladık, protokollerini yaptık; 1,3 milyon ek koltuk koyduk. Yani ne yaptık? 850 bin koltuğu telafi ettik, üstüne de İngiltere pazarından beklediğimiz büyüme için gerekli olan koltuğun tamamını, hatta fazlasını koyduk. Bu yaptığımız ikinci aşama, çok hızlı bir şekilde.

Gelelim üçüncü aşamaya. Koltuğu koydunuz, protokolü yaptınız hızlı bir şekilde dört günde. Hiçbir şey ifade etmez sayın vekillerim, aynı hızla geri döner koltuklar satış olmazsa. Bu protokoller yapıldıktan bir hafta sonra, 7 Ekim itibarıyla İngiltere ve Almanya pazarlarında -yani Thomas Cook'un en çok yoğun yolcu verdiği noktalarda- Türkiye, tarihinin en büyük reklam ve tanıtım kampanyasını çok yoğun bir şekilde başlattık yani bu koltuğu koydurttunuz, tur operatörlüğü risklidir, satışta en ufak bir gevşeme görürse koltuğun yönünü değiştirir ve -ben geçen hafta gittim- Türkiye, İngiltere

fuvarında “parlayan yıldız” olarak anılıyor, Thomas Cook krizinin esamesi okunmuyor ve en çok, yüzde 35 civarlarında satışında artış var yani hem Thomas Cook’a hem Brexit sorununa rağmen, İngiltere pazarını -İngiltere pazarını biz geçen sene de çok büyüttüştük, ondan önceki sene de çok büyüttüştük- üst üste ciddi şekilde büyüten ülke olarak alkışlanıyordu Türkiye. Yani Thomas Cook krizi Türkiye’de konuşuldu ama yaşanmadan bitti. O yüzden, Thomas Cook’la ilgili bir sıkıntınız olmasın.

Peki, bunu neyle başardık, bu koltukları biz dört gün içinde nasıl koyduk? İşte bu Turizm Geliştirme Ajansının tanıtım yapma gücüyle -tur operatörleri ve hava yolları buna dikkat ederler- bununla ilgili tanıtım protokollerini hızlı bir şekilde -buradan gelecek gelirimize de güvendiğimiz için- yapabildiğimiz için... Hatta, bakın, oraların en büyük CEO’ları konuşmalarında “Biz bu kadar hızlı bir iletişim, uygulama görmedik.” diye Türk Hükümetine ve Türkiye Turizm Bakanlığına bizzat teşekkür ettiler. Sonuçlarını da Türkiye İngiltere fuvarında fazlasıyla gördü. Eğer binde 7,5’un hesabını yaparsak sayın vekillerim, bir gecede yüzde 10’larda, yüzde 20’lerde olursunuz. Turizm böyle bir şeydir. Gelirlerle ilgili şeyleriniz var, onlara da değineceğim. Görüyorsunuz, bir kriz yaşandığı zaman -ki, 2016 yılında yaşandı- bir gecede fiyatlarınızda, nasıl gecelik gelirlerde aşağı gittiğinizi ben size grafikte gösterdim. Bizim fiyatlarımız maalesef bir gecede aşağı gider, beş yılda yukarı çıkar. Bakın, bir gecede kaybettiğiniz şeyi aşama aşama çıkarmak için beş yıl uğraşırsınız.

Peki, sizin bulunduğunuz, Türkiye’nin bulunduğu jeopolitik ortam, komşularımız ortada, doğru mu? Dünyanın dijital ortam, dijitalleşme vesaire olarak gelişmeleri ortada. Yani bunu niye söylüyorum: Thomas Cook ne ilk batan firma ne de son batan firma olacak yani turizmciyseniz, bu sektördeyseniz bütün bunlara hazırlıklı olmanız lazım. Yani, bizim bunlara önlem almamız değil sektör olarak bunlara dayanıklı hâle gelmemiz lazım yani sektörün bu tarz dalgalanmalara bağıışıklığını artırmamız lazım, bunlardan etkilenme oranını alacağımız önlemlerle azaltmamız lazım. Bunun da bir tane yolu var Sayın Vekilim, başka hiçbir yolu yok dünyada uygulanan; markalaşmak. Eğer siz markalaşırsanız... Biz Turizm Geliştirme Ajansı ile birlikte ne yapıyoruz? Öncelikli olarak Türkiye’yi markalaştırıyoruz, sonra bölgelerimizi markalaştırıyoruz, sonra ürünlerimizi markalaştırıyoruz ve bununla beraber de diğer otel sahipleri de paralelinde kendi otellerini markalaştırıyor. Peki, bunu yaptığınız zaman ne oluyor? Ki, biz bu sene başlattık biliyorsunuz, Antalya, Bodrum, Dalaman, İzmir’e, Türkiye’ye en çok yolcu veren şehirlerden direkt seferleri başlatma şansınız oluyor. Niye direkt seferler ve tarifeli seferleri başlatıyorsunuz? Münferit rezervasyon alabilmek için. Yani münferit rezervasyon da aldığımız zaman işte bu tarz krizlere tanıtımla ve bu tarz operasyonlarla dayanıklı hâle geliyorsunuz, Thomas Cook gibi krizleri daha az etkiyle yaşamış oluyorsunuz.

Dünya Ekonomik Forumunun Rekabet Raporu’yla ilgili, 43’üncü sırada olduğumuzla ilgili eleştiriler gördüm. Şimdi, burada bakanlıklar arası bir raporlama koordinasyonu gerekiyor. Biz bunu 2023 turizm stratejilerimizde hedeflerimiz arasına koyduk. Biz burada çok rahat birkaç raporlamayı değiştirerek ve bir de... Bu rapor tabii 2017 sonuçlarına göre hazırlanmış bir rapor. Şu anda bizim özellikle devlet hastanelerinde, bu şehir hastanelerinin vesairenin devreye girmesiyle -bazı istatistiki düzeltilmeler var- biz çok rahat bir şekilde 2023’e kadar 30’lu sıralara geleceğiz yani 32-33-34 gibi bir sıraya yerleşeceğimize inanıyoruz. Bununla ilgili sadece sistemli, koordineli bir çalışma gerekiyor, bunu da biz zaten yapacağız.

2’nci konutların turizme açılmasıyla ilgili bir görüş vardı. Şu an için erken, o, arz talep dengesi. Bizim şu anda konaklama fiyatlarımızda, doluluklarımızda bir yere gelmekle ilgili bir çalışmamız var. Biliyorsunuz, her yıl ülkemize gelen turist sayısını, yabancı turist sayısını üst üste birkaç yıl boyunca

yüzde 15 artırmak gibi bir hedefimiz var. Onları sağladıktan sonra dolulukla birlikte gelirlerimiz, gecelik konaklama gelirlerimiz de bir yere gelecek. Ondan sonra ancak 2'nci konutların değerlendirilmesi gündeme gelebilir.

Gelirlerimizin düşüklüğüyle ilgili bir sorunuz var. Bakın, 2016 yılında, demin dedim ya, bir terör olayı, bir güvenlik endişesi olduğu zaman bir gecede fiyatların, gecelik kişi başı gelirin 62 dolarlara düştüğünü gördük. Daha sonra 63 dolar gibi hafif bir düzelme yaptı, 2018 itibarıyla gecelik fiyatlar 65 dolara geldi. Bu seneki hedefimiz 67 dolar ama muhtemelen 69 dolar bandında bir rakamı yakalayacağız yani beklentimizin üzerinde gidiyor şu anda. 2023 hedefimiz de 86 dolar ki bence burada da bunun üstünde kapatacağımızı düşünüyorum. Yani bu gidişatla, bu Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının da katkısıyla fiyatların öngördüğümüzün daha üstünde artıracak gibi gözüküyor.

Bir tek bu turizmle ilgili soru-cevapla benim sizi kısa sürede aydınlatmam mümkün değil. Daha önce bir çalışma yaptım özellikle Turizm Komisyonumuza ve Ulaştırma Komisyonumuzdan da bazı vekillerimiz katıldı. Dilerseniz, siz bu bütçe maratonunu atlattıktan sonra, ben aynı şekilde bir kahvaltı vereyim, ilgilenen bütün milletvekillerimizi de davet edeyim, özellikle de bu Plan ve Bütçe Komisyonunda görev alan arkadaşlarımızı, vekillerimizi. Yani detaylı bir şekilde 2023 Strateji Planı'nı size bir anlatayım, turizmle ilgili bütün sorularınızı da cevaplandırayım. Bu turizm işi çok değişkenli bir matriks, öyle tek yönlü bakarak turizmi anlamamız mümkün değil ve Türkiye turizmi konu olduğu zaman çok daha farklı yani 81 ile yayılmış, farklı konseptler, farklı türler... Turizm çok çeşitli bir şey. Bununla ilgili ben size birkaç saat...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Bakanım, belki bir gelenek olur.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Ben gelenek olsun diye yapmadım, bazı soruları anlamakta güçlük çekiyorsunuz, zaten asli işiniz değil tabii ki, anlamamız mümkün değil. Böyle birkaç dakikalık soru-cevaplarla da anlaşılması mümkün değil. O yüzden, siz aralık ayında müsaitsiniz, aralık ayında biz bu kahvaltı davetini verelim, iki üç saatlik bir sunumla bütün sorularınızı ben içtenlikle cevaplayayım.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Bakanı, sonra da sanatla ilgili yapalım ocak ayında.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Evet, şöyle yapacağız biz: Yılbaşından sonrasına önce bu 2023 Stratejisi'nin kültür bacağına hazırlıyoruz, önce onu bir sunalım, kamuoyuyla paylaşalım, peşinden onu sizlerle de paylaşırız. Yani zaten sadece sizin için hazırlamıyoruz kültür bacağına, bütün kamuoyu için hazırlıyoruz, aynen turizmde olduğu gibi. Onu kamuoyuyla paylaştıktan sonra sizi yine davet ederiz şubat gibi, ne zaman müsaitseniz, onu da detaylı olarak sizlerle tartışırız.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakanım, turizm konusunu kapatmadan... Ajans Yönetim Kuruluna Fettah Tamince'nin atanmasıyla ilgili baskı gördünüz mü? İçtenlikle cevap vermenizi istiyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – İçtenlikle cevap vereyim mi? Ama bu konuyu kapatacağız ondan sonra.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Evet.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bana bir tane isim verin Türkiye markası, bir tane Türkiye markası isim verin dünyada otel zincirinde markalaşmayı başarmış.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Yani bunun bununla ne ilgisi var?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bakın, ben sektör olarak bakıyorum. Turizm ve Geliştirme Ajansına, sektöründe lider, konusuna hâkim, kendisini geliştirmiş, ülke adına bir şeyler yapabilmiş insanlardan benim bir tane markam var Türkiye’de, yurt dışında markalaşmış, Rixos markası var. Hiç düşünmeden, orada olması gereken kişi benim açımdan Fettah Tamince.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ama efendim, şimdi...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Ben, sektör olarak bakıyorum, bakın, siz siyasi bakıyorsunuz. İçtenlikle sordunuz, içtenlikle cevap verdim, benim tek kriterim var. Oradaki atanmış adayların hepsini size sayayım bakın. Hepsinin turizmde bir başarı öyküsü vardır. Mesela Ece Hanım var, Ece Tonbul; Paloma Otellerinin sahibi, “Diana Travel Agency”nin sahibi yani Thomas Cook grubu iflas etti gerçi ama yılda 2 milyona yakın çeşitli yan aktiviteleriyle birlikte turist getiriyordu, onun sahibi olan bir şirketin temsilcisi. Baktığınız zaman, Amsterdam’da Türkiye’nin en büyük tur operatörlerinden Corendon var, onun sahibi Yıldırım Bey, o da orada yer alıyor. Cem Kınay var, Magic Life ve Gulet’in sahibi –ki şu anda TUI’ya satmış oldu- başarılı bir uluslararası marka yarattı, TUI’ya sattı; bu insan da burada. Baktığınız zaman, TAV’dan Sani Bey var biliyorsunuz, TAV Grubu havalimanlarını temsilen geldi. Türkiye’nin en büyük havalimanı grubu. Yani Türk Hava Yolları zaten otomatik atıyor Türkiye’nin en büyük hava yolu olduğu zaman. Bu tarz baktığınız zaman, oraya atanan her insanın arkasında kendi sektörüyle ilgili bir başarı hikâyesi var. Benim tek kriterim bu oldu, o şekilde atadım ama bizim atadığımız kişiler geçici kurucu üyeler. Aslında biz 29 Aralıkta seçimlerini yapıyoruz, 1 Ocaktan itibaren de her bölgeden seçilmiş üyelerle yolumuza devam edeceğiz.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan, Ordu’nun bile neredeyse eğitim kurumları FETÖ’nün temizlenmesi adına tamamen ayıklanırken, bu hassasiyeti de göz ardı edemezsiniz yani ben onu ifade etmek istedim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sizin görüşünüz öyle.

BAŞKAN – Evet, lütfen devam edelim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – “Kütüphanelerde yeterli personel bulunmamakta. Millî Kütüphanede matbaada bulunan baskı aletlerinin akıbeti nedir?” diye bir soru geldi biliyorsunuz. Bize bu seneki personel artışıyla ilgili en büyük artış bizim talebimiz doğrultusunda kütüphaneci olarak verildi, 500 adet kütüphaneci kadrosu verildi. Onunla ilgili çalışmalarımızı da tamamlıyoruz, hızlı bir şekilde istihdamına da başladık. Yine Millî Kütüphane bünyesinde yıllardır ekonomik ömrünü tamamlamış matbaa makineleri ve matbaa sarf malzemeleri var. Bunları da Konya Teknik Üniversitesine Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği’yle ilgili hükümlere bağlı olarak hibe ettik yani bunlar zayı edildiği, çarçur edildiği, kamyonlara bindirilip bir tarafa gönderildiği yok, o yanlış bir bilgi. Ben doğrusunu size anlatıyorum: Konya Teknik Üniversitesine hibe yoluyla verildi, orada da ciddi bir şekilde yararlanılıyor, değerlendiriliyor.

Yine “Diyarbakır’da tarihi evlere hiçbir yardım yapılmamakta.” diye bir eleştiri var Diyarbakır Milletvekilimiz Garo Paylan’dan. 2019 yılında başvuruda bulunan 453 proje var ve 378 uygulama yardımı konusu mart ayında yapılan toplantıda değerlendirildi ve 180 adet taşınmaz proje yardımı yaptık. Yani biz bu çalışmaya yıllardır devam ediyoruz. 2019 yılıyla ilgili bunları da yaptık. 234 adet taşınmaz uygulama yardımı yapılması da kararlaştırıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yardım değil Sayın Bakan, şunları sordum: Yani Diyarbakır Sur’daki bu görüntülere ne diyorsunuz? Tarihle, kültürle... Buna bir “Toledo” mu diyoruz mesela? Bu, Toledo olabilir mi? Turist gelir mi şu görüntülere? Yani beş bin yıllık bir tarih var orada.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Hayır “Tarihî evlere yardım yapılmıyor.” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, öyle demedim ben. Şunu söyledim yani: Toledo bu... Bunu ben söylemedim.

BAŞKAN – Devam edelim efendim, bir başka arkadaşımız sormuştu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ben sormadım onu. Ben, Sur’un bu hâlini sordum. Bu, Toledo mu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benim sorumdu.

BAŞKAN – Siz mi sordunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet.

BAŞKAN – Evet, Sayın Beştaş sormuş.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam o zaman.

“Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası hariç diğer senfoni orkestralarının kendine ait konser salonları neden yok? Bu konu hakkında bir önlemeniz var mı?” Şimdi, biliyorsunuz, Atatürk Kültür Merkezi ve Ankara’daki Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binası yılan hikâyesine dönen bir orkestra binası. Biz bunların ciddi şekilde takibini yapıyoruz. Biliyorsunuz geçen sene şubat ayında Atatürk Kültür Merkezi’nin temel atma töreni yapıldı, bu yıl içinde yetiştireceğiz. Aralığın ilk haftası da... 1’inci ihale aşaması tamamlandı yapıyla ilgili, iç ve dış yapıyla ilgili. Bir tek mekanik sistemleriyle ilgili -onlar orijinal, dışarıdan gelen bir teknoloji o- ihaleyi de aralığın ilk haftasında yapacağız. Bizim hedefimiz 2020 yılı içinde kesinlikle Atatürk Kültür Merkezi’ni hizmete almak.

Yine CSO özellikle benim ilgi alanımda, ben bire bir takip ediyorum, hem müteahhidini takip ediyorum hem ihale şartnamesindeki ilavelerini, proje konularını vesaire, finansmanını da takip ediyorum. Onu da bu yıl içinde yani 2020 yılı içinde mutlaka hizmete alacağız. Ay ay da bütün gelişmelerini takip ediyoruz. Orada bir sürpriz beklemiyorum, bu yıl içinde CSO’da da ilk konseri hep beraber dinlemiş oluruz inşallah.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Devlet Demiryollarının içindeki...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Evet, o yirmi sekiz yıllık hikâyesi var ya, ihalesi yapılmış, AKM alanı içerisindeki.

Bir tek CSO’yla ilgili bir kadro eksikliği vardı, yeri gelmişken de onu söyleyeyim. Onların kadrolarında 36 kişilik eksiklik vardı, ayrılanlar olmuş vesaire olmuş. Bununla ilgili çalışmayı da onların talebi üzerine başlattık ve hızlı bir şekilde onlar, CSO sınavla eksik kadrolarını tamamlayacak, kanunda yazan kadro sayısının tamamına erişecek.

Şimdi, personel ihtiyacı var. Bakanlığımızda taşra teşkilatında istihdam edilmek üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4/B maddesi çerçevesinde -personel ihtiyacı, işte, demin de söylediğim- 500 kütüphaneci, 50 mühendis, 65 mimar, 50 şehir plancısı, 50 tekniker, 25 arkeolog, 25 müze araştırmacısı, 20 mütercim tercüman olmak üzere toplam 785 adet sözleşmeli personeli istihdam etmeye başladık. İş Kanunu çerçevesinde taşra teşkilatında istihdam edilmek üzere 140 adet sürekli işçi yani koruma ve güvenlik görevlisinin de yıl sonuna kadar alımı gerçekleştirilecek. Yani biz bu seneki personelle ilgili bize tanınan hakkın tamamını kullanmış olacağız.

Yine bir soru var: “Senfoni orkestralarının turne giderleri neden sponsorlara yüklenmektedir? Neden turnelere harcırahsız gidilmektedir?” Herkes harcırahını takır takır alıyor, ben onu ilk kez sizden duyuyorum yani hiç kimsenin affettiği yok, harcırahsız gitmek gibi. Sponsorluk da şu anda bütün giderlerini biz karşılıyoruz, üç beş sponsor olmak isteyen varsa da “hayır” demiyoruz zaten ama yani biz turne yaparken bir sponsor şartıyla gitmiyoruz.

Artı, burada da söyleyeyim -hani hep eleştiriyorsunuz ya “Turizm Bakanlığı ile Kültür Bakanlığı niye birleşti?” diye- biz onları zorluyoruz şu anda daha fazla turneye çıkmaları, daha fazla organizasyon yapmaları için ve uluslararası organizasyon yapmaları, yurt dışındaki aktiviteleri, oradaki daha popüler grupları da buraya getirmeleri için zorluyoruz ve diyoruz ki: “Biz bunları döner sermayemizden fonlayacağız. Siz fiyata, finansmana takılmayın. Biz bunların, ne yapıyorsanız hepsinin arkasındayız, yeter ki hem Türkiye’de hem yurt dışında daha fazla aktivite gerçekleşsin.”

Garı Bey, azınlık vakıfları seçimleriyle ilgili şeyiniz var...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müjde bekliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Söylemiştik arada da kayda geçsin diye istediniz, ben şimdi onu da size söyleyeyim. Biz buna bir geçici, acil bir çözüm bulduk. Tabii, bu geçici çözüm, adı üstünde. Şimdi, biliyorsunuz, yakın bir tarihte patrik seçimleri var. Patrik seçimlerinden sonra öncelikli işimiz bu. Bununla ilgili sorununuzu çözüyoruz. İçişleri Bakanlığımızla bire bir takip ediyoruz. Bundan sonra bir sıkıntı yaşanmayacak, sonuçlanacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vakıf seçimleri yakın bir zamanda yapılacak.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Yapılacak, evet, yani patrik seçimlerinden hemen sonra yönetmelikle ilgili, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Azınlık vakıf seçimleri yönetmeliği çıkacak.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Çıkacak, evet. İstedığınız şey bu, cevabı da bu.

Ha, “Göreme Vadisi niye millî park statüsünden çıkarıldı?” diye bir soru var. Şimdi, bakın, Alan Başkanlığı sistemiyle... Biliyorsunuz, Alan Başkanlığı nedir? Alan Başkanlığı talebi bizden mi geldi, önce onu söyleyeyim. Alan Başkanlığı talebi bizden gelmedi bakın, Alan Başkanlığı talebi bölgeden geldi. Bölge milletvekilleri, bölgedeki turizmciler, STK’ler, hepsi toplandı defalarca -zaten çok eskiden beri gelen bir istek ve talep bu- bizden bunları talep ettiler. Biz de “Tamam, madem bu kadar istiyorsunuz yapalım.” dedik. Niye isteniyor, niye Alan Başkanlığına gerek duyuluyor, önce onu size anlatayım. Birçok, işte, Orman Bakanlığının, Turizm Bakanlığının, Çevre Bakanlığının, belediyelerin yetkisinde olan, imar yetkisi, planlama yetkisi olan bölgelerde bir çakışma oluyor. Bu çakışma olduğu zaman ne oluyor? Bazı planlar, değişiklikler, projeler sekiz yılı bulan süreçler alıyor. “Tamam, sekiz yılı bulabilir.” diyebilirsiniz; iyi bir şey değil tabii, kötü bir şey. Bu da ne oluyor? Kaçak yapılaşmaya sebebiyet veriyor. Bir süre sonra kaçak yapılaşma burada âdet hâline geliyor. İşte, hani, biliyorsunuz, geçen senelerden itibaren çok yoğun bir şekilde ben Kapadokya’da yıkımları başlattım, hâlâ da devam ediyoruz. Bugün de 41 tane dükkânın olduğu bir noktada... Devamlı da bana mesaj atıyorlar, resimleri, çok sıkı takip ettiğim için. Yıkımlara devam edeceğiz yani bırakmayacağız oradaki yıkımları biz, ara vermiş de değiliz. Ama daha öncesinde bizim Bakanlığımızda yıkma yetkisi yoktu. Mesela Alan Başkanlığının bu avantajı da var, Alan Başkanlığının yıkma yetkisi var artık. Yani ilgili belediye veya kaçak yapı sahibi yıkmazsa Alan Başkanlığı devreye girip yıkabiliyor, gerekli finansmanı da yapıyor. Yani bu alan çakışması olmasın diye Millî Parklardan bütün yetkiler Alan Başkanlığına verildiği için... O Alan Başkanlığının içindeki komisyonda da Millî Parklardan gerekli yetkili var zaten, onun da bir

koltuğu var. Belediyelerden var, her yerden bir yetkili var zaten bu komisyonun içinde. Yani koruma statüsü devam ediyor, yalnız Alan Başkanlığına geçti. Yani koruma statüsünde bir kayıp, bir eksilme vesaire yok. Zaten biz korumak için ve yanlış yapılaşmanın önüne geçmek için bu Alan Başkanlığını... Yani "Her şeyi koruyoruz." deyip, birden yasaklayıp adamın hakkı olan izni de vermediğiniz zaman bu sefer daha ters bir şey oluyor, kaçak yapılaşmayı tetiklemiş oluyorsunuz. Bunun da önüne bu şekilde geçilmiş oldu. Ama tekrar söylüyorum: Bizim Bakanlığımızın icat ettiği veya belirttiği bir konu değil bu, bölgeden bize gelen...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Alan Yasası'na kim karşı çıktı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Efendim?

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Alan Yasası'na kim karşı çıktı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Yok, ben kamuoyunda falan bununla ilgili çok söylemler geliyor da algı operasyonu...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Biz karşı çıkmadık parti olarak, destekledik.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Teşekkür ediyorum, bak ne güzel işte. Allah razı olsun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Geçen bir milletvekilimiz de öyle bir şey dedi ama öyle bir şey yok.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Gel, gel ağabey, sen bu tarafa gel.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – O tarafa gelmeme gerek yok, biz karşı çıkmadık.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Hayır, şu: Bakın "Millî park statüsünden niye çıkarıldı?" diye bir şey oldu ya geçen gün vesaire...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, şöyle: O konuya bir açıklık getireyim isterseniz. Biz Alan Yasası'nı doğru bulduk, birkaç maddesini Anayasa Mahkemesine götürdük, onunla ilgili de "Daha iyileşsin bu Alan Yasası." diye geçen Mecliste de konuştuk.

BAŞKAN – Lütfen devam edelim efendim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bir de benim şahsıma ait firmalarla ilgili birkaç suçlama var, özellikle Kissebükü Koyu'yla ilgili. Şimdi, bu defalarca bana soruldu, soru önergesi de verildi, Mecliste de soruldu; ben defalarca da yanıtladım, tekrar yanıtlayayım.

Şimdi, Kissebükü Koyu birinci derecede arkeolojik sittir, birinci derecede doğal sittir. Yani bu ne demek? Kissebükü Koyu'nda hiçbir devlet otoritesi bir tahsis yapamaz, hiç kimse de yapılaşmaya izin veremez. Bu tamamen asparagas, yerilmeye çalışılan bir konu. Artı, biz fazladan, Turizm Bakanlığı olarak Bodrum Deniz Ticaret Odasının talebi üzerine çünkü orada biliyorsunuz, tarihi yapılar var, onları kurtarma çalışması başlattık. Çünkü dediler ki: "Biz turistlerle oraya geliyoruz, yatla gelen turistlerin oraları gezmesini, görmesini istiyoruz." Biz de haklı bulduk bu isteği, kaynak verdik Bodrum Müzesine ve kurtarma kazılarını başlattık. Şimdi kazı başkanlığını oluşturup -çünkü o kurtarma tespitleri yapıldı- bunun daha iyi bir şekilde gün yüzüne çıkarılmasını sağlayacağız.

İddia edilen yer Adalıyalı Koyu ise eğer, bakın, o 2005 yılında Turizm Bakanlığının yapmış olduğu tahsis ihalesinde -2005 yani kaç yıl olmuş? On dört on beş yıl geçmiş üzerinden- on beş yıl önce benim firmam da ihaleye girmiş, en yüksek katkı payını ödediği için turizm tahsis alanını almaya hak kazandığı bir ihalenin sonucudur o ve bununla ilgili bütün tasarruflar, kararlar vesaire ben Bakan olmadan önce alınmıştır. Hani, deniyor ki: Sanki ben kendime ait, mülkiyeti bana ait olan... Mülkiyeti bana ait değil, bir kere devletin, devlet tarafından bana tahsis ihalesiyle verilmiş ve "Buraya turizm

yatırımı yap.” diye verilmiş olan bir yer, ödemesini de yapmışız. Yani benim Bakanlığım tarafından bana bir jest yapılmış da bir imar yapılmış da vesaire gibi bir algı yaratılmaya başlıyor. Bu açıkçası defalarca soruluyor, defalarca söylüyorum, çok da manidar buluyorum. Ben Bakan olmadan on dört yıl önce yapılmış bir şey. Ne kadar evrakı varsa ben soru önergelerine de sundum ama hanginin isterse tekrar evrakları resmi bir şekilde size sunabilirim.

Bir de en son, ilginç, bugün bir şey daha duydum; Bodrum Torba yani “Torba niye turizm alanı ilan edildi? Orada bir şey mi yapıp edeceksiniz?” Şimdi, evet, benim orada babamdan kalma bir tesis var, Voyage Torba; benim turizme başlama sebebim. 1980-85 yılları arasında yapılmış yani 35 yaşında bir tesisim var. Otuz beş yıl önce yapılan bir tesis sorgulanıyorsa artık benim diyecek bir lafım kalmıyor. Niye biz orayı turizm alanı ilan ettik, onu da size söyleyeyim, çok farklı bir sebebi var. Hani “Şüpheler var.” diyorsunuz ya, ben de şüpheleri gidereyim o zaman. Muğla Büyükşehir Belediyesi... Biliyorsunuz, biz 2634 sayılı Kanun’da bir değişikliğe gittik, Turizmi Teşvik Kanunu’nda ve Bakanlığımıza turizm altyapısı, arıtma altyapılarını yapma yetkisi aldık. Bunu niye yaptık? Özellikle kıyı kentlerimizde sıkıntı var arıtmalarla ilgili ve bu arıtmalar, biliyorsunuz, büyükşehrin kontrolü altında ama büyükşehrin yeterli olmadığı yerlerde biz kendimize kanunla bu yetkiyi alıp bu yatırımları yapmak... Çünkü kanunen benim yapmam yasak, ben bu yetkiyi kanunla aldım. Muğla Büyükşehir Belediyesi de bize talepte bulundu, dedi ki: “Bize destek olur musunuz? Bodrum altyapısında biz arıtmaları takviye etmek zorundayız, yenilemek zorundayız; bize destek olur musunuz?” Ben “Nereden başlayayım?” dedim. Dediler ki: “Torba’da hiç kanalizasyon bile yok; arıtmadan vazgeçtik, kanalizasyon bile yok.” “Ne yapacaksınız? Projeniz ne?” dedim “Torba’dan başlayacağız, kanalizasyonu döşeyeceğiz, İçmeler’e kadar bu kanalizasyonu işte bir 20 küsur kilometre uzatacağız, orada Bodrum’un bir kısmı yani diğer yarımadaanın öbür tarafındaki arıtmayla birleştirip büyük bir arıtma yapacağız, büyük bir ihtiyacı karşılayacağız; destek olur musun?” dediler. Biz de yap-işlet-devret formülüyle bir formül geliştirmiştik “Tamam.” dedik, inceledik ama yasa gereği biz turizm alanlarında yapabildiğimiz için, bir baktık, Torba turizm alanı değil. O zaman ben Muğla Belediyesine de söyledim. “Ben burayı turizm alanı ilan ediyorum. Bu isteğinizi biz makul görüyoruz -hiç kanalizasyon yok çünkü, hani biz arıtmadan vazgeçtik, kanalizasyon yok- biz burayı yatırım programına alacağız.” dedik. Bununla ilgili çalışmaları da biz başlattık. Hani, niye turizm alanı ilan edildi? İlan edilme sebebi bu. Ha, burada birilerinin bir talebi olur mu imar yoğunluğuyla ilgili? Hani, Bodrum CHP Belediyesi biliyorsunuz, o talep etmediği sürece, Bodrum CHP Belediyesi talep etmediği sürece biz Torba bölgesinde imar yoğunluğunu artıracak herhangi bir proje ve plan değişikliğine gitmeyiz. Belediye bizden talep ederse eğer, biz de makul görürsek istediği talebi, o zaman onların istediği... Ama biz Bakanlık olarak herhangi bir imar yoğunluğu artışına gitmiyoruz Bodrum bölgesinde, onun talebini bekleyeceğiz. Eğer talebi varsa değerlendiririz, doğruysa talebini karşılamak için elimizden geleni yaparız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Efendim, bir şey söyleyebilir miyim bu konuyla ilgili?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tabii, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Şimdi, Büyükşehir Belediyesi Torba’da o ilkeyi aştı biliyorsunuz, atık tesisiyle ilgili ve garajla ilgili o bölgede çalışmaları var, kapalı havza. Oradaki kaygı, sizin dediğimiz kaygı yani Kültür ve Turizm Bakanı olmanız, Torba’da yerinizin olması -onu başka bir arkadaşım sormuştu- yani burada turizm bölgesi ilan edilmesi, belki sizin şahsınıza yönelik sokaktaki bazı dedikodulardan dolayı böyle bir tablo...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Ben alıştım artık, dedikoduya alıştım, o normal hayatımın bir parçası siyasette de.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Şunu söyleyeyim: Bizim sizden ricamız, mesela bizim mavi yolculuk için gerçekten o bölgenin destinasyonu bakımından bakır koyların korunması gerekiyor. Sizlerden ricamız, o mavi yolculuk hattının imara açılmaması, bu konuda bir çalışma olursa bunun engellenmesi; sizlerden birinci ricamız bu.

Diğeri, dün Çevre ve Şehircilik Bakanlığında biz Bakana da söyledik, sonra Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne de söyledik, biz o bölgede döşenen DSİ'nin isale hattıyla ilgili de -eski hatlar var, boru asbestli filan- onların çelik borularla değiştirilmesini istedik. Torba'ya kadar bu düzenlendi, Torba'dan sonra da yarımada'nın tamamının düzenlenmesini biz talep ettik. Bu konuda da sizden destek bekliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam, ben Muğla Belediyesiyle görüştüm, Osman Bey düzenli olarak benimle görüşüyor zaten, ben bütçem ve kaynaklarım elverdiği ölçüde aşamalı bir şekilde yapacağım dedim. İlk etapta, siz mevcut bir yapının iyileştirilmesi diyorsunuz, ben dedim ki: Hiç olmaya bir yer var mı? Bana Torba'yı gösterdiler “Kanalizasyon dahi yok.” dediler. Ben de oradan başlayalım o zaman dedim. Dediler ki: “Kanalizasyonu yap, İçmelere kadar taşı, daha fazla destek olur bize, alanı genişletirsiniz.” Rakam büyüyordu ama ona da “evet” dedik, biz itiraz etmedik. Şimdi, biz fizibilitesini yapıyoruz, yap-işlet-devret olduğu için bir fizibilite olması lazım, belli bir süre Bakanlık işletip, Bakanlığın şirketi devrediyor tekrar belediyeye. Bununla ilgili çalışmanın biz geçen hafta onayını da verdik, konuştuk ettik. Önce biz onu bitirelim, kaynaklarımız elverdiği sürece genişleteceğiz zaten, bir sıkıntımız yok. Çünkü bizim Antalya Belediyesiyle de bir Serik artması var, biliyorsunuz, başlamıştı. Antalya Belediyesi de yapamayacağını söyleyince mecburen Serik bölgesindeki, o Belek bölgesindeki artırmayı da yap-işlet-devret formülüyle... Bugün galiba meclislerinden geçti, meclislerine onaylatacaklarmış. Geçtiyse eğer, onu da müteahhidiyle birlikte devralacağız. Peşinden Kemer'le ilgili bir başvurusu oldu Antalya Belediyesinin; tamam, onu da değerlendiririz dedik. İşte bütçemiz elverdiği şekilde, hızlı bir şekilde biz hepsini hayata geçirmeye çalışıyoruz, turizm alanlarında.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bölge, biliyorsunuz, 5 milyona kadar destek alıyor, dolayısıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı destek verirse Büyükşehir en azından kendisi daha farklı yerlere destek yapar. Kanunda böyle bir uygulama var, destek verecek mi? Destek istiyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Üstat, haklısınız da, biliyorum ama asli olarak benim işim değil. Ben bunu asli işim gibi kanunda değişikliklerle yaptım çünkü turizm öncelikli bir iş, gecikmeyi affetmez. O yüzden ben zaten elimden geleni yapıyorum, kaynaklarım elverdiği sürece geliştirmeye devam ederim.

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, hızlı bir şekilde toparlayabilirsek...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – İç turizm ölçme sistemi... Burada bir yanlış anlama var, yine bir yanlış algı var. Yani Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında zaten sizin iddia ettiğiniz şey suç hani bütün bürokratlar, bakan dâhil yargılanır, yani öyle bir şey yok. O toplu bir analiz yapıyor yani kişiye özel bir veri analizi yapmıyor, MasterCard'ın da yaptığı analizler var. Bu mobil hareketlerden, mobil telefon hareketlerinden Türklerin kaldığı bölgeleri o sistemden ölçebiliyorsunuz, hani o sinyalizasyon merkezlerinden. Hangi tarihlerde nerelerde yoğunluk oldu, nerelere gidildi? Toplu bir veri bu, kişiye özel bir veri değil. Öyle bir veriyi zaten öbür operatör veremez, böyle bir kanun değişikliği olamaz, hem dünya müktesebatına hem Avrupa Birliği müktesebatına karşı. Orada yanlış bir algı var, bunu bence düzeltelim, aklınıza hiç öyle bir şey gelmesin.

Şöyle: Bakın, mesela Türk telefonları kayıtlı ya sistemden, mobil görebiliyor değil mi Türk kullanıcıları? Onlar yoğunluğu ölçebiliyor yani Belek bölgesinde bayramda şu kadar kişi var, Kemer’de şu kadar kişi var, Karadeniz’de şu kadar kişi var. Bu analizler bize lazım. Bakın, iç turizmle ilgili bir analiz yapılmamış bugüne kadar, ciddi bir analiz. Jandarma raporlarıyla bir şeyler bulunmaya çalışılıyor, gece on ikide bildirilen Jandarma raporları var, TÜİK bunlarla bir veri oluşturmaya çalışıyor. Biz de iç turizmde doğru bir karar alabilmek için... Bir strateji belirliyorsunuz, elinizde yeterli veri yok, biz de teknolojiyen yararlanalım, böyle bir şey yapalım dedik yani kişiyle alakalı hiçbir veriyi toplamıyoruz. Bunu MasterCard’tan da alıyorsunuz yani bizim MasterCard’la da anlaşıyoruz var. Harcamalardan, kart harcamalarından bize bir fikir verebiliyor, yurt dışından gelen turistlerle ilgili de veriyor, Türkiye’deki Türklerin turizm bölgelerindeki harcamalarıyla da bir veri alabiliyoruz ama bunun en sağlıklı olması... Çünkü mobil operatöründe kayıtlı İstanbul kullanıcısı Antalya’ya mı gitti vesaireye mi gitti, MasterCard’dan onu tam anlayamazsınız. O açıdan baktığımız zaman doğru bir uygulama ama endişe ettiğiniz gibi bir durum söz konusu değil, zaten kanunen de yasak, hani öyle bir şeye Bakanlık zaten girmez.

Ha, bu 15 Temmuz sonrası kurulan Şehitler ve Gaziler Vakfının adresi, yönetimi, bağışlanan 309 milyon Türk lirasıyla ilgili bilgi istenmiş. Şimdi, vakıf, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kurulmuş, 13 Temmuz 2019 tarihli Resmî Gazete’de vakfın kuruluşu yayınlanmış, 10 milyon TL mal varlığıyla kurulmuş, Mütevelli Heyet Başkanı kanun hükmünde kararname gereği Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı. Hani “Adresini bulamıyoruz, kimdir?” deniyordu, adresi Bakan. Bakanın Başkanlığında yapılacak Mütevelli Heyet toplantısıyla faaliyete başlayacak. Vakıflar Genel Müdürlüğündeki bilgiler sadece adres, mal varlığı ve mütevelli bilgileri. Faaliyetleri ve Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan mütevelli bilgilerini Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı uhdesinden sorup bilgisini alabilirsiniz diye söylüyorum.

Bir soru var “Çeşme için ne öngörüyoruz?” İzmir Vekilimiz sormuştu. Şimdi, bakın, biz 2 tane büyük turizm bölgesi yarattık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, üç dakika içinde toparlayalım, kalanlara da yazılı olarak bir hafta içerisinde cevap veririm.

GARO PAYLAN (Diyarbakır)- Kültüre gelmediniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY– Bunu temizleyeyim, hemen kültür sanata geçeyim.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hacı Bektaş’ı öğrenmek istiyoruz, Sayın Bakanım, Hacı Bektaş’ı özellikle rica ediyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Hacı Bektaş’ı da söyleyeyim sonra.

Hemen bunu bitireyim.

2 tane yeni turizm alanı planlıyoruz; bir tanesi Didim’de, bir tanesi Çeşme’de. Burada Çeşme Alaçatı bölgesinde doğaya, çevreye saygılı, yoğunluğu az, yatay mimariyle, golf ve benzeri spor olanakları ve kongre etkinlikleri alanlarıyla on iki ay turizm yapılabilecek; Çeşme, hatta komşu ilçeleri ve İzmir’i de destekleyecek, gelir grubu yüksek nitelikli turisti yani konaklama dışı harcaması yüksek turisti hedefleyen bir proje hazırlıyoruz. Bu projeyi hazırlarken de hem bölge belediyeleriyle hem sivil toplum kuruluşlarıyla beraber hareket ederek hazırlayacağız. Özellikle yoğunluğu düşük olacak ama on iki aylık turizm hizmet edecek ve Çeşme bölgesini uçuracak bir konu.

Hacı Bektaş'la ilgili, bakın, Mevlâna gibi biz Hacı Bektaş'ı da... Her zaman verilmemiş ama çoğunlukla verilmiş bu katkılar, ben biliyorum ama bakın, ben konuştum kendi Bakanlığım, dedim ki: Bir ilçe belediyesine 20-30 bin lira katkıda bulunarak bu sorumluluktan kurtulmamamız lazım bizim. Ben bir talimat verdim ve dedim ki: Hacı Bektaş'ı da Mevlâna gibi Bakanlık programına alacaksınız ve minimum 500 bin liralık bir program yapacaksınız ve bu talimat gereği arkadaşlar da bu senekini pas geçmişler. Yani çok çok önemliyse ben size bugün göndereyim ama bizim derdimiz özellikle çok detaylı bir programla önümüzdeki sene hep beraberiz yine orada. Benim öyle bir zihniyetim, yaklaşımım olsa... Ben zaten programa katıldım farkındaysanız...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Bakanım, sizin zihniyetinizi biliyorum, sizin üstünüzde baskı var diye korkuyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Yo, yo, en ufak endişeniz olmasın; yok ya, hiç öyle bir etkisi yok. Buradan söylüyorum.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Bakanım, Anadolu'da derler ki: “İnsanı konuşur? sözünden belli olur.” Ben sizin sözünüze inanıyorum, inanmak istiyorum ama sizin üstünüzdeki makamlardan baskı gelmesinden korkuyorum.

SALİH CORA (Trabzon) - Niyet okuyorsunuz, niyet.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz devam edin.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bakın, Alevi derneklere yapılmış bir sürü yardım ve destek var. Ama bakın basit bir şey daha söyleyeyim, hani dediğiniz gibi bir iddia olsa ben Bakan olarak orada görev alamam değil mi?

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Kültürle ilgili, sözleşmeli personelle ilgili... Biliyorsunuz en çok sıkıntı sözleşmeli personel. Bakın, bu çok eski bir sorun, 90'lı yıllardan gelen bir sorun, ihale bana kaldı Bakan olduktan sonra. Ben bu sorunu aslında çözdüm, bununla ilgili kararname... Yani bizim güzel sanatlar ve diğer personelimiz var biliyorsunuz, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Baleyle ilgili, sözleşmeli personelle ilgili. Biz bununla ilgili kararnameyi çıkardık, bununla ilgili yönetmeliğimizi de çıkardık ama başka bakanlıklarda da benzer nitelikli personeller olduğu için herkesi kapsayacak genel bir yönetmeliğe gidiyor şu anda Cumhurbaşkanlığı. Endişe etmeyin, şu açıdan endişe etmeyin: Önümüzdeki yıla yetişmiş oluyor yani şöyle: 1 Ocaktan itibaren bizim bütçede maaşlar bu şekilde ödenecek şekilde programlandı yani biz yılbaşına kadar biz bu sözleşmeleri... Ama sadece bizim Bakanlığımızda değil, bizim Bakanlığımızın gayretleri diğer bakanlıklardaki birçok sorunu da çözmüş oldu, herkese bir tanımlama yapılmış oldu. 1 Ocaktan itibaren bizim bütçemizde maaşlar bu şekilde ödenecek şekilde programlandı; kültür sanat dediniz, onu da o şekilde açıklayayım.

Martı oyunuyla ilgili bir soru vardı. Şimdi, adı geçen yönetmenimiz Ayşe Emel Mesci, Genel Müdürlüğümüzde rejisör olarak görev yapmaktayken 11 Ağustos 2015 tarihinde yaş haddinden emekli olmuş. Emekli olduktan sonra Devlet Tiyatrolarında oyun yönetmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, elli dakikayı geçtik. Lütfen bir dört dakika içerisinde tamamlayalım.

Teşekkür ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bakan, “Martı” oyunu 2007, 2008 yılında oynanmış Sivas’ta. 2014-2015 yılında Bursa Devlet Tiyatrosunda oynanmış, tamam mı? Yani yedi yılda bir oynanıyor, demek ki 2021’de bir daha oynarız onu. Ama 4 bin tane eser var yani bizim hepsine yetişme şansımız yok. Ama 2 kere oyuna konmuş ve oynanmış. Bilin diye söylüyorum.

Bu müzelerle ilgili şöyle bir şikâyet vardı, müze mağazalarımızla ilgili, fahiş fiyat uygulaması. Haklısınız. Bu fahiş fiyatlar benim geldiğimden beri hem sizin gündeminizde hem benim gündemimde. Açıkçası biz bu firmayla konuştuk, defalarca konuştuk, hatta şu anda denetime de aldık. Bizim baskılarımız sonucu 1 Ekimden itibaren fiyatlarında, özellikle su vesaire gibi acil ihtiyaç olanlarda yüzde 50 indirimde gitti zaten. Yeterli mi? Değil. Ben her türlü denetim ve baskıyı yapmaya devam ediyorum. Bunlar olması gereken fiyat standartlarına, olması gereken disipline girecek, çok sıkı da takip ediyoruz. Kurallara uymadığı, gevşettiği, çarpıttığı andan itibaren sözleşme feshi dâhil, gereken her türlü önlemi alacağız.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – En azından temel ihtiyaçlarda bunu yaparsanız...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Yapıldı, şu andan itibaren öyle. Gittiğiniz zaman göreceksiniz, o düzeltmeler yapıldı ama biz çok sıkı takip ediyoruz. Eleştiride de şikâyet de haklısınız, gerekli önlemleri de aldık. Yeterli mi? Değil. Firmayla ilgili çok detaylı denetim de yapıyoruz. Bundan sonra pek yanlış yola sapabileceğini düşünmüyorum.

Telif haklarıyla ilgili söylediğiniz bir şey var. Siz de biliyorsunuz, işin içindesiniz, mutabakatta sıkıntı yaşanıyor ama bizim bütçe görüşmelerinden sonra önceliğimiz bu tekrar. Mutabakat için zorlayacağız. En azından minimum mutabakat sağlanan konularda ve bizim Bakanlık olarak özveri göstermemiz gereken konularda bir şeyi geçireceğiz yani artık bekletmeyeceğim onu, yeterince şans tanıdık. Bazı yerlerde racon kesmemiz gerekiyorsa keseceğiz ama yüzde yüz bir değişiklik mutabakatın hiç olmadığı yerlerde beklemeyin. Bu yasada bir değişiklik bundan sonraki öncelikli şeyimiz, bu bütçeden sonra. Son bir görüşme daha yapacağız, bir yasal değişiklik yapacağız.

Paylarla ilgili kısmı şöyle: Bizim Bakanlığımızda kalan paylar hani yüzde 37,5; gerisi Maliyeye kesildikten sonra, yüzde 37,5; 37,5, yarı yarıya geliyor ya...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yüzde 25’i Maliyeye gidecek.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Ama Maliyeye gidiyor zaten, onu tahsilat bedeli olarak alıyor. 37,5’u da -özellikle buradaki toplum kuruluşları, dernekleriniz, meslek birlikleri vesaireleriniz var ya- biz yine onların getirdiği projelerin finansmanında kullanıyoruz zaten; biz gidip de kendimize kullanmıyoruz bu paraları, onlara kullanmaya devam ediyoruz ama kalan yarısında mutabakız zaten dağıtımına. Görüşüyoruz yani, ne bu ne şu.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Bakanım, bir ricam var. İstirham ediyorum, beni dinlemeyin ama bu konuda sadece yurt dışı örneklerine bir bakın, inanın yüzde 50’den aşağı sektöre dağıtılan “copyright levy” yok. Biz bunu on yıldır bekliyoruz, düzgün çıksın istiyoruz. Bu konuda bir dünya örneklerine bakın, tek istirhamım bu.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, zaten süremizi aştık, lütfen.

Bakanım, devam ediniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bu Sayıştay incelemeleriyle ilgili, vakıflarla ilgili biz iki konuyu... Bakın, Sayıştay incelemeleri tam sonuçlandığı zaman şekli ve nevi değişebiliyor. Bu sonuçların sonuçlanmaz Sayın Vekilim, ben sizi davet edeceğim, bizzat tek tek üzerinden geçeceğim, bunun size sözünü veriyorum. Vakıfları da bire bir takip edeceğim, sizinle de paylaşacağım, sözüm söz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Bakan, bu bazalt meselesine Bakanlığınız müdahale etmiş “Diyarbakır Sur’da kullanılmayacak.” diye.

Bir de kültürel miras üzerine askerî karakollar inşa ediliyor, bu konuda Bakanlığınızın yaklaşımını gerçekten merak ediyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Diyarbakır Surları’yla ilgili biz yazışmalara devam ediyoruz UNESCO’yla yani UNESCO tarafından alınmış bir karar yok, iptal kararı vesaire de yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görüş, tamam.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Hayır, görüş veriyor, herhangi bir şey yok. Çalışma yapması ayrı bir şey, bunu bir karara bağlaması ayrı bir şey. Biz de kendi görüşlerimizi veriyoruz, Türkiye lehine olumlu sonuçlanması için elimizden gelen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, sizi Diyarbakır’a davet ediyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Ben geldim ama bir daha gelirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hemen gelin, bir cinayet var, tarih katlediliyor orada.

BAŞKAN – Sayın Bakan, isterseniz, tamamlayalım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Arkeolog istihdamıyla ilgili bir konu var. Bakın, Maliye Bakanlığından bize tahsis edilmiş kontenjanlar dışında, 122 tane ören yeriyle ilgili bir çalışmamız var, bunlarla ilgili istihdamları da ayrı bir fondan yapıyoruz. Burada da şu ana kadar 83 adet arkeolog, 17 adet müze araştırmacısı, 20 adet restoratör olmak üzere 120 adet uzman personel, 347 adet de işçi kadrosunu verdik, istihdam edilmeye de başladılar; sınavları yapıldı, peyderpey istihdam ediliyorlar. Bu sayı -20’den 60’a çıkıyoruz ya- önümüzdeki sene 3 katına çıkacak. Biz başka bir program dâhilinde arkeolog istihdamına çözüm bulmaya başladık, aşamalı bir şekilde sayılarını artırmaya devam edeceğiz.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan, Rusumat-4 batık gemisi hakkında da...

BAŞKAN – Onu yazılı olarak alalım.

Sayın Bakan, çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – RTÜK’e cevap vermediniz Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Hepsini yazılı cevaplarınız, göndeririz, burada var zaten.

BAŞKAN – Bir müsaade ederseniz arkadaşlar...

Sorulan sorulara eğer cevap verilmemişse cevapların yazılı olarak 21 Kasım 2019 tarihine kadar Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığınıza ulaştırılmasını rica ediyoruz.

Değerli hazırun, şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığının 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Türkiye Yazma Eserler Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Kurumunun 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Kurumunun 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Vakıflar Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Atatürk Araştırma Merkezinin bütçesini okutuyorum:

(Atatürk Araştırma Merkezinin 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Atatürk Araştırma Merkezinin 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Atatürk Kültür Merkezinin bütçesini okutuyorum:

(Atatürk Kültür Merkezinin 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Atatürk Kültür Merkezinin 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Türk Dil Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Dil Kurumunun 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Dil Kurumunun 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Türk Tarih Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Tarih Kurumunun 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Tarih Kurumunun 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kapadokya Alan Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Kapadokya Alan Başkanlığının 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece, gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Sayın Bakanımıza, tüm bürokrat arkadaşlarımıza, milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 15 Kasım Cuma günü saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.55

